

การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5

น.ส.จตุพร ปทุมารักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

6083305827_489435166

DEVELOPMENT OF MULTIDISCIPLINARY ART ACTIVITIES TO ENHANCE HOLISTIC
LEARNING OF FIFTH GRADE STUDENTS

Miss Jatuporn Patumarak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education
Department of Art, Music, and Dance Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2018
Copyright of Chulalongkorn University

489435166

CU ThesIs 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริม พัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
โดย	น.ส.จตุพร ปทุมารักษ์
สาขาวิชา	ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฉาย บุญญานันต์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฉาย บุญญานันต์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โปธิ์เงิน)

489435166

CD IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จตุพร ปทุมารักษ์ : การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. (DEVELOPMENT OF MULTIDISCIPLINARY ART ACTIVITIES TO ENHANCE HOLISTIC LEARNING OF FIFTH GRADE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.โสมฉาย บุญญานันต์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 2) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ จังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มแบบจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลสร้างกิจกรรม แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน เพื่อใช้ทดลองกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม เป็นกิจกรรมศิลปะที่บูรณาการเนื้อหาสาระและกระบวนการ ให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาอังกฤษ ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานวาดภาพระบายสี การปั้น ภาพพิมพ์ ปะติด และศิลปะประดิษฐ์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ตามความต้องการของตน และช่วยส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมผ่านการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 2) ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านปัญญา โดยภาพรวมผู้เรียนมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับมาก และผลของความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6083305827 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORD: Art Activities, Multidisciplinary, Holistic Learning, Fifth Grade Students

Jatuporn Patumarak : DEVELOPMENT OF MULTIDISCIPLINARY ART ACTIVITIES TO ENHANCE HOLISTIC LEARNING OF FIFTH GRADE STUDENTS. Advisor: Asst. Prof. SOAMSHINE BOONYANANTA, Ph.D.

The purpose of this research was to: 1) develop a multidisciplinary art activities to enhance holistic learning of fifth grade students. 2) to study the effect of organizing multidisciplinary art activities to enhance holistic learning of fifth grade students. The sample group was fifth grade students of Phra Pathom Chedi School. Nakhon Pathom Province, 40 people by random drawing method. The tools used in the research were the observation form, interview interview form for collecting data, creating activities, holistic development assessment form Student Satisfaction Questionnaire To experiment. Data was collected and analyzed by frequency, means of percentage, and content analysis.

The results of the research were as follows: 1) Guidelines for organizing multicultural arts activities to promote holistic development that integrates content and processes Allowing students to connect knowledge in various sciences including science, mathematics, Thai language, social studies, career and technology Health education and physical education And English Through the creation of paintings, paintings, sculptures, prints and art. By using the Studio Habits of Mind (SHoM) learning process which is an activity that allows students to choose the learning method according to their needs And helps promote holistic development through performing art activities. The duration of the experiment is 8 week trial period, 2 hours per week. 2) The holistic development results from activities in 4 areas: physical development Emotional development Social development And intellectual development Overall, students have a high level of development. And the effects of student satisfaction on activities Satisfied at a high level.

Field of Study: Art Education

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฉาย บุญญานันต์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความรู้ ข้อคิด คำแนะนำและกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงให้คำแนะนำในการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนตรวจสอบให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์สุชาติ ทองสิมา คุณครูสิน ภาสสุขโสม คุณครูอานนท์ โคนไธสง และคุณครูสมพร นิสัยนต์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย อีกทั้งให้คำแนะนำในการปรับแก้เครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่อบรมและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย และขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร คุณครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านลำท่าโพ และโรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ ที่ให้ความเมตตา อำนวยความสะดวกต่างๆ และให้ความร่วมมือที่ดีในการเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ น้องสาวและบุคคลอื่นๆ ในครอบครัว สำหรับความรักความห่วงใย กำลังใจและการสนับสนุนในทุกด้านของชีวิต ซึ่งเป็นแรงใจอันมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

จตุพร ปทุมารักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	12
2. ศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา.....	14
2.1 ความหมายของศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา.....	14
3. กิจกรรมศิลปะ.....	15
3.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ.....	15

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

3.2	กิจกรรมศิลปะในระดับประถมศึกษา.....	16
3.3	องค์ประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะ	17
4.	รูปแบบการสอนแบบต่างๆ.....	18
4.1	ความหมายของรูปแบบการสอน.....	18
4.2	รูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบต่างๆ.....	18
5.	การวัดและประเมินผล	42
5.1	ความหมายของการวัดและประเมินผล	42
5.2	การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย	43
5.3	การวัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย.....	52
5.4	การวัดและประเมินผลด้านทักษะพิสัย	53
5.5	การวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวม	54
6.	ความหมาย ความสำคัญ และวิธีการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์	68
6.1	ความหมายของพหุศาสตร์.....	68
6.2	กลุ่มสาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์	69
6.3	ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์	69
6.4	คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	71
6.5	ความเป็นพหุศาสตร์ในงานศิลปะ	77
6.6	การเรียนรู้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	83
7.	วัยเด็กตอนกลาง	88
7.1	ความหมายของวัยเด็กตอนกลาง	88
7.2	ลักษณะของวัยเด็กตอนกลาง	89
8.	พัฒนาการแบบองค์รวมของวัยเด็กตอนกลาง	90
8.1	พัฒนาการด้านร่างกาย	90
8.2	พัฒนาการด้านอารมณ์	91

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15: 34:57 / seq: 11

8.3 พัฒนาการด้านสังคม	92
8.4 พัฒนาการด้านปัญญา	96
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	100
9.1 งานวิจัยในประเทศ.....	100
9.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	103
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	106
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	106
การดำเนินงานวิจัย	107
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	115
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์	119
1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	119
1.2 การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice).....	122
1.3 การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice).....	124
1.4 การจัดอภิปราย (Focus Group)	127
1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม	128
ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์.....	146
2.1 พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์.....	146
2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์.....	156
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	158
สรุปผลการวิจัย.....	160

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

อภิปรายผลการวิจัย.....	164
ข้อเสนอแนะ.....	170
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	175
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	176
ภาคผนวก ข รายงานผู้ให้สัมภาษณ์และสังเกตการสอน.....	178
ภาคผนวก ค ตารางวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในต่างประเทศและในประเทศ.....	180
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	184
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์พัฒนาการแบบองค์รวม.....	218
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างภาพผลงานนักเรียน.....	231
ประวัติผู้เขียน.....	242

489435166

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางกระบวนการและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญาของบลูมแบบดั้งเดิม และแบบปรับปรุงใหม่	44
ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	64
ตารางที่ 3 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม	66
ตารางที่ 4 วิเคราะห์ธรรมชาติของศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ	79
ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม	99
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในต่างประเทศและในประเทศ... ..	119
ตารางที่ 7 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	122
ตารางที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	125
ตารางที่ 9 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดอภิปราย (Focus Group)	127
ตารางที่ 10 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม.....	130
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้”	146
ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่”	148
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร”	149
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “กระเป๋าดอมนอน”	151
ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ”	153
ตารางที่ 16 วิเคราะห์ผลพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ของผู้เรียนที่ผ่านกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ทั้ง 5 กิจกรรม ดังนี้	154
ตารางที่ 17 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์	156

489435166

CD :Thesiss 6083305827 thesiss / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม.....	128
ภาพที่ 2 ผลงานนักเรียนที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	140
ภาพที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานในกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้”	141
ภาพที่ 4 ผลงานนักเรียนในกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่”	141
ภาพที่ 5 ผลงานนักเรียนในกิจกรรม “ทายซีตัวอะไร”	142
ภาพที่ 6 บรรยากาศการสร้างสรรค์ผลงานการปั้นจากแป้งโดว์ในกิจกรรม “ทายซีตัวอะไร”	142
ภาพที่ 7 กิจกรรม “กระเป๋าดอมนอน” การพิมพ์ภาพจากวัสดุที่หาได้ในชีวิตประจำวัน	143
ภาพที่ 8 กิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” การทำหุ่นชัก.....	143
ภาพที่ 9 กิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” ขั้นตอนการทำกลไกให้เคลื่อนไหวด้วยเชือก	144
ภาพที่ 10 การแสดงท่าทางประกอบเล่านิทานสั้นที่ผู้เรียนแต่งขึ้นจากกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ”	144
ภาพที่ 11 บรรยากาศการเข้าชมนิทรรศการแสดงผลงานจากนักเรียนที่ทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์.....	145
ภาพที่ 12 ภาพผลงานของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์	145
ภาพที่ 13 ค่าเฉลี่ยระดับพัฒนาการแบบองค์รวมที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์.....	156
ภาพที่ 14 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทุ่งดอกไม้	229
ภาพที่ 15 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทุ่งดอกไม้	230
ภาพที่ 16 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหน้ากากฮีโร่	231
ภาพที่ 17 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหน้ากากฮีโร่	232
ภาพที่ 18 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทายซีตัวอะไร	233
ภาพที่ 19 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทายซีตัวอะไร	234
ภาพที่ 20 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมกระเป๋าดอมนอน.....	235

ภาพที่ 21 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมกระเป๋าทูเรียม.....236

ภาพที่ 22 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหุ่นกระต๊อกระต๊อ.....237

ภาพที่ 23 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหุ่นกระต๊อกระต๊อ.....241

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว สังคมไทยจึงต้องการเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้มีการพัฒนาและก้าวทันโลก โดยพึ่งพาตนเองได้ การสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้อีก (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2557) ส่งผลให้ประเทศไทยรับเอาแนวทางในการพัฒนาทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในระบบการศึกษา สามารถแบ่งทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้ 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยการศึกษาได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือ ความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาในตำรา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้คนในประเทศมีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนทั้งประเทศจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยได้กำหนดหมวดประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

489435166

CU-Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะซึ่งประกอบด้วยทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรมและบุคลิกภาพ เป็นคนช่างคิด ช่างทำ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ (2542) กล่าวว่า ศิลปะช่วยให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมในการทำงาน สร้างสมรรถภาพให้เด็กเกิดความชำนาญในการทำงาน มีความคล่องตัวในการคิดและการแสดงออกในการสร้างสรรค์รูปแบบเป็นคุณค่าที่ท้าทายและชี้ชวนให้เกิดความกระหายในการทำงานให้มีความรู้สึกรักคิด เกิดคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ พัฒนาบุคลิกภาพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง หลักการทำงานและสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง แต่จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนมักมุ่งเน้นในด้านทักษะปฏิบัติ มากกว่าการพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น เขียนภาพให้เหมือนกับของจริงหรือไม่ สวยหรือไม่สวยด้วยการมีแบบตัวอย่างให้ดู เป็นต้น การเรียนการสอนที่มุ่งแต่ทักษะขาดความเชื่อมโยงของเนื้อหาในศาสตร์อื่นๆ ทำให้ผู้เรียนศิลปะไม่สามารถที่จะนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระอื่นได้ หรือนำไปประยุกต์ใช้เข้ากับในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากการสอนของครูศิลปะส่วนใหญ่ใช้วิธีที่เคยปฏิบัติมา หรือสอนตามประสบการณ์ของผู้สอน โดยมักจะสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม ยึดครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะไม่มีโอกาสได้แสดงความคิด นอกจากนั้นยังใช้มาตรฐานความคิดของครูเป็นเครื่องพิจารณาตัดสินชี้ขาดในการตรวจผลงาน ครูมักจะนำผลงานทั้งหมดออกมาจากวางเรียงกันเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบด้วยการจัดอันดับจากคนที่ฝีมือมากที่สุดไปหาคนที่ด้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งก็มักจะปรากฏว่าเด็กในชั้นเรียนมีเพียงจำนวนน้อยที่อยู่ในฐานะลอกเลียนแบบได้เหมือน โดยได้รับการยกย่องและได้คะแนนค่อนข้างสูง ส่วนเด็กจำนวนมากของห้องได้คะแนนต่ำ จากการเรียนการสอนในอดีตที่ผ่านมาได้ผลทำให้เด็กบางคนกลายเป็น “พระเอก” ของห้องเรียน ในขณะที่เด็กจำนวนมากเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในความสามารถของตนเอง และบางคนถึงแม้จะไม่ถึงจะเกลียดศิลปะแต่ก็ไม่รัก ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีติดตัวไปจนถึงเมื่อเป็นผู้ใหญ่ (เลิศ อานันท์นะ, 2535)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การศึกษาในหลักสูตรที่ยังคงการเรียนการสอนแบบแยกส่วน ขาดความเชื่อมโยงของเนื้อหาองค์ความรู้ ทำให้เด็กแปลกแยก เบื่อหน่าย และไม่สามารถนำเรื่องที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (คุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2545) การเรียนรู้แบบพหุศาสตร์หรือพหุวิทยาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นภาพรวม และเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริง (อารี พลดี, 2561) ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันได้กำหนดเนื้อหาสาระวิชาที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระ กอปรกับมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยมุ่งเน้นปรับปรุงเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการต่างๆ คำนึงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสำคัญ ปรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน สอดคล้อง

489435166

CU_Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

และเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่ง อำนาจ เย็นสบาย (2552) ได้กล่าวถึงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่เน้นการเตรียมความพร้อม เน้นการตระหนักความสำคัญเรื่องการสร้างลักษณะนิสัย ให้มีความสำคัญกับเด็กทุกคนโดยถือศิลปะเป็นเครื่องมือพัฒนาไปสู่ลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ วิรุณ ตั้งเจริญ (2542) ให้ความเห็นว่าการจัดประสบการณ์ทางศิลปะในระดับประถมศึกษาชั้น นอกจากจะสร้างสมรรถภาพทางความคิดและทักษะการสร้างสรรค์ศิลปะตามความสามารถเฉพาะตนแล้ว ยังจำเป็นต้องสร้างเสริมทัศนคติอันถูกต้องแก่ผู้เรียนด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้จะเสริมสร้างบุคลิกภาพอันดีงาม เกิดผลทางจริยธรรมในสังคมและเป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองความเจริญเติบโตทางด้านร่างกายและสมองอีกด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนศิลปะจึงเป็นลักษณะบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระอื่นๆ มุ่งเสริมสร้างการแสดงออกทางศิลปะอย่างเสรีเต็มความสามารถด้วยวัสดุที่หลากหลาย การประยุกต์นำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาใช้กับงานศิลปะอย่างเหมาะสม ครูต้องลดบทบาทของการเป็นผู้บอกออกคำสั่งมาเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทาง หรือกระตุ้นยั่วยุเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้แสดงออกอย่างอิสระตามความสามารถของระดับอายุได้อย่างเหมาะสม โดยการประเมินผลงานศิลปะของเด็กจะต้องพิจารณาจากกระบวนการทำงานของแต่ละคนว่าสอดคล้องกับพัฒนาการทางศิลปะตามอายุเพียงใด และเปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินผลงานของตนเอง ซึ่งครูจะไม่ให้นำผลงานของเด็กแต่ละคนไปเปรียบเทียบเพื่อตัดสินหรือให้คะแนนตามความเหมาะสม

การเรียนรู้แบบพหุศาสตร์ หรือ พหุวิทยาการ หมายถึง 1) ความคิดที่มีมุมมองเรื่องต่างๆ ในลักษณะที่ไม่แยกส่วน เห็นความสำคัญของความรู้จากศาสตร์หลายสาขาวิชาเชื่อมโยงกันเป็นภาพรวม 2) การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสาระความรู้จากศาสตร์หลายสาขาวิชาเข้าไว้ด้วยกันและจัดการเรียนรู้อย่างเชื่อมโยงกัน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริง รายวิชาแบบพหุวิทยาการ หมายถึง รายวิชาที่จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยนำสาระความรู้จากศาสตร์หลายสาขามาสัมพันธ์กันและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง (อารี พลดี, 2561) ดังนั้น พหุศาสตร์ จึงมีความหมายว่า วิชาที่จัดกระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระความรู้จากศาสตร์การเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระมาสัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์ในชีวิตจริง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บัญญัติให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ เห็นคุณค่า พร้อมทั้งนิยามความสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนวิชาศิลปะ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์ กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การตัด การฉีก ปะ ตลอดจนงานประดิษฐ์ เศษวัสดุ (เลิศ อานันท์, 2535) ทำให้เกิดสุนทรียะที่ช่วยเสริมให้บุคคลมีความสมบูรณ์พร้อมมากยิ่งขึ้น ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะเป็นทักษะสำคัญพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังส่งผลต่อการดำรงชีวิตในด้านการประกอบอาชีพหรือทักษะการทำงานในอนาคต ร่วมกับการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานศิลปะต้องใช้พื้นฐานความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางสุนทรียะร่วมด้วย จึงนับได้ว่าการจัดกิจกรรมศิลปะนั้นต้องอาศัยความรู้พหุศาสตร์ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและยังส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมด้วย

การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการพัฒนามนุษย์และการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงมิติอันหลากหลายของบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การรู้คิด สุนทรียภาพ และมีมิติอื่น ๆ มีลักษณะบูรณาการสอดคล้องและเกื้อหนุนต่อการพัฒนาชีวิต (จินดารัตน์ โพธิ์นอก, 2557) การเรียนรู้แบบองค์รวม จึงเน้นปรัชญาการศึกษาสร้างความสมดุลระหว่างการเรียนรู้จากภายในและภายนอก เน้นการจัดกระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพภายในของผู้เรียนให้สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้สาระวิชา โดยการฝึกฝนปฏิบัติเป็นระบบแบบแผนสามารถจัดความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต (สุมิตตา ศรีอุทัย, 2555) ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุ 11-12 ปี ในวัยนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้โลกกว้างมากขึ้น ชอบความตื่นเต้น พึ่งพอใจในสิ่งแปลกใหม่ จะหันเหไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมนอกบ้าน เช่น เรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อน ครู การเรียน การเล่นกับเพื่อน (Freud : Psychoanalytic Theory , Latency stage) เด็กจะใฝ่เรียนรู้และพยายามกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้เห็นว่าเขาสามารถทำได้หรือประสบความสำเร็จ อยากให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตนเอง (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2561) สามารถแบ่งพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กในช่วงวัยนี้ได้ 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาการทางด้านร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการทางด้านสังคม 4) พัฒนาการทางด้านปัญญา (คุณากรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2545) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาโครงการวิจัยพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย : ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยมีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาพัฒนาการของเด็กไทยทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม พร้อมกันแบบเป็นองค์รวม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทย ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กไม่สมวัยมากที่สุด เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ยุคใหม่ รวมทั้งระบบการศึกษาที่ทำให้เด็กเปี่ยมศักยภาพในวัยต้น และมีพัฒนาการแบบองค์รวมที่ไม่สมวัยเมื่อเติบโต

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สู่วัยเรียนและวัยรุ่น อีกทั้งพัฒนาการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา อารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม ล้วนเกี่ยวโยงกันและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการองค์รวมของเด็ก ดังนั้นการพัฒนาการเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดสัมผัสประสบการณ์ตรงโดยการลงมือกระทำด้วยตนเองผ่านกิจกรรมจากการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ทำให้ไม่รู้สึกว่าถูกบังคับ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของการเรียนที่มีความหมายและความสำคัญ ซึ่งการศึกษาแบบองค์รวมยังเอื้อต่อการเรียนรู้ตามธรรมชาติของผู้เรียนอีกด้วย

จากปัญหาและแนวเหตุผลที่กล่าวไปนั้น เห็นได้ว่าวิชาศิลปะมีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนสัมผัสกับประสบการณ์ต่างๆ ที่พัฒนาการรับรู้ สามารถสร้างจินตนาการหรือสร้างภาพในใจ แล้วจึงพัฒนาไปถึงขั้นการคิดและเข้าใจ จึงนำมาสู่การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ที่สอดแทรกเนื้อหาสาระหรือกระบวนการเรียนรู้ในศาสตร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมศิลปะ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม ซึ่งเด็กวัยเรียนเป็นวัยที่มีความสำคัญในการเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้ต้องเริ่มปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ ดังนั้นการเรียนรู้และการปรับตัวในระยะนี้จึงมีมาก นำไปสู่การพัฒนาเป็นงานวิจัย โดยงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้การเป็นประชากรที่สมบูรณ์และมีคุณภาพของสังคมไทย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข

คำถามวิจัย

1. กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ควรมีลักษณะ รูปแบบ และมีแนวดำเนินการอย่างไร
2. กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมให้ดีขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / revv: 04072562 15: 34:57 / seq: 11

ขอบเขตวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เพื่อใช้ในการทดลองกิจกรรม
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
 - 3.1. ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์
 - 3.2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านปัญญา
4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง (120 นาที)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเรียนรู้แบบพหุศาสตร์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเนื้อหาสาระจากศาสตร์ความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่างๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ศิลปะโดยบูรณาการเนื้อหาสาระของศาสตร์อื่นๆ มาสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้เข้ากับความเป็นจริงในชีวิตมากขึ้น

พัฒนาการแบบองค์รวม หมายถึง พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

ด้านร่างกาย คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามทักษะความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากล้ามเนื้อหรืออวัยวะต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียนรู้และสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว เช่น ครู / เพื่อน / สื่อการสอนต่างๆ ในห้องเรียน / นอกห้องเรียน สามารถใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว มั่นคง และปลอดภัย และ

เลือกใช้เครื่องมือ วัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ ตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีความประณีตเรียบร้อย

ด้านอารมณ์ คือ สามารถควบคุมอารมณ์ด้านพึงใจและไม่พึงใจของตนเองได้ อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข รวมถึงเรียนรู้กติกาหรือเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างถูกต้องและเหมาะสม วิเคราะห์และวิจารณ์ผลงาน ภายหลังจากการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและของเพื่อนได้ บอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ และแสดงอารมณ์ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์

ด้านสังคม คือ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ มีน้ำใจหรือเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อน ปฏิบัติงานของตนเองให้เสร็จไม่เป็นภาระของผู้อื่น และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้หากมีโอกาส สนใจและเปิดรับประสบการณ์ใหม่จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน และนำประสบการณ์ใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ด้านปัญญา คือ ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เข้าใจเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน โดยแสดงออกด้วยการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง หรือสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง โดยนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียนหรือระหว่างเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
3. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านปัญญา

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1. ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 1.2.1 สาระสำคัญ
 - 1.2.2 คุณภาพผู้เรียน
 - 1.2.3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
 - 1.2.4 ยุทธศาสตร์การเรียนรู้
2. ศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
 - 2.1 ความหมายของศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
3. กิจกรรมศิลปะ
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ
 - 3.2 กิจกรรมศิลปะในระดับประถมศึกษา
 - 3.3 องค์ประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะ
4. รูปแบบการสอน
 - 4.1 ความหมายของรูปแบบการสอน
 - 4.2 รูปแบบการสอนแบบต่างๆ
5. การวัดผลประเมินผล
 - 5.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล
 - 5.2 การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย
 - 5.3 การวัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย
 - 5.4 การวัดและประเมินผลด้านทักษะพิสัย
 - 5.5 การวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวม
6. ความหมาย ความสำคัญ และวิธีการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์
 - 6.1 ความหมายของพหุศาสตร์
 - 6.2 สาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

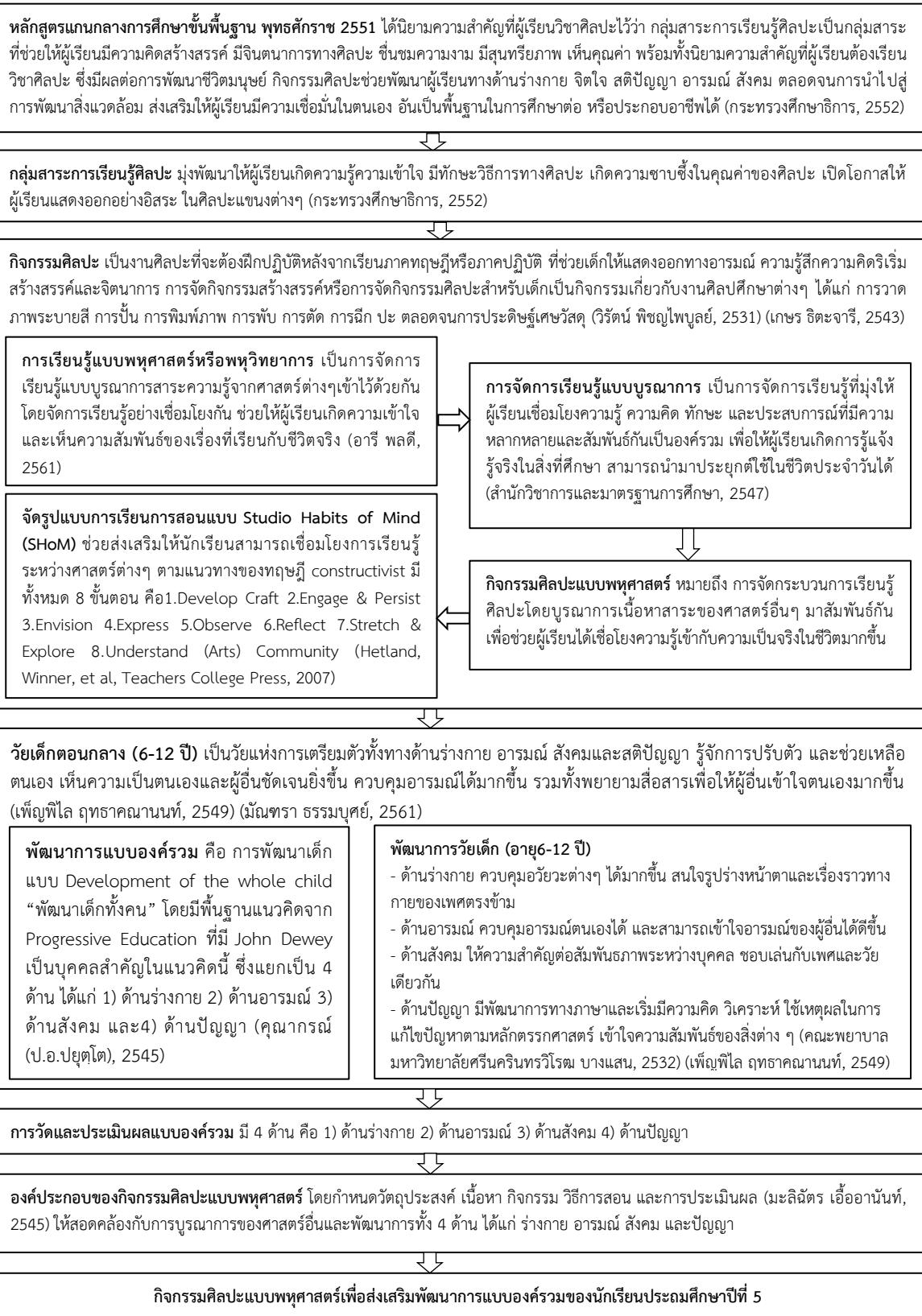
- 6.3 ความสำคัญของสาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์
- 6.4 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 6.5 ความเป็นพหุศาสตร์ในงานศิลปะ
- 6.6 การเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 6.6.1 ความหมายของบูรณาการ
 - 6.6.2 ความเป็นมาของการเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 6.6.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 6.6.4 ประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 7. วัยเด็กตอนกลาง
 - 7.1 ความหมายของวัยเด็กตอนกลาง
 - 7.2 ลักษณะของวัยเด็กตอนกลาง
- 8. พัฒนาการแบบองค์รวมของวัยเด็กตอนกลาง
 - 8.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 8.2 พัฒนาการด้านอารมณ์
 - 8.3 พัฒนาการด้านสังคม
 - 8.4 พัฒนาการด้านปัญญา
- 9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

489435166

กรอบทฤษฎีการวิจัย

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม
ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ตอบสนองต่อข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้ จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสมและจุดเน้น อีกครั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1.2.1 สาระสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่างๆ โดยมีสาระสำคัญ คือ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทศนาธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

1.2.2 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.2.1 รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการ จัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ ด้วยวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลดและเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

1.2.2.2 รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1.2.3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์

วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด 1. บรรยายเกี่ยวกับจังหวะตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน

3. วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี

4. สร้างสรรค์งานปั้นจาก ดินน้ำมัน หรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ

5. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในภาพ

6. ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

7. บรรยายประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน

ทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ตัวชี้วัด 1. ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ในแหล่งเรียนรู้หรือนิทรรศการศิลปะ

2. อภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

1.2.4 ยุทธศาสตร์การเรียนรู้

1. การเรียนรู้แบบพัฒนาความสามารถในกระบวนการคิดของผู้เรียน

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีการใช้ข้อมูลทางศิลปะกับกระบวนการคิดของตนเอง และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการตัดสินใจ / เลือกยุทธศาสตร์กระบวนการ / ประเมินตนเอง / วางแผนปฏิบัติงาน / ลงมือปฏิบัติงาน / ตรวจสอบและปรับปรุงผลงานอยู่เสมอ

○ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ด้วยการสร้างแนวคิดใหม่ / แสดงหาพิจารณาทางเลือกอย่างหลากหลาย / ประยุกต์ปรับเข้าหาแนวทาง / สำรวจทางเลือกที่เหมาะสม / ตั้งข้อตกลงร่วมกัน

○ คิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ด้วยกระบวนการตรวจสอบ / ทำให้ชัดเจน / ให้เหตุผล / วิเคราะห์ / ทำให้กระจ่างชัด / ตั้งสมมุติฐาน / ทำนาย / ประเมิน / สังเคราะห์

489435166

CU-Thes1s 6083305827 thes1s / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

○ คิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) วิธีนี้จะคิดด้วยการตั้งคำถาม คำถามตนเอง / เชื่อมโยงความคิดก่อนหน้าความคาดหวังและประสบการณ์ปัจจุบันเข้าด้วยกัน / ประเมิน / วิเคราะห์ตั้งสมมติฐาน / แสวงหาพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม

2. การเรียนรู้แบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ศิลปะด้วยการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยการปฏิบัติ ทดลอง หากเหตุผลด้วยตนเอง สัมผัสจริงด้วยตนเอง สรุปลงด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์ตรง

3. การเรียนรู้แบบการประเมินด้วยตนเอง (Self Assessment)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ศิลปะที่มีการลำดับขั้นตอนไว้ชัดเจนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองหรือประเมินเพื่อนในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล

4. การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem – Based Learning)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ศิลปะที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเอง หาทางแก้ปัญหาหาด้วยตนเองตั้งแต่การกำหนดปัญหาและค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธี และขั้นตอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

5. การเรียนรู้แบบเชื่อมโยงบูรณาการความรู้สหสาขา (Multidisciplinary Approach)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ศิลปะที่สามารถบูรณาการการเชื่อมโยงความรู้และกระบวนการทั้งในกลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระ

2. ศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.1 ความหมายของศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์ (2531) ได้กล่าวว่า ศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษาจะช่วยก่อให้เกิดการบูรณาการ เน้นให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระตามความสนใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กรู้สึกเพลิดเพลิน เป็นสุขและสนุกสนานในการสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานของเด็กในช่วงวัยนี้จะมีระยะเวลาความสนใจสูงขึ้น ชอบสร้างสรรค์งานตามความสนใจของตนเอง มีการแสดงออกสัมพันธ์กับอารมณ์และความเจริญทางร่างกาย และมีความแม่นยำในการปฏิบัติงานดีขึ้น มีความสนใจในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อีกทั้งเด็กจะสนใจสิ่งที่เป็นประสบการณ์ใหม่ๆ และจะมีการแสดงออกเพื่อให้ทุกคนยอมรับ ซึ่งควรส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกันกับเพื่อนเป็นกลุ่ม เพื่อให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม

วัชรินทร์ ศรีรักษา (2541) ได้กล่าวว่า ศิลปะศึกษาสำหรับเด็กในชั้นประถมศึกษาเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมที่ครูกำหนด ซึ่งครูตั้งจุดมุ่งหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจน รวมถึงครูจะต้องเลือกเนื้อหาสาระที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาขึ้นกับนักเรียน โดยผ่านวิธีการหรือกระบวนการที่

เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ความสามารถ ความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

เกสร ธิตะจारी (2543) ได้กล่าวว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาอย่างมีระบบของการสร้างสรรค์งานศิลปะของมนุษย์ มีกระบวนการสร้างสรรค์หลายวิธี ขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของงานที่จะสร้างสรรค์และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของผู้สร้างเป็นสำคัญ โดยเฉพาะศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมและมัธยม เป็นการฝึกการทำงานด้านศิลปะให้ผู้เรียนมีนิสัยรักงานศิลปะ เห็นคุณค่า ซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะที่ศิลปินในอดีตได้สร้างสรรค์ไว้และเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงต่อไป

ดังนั้นสรุปได้ว่า ศิลปะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง วิชาที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดจินตนาการ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้จากกระบวนการสร้างงานหลากหลายวิธี ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการศึกษาและพัฒนาไปสู่การประกอบอาชีพได้

3. กิจกรรมศิลปะ

3.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะ

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2531) ได้กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การตัด การฉีก ปะ ตลอดจนการประดิษฐ์เศษวัสดุ

เกสร ธิตะจारी (2543) ได้กล่าวว่า ได้ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปะว่า เป็นงานศิลปะที่นักเรียนจะต้องฝึกปฏิบัติหลังจากเรียนภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติเพื่อฝึกให้เกิดความชำนาญทั้งทางด้านฝีมือและความคิด ครูต้องค้นคว้ากิจกรรมใหม่ๆ มาให้ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้และพัฒนาศิลปะ รู้จักรักการทำงาน มีระเบียบ มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาอารมณ์ สังคม การรับรู้ และสติปัญญา ดังนั้นทุกครั้งที่เรียนเนื้อหาจบก็ต้องปฏิบัติกิจกรรมออกมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าเข้าใจในเนื้อหาจริงๆ ด้วยเหตุนี้การจัดกิจกรรมศิลปะจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้สอนศิลปศึกษา โดยเฉพาะศิลปศึกษาในระดับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่จะเป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อไปในอนาคต

จากความหมายของกิจกรรมศิลปะข้างต้น สรุปได้ว่า

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงออกทางผลงาน เกิดความคิดสร้างสรรค์

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thsiss / revv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

2. เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะความคิดสู่การปฏิบัติงาน โดยใช้อุปกรณ์ทางศิลปะในการศึกษา ทดลองและค้นคว้าหาความรู้

3. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่าในงานศิลปะ

3.2 กิจกรรมศิลปะในระดับประถมศึกษา

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2531) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนการสอนศิลปะ ประกอบด้วย การเขียนภาพระบายสี การปั้น การแกะสลัก การพิมพ์ และการออกแบบสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานทางศิลปะให้กับนักเรียนในการศึกษาต่อไป

วัชรินทร์ ศรีรักษา (2541) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมศิลปะระดับประถมศึกษา ได้แก่

1. กิจกรรมเขียนภาพระบายสี เป็นการนำเอาเทคนิคการเขียนภาพหรือการวาดเส้นและการใช้สีในแต่ละประเภทมาระบายสี มีการทดลองสีตลอดจนถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ผ่านเส้น แสงเงา ลักษณะพื้นผิว และองค์ประกอบทางศิลปะ มาเขียนภาพระบายสี

2. การปั้น คือ การนำวัสดุเนื้ออ่อน เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน ปูนปลาสเตอร์ ขนมปัง มาปั้นโดยการเพิ่ม หรือลดวัตถุนั้นๆ ด้วยกรรมวิธีต่างๆ จนได้รูปทรงที่ต้องการ

3. การแกะสลัก เป็นการนำวัสดุเนื้อแข็ง หรือวัสดุเนื้ออ่อน เช่น ไม้ ดินเหนียว ข่างปูน ผลไม้ เทียน สบู่ มาแกะสลักโดยการลด หรือนำส่วนที่ไม่ต้องการออกจนเหลือรูปทรงที่ต้องการ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ช่วยในการแกะสลักให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ภาพพิมพ์ เป็นการนำเอาพื้นผิวของวัสดุต่างๆ ที่ได้จากการแกะสลักหรือปั้น มาพิมพ์เป็นภาพซึ่งพื้นผิวนั้นอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัสดุแม่พิมพ์นั้นๆ

5. การออกแบบสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ เป็นการนำเอาวัสดุต่างๆ ที่ใช้แล้ว หรือเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นงานศิลปะ ซึ่งเป็นงานที่นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์โดยการออกแบบ และนำเอาเศษวัสดุต่างๆ มาประยุกต์ ดัดแปลง ให้เกิดผลงานชิ้นใหม่

เกสร อิตะจारी (2543) ได้กล่าวว่า ศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะเป็นการปูพื้นฐานทางศิลปะเบื้องต้นให้กับผู้เรียนให้มีประสบการณ์ในการทำงานศิลปะ เช่น การวาดรูป การระบายสี การทำภาพพิมพ์ การปั้น การประดิษฐ์ ฯลฯ เพื่อฝึกทักษะการทำงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนค้นหาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนว่ามีความสามารถและความถนัดในด้านใด เพื่อจะได้วางแผนการศึกษาต่อไปในอนาคตอย่างมั่นใจและประสบผลสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะในระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ เช่น การวาดภาพระบายสี ภาพพิมพ์ การปั้น การตัด ปะ และงานประดิษฐ์ เป็นต้น

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

3.3 องค์ประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะ

การจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อนำนักเรียนไปยังจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการสอน และมีส่วนส่งเสริมให้การสอนประสบผลสำเร็จได้ ดังนี้

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนศิลปะควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ความประสงค์ที่ครูต้องการควบคุมการประเมินผล โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใด เวลาครูจะประเมินผลต้องเข้าใจว่าผู้เรียนได้รับสิ่งนั้นหรือเกิดสิ่งนั้นหรือไม่

2. เนื้อหาสาระ เป็นการกำหนดขอบข่ายสาระการเรียนรู้ หรือจัดประสบการณ์อะไรให้กับผู้เรียนบ้าง ครูร่วมกันวางแผนให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบระเบียบ

3. กิจกรรม และกระบวนการเรียนการสอน เป็นการนำเนื้อหาที่ครูกำหนดไว้ในแผนการสอนไปจัดกิจกรรม ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเองผ่านผลงาน

4. วิธีสอน เป็นสิ่งที่ครูควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงการนำมาใช้ แต่ต้องวางแผนกระบวนการให้เหมาะสมกับผู้เรียนวัยนั้นๆ โดยเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับประสบการณ์ในแต่ละประเภทของผู้เรียน

5. การประเมินผล สามารถพิจารณาได้จากกระบวนการเรียนและการประเมินผล การเรียน โดยหลักสูตรนั้นให้ความสำคัญกับพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน ควรพิจารณาจากกระบวนการต่างๆ ขณะเรียนรู้ไปด้วย และควรใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายมาผสมผสานกัน

ทิตินา แคมมณี (2546) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนไว้ว่า สภาพหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนตามหลักการ ทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคต่างๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการที่ยึด ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล

จากประมวลองค์ประกอบการสอนข้างต้น สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการสอนวิชาศิลปศึกษา ได้ดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์
2. ด้านสาระการเรียนรู้
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านกระบวนการสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล

489435166

CU-ThesIs 6083305827 thesIs / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

4. รูปแบบการสอนแบบต่างๆ

4.1 ความหมายของรูปแบบการสอน

ทิตินา แชมมณี (2557) ในทางศึกษาศาสตร์ มีคำที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ คือ รูปแบบการสอน Model of Teaching หรือ Teaching Model และรูปแบบการเรียนการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Instructional Model หรือ Teaching-Learning Model คำว่า รูปแบบการสอน มีผู้อธิบายไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการสอน รูปแบบการสอนแบบหนึ่งจะมีจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจึงอาจมีจุดหมายที่แตกต่างกัน

2. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนหรือแบบซึ่งสามารถใช้การสอนในห้องเรียน หรือสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือ เพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรม คอมพิวเตอร์ และหลักสูตรรายวิชา รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะเป็นแนวในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้น ๆ กำหนด

3. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียนการสอนสำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกันภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน องค์ประกอบทั้งหลาย ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน และการวัดและประเมินผล

รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพลักษณะการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือรูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้นๆ

4.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบต่างๆ

ทิตินา แชมมณี (2557) ได้เสนอแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากลซึ่งทฤษฎีหรือหลักของรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 5 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาต่างๆ ของการเรียนการสอน ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด รูปแบบที่คัดเลือกมานำเสนอในที่นี้มี 3 รูปแบบ ดังนี้

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

- 1.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย
- 1.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอมนทัศน์กว้างล่วงหน้า
- 1.3 รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย (Gagne's Instructional Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย (Gagne's Instructional Model) ได้พัฒนาทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ (Condition of Learning) ซึ่งมี 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย อธิบายว่าปรากฏการณ์การเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1) ผลการเรียนรู้หรือความสามารถด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภทคือ ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ซึ่งประกอบด้วยการจำแนกแยกแยะ การสร้างความคิดรวบยอด การสร้างกฎ การสร้าง กระบวนการหรือกฎขั้นสูง ความสามารถด้านต่อไปคือ กลวิธีในการเรียนรู้ (Cognitive Strategy) ภาษาหรือ คำพูด (Verbal Information) ทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skill) และเจตคติ (Attitude)

2) กระบวนการเรียนรู้และจดจำของมนุษย์ มนุษย์มีกระบวนการจัดการกระทำข้อมูลในสมอง ซึ่งมนุษย์ จะอาศัยข้อมูลที่สะสมไว้มานำมาพิจารณาเลือกจัดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และขณะที่กระบวนการจัดการกระทำข้อมูล ภายในสมองกำลังเกิดขึ้นเหตุการณ์ภายนอกในร่างกายมนุษย์มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมหรือการยับยั้งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน กานเยจึงได้เสนอแนะว่า ควรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้แต่ละประเภท ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ภายในสมอง โดยจัดสภาพการณ์ภายนอกให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในของผู้เรียน

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ได้อย่างดี รวดเร็ว และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

การเรียนการสอนตามรูปแบบของกานเย ประกอบด้วย การดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนรวม 9 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี

ขั้นที่ 2 การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ความคาดหวัง

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ขั้นที่ 3 การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนดึงข้อมูลเดิมที่อยู่ในหน่วยความจำระยะยาวให้มาอยู่ในหน่วยความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ผู้สอนควรจะต้องจัดสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่ง เร้านั้นอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการเลือกรับรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การให้แนวการเรียนรู้ หรือการจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับสาระที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

ขั้นที่ 6 การกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสาระที่เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 9 การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกฝนอย่างพอเพียงและในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่นๆ ได้

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

เนื่องจากการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ จัดขึ้นให้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และจดจำของมนุษย์ ดังนั้น ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้สาระที่นำเสนอได้อย่างดี รวดเร็วและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เพิ่มพูนทักษะในการจัดระบบข้อมูล สร้างความหมายของข้อมูลรวมทั้งการแสดงความสามารถของตนด้วย

1.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอโมโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

การนำเสนอโมโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advanced Organizer) เพื่อการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Verbal Learning) การเรียนรู้จะมีความหมายเมื่อสิ่งที่เรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียน ดังนั้นในการสอนสิ่งใหม่ สาระความรู้ใหม่ ผู้สอนควรวิเคราะห์หาความคิดรวบยอดย่อยๆ ของสาระที่จะนำเสนอ จัดทำผังโครงสร้างของความคิดรวบยอดเหล่านั้นแล้ววิเคราะห์หาโมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดที่กว้างครอบคลุมความคิดรวบยอดย่อยๆ ที่จะสอน หากครูนำเสนอโมโนทัศน์ที่กว้างดังกล่าวแก่ผู้เรียนก่อนการสอนเนื้อหาสาระใหม่ ขณะที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้

สาระใหม่ ผู้เรียนจะสามารถนำสาระใหม่นั้นไปเกาะเกี่ยวเชื่อมโยงกับมโนทัศน์กว้างที่ให้ไว้ล่วงหน้า แล้วทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระ ข้อมูลต่างๆ อย่างมีความหมาย

ค. กระบวนการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 การจัดเตรียมมโนทัศน์กว้าง

โดยการวิเคราะห์หามโนทัศน์ที่กว้างและครอบคลุมเนื้อหาสาระใหม่ทั้งหมด มโนทัศน์ที่กว้างนี้ไม่ใช่สิ่งเดียวกับมโนทัศน์ใหม่ที่จะสอน แต่จะเป็นมโนทัศน์ในระดับที่เหนือขึ้นไปหรือสูงกว่า ซึ่งจะมีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่า ปกติมักจะเป็นมโนทัศน์ของวิชานั้นหรือสายวิชานั้น ควรนำเสนอมโนทัศน์กว้างนี้ล่วงหน้าก่อนการสอน จะเป็นเสมือนการ “Preview” บทเรียน ซึ่งจะเป็นคนละอย่างกับการ “Over View” หรือการให้ดูภาพรวมของสิ่งที่จะสอน การนำเสนอภาพรวมของสิ่งที่จะสอน การทบทวนความรู้เดิม การซักถามความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน การบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เหล่านี้ ไม่นับว่าเป็น “Advance Organizer” ซึ่งจะต้องมีลักษณะที่กว้างครอบคลุม และมีความเป็นนามธรรมอยู่ในระดับสูงกว่าสิ่งที่จะสอน

ขั้นที่ 2 การนำเสนอมโนทัศน์กว้าง

- 1) ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียน
- 2) ผู้สอนนำเสนอมโนทัศน์กว้างด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการบรรยายสั้นๆ แสดงแผนผังมโนทัศน์ ยกตัวอย่าง หรือใช้การเปรียบเทียบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การนำเสนอเนื้อหาสาระใหม่ของบทเรียน

ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ตามปกติ แต่ในการนำเสนอผู้สอนควรกล่าวเชื่อมโยงหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับมโนทัศน์ที่ให้ไว้ล่วงหน้าเป็นระยะๆ

ขั้นที่ 4 การจัดโครงสร้างความรู้

ผู้สอนส่งเสริมกระบวนการจัดโครงสร้าง ความรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการผสมผสานความรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น

- 1) อธิบายภาพรวมของเรื่องที่เรียน
- 2) สรุปลักษณะสำคัญของเรื่อง
- 3) บอกหรือเขียนคำนิยามที่กะทัดรัดชัดเจน
- 4) บอกความแตกต่างของสาระในแง่มุมต่าง ๆ

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / recv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

5) อธิบายว่าเนื้อหาสาระที่เรียนสนับสนุนหรือส่งเสริมทัศนคติที่ใฝ่รู้อย่างไร

- 6) อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระใหม่กับทัศนคติที่ใฝ่รู้อย่างไร
- 7) ยกตัวอย่างเพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียน
- 8) อธิบายแก่นสำคัญของสาระที่เรียนโดยใช้คำพูดของตัวเอง
- 9) วิเคราะห์สาระในแง่มุมต่าง ๆ

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ผลโดยตรงที่ผู้เรียนจะได้รับก็คือ เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและข้อมูลของบทเรียนอย่างมีความหมาย เกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียน และสามารถจัดโครงสร้างความรู้ของตนเองได้ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาทักษะและอุปนิสัยในการคิดและเพิ่มพูนความใฝ่รู้

1.3 รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ (Memory Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลัก 6 ประการเกี่ยวกับ

- 1) การตระหนักรู้ (Awareness) ซึ่งกล่าวว่า การที่บุคคลจะจดจำสิ่งใดได้ดีนั้นจะต้องเริ่มจากการรับรู้สิ่งนั้น หรือการสังเกตสิ่งนั้นอย่างตั้งใจ
- 2) การเชื่อมโยง (Association) กับสิ่งที่รู้แล้วหรือจำได้
- 3) ระบบการเชื่อมโยง (Link System) คือระบบในการเชื่อมความคิดหลายความคิดเข้าด้วยกันในลักษณะที่ความคิดหนึ่งจะไปกระตุ้นให้สามารถจำอีกความคิดหนึ่งได้
- 4) การเชื่อมโยงที่น่าขบขัน (Ridiculous Association) การเชื่อมโยงที่จะช่วยให้บุคคลจดจำได้ดีนั้น มักจะเป็นสิ่งที่แปลกไปจากปกติธรรมดา การเชื่อมโยงในลักษณะที่แปลกเป็นไปไม่ได้ชวนให้ขบขันมักจะประทับในความทรงจำของบุคคลเป็นเวลานาน
- 5) ระบบการใช้คำทดแทน
- 6) การใช้คำสำคัญ (Key Word) ได้แก่ การใช้คำ อักษร หรือพยางค์เพียงตัวเดียวเพื่อช่วยกระตุ้นให้จำสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันได้

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มีวัตถุประสงค์ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ได้ดีและได้นาน และได้เรียนรู้กลวิธีการจำ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้สาระอื่นๆ ได้อีก

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระใดๆ ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาสาระนั้นได้ดีและได้นานโดยดำเนินการดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสังเกตหรือศึกษาสาระอย่างตั้งใจ

ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในสาระที่เรียน โดยการใช้เทคนิคต่างๆ เช่น ให้อ่านเอกสารแล้วขีดเส้นใต้คำ/ประเด็นที่สำคัญ ให้ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ให้อ่านคำตอบของคำถามต่างๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การสร้างความเชื่อมโยง

เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาสาระที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาส่วนต่างๆ ที่ต้องการจดจำกับสิ่งที่ตนคุ้นเคย เช่น คำ ภาพ หรือความคิดต่างๆ (ตัวอย่าง เช่น เด็กจำไม่ได้ว่าค่าบางระจันอยู่จังหวัดอะไรจึงโยงความคิดว่า ชาวบางระจันเป็นคนกล้าหาญ สัตว์ที่ถือว่าเป็นเก้งกล้าคือสิงโต บางระจันจึงอยู่ที่จังหวัดสิงห์บุรี) หรือให้หาหรือคิดคำสำคัญที่สามารถกระตุ้นความจำในข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน เช่น สูตร 4 M หรือทดแทนคำที่ไม่คุ้นด้วย คำ ภาพ หรือความหมายอื่น หรือการใช้การเชื่อมโยงความคิดเข้าด้วยกัน

ขั้นที่ 3 การใช้จินตนาการ

เพื่อให้จดจำสาระได้ดีขึ้น ให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการเชื่อมโยงสาระต่างๆ ให้เห็นเป็นภาพที่น่าขบขัน เกินความเป็นจริง

ขั้นที่ 4 การฝึกใช้เทคนิคต่างๆ ที่ทำไว้ข้างต้นในการทบทวนความรู้และเนื้อหาสาระต่างๆ จนกระทั่งจดจำได้

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

การเรียนโดยใช้เทคนิคช่วยความจำต่าง ๆ ของรูปแบบ นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาสาระต่างๆ ที่เรียนได้ดีและได้นานแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้กลวิธีการจำ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้สาระอื่นๆ ได้อีกมาก

2 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เพียงช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มักไม่เพียงพอต่อการช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีได้ จำเป็นต้องอาศัยหลักการและวิธีการอื่นๆ เพิ่มเติม

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม (Instructional Model Based on Bloom's Affective Domain)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านเจตคติหรือความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psycho-Motordomain) ซึ่งในด้านเจตคติหรือความรู้สึกนั้น บลูมได้จัดชั้นการเรียนรู้ไว้ 5 ชั้นประกอบด้วย

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

- 1) ขั้นการรับรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับรู้ค่านิยมที่ต้องการจะปลูกฝังในตัวผู้เรียน
- 2) ขั้นการตอบสนอง ได้แก่ การที่ผู้เรียนได้รับรู้และเกิดความสนใจในค่านิยมนั้น แล้วมีโอกาสได้ตอบสนองในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
- 3) ขั้นการเห็นคุณค่า เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับค่านิยมนั้น แล้วเกิดเห็นคุณค่าของค่านิยมนั้น ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้น
- 4) ขั้นการจัดระบบ เป็นขั้นที่ผู้เรียนรับค่านิยมที่ตนเห็นคุณค่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบค่านิยมของตน
- 5) ขั้นการสร้างลักษณะนิสัย เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมที่รับมาอย่างสม่ำเสมอและทำจนกระทั่งเป็นนิสัย ถึงแม้ว่าบลูมได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวเพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนก็ตาม แต่ก็สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยปลูกฝังค่านิยมให้แก่ผู้เรียนได้

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้/เจตคติ/ค่านิยม/คุณธรรมหรือจริยธรรมที่พึงประสงค์อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการ

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

การสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยมใดๆ ให้แก่ผู้เรียน สามารถดำเนินการตามลำดับขั้นของวัตถุประสงค์ทางด้านเจตคติของบลูมได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ค่านิยม

ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ค่านิยมนั้นอย่างใส่ใจ เช่น เสนอกรณีตัวอย่างที่เป็นประเด็นปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมนั้น คำถามที่ท้าทายความคิดเกี่ยวกับค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การรู้ตัว
- 2) การเต็มใจรับรู้
- 3) การควบคุมการรับรู้

ขั้นที่ 2 การตอบสนองต่อค่านิยม

ผู้สอนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อค่านิยมนั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ให้พูดแสดงความคิดเห็นต่อค่านิยมนั้น ให้ลองทำตามค่านิยมนั้น ให้สัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้ที่มีค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การยินยอมตอบสนอง
- 2) การเต็มใจตอบสนอง
- 3) ความพึงพอใจในการตอบสนอง

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ขั้นที่ 3 การเห็นคุณค่าของค่านิยม

ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของค่านิยมนั้น เช่น การให้ลองปฏิบัติตามค่านิยมแล้วได้รับการตอบสนองในทางที่ดี เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตน หรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เห็นโทษหรือได้รับโทษจากการละเลยไม่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การยอมรับในคุณค่านั้น
- 2) การชื่นชอบในคุณค่านั้น
- 3) ความผูกพันในคุณค่านั้น

ขั้นที่ 4 การจัดระบบค่านิยม

เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของค่านิยมและเกิดเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้น และมีความโน้มเอียงที่จะรับค่านิยมนั้นมาใช้ในชีวิตของตน ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพิจารณาค่านิยมนั้นกับค่านิยมหรือคุณค่าอื่นๆ ของตน ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมสำคัญ ดังนี้

- 1) การสร้างมโนทัศน์ในคุณค่านั้น
- 2) การจัดระบบในคุณค่านั้น

ขั้นที่ 5 การสร้างลักษณะนิสัย

ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอโดยติดตามผลการปฏิบัติและให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงเป็นระยะๆ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การมีหลักยึดในการตัดสินใจ
- 2) การปฏิบัติตามหลักยึดนั้นจนเป็นนิสัย

การดำเนินการในขั้นตอนทั้ง 5 ไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้นต้องอาศัยเวลา โดยเฉพาะในขั้นที่ 4 และ 5 ต้องการเวลาในการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะมากน้อยแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละคน

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์จนถึงระดับที่สามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัยนอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เรียนรู้กระบวนการในการปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปปลูกฝังค่านิยมอื่นๆ ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นต่อไป

3 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ คือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการวิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัย

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

หรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ ที่สำคัญๆ ซึ่งจะนำเสนอในที่นี้มี 3 รูปแบบดังนี้

3.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson)

3.2 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow)

3.3 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

3.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional Model Based on Simpson's Processes for psycho-Motor Skill Development)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้นๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญและสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นที่ไปตามที่ตนต้องการ

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

3.2 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model for psychomotor Domain)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าวได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่างๆ กล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ

เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่างๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้นๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่

489435166

ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้อง แม่น ตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ อย่างสบายๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อยๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

3.3 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านี้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น

489435166

CU-Thesisis 6083305827 Thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิตครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ

เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ

4 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process Skills) ทักษะกระบวนการ เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการต่างๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือกระบวนการคิดต่างๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น หรืออาจเป็นกระบวนการทางสังคม เช่น กระบวนการการทำงานร่วมกัน เป็นต้น ในที่นี้จะนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะกระบวนการ 3 รูปแบบ ดังนี้

4.1 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

4.2 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์

4.3 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของ

ทอร์แรนซ์

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

4.1 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation Instructional Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม จอยส์ และ วิล (Joyce & Weil) เป็นผู้พัฒนารูปแบบนี้จากแนวคิดหลักของเธเลน (Thelen) 2 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการสืบเสาะแสวงหาความรู้ (Inquiry) และแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) เธเลนได้อธิบายว่า สิ่งสำคัญที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกหรือความต้องการที่จะสืบค้นหรือสืบเสาะแสวงหาความรู้ก็คือตัวปัญหา แต่ปัญหานั้นจะต้องมีลักษณะที่มีความหมายต่อผู้เรียนและท้าทายเพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะแสวงหาคำตอบนอกจากนั้นปัญหาที่ชวนให้เกิดความงุนงงสงสัย หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด จะยิ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะสืบเสาะแสวงหาความรู้หรือคำตอบมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมนุษย์อาศัยอยู่ในสังคม ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เพื่อสนองความต้องการของตนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาจิตใจ อารมณ์และสังคม ความขัดแย้งทางความคิดที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลหรือในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งที่บุคคลต้องพยายามหาหนทางขจัดแก้ไขหรือจัดการทำความเข้าใจให้เป็นที่พอใจหรือยอมรับทั้งของตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ส่วนในเรื่อง “ความรู้” นั้น เธเลนมีความเห็นว่า ความรู้เป็นเป้าหมายของกระบวนการสืบสอบทั้งหลาย ความรู้เป็นสิ่งที่ได้จากการนำประสบการณ์หรือความรู้เดิมมาใช้ในประสบการณ์ใหม่ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นสิ่งที่ค้นพบผ่านกระบวนการสืบสอบโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาทักษะในการสืบสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือทางสังคมช่วยกระตุ้นความสนใจหรือความอยากรู้และช่วยดำเนินการแสวงหาความรู้หรือคำตอบที่ต้องการ

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย

ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ใช้ในการกระตุ้นความสนใจและความต้องการในการสืบสอบและแสวงหาความรู้ต่อไปนั้น ควรเป็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน และจะต้องมีลักษณะที่ชวนให้งุนงงสงสัย เพื่อท้าทายความคิดและความใฝ่รู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น

ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และพยายามกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งหรือความแตกต่างทางความคิดขึ้น เพื่อท้าทายให้ผู้เรียนพยายามหาทางสืบเสาะแสวงหาข้อมูลหรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิดของตน เมื่อมีความแตกต่างทางความคิดเกิดขึ้น ผู้สอนอาจให้

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเดียวกันรวมกลุ่มกัน หรืออาจรวมกลุ่มโดยให้แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันก็ได้

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการแสวงหาความรู้

เมื่อกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันแล้ว สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนว่าจะแสวงหาข้อมูลอะไร กลุ่มจะพิสูจน์อะไร จะตั้งสมมติฐานอะไร กลุ่มจำเป็นต้องมีข้อมูลอะไร และจะไปแสวงหาที่ไหน หรือจะได้ข้อมูลนั้นมาได้อย่างไร จะต้องใช้เครื่องมืออะไรบ้าง เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะวิเคราะห์อย่างไร และจะสรุปผลอย่างไร ใครจะช่วยทำอะไร จะใช้เวลาเท่าใดขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสืบสอบ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนแหล่งความรู้ และการทำงานร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เรียนดำเนินการแสวงหาความรู้

ผู้เรียนดำเนินการเสาะแสวงหาความรู้ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและติดตามการทำงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล

เมื่อกลุ่มรวบรวมข้อมูลได้มาแล้ว กลุ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ต่อจากนั้นจึงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลอภิปรายผลร่วมกันทั้งชั้น และประเมินผลทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับ

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบไป

การสืบสอบและเสาะแสวงหาความรู้ของกลุ่มตามขั้นตอนข้างต้นช่วยให้กลุ่มได้รับความรู้ความเข้าใจ และคำตอบในเรื่องที่ศึกษา และอาจพบประเด็นที่เป็นปัญหาชวนให้งุนงงสงสัย หรืออยากรู้ต่อไป ผู้เรียนสามารถเริ่มต้นวงจรการเรียนรู้ใหม่ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 เป็นต้นไป การเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ จึงอาจมีต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ตามความสนใจของผู้เรียน

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถสืบสอบและเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความใฝ่รู้และมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น และได้พัฒนาทักษะการสืบสอบ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่ม

4.2 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Synectics Instructional Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์นี้ เป็นรูปแบบที่จอยส์ และ วิล (Joyce and Weil) พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) ที่กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติด

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revc: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิมๆ ของตน โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่นทำให้การคิดของตน คับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาส ได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่น และถ้ายังให้ บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมี ประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นกอร์ดอนจึงได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวความคิดใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่น หรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆ ขึ้นได้ กอร์ดอนเสนอวิธีการคิดเปรียบเทียบ แบบอุปมาอุปมัยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ๆ ไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง การ เปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง วิธีการนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษ สำหรับการเขียนและการพูดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการสร้างสรรค์งานทางศิลปะ

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่ใหม่ แตกต่างไปจากเดิม และสามารถนำความคิดใหม่นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงานต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ เช่น ให้เขียนบรรยาย เล่า ทำ แสดง วาดภาพ สร้าง ปั้น เป็นต้น ผู้เรียนทำงานนั้นๆ ตามปกติที่เคยทำเสร็จแล้วให้เก็บผลงานไว้ก่อน

ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง

ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง เช่น ลูกบอล กับมะนาว เหมือนหรือต่างกันอย่างไร คำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรให้มีลักษณะที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหรือ งานที่ให้ผู้เรียนทำในขั้นที่ 1 ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบหลายๆ คู่ และจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ

ผู้สอนให้ผู้เรียนสมมติตัวเองเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และแสดงความรู้สึกออกมา เช่น ถ้า เปรียบเทียบผู้เรียนเป็นเครื่องซักผ้าจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง

ผู้สอนให้ผู้เรียนนำคำหรือวลีที่ได้จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 2 และ 3 มาประกอบ กันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกันในตัวเอง เช่น ไฟเย็น น้ำผึ้งขม มัจจุราชสีน้ำผึ้ง เชือดนึ่มๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง

ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่ได้

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ขั้นที่ 6 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน
 ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงานที่ทำไว้เดิมในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนใหม่ และลองเลือกนำความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมขั้นที่ 5 มาใช้ในงานของตนทำให้งานของตนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดความคิดใหม่ๆ และสามารถนำความคิดใหม่ๆ นั้นไปใช้ในงานของตนทำให้งานของตนมีความแปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนอาจเกิดความตระหนักในคุณค่าของการคิด และความคิดของผู้อื่นอีกด้วย

4.3 รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ (Torrance's Future Problem Solving Instructional Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนนี้พัฒนามาจากรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ (Torrance) ซึ่งได้นำองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 3 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม มาใช้ประกอบกับกระบวนการคิดแก้ปัญหา และการใช้ประโยชน์จากกลุ่มซึ่งมีความคิดหลากหลาย โดยเน้นการใช้เทคนิคระดมสมองเกือบทุกขั้นตอน

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักรู้ในปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเรียนรู้ที่จะคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดจำนวนมาก

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 การนำสภาพการณ์อนาคตเข้าสู่ระบบการคิด
 นำเสนอสภาพการณ์อนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และจินตนาการ ในการทำนายสภาพการณ์อนาคตจากข้อมูลข้อเท็จจริงและประสบการณ์ของตน

ขั้นที่ 2 การระดมสมองเพื่อค้นหาปัญหา
 จากสภาพการณ์อนาคตในขั้นที่ 1 ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าอาจจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้างในอนาคต

ขั้นที่ 3 การสรุปปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 ผู้เรียนนำปัญหาที่วิเคราะห์ได้มาจัดกลุ่ม หรือจัดความสัมพันธ์เพื่อกำหนดว่าอะไรเป็นปัญหาหลัก อะไรเป็นปัญหารอง และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ขั้นที่ 4 การระดมสมองหาวิธีแก้ปัญหา
 ผู้เรียนร่วมกันคิดวิธีแก้ปัญหา โดยพยายามคิดให้ได้ทางเลือกที่แปลกใหม่จำนวนมาก

ขั้นที่ 5 การเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

เสนอเกณฑ์หลายๆ เกณฑ์ที่จะใช้ในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา แล้วตัดสินใจเลือกเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในแต่ละสภาพการณ์ ต่อไปจึงนำเกณฑ์ที่คัดเลือกไว้มาใช้ในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยพิจารณาถึงน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์แต่ละข้อด้วย

ขั้นที่ 6 การนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาอนาคต

ผู้เรียนนำวิธีการแก้ปัญหาอนาคตที่ได้มาเรียบเรียง อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม ข้อมูลที่จำเป็น คิดวิธีการนำเสนอที่เหมาะสม และนำเสนออย่างเป็นระบบน่าเชื่อถือ

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา และตระหนักรู้ในปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหามาใช้ในการแก้ปัญหาปัจจุบัน และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้อันต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ รูปแบบในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนากรอบด้าน หรือการพัฒนาแบบองค์รวม รูปแบบในลักษณะดังกล่าวที่นำมาเสนอในที่นี้มี 4 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

- 5.1 รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง
- 5.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง
- 5.3 รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT
- 5.4 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.1 รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct Instruction Model)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct Instruction Model) จอยส์ และวีล (Joyce and Weil) อ้างว่า มีงานวิจัยจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นว่า การสอนโดยมุ่งเน้นให้ความรู้ที่ลึกซึ้งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนโดยจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งทางด้านเนื้อหาความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียน 80 % ประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนั้นยังพบว่า บรรยากาศที่ไม่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียนสามารถสกัดกั้นความสำเร็จของผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องระมัดระวังไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในทางลบ เช่น การดูต่ำกว่ากล่าว การแสดงความไม่พอใจ หรือวิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียน

489435166

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนนี้มุ่งช่วยให้ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและมโนทัศน์ต่างๆ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ จนสามารถทำได้ดีและประสบผลสำเร็จได้ในเวลาที่จำกัด

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

การเรียนการสอนรูปแบบนี้ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๆ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1.1 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและระดับการเรียนรู้หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน

1.2 ผู้สอนชี้แจงสาระของบทเรียนและความสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิมอย่างคร่าวๆ

1.3 ผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ และหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอบทเรียน

2.1 หากเป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระ ข้อความรู้ หรือมโนทัศน์ ผู้สอนควรกลั่นกรองและสกัดคุณสมบัติเฉพาะของมโนทัศน์เหล่านั้น และนำเสนออย่างชัดเจนพร้อมทั้งอธิบายและยกตัวอย่างประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจ ต่อไปจึงสรุปคานิยามของมโนทัศน์เหล่านั้น

2.2 ตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ ก่อนให้ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติหากผู้เรียนยังไม่เข้าใจต้องสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจก่อน

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ

ผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนปฏิบัติตามผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับให้การเสริมแรงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ

ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยดูแลอยู่ห่างๆ ผู้สอนจะสามารถประเมินเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนได้จากความสำเร็จและความผิดพลาดของการปฏิบัติของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนโดยให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 การฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ

หลังจากที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นที่ 4 ได้ถูกต้องประมาณ 85- 90 % แล้ว ผู้สอนควรปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติต่อไปอย่างอิสระ เพื่อช่วยทำให้เกิดความชำนาญและการเรียนรู้ยังคงทน ผู้สอนไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลป้อนกลับในทันทีที่สามารถให้ภายหลังได้ การฝึกในขั้นนี้ไม่ควรทำติดต่อกันในครั้งเดียว ควรมีการฝึกเป็นระยะๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ยู่คงทนขึ้น

489435166

CU_Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

การเรียนการสอนแบบนี้ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนตรงไปตรงมา ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัยได้เร็วและได้มากในเวลาที่จำกัด ไม่สับสน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามความสามารถของตน จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

5.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Method)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสร้างเรื่อง พัฒนาขึ้นโดย ดร. สตีฟ เบ็ล และ แซลลีฮาร์คเนส (Steve Bell and Sally Harkness) จากสกอตแลนด์ เขามีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า

1) การเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะบูรณาการหรือเป็นสหวิทยาการคือเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานศาสตร์หลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) การเรียนรู้ที่ดีเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสบการณ์ตรงหรือการกระทำหรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง

3) ความคงทนของผลการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการที่ได้ความรู้นั้นมา

4) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คุณค่าและสร้างผลงานที่ดีได้ หากมีโอกาสได้ลงมือกระทำ นอกจากความเชื่อดังกล่าวแล้ว การเรียนการสอนโดยวิธีการสร้างเรื่องนี้ยังใช้หลักการเรียนรู้และการสอนอีกหลายประการ เช่น การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่วิถีชีวิตจริง การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จากฐานความเชื่อและหลักการดังกล่าว สตีฟ เบ็ล ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรและทักษะการเรียนจากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์เรื่องขึ้นด้วยตนเอง โดยผู้สอนทำหน้าที่วางเส้นทางเดินเรื่องให้การดำเนินเรื่องแบ่งเป็นตอนๆ (Episode) แต่ละตอนประกอบด้วยกิจกรรมย่อยที่เชื่อมโยงกันด้วยคำถามหลัก (Key Question) ลักษณะของคำถามหลักที่เชื่อมโยงเรื่องราวให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมี 4 คำถาม ได้แก่ ที่ไหน ใคร ทำอะไร/อย่างไร และมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผู้สอนจะใช้คำถามหลักเหล่านี้เปิดประเด็นให้ผู้เรียนคิดร้อยเรียงเรื่องราวด้วยตนเอง รวมทั้งสร้างสรรค์ชิ้นงานประกอบกันไป การเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวจึงช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์และความคิดของตนเองอย่างเต็มที่ และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกัน อภิปรายร่วมกันและเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจและเจตคติของผู้เรียนในเรื่องที่เรียน รวมทั้งทักษะ กระบวนการต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการ สื่อสาร เป็นต้น

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

การเรียนการสอนตามรูปแบบนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ล่วงหน้า โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเส้นทางเดินเรื่องให้เหมาะสม

ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร และเลือกหัว เลือกลงให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจัดแผนการสอน ในรายละเอียด เส้นทางเดินเรื่องประกอบด้วย 4 องค์กร (Episode) หรือ 4 ตอนด้วยกัน คือ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิตและเหตุการณ์ ในแต่ละองค์กร ผู้สอนจะต้องกำหนดประเด็นหลักขึ้นมาแล้วตั้งเป็นคำถาม นำให้ผู้เรียนศึกษาหาคำตอบ ซึ่งคำถามเหล่านี้จะโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่ ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน

ขั้นที่ 2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนดำเนินการตามแผนการสอนไปตามลำดับ การเรียนการสอนแบบนี้ อาจใช้เวลาเพียงไม่กี่คาบ หรือต่อเนื่องกันเป็นภาคเรียนก็ได้ แล้วแต่หัวเรื่องและการบูรณาการว่าสามารถทำได้ครอบคลุมเพียงใด แต่ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 ภาคเรียน เพราะผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่าย ในการ เริ่มกิจกรรมใหม่ ผู้สอนควรเชื่อมโยงกับเรื่องที่ค้างไว้เดิมให้สานต่อกันเสมอ และควรให้ผู้เรียนสรุป ความคิดรวบยอดของแต่ละกิจกรรม ก่อนจะขึ้นกิจกรรมใหม่ นอกจากนั้นควรกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนชื่นชมผลงานของกันและกัน และได้ ปรับปรุงพัฒนางานของตน

ขั้นที่ 3 การประเมิน

ผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) คือ การ ประเมินจากการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน การประเมินจะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่จะรวมถึงทักษะการคิด การทำงาน การร่วมมือ การแก้ปัญหาและอื่นๆ การประเมินให้ความสำคัญในการประสพผลสำเร็จในการทำงานของผู้เรียนแต่ ละคนมากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งให้คะแนนผลผลิตและจัดลำดับที่เปรียบเทียบกับกลุ่ม

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ในระดับที่สามารถวิเคราะห์และ สังเคราะห์ได้ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

5.3 รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT แม็ค คาร์ธี (Mc Carthy) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนี้ขึ้นจากแนวคิดของโคลบ (Kolb) ซึ่งอธิบายว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของ 2 มิติ คือการรับรู้ และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล การรับรู้ของบุคคลมี 2 ช่องทาง คือ ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม ส่วนการจัดกระทำกับข้อมูลที่ได้รับนั้น มี 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ การลงมือทดลองปฏิบัติ และการสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง เมื่อลากเส้นตรงของช่องทางการรับรู้ 2 ช่องทาง และเส้นตรงของการจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มาตัดกัน แล้วเขียนเป็นวงกลมจะเกิดพื้นที่เป็น 4 ส่วนของวงกลม ซึ่งสามารถแทนลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ คือ

แบบที่ 1 เป็นผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการ (Imaginative Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไตร่ตรอง

แบบที่ 2 เป็นผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ (Analytic Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และชอบใช้กระบวนการสังเกตอย่างไตร่ตรอง

แบบที่ 3 เป็นผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก (Commonsense Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือทำ

แบบที่ 4 เป็นผู้เรียนที่ถนัดในการปรับเปลี่ยน (Dynamic Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือปฏิบัติ แม็คคาร์ธี และคณะได้นำแนวคิดของโคลบ มาประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมองทั้งสองซีก ทำให้เกิดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้คำถามหลัก 4 คำถาม คือ ทำไม (Why) อะไร (What) อย่างไร (How) และถ้า (If) ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันทั้ง 4 แบบ ให้สามารถใช้สมองทุกส่วนของตนในการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้สมองทุกส่วน ทั้งซีกซ้ายและขวา ในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

การเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT มีขั้นตอนดำเนินการ 8 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesisis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ผู้สอนเริ่มต้นจากการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนตอบได้ว่า ทำไมตนจึงต้องเรียนรู้เรื่องนี้

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์

หรือสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ และยอมรับความสำคัญของเรื่องที่เรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิด

เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนแล้ว ผู้สอนจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดขึ้นด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความรู้ความคิด

เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิดความคิดรวบยอดหรือแนวคิดพอสมควรแล้ว ผู้สอนจึงกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความคิดของตนให้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น โดยการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้ในขั้นที่ 3 และ 4 นี้คือการตอบคำถามว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้คืออะไร

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้

ในขั้นนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ความคิดที่ได้รับจากการเรียนรู้ในขั้นที่ 3-4 มาทดลองปฏิบัติจริง และศึกษาผลที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเอง

จากการปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ในขั้นที่ 5 ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของแนวคิด ความเข้าใจแนวคิดนั้นจะกระจ่างขึ้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตน โดยการนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้หรือปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างชิ้นงานที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ดังนั้นคำถามหลักที่ใช้ในขั้นที่ 5-6 ก็คือ จะทำอย่างไร

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้

เมื่อผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานของตนตามความถนัดแล้ว ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานของตน ชื่นชมกับความสำเร็จ และเรียนรู้ที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์เพื่อการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นและนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด

ขั้นนี้เป็นขั้นขยายขอบข่ายของความรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดแก่กันและกัน และร่วมกันอภิปรายเพื่อการนำการเรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอนาคต คำถามหลักในการอภิปรายก็คือ ถ้า....? ซึ่งอาจนำไปสู่การเปิดประเด็นใหม่สำหรับผู้เรียน ในการเริ่มต้นวัฏจักรของการเรียนรู้ในเรื่องใหม่ต่อไป

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่เรียน จะเกิดความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้ได้ และสามารถสร้างผลงานที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ อีกจำนวนมาก

5.4 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)

ก. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนของแนวคิดแบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์แพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือกันซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักพึ่งพากันโดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน (2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ (3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน (4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน (5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่างๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะสังคมต่างๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและอื่น ๆ

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการหลักๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัลแตกต่างกันออกไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักการเดียวกัน คือหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ และมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปใน

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ทิศทางเดียวกัน คือเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ และวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัล เป็นประการสำคัญ

Hetland, Winner, Veenema, and Sheridan (2014) ได้เสนอแนวทางการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างศาสตร์ต่างๆ ได้ และช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของตน การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง SHoM ไม่จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน และสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของทฤษฎี constructivist อีกด้วย ซึ่งมีกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

1. Develop Craft : เรียนรู้วิธีการใช้และดูแลรักษา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และพื้นที่สำหรับการปฏิบัติงานศิลปะ
2. Engage & Persist : เรียนรู้วิธีจัดการปัญหา มีความอดทนในการทำงาน สร้างสรรค์งานศิลปะ
3. Envision : เรียนรู้วิธีสร้างความคิด สร้างภาพในใจ และสามารถจินตนาการถึงลำดับขั้นตอนในการสร้างสรรค์สิ่งที่คิดให้เป็นรูปธรรมได้
4. Express : เรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถถ่ายทอดความคิด อารมณ์ หรือ ความหมายที่ตนเองต้องการสื่อออกมาได้
5. Observe : เรียนรู้ที่จะสังเกตบริบทต่างๆ อย่างลึกซึ้งมากกว่าแค่มองผ่านๆ
6. Reflect : เรียนรู้การสะท้อนคิด วิพากษ์ วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะกับคนอื่นทั้งในด้านกระบวนการสร้างสรรค์งาน และการตัดสินคุณค่าของงานศิลปะนั้นๆ
7. Stretch & Explore : กล้าที่จะท้าทายความสามารถตนเองด้วยการลองทำสิ่งแปลกใหม่ที่ออกนอกเหนือจากแผนที่วางไว้ และชื่นชมกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
8. Understand (Arts) Community : ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นในฐานะของศิลปินด้วยกัน (ทั้งในห้องเรียน ในบริบททางศิลปะอื่นๆ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นความสัมพันธ์ของศาสตร์ต่างๆ ที่มีร่วมกับทัศนศิลป์

จากการศึกษารูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1. มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการสอนนั้นๆ
2. มีการอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการ
3. มีกระบวนการหรือขั้นตอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกระบวนการนั้นๆ
4. มีการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพ

ซึ่งจากการศึกษารูปแบบแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) จะช่วยพัฒนาทักษะทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเสริมสร้างสติปัญญาในการเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจที่จะใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

5. การวัดและประเมินผล

5.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีความหมายแตกต่างกัน แต่มักนำมาใช้ในความหมายเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจึงให้นิยามคำศัพท์ต่างๆ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) กล่าวว่า การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้นอาจต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการวัด

ล้วน สายยศ และอังคาร สายยศ (2539) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ หรือบุคคล

สรุปได้ว่า การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง การกำหนดตัวเลข (คะแนน) หรือสัญลักษณ์เพื่อแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การประเมินค่าหรือการตัดสิน (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดหลายๆ อย่าง มาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อสรุปผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

สรุปว่า การประเมินผลการศึกษา คือ กระบวนการในการตัดสินพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียนทางการศึกษา โดยให้ค่า หรือคุณค่ากับสิ่งที่ประเมินนั้น ซึ่งนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จากความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การวัดผลทางการศึกษาและการประเมินผลทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน โดยการวัดผลทางการศึกษาเป็นกระบวนการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้ปรากฏ เพื่อให้ผู้สอนสามารถสังเกตพฤติกรรมนั้นได้ จากนั้นผู้สอนจึงวัดผลโดยการกำหนดค่าเป็นตัวเลข (คะแนน) เพื่อแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน แล้วจึงนำมาประเมินผลโดยนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกว่ามีคุณค่าหรือมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

5.2 การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมด้านความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในการพัฒนาการเรียนรู้ ได้จำแนกความสามารถทางด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ระดับ (Bloom, 1956) ดังนี้

1. ความรู้ความจำ (knowledge) คือ ความสามารถในการระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนด้วยวิธีการใดก็ตาม
2. ความเข้าใจ (Comprehend) คือ ความสามารถในการจับใจความสำคัญของความรู้ แล้วขยายความคิดของตนเองออกมาในรูปการแปลความ ตีความ หรือขยายความอย่างสมเหตุสมผล สามารถอธิบายความโดยใช้ความคิดและคำพูดของตนเอง ดังนั้นความเข้าใจจึงเป็นความรู้ขั้นสติปัญญา (cognition) เนื่องจากต้องนำเอาความรู้จากขั้นความรู้ความจำมาผสมผสานรวมด้วย
3. การนำไปใช้ (Application) คือ ความสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนรู้ออกมาใช้แก้ปัญหา แล้วนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน อาจใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกับที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
4. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถแยกแยะเนื้อหาหรือเรื่องราวสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยได้ สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยได้อย่างชัดเจน สามารถค้นหาความจริงต่างๆ ที่ซ่อนแฝงอยู่ในเนื้อเรื่องนั้นๆ
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อยๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย อาจเกิดจากความคิดในการสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือ แนวคิดใหม่
6. การประเมินค่า (Evaluation) คือ ความสามารถในการตัดสิน ตีค่า หรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้นๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมนอมรับก็ได้

489435166

CU-Thesisis 60833305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

การจัดลำดับชั้นพฤติกรรมการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้นั้นมีข้อดี คือการจัดระบบ ระเบียบจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในส่วนของการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้ในการเรียนรู้สรรพวิทยาการต่างๆ ให้เกิดความชัดเจนว่า มุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระใด มุ่งให้ใช้สมองใน ด้านใด ทำให้การจัดการสอนเป็นอย่างมีระบบ และสามารถวัดประเมินผลได้ตามจุดมุ่งหมายของการ สอนที่กำหนดขึ้น จุดที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักคือในตำราฉบับดั้งเดิมมุ่งสนใจแบ่งพฤติกรรมการใช้ สมองเพื่อการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัยจากส่วนของการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นไป ตามลำดับออกเป็น 6 ลำดับชั้น คือ ความรู้-ความจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินค่า (Evaluation)

ต่อมาในปี 2012 Foreland ได้ทำการศึกษาแนวคิดของบลูมและคณะ จนนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงแนวคิดการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาด้านพุทธิพิสัย โดย แบ่งมิติการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียนเสียใหม่ออกเป็น 2 มิติหลัก คือ มิติของตัวความรู้ ซึ่ง แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะย่อยประกอบด้วย 1) ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) 2) ความรู้ที่เป็นโน้ตทัศน์ (Conceptual Knowledge) 3) ความรู้ที่เป็นกระบวนการขั้นตอน (Procedural Knowledge) 4) ความรู้ในส่วนของการหยั่งรู้ถึงวิถีคิดของตนเอง (Metacognitive knowledge)

มิติของการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 6 ลำดับชั้น ประกอบด้วย 1) การจำ (Remembering) 2) ความเข้าใจ (Understanding) 3) การปรับใช้ (Applying) 4) การวิเคราะห์ (Analyzing) 5) การประเมิน (Evaluating) 6) การสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งการปรับเปลี่ยนลำดับ ชั้นและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญา (Krahwohl, 2002) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางกระบวนการและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญาของบลูมแบบดั้งเดิม และ แบบปรับปรุงใหม่

กระบวนการและคำศัพท์เดิม	กระบวนการและคำศัพท์ใหม่
1. ความรู้ (Knowledge)	1. การจำ (Remember)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)	2. เข้าใจ (Understand)
3. การนำไปใช้ (Application)	3. ประยุกต์ใช้ (Apply)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)	4. วิเคราะห์ (Analyze)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)	5. ประเมินค่า (Evaluate)
6. การประเมินค่า (Evaluation)	6. สร้างสรรค์ (Create)

โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ใช้นำเอาวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์แยกเป็น 2 มิติ คือมิติโครงสร้างความรู้ ให้พิจารณาว่าความรู้ที่มุ่งจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นความรู้แบบใด

และมีพฤติกรรมการคิดที่มุ่งให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นพฤติกรรมการคิดแบบใดในส่วนของความรู้ (Knowledge) ซึ่งแบ่งแยกเป็น 4 ส่วนนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง (Factual Knowledge) หมายถึงข้อความรู้ที่เป็นข้อความจริงเฉพาะเรื่องแบ่งย่อยลงไปอีกเป็นดังนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะ (Knowledge of Terminology) เป็นความรู้เกี่ยวกับระบบการใช้ถ้อยคำ หรือสัญลักษณ์เฉพาะของศาสตร์แต่ละสาขา เช่น คำศัพท์เฉพาะในทางชีววิทยา สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้อย่างมีความหมายเฉพาะในทางวิชาฟิสิกส์ การรู้ความหมายของคำราชาศัพท์ต่างๆ เป็นต้น

1.2 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิครายละเอียดเฉพาะเรื่อง (Knowledge of Specific Details and Elements) เช่น ความรู้เกี่ยวกับรายชื่อราชวงศ์ของพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ความรู้เกี่ยวกับชื่อคำขวัญของจังหวัดต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับชื่อยุคต่างๆ ของโลก ความรู้เกี่ยวกับยุคต่างๆ ทางประวัติศาสตร์ของไทย เป็นต้น

2. ความรู้ที่เป็นมโนทัศน์ (Conceptual Knowledge) ได้แก่ ความรู้ที่แสดงความสามารถในการจัดแยกหมวดหมู่สิ่งของต่างๆ ออกเป็นประเภทความสามารถในการอธิบายลักษณะร่วมของสิ่งต่างๆ และสามารถอธิบายเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยของสิ่งต่างๆ ซึ่งยังสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทๆ ดังนี้

2.1 ความรู้ในการแบ่งแยกจัดกลุ่มจัดประเภท (Knowledge of Classifications and Categories) เช่น ความรู้ในด้านการจัดพืชเป็นประเภทต่างๆ ความรู้ประเภทของคำต่างๆ ในทางหลักภาษา เป็นต้น

2.2 ความรู้ในหลักการร่วมและสรุปทั่วไป (Knowledge of Principles and Generalizations) เช่น ความรู้เกี่ยวกับหลักร่วมกันของความยาวเส้นตรงของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ความรู้ในลักษณะร่วมของสัตว์ที่ได้ชื่อว่าเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ความรู้ในด้านหลักการการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นต้น

2.3 ความรู้ในด้านทฤษฎีโมเดลและโครงสร้าง (Knowledge of Theories, Models, and Structures) เช่น ความรู้ในทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ลส์ ดาร์วิน ความรู้เกี่ยวกับระบบการโคจรของดาวเคราะห์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการถ่ายทอดทางพันธุกรรม เป็นต้น

3. ความรู้ที่เป็นกระบวนการขั้นตอน (Procedural Knowledge) เป็นส่วนของความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิธีการ หรือขั้นตอนของการกระทำกิจกรรมต่างๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนย่อย ดังนี้

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

3.1 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคดำเนินการ หรือโครงสร้างขั้นตอนในการดำเนินการเรื่องใดๆ (Knowledge of Subject-Specifics Skills and Algorithms) เช่น ความรู้ในการเขียนผังวงจรถ่ายงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ความรู้ในการถอดรอกที่สอง เป็นต้น

3.2 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการดำเนินการใดๆ เฉพาะเรื่องหนึ่งๆ (Knowledge of Subject-Specific Technique and Methods) เช่น ความรู้ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ความรู้ในขั้นตอนการจัดทำรายงานทางวิชาการ ความรู้ในการตรวจรายงานทางบัญชี เป็นต้น

3.3 ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การดำเนินกิจกรรมใดๆ เฉพาะเรื่อง (Knowledge of Criteria for Determining when to use Appropriate Procedures) เช่น ความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้เทคนิคเฉพาะทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ออร์โมนพืชให้เหมาะสมกับชนิดของผักที่ปลูก เป็นต้น

4. ความรู้ในส่วนของการหยั่งรู้ถึงวิธีคิดของตนเอง (Metacognitive Knowledge) ความรู้ส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีคิดของสมองและการที่ผู้เรียนควรจะต้องรู้ถึงวิธีคิดของสมองของตนเอง เช่น การที่ตนเองจะล่วงรู้ว่า หากต้องทำรายงานวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสาเหตุการเสียชีวิตหรือยุครายครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 นั้น การอ่านหนังสือเพื่อการท่องจำไม่สามารถช่วยให้ตอบคำถามได้ ต้องเปลี่ยนมาเป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นหลัก แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนย่อยดังนี้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีของสมองในการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหา (Strategic Knowledge) เป็นการเรียนรู้ที่หมายถึงว่าผู้เรียนควรจะต้องเข้าใจกระบวนการหรือกลวิธีของสมองของตนในการกระทำต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้นำความรู้เหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ของตน เช่น ความรู้ในการหาวิธีการเพื่อช่วยการจำข้อความต่างๆ การจัดทำ mapping ของตนในสาระบทเรียนใดๆ ด้วยตนเอง เป็นต้น

4.2 ความรู้เกี่ยวกับภารกิจวิธีคิดของสมองภายใต้ภาวะแวดล้อมและเงื่อนไขที่ต่างกัน (Knowledge about Cognitive Tasks, Including Appropriate Contextual and Condition Knowledge) ได้แก่ความรู้ที่ว่าภารกิจหรือวิธีคิดของสมองในภาวะเงื่อนไขที่ต่างกันย่อมแตกต่างกันไป เช่น รู้ว่าการระลึกได้ (Recall) ย่อมเป็นภารกิจของสมองที่ซับซ้อนกว่าการจำ (Remember) หรือภาวะการเขียนงานเชิงสร้างสรรค์ ย่อมต้องใช้พลังงานสมองสูงกว่าการเขียนบันทึกประจำวัน

4.3 ความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพทางการคิดของแต่ละบุคคล (self knowledge) ได้แก่ภาวะที่บุคคลแต่ละคนสามารถรับรู้จุดดี จุดด้อยในการใช้สมองเพื่อการคิดของตนเอง เช่น การที่นักเรียนจะรับรู้ไว้ในขณะที่อ่านบทกลอนเรื่อง “พระอภัยมณี” นั้น ตนเองมุ่งเน้นแต่การท่องจำว่าใครทำอะไรเป็นสาระหลัก แต่ยังไม่สามารถวิเคราะห์สะท้อนถึงภูมิหลังแนวคิดของ

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สุนทรภู่ที่สร้างสรรค์ตัวละครต่างๆ ในบทกลอนเรื่องพระอภัยมณีขึ้น การรับรู้ว่าคุณเองสามารถเรียนรู้ และแก้โจทย์ด้านการคำนวณได้ดีแต่ไม่เก่งในทางด้านงานศิลปะ เป็นต้น

ความรู้ในส่วนของวิธีคิดนี้ เป็นวิธีการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้ที่ครูควรจะต้องปลูกฝังให้เกิดในตัวผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนหนังสือได้ดีขึ้น เป็นส่วนของความรู้ที่การสอนโดยตรงนั้นกระทำไม่ได้ แต่ควรดำเนินการโดยผ่านทางกระบวนการเรียนการสอนเนื้อหาต่าง ๆ โดยมีครูคอยช่วยชี้แนะ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดกลวิธีคิด หรือในบางส่วนครูอาจใช้วิธีการชี้แนะหาทางออกวิธีการคิดที่นำไปสู่การหาความรู้ เช่น การตั้งคำถาม

ในส่วนของพฤติกรรมการคิดของสมอง (Cognitive Process) มีรายละเอียดดังนี้

1. การจำ (Remembering) ประกอบด้วย การจำได้ (Recognizing) การระลึกได้ (Recalling)
2. ความเข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วย การตีความ (Interpreting) การยกตัวอย่าง (Exemplifying) การจัดประเภท (Classifying) การสรุปความ (Summarizing) การอ้างพาดพิง (Inferring) การเปรียบเทียบ (Comparing) การอธิบาย (Explaining)
3. การปรับใช้ (Applying) ประกอบด้วย การลงมือกระทำตามขั้นตอน (Executing) การประยุกต์ (Implementing)
4. การวิเคราะห์ (Analyzing) ประกอบด้วย การชี้ระบุลักษณะสำคัญ (Differentiating) การชี้ระบุระบบความสัมพันธ์ (Organizing) การชี้ระบุคุณสมบัติภายใน (Attributing)
5. การประเมิน (Evaluating) ประกอบด้วย การตรวจสอบ (Checking) การลงข้อตัดสิน (Critiquing)
6. การสร้างสรรค์ (Creating) ประกอบด้วย การจัดกระทำใหม่ (Generating) การวางแผน (Planning) การสร้างและพัฒนา (Producing)

รายละเอียดของพฤติกรรมการเรียนรู้สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ ดังนี้

1. การจำ (Remembering) หมายถึงการที่ผู้เรียนสามารถจดจำสาระต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาไว้ในสมองพฤติกรรมการเรียนรู้ในส่วนนี้มุ่งวัดความสามารถในการจัดเก็บข้อความรู้ (Retention) ไว้ในตัวผู้เรียน สามารถแยกย่อยได้เป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การจำได้ (Recognizing) หมายถึงการที่ผู้เรียนสามารถจดจำสาระต่างๆ ในลักษณะของการระบุแยกได้ว่า สิ่งเราที่เข้ามากระตุ้นตนนั้น หมายถึงหรือมีความหมายว่าอย่างไร

ตัวอย่างเช่น การนำภาพสัตว์ต่างๆ ให้นักเรียนดูและให้ชี้ระบุว่าภาพใดเป็นภาพของนก การนำเอารายชื่อแร่ธาตุต่างๆ ให้นักเรียนดูแล้วให้ระบุว่าในท้องถิ่นของตนมีแร่ชนิดใดอยู่บ้าง เป็นต้น

1.2 การระลึกได้ (Recalling) หมายถึง การที่บุคคลสามารถย้อนระลึกนึกไปถึงสาระต่างๆ ที่ตนเคยประสบมาโดยไม่มีสิ่งเร้าใดๆ มาเป็นตัวช่วยกระตุ้นความจำทันทีในขณะนั้น เป็นส่วนความจำระยะยาวในสมองของนักเรียน

ตัวอย่างเช่น การให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่เคยเรียนในระดับประถมศึกษาด้วยกัน การให้นักเรียนระบุชื่อจังหวัดที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมา 5 จังหวัด หรือการให้ท่องจำบทกลอน เป็นต้น

2. ความเข้าใจ Understanding หมายถึงความสามารถของบุคคลในการสื่อสารข้อความที่ตนได้รับรู้มาให้กับคนอื่นได้รับทราบถึงข้อความรู้นั้น ด้วยวิธีการสื่อสารที่เป็นของตนเอง ความเข้าใจถือได้ว่าเป็นจุดตั้งต้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่กระบวนการจัดการศึกษาคาดหวังว่าควรเกิดขึ้นกับผู้เรียน พฤติกรรมของความเข้าใจเน้นตรงการที่ผู้เรียนต้องสามารถสื่อสารความหมายของสารบทเรียนที่ตนได้รับรู้มา ให้ปรากฏออกในลักษณะของการสื่อสารในลักษณะต่างๆ เพื่อถ่ายทอดสาระที่ตนรับรู้ได้ไปยังบุคคลซึ่งเป็นผู้รับให้สามารถรับสาระต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตรงตามความหมายของสิ่งที่ผู้เรียนได้รู้ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจแบ่งออกได้เป็น 7 ส่วนย่อย คือ

2.1 การตีความ (Interpreting) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสื่อสารความหมายเรื่องใดเรื่องหนึ่งในรูปแบบใหม่ที่ต่างออกไปจากเดิมแต่คงความหมายเท่าเดิม เช่น อาจเปลี่ยนแปลงจากถ้อยคำเป็นถ้อยคำใหม่ ถ้อยคำเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์เป็นถ้อยคำ ถ้อยคำเป็นภาพ หรือภาพเป็นถ้อยคำ

ตัวอย่างเช่น ให้เขียนภาพอธิบายลักษณะของท้องฟ้าที่ฝนกำลังจะตก ให้เขียนประโยคสัญลักษณ์แทนคำพูดที่ว่าห้องนี้มีจำนวนนักเรียนชายเป็น 2 เท่าของนักเรียนหญิง การเขียนภาพอธิบายภาวะที่น้ำทะเลขึ้นสูงอันเนื่องจากแรงดึงดูดจากดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ เป็นต้น

2.2 การยกตัวอย่าง (Exemplifying) หมายถึง ความสามารถที่บุคคลยกตัวอย่างหรือกรณีเฉพาะที่สอดคล้องกับสิ่งที่เรารู้มาเพื่อให้บุคคลอื่นรับรู้ได้

ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนนำตัวอย่างใบไม้ที่เป็นใบเลี้ยงคู่หรือใบเลี้ยงเดี่ยวในท้องถิ่นมานำเสนอ การยกตัวอย่างสัตว์ที่ออกลูกเป็นตัว การยกตัวอย่างพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด เป็นต้น

2.3 การจัดประเภท (Classifying) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถจัดประเภทสิ่งของปรากฏการณ์ใดๆ ตามเกณฑ์การจัดประเภทที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนสามารถจำแนกคำในภาษาอังกฤษออกเป็น คำนาม สรรพนาม คำกริยา ฯลฯ ได้อย่างถูกต้อง

2.4 การสรุปความ (Summarizing) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถจัดหา ข้อความสั้นๆ เพื่อแทนถ้อยคำหรือสาระเรื่องราวใดๆ ที่มีเป็นจำนวนมากๆ โดยคงเนื้อหาความเดิมที่สำคัญไว้ได้

ตัวอย่างเช่น การสรุปชีวประวัติของสุนทรภู่จากบทชีวประวัติที่ให้อ่าน การสรุปวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน

2.5 การอ้างพาดพิง (Comparing) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถจับ รูปแบบ หรือแบบแผนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้และใช้รูปแบบหรือแบบแผนดังกล่าวในการ อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นการเพิ่มเติม

ตัวอย่างเช่น การคาดคะเนจำนวนรถจักรยานที่จะขายได้ในเดือนหน้าจาก การพิจารณาเส้นกราฟสถิติขายรถจักรยานในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา

2.6 การเปรียบเทียบ (Explaining) หมายถึง การที่บุคคลสามารถจับ ประเด็นเทียบเคียงความเหมือนและความแตกต่างของวัตถุ เหตุการณ์ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรม ใดๆ จากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่งซึ่งอยู่ในสภาวะสามารถเทียบเคียงกันได้

ตัวอย่างเช่น การให้นักเรียนบอกว่ากีฬาที่เห็นในภาพเป็นแชร์บอล หรือ วอลเลย์บอล การให้นักเรียนระบุว่ารูปร่างต่างๆที่เห็นรูปใดที่เป็นรูปสามเหลี่ยม

2.7 การอธิบาย (Applying) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะ ถ่ายทอดเรื่องราว ปรากฏการณ์ เหตุการณ์ หรือความเห็นใดๆ ให้บุคคลอื่นได้รับรู้โดยวิธีการสื่อสาร ทางใดทางหนึ่ง เช่น การพูด การเขียน การใช้ท่าทาง หรือภาษาสัญลักษณ์ โดยการนำเสนอถ่ายทอด ดังกล่าวนั้น โดยผู้นำเสนอใช้วิธีการถ่ายทอดที่เป็นของตนเอง

ตัวอย่างเช่น สาเหตุการเกิดฟ้าร้องฟ้าผ่า การอธิบายเหตุที่ทำให้ต้นไม้เอน เข้าหาแสงอาทิตย์ เป็นต้น

3. การปรับใช้ (Executing) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ที่ตน ได้เรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ตนต้องเผชิญ หรือในชีวิตจริง ทั้งนี้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น จะต้องเป็นสถานการณ์ที่มีความหมายหรือต่างไปจากเดิม การปรับใช้แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อยดังนี้

3.1 การลงมือกระทำตามขั้นตอน (Executing) หมายถึง การกระทำที่ บุคคลลงมือปฏิบัติ แก้ไขปัญหาใดๆ ไปตามขั้นตอนการดำเนินการที่ตนเรียนรู้มา โดยมีลักษณะ บางส่วนของปัญหาที่ผู้เรียนคุ้นเคยมาก่อน ลักษณะการดำเนินการมุ่งเน้นไปในทางด้านทักษะและ โครงสร้างขั้นตอนการดำเนินการเป็นสำคัญ

489435166

CU :Thesisis 6083305827 thesisis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

ตัวอย่างเช่น เมื่อครูสอนการบวกเลขที่มีการทดจบลง ครูให้ผู้เรียนหัดบวกเลขข้อใหม่ที่มีจำนวนตัวเลขต่างไปจากโจทย์บนกระดานแต่มีการทดเลขเช่นกัน

3.2 การประยุกต์ (Implementing) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่คิดดำเนินการแก้ปัญหา หากที่ตนต้องประสบโดยปัญหานั้นเป็นปัญหาที่ตนไม่คุ้นเคย หรือมีลักษณะบางส่วนแตกต่างไปจากสภาพที่ตนเคยเรียนรู้มา และสภาพการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่มีแบบแผนของคำตอบที่แน่นอนตายตัวหรืออาจมีแบบแผนการแก้ปัญหามากกว่า 1 แบบ แต่วิธีการที่เลือกนำเสนอสมควรจะต้องเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการได้จริง

ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจกำหนดชนิดและขนาดของปุ๋ยที่ใส่กับต้นพืชซึ่งปลูกในดินที่มีสภาพธาตุอาหารตามธรรมชาติตามที่โจทย์กำหนด การนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาน้ำท่วมท่วมขังในสนามฟุตบอลที่จัดกำหนด

4. การวิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะพิจารณาแยกแยะเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ใดๆ แล้วสามารถหิ้งถึงเบื้องหลัง ความเป็นมาเป็นไป หรือส่วนประกอบที่เป็นรายละเอียดที่ประกอบด้วยกันเข้าเป็นสิ่งนั้น โดยการพิจารณาดังกล่าวเกิดจากบุคคลใช้ปัญญาของตนคิดหาเหตุผลหรือคำตอบด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่ตนสามารถรับรู้ได้ การวิเคราะห์เป็นความสามารถด้านสมองที่มีความจำเป็นมากในกรณีที่ต้องการสอนให้คนรู้จักคิด รู้จักหาเหตุผลมาอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างเช่น การอธิบายทำไมปริมาณฝิ่งในรัง 1 จึงลดปริมาณลงในช่วงหน้าร้อน การให้เหตุผลทำไมกลุ่มการเมืองหนึ่งได้รับการเลือกตั้งมากในเขตพื้นที่หนึ่งๆ การให้เหตุผลทำไมพื้นที่จุดหนึ่งน้ำจึงท่วมขังในขณะที่พื้นที่อีกจุดหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้กันกับไม่มีน้ำท่วม เป็นต้น การวิเคราะห์สามารถแยกย่อยได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

4.1 การชี้ระบุลักษณะสำคัญ (Differentiating) หมายถึง การที่บุคคลสามารถระบุเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ใดๆ ที่มุ่งศึกษานั้น ว่ามีสาระใดบ้างที่เป็นส่วนสำคัญหรือการชี้ที่ระบุประเด็นที่สำคัญของสิ่งนั้นให้เห็นได้ชัดเจน

ตัวอย่างเช่น การระบุว่าลักษณะพฤติกรรมเช่นใดเป็นพฤติกรรมที่เด่นชัดซึ่งแสดงออกถึงความเป็นคนท้องถิ่นทางเหนือของไทย การชี้ระบุลักษณะนิสัยที่เด่นของพระเอกในนวนิยายที่กำลังอ่าน

4.2 การชี้ระบุระบบความสัมพันธ์ (Organizing) หมายถึง การที่บุคคลสามารถมองเห็นความเชื่อมโยง ความต่อเนื่องของเรื่องราว ปรากฏการณ์หรือการใช้เหตุผลใดๆ ว่าสิ่งดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร

ตัวอย่างเช่น การที่ผู้อ่านสามารถบอกการลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ที่ผู้แต่งนวนิยายใช้เพื่อทำให้นวนิยายเชิงสืบสวนของเขาอ่านแล้วสามารถเฝ้าความสนใจของผู้อ่านได้

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

การอธิบายถึงความคลี่คลายของข้อขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่การตัดสินใจยุบสภาของฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

4.3 การชี้ระบุคุณสมบัติภายใน (Attributing) หมายถึง การที่บุคคลสามารถหยั่งเห็นถึงแนวคิด ข้อคิด หรือความตั้งใจที่ซ่อนอยู่ภายในของปรากฏการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างเช่น ลักษณะของการใช้เหตุผลเพื่อให้นางยักษ์ล้มเลิกความคิดที่จะบุกขึ้นเกาะแก้วพิสดารของพระฤๅษีในวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี หรือการพยายามระบุถึงลักษณะร่วมกันของการเป็นคนดีตามแนวคิดของศาสนาต่างๆ ในโลกที่ผู้เขียนเขียนขึ้นด้วยความคิดของตนเอง

5. การประเมิน (Evaluating) หมายถึง การลงข้อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าให้กับกิจกรรมสิ่งของการกระทำหรือปรากฏการณ์ใดๆ ไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ การประเมินจะเกิดขึ้นนั้นต้องเป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า การประเมินสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อยคือ

5.1 การตรวจสอบ (Checking) หมายถึง การพิจารณาว่าขั้นตอนการดำเนินงานใดๆ กับผลลัพธ์ที่ได้ หรือขั้นตอนการดำเนินงานนั้นๆ มีความสอดคล้องคงที่ภายในหรือไม่ รวมทั้งมีคุณสมบัติหรือเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

ตัวอย่างเช่น การตรวจสอบว่ารายงานการวิจัยที่จัดทำมีรูปแบบการเขียนและหัวข้อต่างๆ ถูกต้องและครบถ้วนตามข้อกำหนดการเขียนรายงานการวิจัยหรือไม่ การตรวจสอบว่าพฤติกรรมของครูคนหนึ่งๆ เป็นไปตามจรรยาบรรณของการเป็นครูหรือไม่ เป็นต้น

5.2 การลงข้อตัดสิน (Critiquing or Judging) หมายถึง การลงข้อประเมินให้เป็นผลผลิตหรือกระบวนการใดๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานภายนอกที่ได้รับการกำหนดล่วงหน้าหรือไม่อย่างไร

ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจเลือกซื้อนาฬิกาข้อมือหนึ่งๆ โดยยึดเกณฑ์ราคาไม่สูงนักแต่มีความคงทนต่อสภาพแวดล้อมและความเที่ยงตรงในการบอกเวลา การให้ระดับผลการเรียนของครูผู้สอนตามเกณฑ์ที่กำหนดและแจ้งให้ผู้เรียนทราบตั้งแต่ต้นภาคเรียน

6. การสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดพัฒนาประดิษฐ์สร้างหรือจัดกระทำสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยผลงานดังกล่าวนี้เกิดจากความคิดของผู้สร้างเองโดยไม่ได้ลอกเลียนงานของบุคคลใดใดมาในลักษณะของการลอกทั้งชิ้นงาน สิ่งต่างๆ ที่ลักษณะเป็นส่วนย่อยมาผูกพันประสานให้เกิดขึ้นเป็นผลงานชิ้นใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม การสร้างสรรค์เป็นการคาดหวังของการจัดการศึกษาในประเด็นที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์สร้างหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคนในสังคม เริ่มประกวดผลงานในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อเขียนหรือบทความ ชิ้นงาน ผลงานประดิษฐ์

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

โครงการ ภาพวาด เป็นต้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ดังนี้ ก. พบหรือเผชิญกับภาวะที่มีปัญหา ข.วางแผน นำเสนอแนวทางการพัฒนา ค. สร้างสรรค์ผลที่วางหรือคิดไว้ให้เกิดเป็นชิ้นงาน การสร้างสรรค์สามารถแยกย่อยออกได้เป็น 3 ส่วนย่อยคือ

6.1 การจัดกระทำใหม่ (Generating or Hypothesizing) หมายถึง การที่บุคคลสามารถให้ข้อเสนอแนะชี้แนะในแนวทางการพัฒนา สร้างสรรค์หรือเห็นแนวทางขั้นตอนในการจัดทำใหม่ให้กับปัญหาหรือขั้นตอนการดำเนินการใดๆที่มีอยู่ โดยอาศัยแนวทางพื้นฐานวิธีการเดิมที่มีอยู่ในฐานและแนวคิดในการแก้ไขพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ที่ต่างออกไปจากเดิม

ตัวอย่างเช่น การที่นักเรียนนำเสนอวิธีการแก้โจทย์ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ที่ต่างออกไปจากวิธีเดิมในตำรา การนำเสนอแนวทางแก้ปัญหานี้ครอบคลุมบริเวณของหมู่บ้านในแนวทางใหม่ การนำเสนอแนวทางแก้ไขนักเรียนแอบสูบบุหรี่ในห้องน้ำด้วยแนวทางใหม่

6.2 การวางแผน (Planning) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดลำดับขั้นตอนหรือสามารถกำหนดสิ่งที่จะต้องดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาหรือกระทำการบางอย่างให้ลุล่วงไป เพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการในกาลข้างหน้า

ตัวอย่างเช่น การวางแผนการจัดงานวันเกิดของสมาชิกในห้องเรียน การวางแผนการเรียนเพื่อให้สามารถสอบได้คะแนนสูง การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงสำเร็จลงได้ การกำหนดสาระเรื่องราวที่จะนำเสนอตามลำดับก่อนหลังในการจัดทำรายงาน

6.3 การสร้างและพัฒนา (Producing) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่ใช้ความสามารถทางสมองของตนในการคิดค้น เขียน สร้าง วาด หรือพัฒนาสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น โดยการกระทำดังกล่าวผู้สร้างใช้ความสามารถความคิดของตนเองเป็นสำคัญ มิได้เกิดจากการลอกหรือเลียนแบบผลงานของบุคคลอื่นมาทั้งหมดหรือลอกมาแทบทุกส่วน

ตัวอย่างเช่น การเขียนเรียงความ การเขียนบทความ บทกลอน คำประพันธ์ ด้วยการใช้ภาษาสำนวนของตนเอง การนำเสนอภาพเขียนของตนเอง การแต่งเพลงขึ้นใหม่ การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายใหม่ การออกแบบวัสดุของใช้ที่ใช้ความคิดของตนเอง

5.3 การวัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย

จิตพิสัย (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์ ค่านิยม ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ระดับ (Bloom, 1956) ดังนี้

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1. การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้า ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้า นั้น แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น
2. การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ไม่เต็มใจ ยินยอม ไม่ยินยอม พอใจ และไม่พอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการรับรู้ในขั้นแรก
3. การเกิดค่านิยมหรือเห็นคุณค่า เป็นการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของการยอมรับนับถือในคุณค่านั้นๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น เช่น กฎระเบียบ หรือเกณฑ์ทางสังคม
4. การกำหนดค่านิยม เป็นการสร้างแนวคิดและจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น ซึ่งจะรวบรวมค่านิยมเหล่านั้น โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสิ่งที่ยึดถือ เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาในเรื่องต่างๆ
5. การสร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยมที่ยึดถือ เป็นการนำค่านิยมที่ยึดถือ นั้น มาใช้ เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมจนพัฒนาเป็นบุคลิกภาพ หรือเป็นนิสัยประจำตัว

5.4 การวัดและประเมินผลด้านทักษะพิสัย

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ในปี 1972 ซิมป์สัน (Simpson, Elizabeth) ได้จัดประกอบของพฤติกรรมย่อยๆ 7 ชั้น (ล้วน สายยศ และอังคาร สายยศ, 2539) ดังนี้

1. การรับรู้ คือ การเริ่มต้นของพฤติกรรม ด้วยการรับสิ่งเร้าผ่านทางประสาทสัมผัส เช่น ตา หู จมูก ปาก มือ
2. การเตรียมความพร้อม คือ การเตรียมตัวกระทำ หรือการปรับตัวให้อยู่ในสภาพพร้อมที่กระทำ แบ่งได้ 3 ด้าน คือ ความพร้อมทางสมอง ความพร้อมทางกาย ความพร้อมทางอารมณ์
3. การตอบสนองตามแนวชี้แนะ คือ การเริ่มพัฒนาทักษะ โดยการแสดงพฤติกรรมเลียนแบบตามผู้แนะนำ ในขั้นนี้จะเป็นขั้นลองผิดลองถูก
4. ขั้นทักษะ คือ การเรียนรู้ของบุคคลที่สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ซึ่งสร้างผลสัมฤทธิ์ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
5. ขั้นตอบสนองที่ยากและซับซ้อน คือ ความสามารถปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้ แม้จะต้องใช้ทักษะขั้นสูงก็สามารถทำได้อย่างชำนาญ หรือทำได้อย่างอัตโนมัติ

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

6. การปรับตัว คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างชำนาญ จนพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามความต้องการ หรือตามสถานการณ์ของปัญหา

7. การริเริ่ม คือ ขั้นสูงสุดของการพัฒนาทักษะ ซึ่งผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานใหม่ด้วยวิธีการใหม่ที่ตนคิดขึ้นเอง

5.5 การวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวม

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กำหนดการวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวม เริ่มต้นมาจากการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นแกนกลาง และเพื่อให้ทันต่อสภาพเปลี่ยนแปลงในสังคมได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีการกำหนดจุดหมาย มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ และเกณฑ์การประเมิน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวม ดังนี้

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

○ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

3. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

4. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ใน

การขว้าง การจับ การโยน การเตะ

5. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

○ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

1. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

2. การเขียนภาพและการเล่นกับสี
3. การปั้น
4. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ
5. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

○ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

1. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน

○ การรักษาความปลอดภัย

1. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
2. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความ

ปลอดภัย

3. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย
4. การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

○ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

1. การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่
2. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษ เฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

○ สุนทรียภาพ ดนตรี

1. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
2. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
3. การเล่นบทบาทสมมติ
4. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
5. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

○ การเล่น

1. การเล่นอิสระ
2. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
3. การเล่นตามมุมประสบการณ์
4. การเล่นนอกห้องเรียน

489435166

- คุณธรรม จริยธรรม
 1. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
 2. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
 3. การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
 - การแสดงออกทางอารมณ์
 1. การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
 2. การเล่นบทบาทสมมติ
 3. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
 4. การร้องเพลง
 5. การทำงานศิลปะ
 - การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ
 1. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง
 - การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 1. การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
- 1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
 1. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
 2. การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 1. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
 2. การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่
 3. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้
 4. การเลี้ยงสัตว์
 5. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
 - การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1. การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย
2. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
3. การประกอบอาหารไทย
4. การศึกษานอกสถานที่
5. การละเล่นพื้นบ้านของไทย

○ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

1. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
2. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
4. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
5. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

○ การเล่นแบบร่วมมือร่วมใจ

1. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. การทำศิลปะแบบร่วมมือ

○ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

1. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

○ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

1. การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การ แก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทาง คณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

○ การใช้ภาษา

1. การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม
2. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
3. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ
4. การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ

489435166

- เกี่ยวกับตนเอง
5. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราว
 6. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
 7. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ
 8. การร้อจังหวะที่เหมาะสมในการพูด
 9. การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร
 10. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ
 11. การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
 12. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง
 13. การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
 14. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา
- จากบนลงล่าง
15. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
 16. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
 17. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง
- คำคล้องจอง
18. การเล่นเกมทางภาษา
 19. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
 20. การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
 21. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย
 22. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
- การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา
1. การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม
 2. การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน
 3. การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆด้วยการกระทำ ภาพวาดภาพถ่าย และรูปภาพ
 4. การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก
 5. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง
- กรวย
- รูปทรง

489435166

CU :Thes1s 6083305827 thes1s / recv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

6. การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน
7. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป
8. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน
9. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ
10. การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ
11. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ
12. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วย

มาตรฐาน

13. การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูงน้ำหนัก ปริมาตร

14. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา
15. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
16. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการ

กระทำ

17. การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
18. การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
19. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

○ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1. การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน
2. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และ

ศิลปะ

3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

○ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

1. การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
2. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
3. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ
4. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการ

สืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

2. สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความ

489435166

CU-Thes1s 6083305827 thes1s / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยหรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

2.4 สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อตนเอง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอก

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

เรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

การประเมินพัฒนาการควรวีตหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการ

ที่หลากหลาย *ไม่ควรใช้แบบทดสอบ*

5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้ ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

ประเภทของการประเมินพัฒนาการ

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ (Objective) ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 หมายถึง จุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการได้มาของความรู้หรือทักษะผ่านการกระทำสิ่งต่างๆ ที่สำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้หรือที่เรียกว่า ประสบการณ์สำคัญในการช่วยอธิบายให้ครูเข้าใจถึงประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยต้องทำเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และช่วยแนะผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กและ

3. การประเมินผล (Evaluation) เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดขึ้นบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เรียกว่า สภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งนี้ประเภทของการประเมินพัฒนาการ อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินความก้าวหน้าของเด็ก (Formative Evaluation) หรือการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) หรือการประเมินเพื่อเรียน (Assessment for Learning) เป็นการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในระหว่างทำกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวันปกติอย่างต่อเนื่อง บันทึกวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของเด็กและ

489435166

CU-ThesIs 6083305827 thesIs / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินพัฒนาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก็ขาดประสิทธิภาพ เป็นการประเมินผลเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ควรส่งเสริม ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การใช้แฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมินความก้าวหน้าคือ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในลักษณะการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ทำให้การเรียนรู้ของเด็กเพิ่มพูน ปรับเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือ การประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการ (Summative Assessment) หรือการประเมินสรุปผลของการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินสรุปพัฒนาการ เพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กว่ามีความพร้อมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าของเด็กในระดับห้องเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการของเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

3.2 แบ่งตามระดับของการประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. การประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินพัฒนาการที่อยู่ในกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและตัดสินผลการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากกิจกรรมหลัก/หน่วยการเรียนรู้ (Unit) ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ผู้สอนประเมินผลพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ของหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้า แต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การแสดงกิริยาอาการต่างๆ ของเด็กตลอดเวลาที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อตรวจสอบและประเมินว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ละตัวบ่งชี้หรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้เพียงใด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้สอนควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการว่า เด็กมีผลอันเกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่และมากน้อยเพียงใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมหรือสะสมผลการประเมินพัฒนาการในกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน/หน่วยการเรียนรู้ หรือผลตามรูปแบบการประเมินพัฒนาการที่สถานศึกษากำหนด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเป็นข้อมูลในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการในระดับสถานศึกษาต่อไปอีกด้วย

489435166

2. การประเมินพัฒนาการระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลเป็นรายภาค/รายปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กตามเป้าหมายหรือไม่ เด็กมีสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กในระดับสถานศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โครงการหรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพเด็กต่อผู้ปกครอง นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อสาธารณชน ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

(กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

3.3 ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการเด็ก การให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาควรกำหนดในทิศทางหรือรูปแบบเดียวกันสถานศึกษาสามารถให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น 1 หรือ 2 หรือ 3 หรือเป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี พอดี หรือ ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด ตัวอย่างเช่น

ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
3	ดี
2	พอใช้
1	ควรส่งเสริม

สถานศึกษาอาจกำหนดระดับคุณภาพของการแสดงออกในพฤติกรรม เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
1 หรือ ควรส่งเสริม	เด็กมีความลังเล ไม่แน่ใจ ไม่ยอมปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กยังไม่พร้อม ยังมั่นใจ และกลัวไม่ปลอดภัย ผู้สอนต้องช่วยเหลือหรือแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างหรือต้องคอยอยู่ใกล้ๆ ค่อยๆ ให้เด็กทำทีละขั้นตอนพร้อมต้องให้กำลังใจ
2 หรือ พอใช้	เด็กแสดงได้เอง แต่ยังไม่คล่อง เด็กกล้าทำมากขึ้นผู้สอนกระตุ้นน้อยลง ผู้สอนต้องคอยแก้ไขในบางครั้ง หรือคอยให้กำลังใจให้เด็กฝึกปฏิบัติมากขึ้น
3 หรือ ดี	เด็กแสดงได้อย่างชำนาญ คล่องแคล่ว และภูมิใจ เด็กจะแสดงได้เองโดยไม่ต้องกระตุ้น มีความสัมพันธ์ที่ดี

ตัวอย่างคำอธิบายคุณภาพ เช่น

พัฒนาการด้านร่างกาย : สุขภาพอนามัย

พัฒนาการด้านร่างกาย : กระโดดเท้าเดียว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
1 หรือ ควรส่งเสริม	ส่งเสริมความสะอาด	1 หรือ ควรส่งเสริม	ทำได้แต่ไม่ถูกต้อง
2 หรือ พอใช้	สะอาดพอใช้	2 หรือ พอใช้	ทำได้ถูกต้อง แต่ไม่คล่องแคล่ว
3 หรือ ดี	สะอาด	3 หรือ ดี	ทำได้ถูกต้อง และคล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์ : ประหยัด

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
1 หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น
2 หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดเป็นบางครั้ง
3 หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดตามความจำเป็นทุกครั้ง

พัฒนาการด้านสังคม : ปฏิบัติตามข้อตกลง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
1 หรือ ควรส่งเสริม	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง
2 หรือ พอใช้	ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
3 หรือ ดี	ปฏิบัติตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา : เขียนชื่อตนเองตามแบบ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
1 หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร
2 หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองได้ มีอักษรบางตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่
3 หรือ ดี	เขียนชื่อเองได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้านไม่สลับที่

ที่มาจาก (โรงเรียนวัดวชิราลงกรณวราราม, 2560)

ตารางที่ 3 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์

แบบบันทึกผล 4

แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

โรงเรียน จังหวัด สพท.

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินบันทึกคุณภาพของนักเรียนในแต่ละประเด็นที่ประเมิน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่ประเมิน		พฤติกรรมที่ประเมินด้านอารมณ์				พฤติกรรมที่ประเมินด้านสังคม				พฤติกรรมที่ประเมินด้านสติปัญญา											
		ด้านร่างกาย	ด้านร่างกาย	4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ คมชัด และการเคลื่อนไหว	5.2 มีความภาคภูมิใจ และมีใจช่วยเหลือแบ่งปัน	5.4 รับผิดชอบ	6.3 ประหยัด และพอเพียง	7.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	9.2 อ่าน เขียน ภาพ และสัญลักษณ์ได้	11.1 ทำงานศิลปะ	11.1.1 ทำงานศิลปะ	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะ										
(1)		2.2.1 ใช้กรรไกร ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ คมชัด และการเคลื่อนไหว	5.2.2 ช่วยเหลือ และแบ่งปันผู้อื่น ได้ด้วยตนเอง	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง	7.1.2 ทรัพยากร ที่ปลูกที่	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย	9.2.2 เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการตีความ และแปลจากจินตนาการ และมีความละเอียดเพิ่มขึ้น	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	
1																							
2																							
3																							
4																							
5																							
6																							

ที่มา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

6. ความหมาย ความสำคัญ และวิธีการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์

6.1 ความหมายของพหุศาสตร์

คำว่า “พหุศาสตร์” ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในวงนักวิชาการการศึกษา สังคมและวัฒนธรรม และศาสตร์อื่นๆ ซึ่งมักถูกนำไปใช้โดยมุ่งให้เกิดเป้าหมายที่กว้างขวางรอบด้าน และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำว่า “บูรณาการ” เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของพหุศาสตร์ พบว่ายังมีคำอื่นๆ ที่มีนิยามใกล้เคียงกันอีกด้วย ดังนี้

อารี พลดี (2561) กล่าวถึง พหุวิทยาการ หมายถึง

1. ความคิดที่มีมุมมองเรื่องต่างๆ ในลักษณะที่ไม่แยกส่วน เห็นความสำคัญของความรู้จากศาสตร์หลายสาขาวิชาเชื่อมโยงกันเป็นภาพรวม

2. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสาระความรู้จากศาสตร์หลายสาขาวิชาเข้าไว้ด้วยกันและจัดการเรียนรู้อย่างเชื่อมโยงกัน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริง

รายวิชาแบบพหุวิทยาการ หมายถึง รายวิชาที่จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยนำสาระความรู้จากศาสตร์หลายสาขามาสัมพันธ์กันและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (2557) กล่าวถึง พหุวิทยาการ หรือ สหวิทยาการ หลักสูตรพหุวิทยาการ ว่า

พหุวิทยาการ (Multidisciplinary) หรือ สหวิทยาการ (Interdisciplinary) หมายถึง การใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลายสาขาวิชา หลายศาสตร์ หรือหลายอนุศาสตร์ หรือจากการปฏิบัติมาผสมผสานใช้ในการเรียนการสอน การวิเคราะห์ วิจัย และสังเคราะห์ขึ้นเป็นองค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาเป็นศาสตร์ใหม่ขึ้น เพราะฉะนั้น หลักสูตรพหุวิทยาการก็คือวิธีการที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์ หรือหลายอนุศาสตร์ที่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และวิจัยจนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น

หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี) ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่พหุวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา

ดังนั้นสรุปได้ว่า พหุศาสตร์ จึงมีความหมายว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระความรู้จากศาสตร์ต่างๆ มาสัมพันธ์กันโดยการสอดแทรกเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์ในชีวิตจริงได้

6.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

6.3 ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในพหุศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจในความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / revv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งชีวิตประจำวันและการงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้อันมีค่า วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based society) ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขภาพ หรือสุขภาวะ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา คือจิตวิญญาณ สุขภาพ หรือสุขภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หลักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาการแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

6.4 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนบุคคล กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

- พุดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู ไข่มุมอย่างมีเหตุผล พุดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพุด

- สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

- เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

- มีความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ เศษส่วน ทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่ง ร้อยละ การดำเนินการของจำนวน สมบัติเกี่ยวกับจำนวน สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณ และการหารจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่ง และร้อยละ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ สามารถหาค่าประมาณของจำนวนนับและทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่งได้

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยาว ระยะทาง น้ำหนัก พื้นที่ ปริมาตร ความจุ เวลา เงิน ทิศ แผนที่ และขนาดของมุม สามารถวัดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและสมบัติของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ปริซึม พีระมิด มุม และเส้นขนาน

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบรูปและอธิบายความสัมพันธ์ได้ แก้ปัญหาเกี่ยวกับแบบรูป สามารถวิเคราะห์สถานการณ์หรือปัญหาพร้อมทั้งเขียนให้อยู่ในรูปของสมการเชิงเส้นที่มีตัวไม่ทราบค่าหนึ่งตัวและแก้สมการนั้นได้

- รวบรวมข้อมูล อภิปรายประเด็นต่างๆ จากแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ แผนภูมิรูปวงกลม กราฟเส้น และตาราง และนำเสนอข้อมูลในรูปของแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ และกราฟเส้น ใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นเบื้องต้นในการคาดคะเนการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่างๆ ได้

- ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้เหตุผล

489435166

CU :Thes1s 6083305827 thes1s / rev: 04072562 15: 34:57 / seq: 11

ประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

- เข้าใจโครงสร้างและการทำงานของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต และความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน
- เข้าใจสมบัติและการจำแนกกลุ่มของวัสดุ สถานะของสาร สมบัติของสารและการทำให้สารเกิดการเปลี่ยนแปลง สารในชีวิตประจำวัน การแยกสารอย่างง่าย
- เข้าใจผลที่เกิดจากการออกแรงกระทำกับวัตถุ ความดัน หลักการเบื้องต้นของแรงลอยตัว สมบัติและปรากฏการณ์เบื้องต้นของแสง เสียง และวงจรไฟฟ้า
- เข้าใจลักษณะ องค์ประกอบ สมบัติของผิวโลก และบรรยากาศ ความสัมพันธ์ของดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์ที่มีผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ
- ตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้ คาดคะเนคำตอบหลายแนวทาง วางแผนและสำรวจตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และสื่อสารความรู้จากผลการสำรวจตรวจสอบ
- ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต และการศึกษาความรู้เพิ่มเติม ทำโครงการหรือชิ้นงานตามที่กำหนดให้หรือตามความสนใจ
- แสดงถึงความสนใจ มุ่งมั่น รับผิดชอบ และซื่อสัตย์ในการสืบเสาะหาความรู้
- ตระหนักในคุณค่าของความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แสดงความชื่นชมยกย่อง และเคารพสิทธิในผลงานของผู้คิดค้น
- แสดงถึงความซาบซึ้ง ห่วงใย แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นของตนเองและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคมประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมือง การปกครอง และสภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thsiss / revv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

- ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่ การทำความเข้าใจในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

- เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย และรู้จักดูแล้วยวะที่สำคัญของระบบนั้นๆ

- เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม แรงขับทางเพศของชายหญิง เมื่อย่างเข้าสู่วัยแรกรุ่นและวัยรุ่น สามารถปรับตัวและจัดการได้อย่างเหมาะสม

- เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นสุข

- ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศได้ถูกต้องเหมาะสม

- ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการเกิดโรค อุบัติเหตุ ความรุนแรง สารเสพติดและการล่วงละเมิดทางเพศ

- มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน

- รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากลได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ และหน้าที่ของตนเองจนงานสำเร็จลุล่วง

- วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ

- จัดการกับอารมณ์ ความเครียด และปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

- มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริมสุขภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

- รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วนความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถสร้างแผนภาพ แผนผัง

และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

- รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- เข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยันอดทน รับผิดชอบซื่อสัตย์ มีมารยาท และมีจิตสำนึกในการใช้น้ำ ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่า

- เข้าใจความหมาย วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างหลากหลาย นำความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงานไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจอย่างปลอดภัย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

- เข้าใจหลักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรักษา ข้อมูล สร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสาร นำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงานอย่างมีจิตสำนึกและรับผิดชอบ

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยคข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่ายๆ และเรื่องเล่า

- พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

สถานการณ์ต่างๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

- พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

- ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

- บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษา กับของไทย

- ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญทางการศึกษาในประเทศไทย ที่กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ส่งผลต่อการ

489435166

CU-ThesIs 6083305827 ThesIs / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

พัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ดังเห็นได้จากความสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในแต่ละระดับ

6.5 ความเป็นพหุศาสตร์ในงานศิลปะ

ในการทำงานศิลปะของศิลปินที่ต้องอาศัยความรู้จากศาสตร์ต่างๆ ประกอบเข้ากับการสร้างแรงบันดาลใจที่ใช้ในการขับเคลื่อนความคิด กระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดแนวคิด ผ่านกระบวนการที่สร้างสรรค์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจ อันเกิดจากความประทับใจต่อสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สภาพสังคมและวัฒนธรรม ใช้องค์ความรู้หลายศาสตร์ก่อนที่จะได้มาซึ่งผลงานทางด้านศิลปะ เช่น ศิลปินอย่างเลโอนาร์โด ดา วินชี ที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยอาศัยความรู้หลายศาสตร์ประกอบการทำงานศิลปะ เป็นอัจฉริยะบุคคลที่มีความสามารถหลากหลาย เป็นทั้งสถาปนิก วิศวกร ประติมากร นักเรขาคณิต นักวาดภาพ นักดนตรี นักประดิษฐ์ นักกายวิภาคศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ งานศิลปะที่มีชื่อเสียง เช่น พระกระยาหารมื้อสุดท้าย และโมนา ลิซ่า ภาพหญิงสาวที่มีรอยยิ้มปริศนาที่แสดงอารมณ์ความรู้ภายในสะท้อนผ่านนัยนัยตา ด้านความงามยึดทฤษฎีการเลียนแบบตามธรรมชาติ การจัดภาพมีบุคคลเป็นประธานของภาพและมีฉากหลังเป็นทิวทัศน์ โดยศิลปินในสมัยนั้นมีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล เป็นผู้ควบคุมธรรมชาติ ยึดมั่นในเหตุผล และเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่ความคิด ด้านสาระ แสดงวัฒนธรรม การแต่งกายของคนชั้นสูงในสมัยนั้น และความนิยมในการไว้ผมยาวหวีแฉกกลางตามสมัยนิยม เขาต้องศึกษาสีน้ำมันที่ใช้ได้ดีกับพื้นไม้ซึ่งต่างจากการใช้สีน้ำมันบนผ้าใบซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยค้นคว้าสารสกัดจากธรรมชาติที่ต้องผนวกความรู้ด้านภูมิศาสตร์ในการหาสารสกัดจากสีธรรมชาติในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีความแตกต่างทางกายภาพด้านภูมิประเทศ และภูมิอากาศ หรือการศึกษาสีสังเคราะห์ที่ได้จากสารต่างๆ ที่มีคุณสมบัติหรือสถานะของสารที่ต่างกันออกไป จากสมุดบันทึกที่เขาได้สร้างสรรค์ภาพร่างจากความรู้หลายศาสตร์ที่ผนวกเข้ากับแนวคิดในการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เป็นงานที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับศาสตร์หลายแขนง เช่น วิชากายวิภาคศาสตร์ ดาราศาสตร์ เป็นบุคคลแรกที่วางรากฐานด้านการบิน รวมถึงวิศวกรรมโยธา ด้วยความที่เป็นบุรุษที่มีจิตวิญญาณที่รักในศาสตร์หลายแขนง ทำให้เกิดจิตวิญญาณของพหุศาสตร์ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ และกลายเป็นบุคคลสำคัญของยุคนั้น นักวิชาการหลายคนต่างยกย่อง เลโอนาร์โด ดา วินชีเป็นผู้มีปัญญาเฉียบแหลมและเป็นผู้รอบด้าน ศิลปินไทยอย่างอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ประติมากรที่สร้างสรรค์ความงามทางเส้นสายผ่านรูปทรงมีอ่อนช้อย รูปแบบแนวไทยประเพณีหรือแบบไทยประยุกต์ เช่น ประติมากรรม “เสียงขลุ่ยทิพย์” (Musical Rhythm) พ.ศ. 2492 ได้รับแรงบันดาลใจจากพระพุทธรูปปางลีลาสมัยสุโขทัย มาสร้างสรรค์ผลงานที่ผสมผสานจังหวะลีลาและเส้นสายของศิลปะไทย กับความเรียบง่ายของรูปทรงแบบสากลอย่างงดงาม ศิลปินต้องศึกษาความรู้พระพุทธรูปในสมัยสุโขทัยที่มีรูปแบบหลายลักษณะ ผสานกับความรู้ทางด้านเครื่องดนตรีไทยหลากหลายประเภท ศึกษา

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

ลักษณะทางกายวิภาคที่แสดงรูปทรงอ่อนช้อยงดงามในท่านั่งที่สง่างามราวกับมีชีวิต แขนขวาและแขนซ้ายถ่วงดุลกันด้วยทิศทางและน้ำหนัก มีการเลือกวัสดุที่มีพื้นผิวมันเงานำมาใช้สร้างความรู้สึกอ่อนไหว สอดคล้องกับกิจกรรมที่มีความลื่นไหลอย่างอิสระ ความเป็นพหุศาสตร์ในงานศิลปะนั้น ศิลปินต้องอาศัยความรู้ที่หลากหลายจากศาสตร์แขนงต่างๆ ผสมเข้ากับแนวคิด อารมณ์ความรู้สึกถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะที่มีมากกว่าความสวยงาม แต่แฝงไปด้วยคุณค่าทางความรู้

ดังนั้น สารสำคัญในการเรียนการสอนศิลปะ จึงมุ่งให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีสุนทรียภาพ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีทางสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเอง และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ไม่มีการจัดระเบียบที่แน่นอน เช่น ดวงอาทิตย์ค่อยๆ ตกกลางมหาสมุทร ดอกไม้บานกลางหุบเขา ฟุ้งหญ้าเขียวขจี ดวงดาวที่อยู่บนท้องฟ้ายามค่ำคืน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีการจัดระเบียบและกำหนดไว้ก่อน ลักษณะการเกิดจะแปรเปลี่ยนไปตามความคิดของผู้สร้าง เช่น สะพานข้ามแม่น้ำ น้ำพุที่อยู่กลางสวนสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ว่า ถ้านำเอาทัศนธาตุแต่ละอย่างที่เราเห็นมาจัดวางให้เป็นระเบียบตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์แล้ว ก็สามารถสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่มีความงดงามขึ้นมาได้ ความงามหรือสุนทรียภาพ คือ ความเข้าใจและความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อความงามในธรรมชาติ หรือในงานศิลปะ หรือสัมผัสความงามได้ด้วยการมองเห็น ซึ่งมนุษย์เราแต่ละคนจะเกิดสุนทรียภาพต่องานทัศนศิลป์แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ รสนิยม สติปัญญา และความรู้สึกนึกคิด โดยจะต้องหมั่นสังเกต จดจำ บ่มเพาะประสบการณ์ไปที่ละเล็กทีละน้อย แล้วพิจารณาองค์ประกอบทางทัศนธาตุ รูปแบบของผลงานทัศนศิลป์ที่ศิลปินสร้างขึ้นมีอยู่หลายลักษณะ หลายเทคนิควิธีการสื่อสารผ่านผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินแต่ละแขนงไปสู่ผู้ชมจะมีรูปแบบลักษณะเฉพาะอย่าง มีความหลากหลายของการแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาความรัก ความงาม ความสุข ความน่ากลัว ความเกลียดชัง ความหดหู่ ความเศร้าหมอง ล้วนเป็นการสร้างสรรค์ด้วยหลักการทางศิลปะโดยใช้องค์ประกอบของทัศนธาตุนำมาจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ โดยผลงานทัศนศิลป์เปรียบได้กับรสชาติของอาหาร ที่มีรสชาติแตกต่างกันไปตามลักษณะของเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วิถีชีวิต ความเชื่อ ตลอดจนชนชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลนี้งานทัศนศิลป์ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบจึงเป็นการยากที่จะทำความเข้าใจลักษณะรูปแบบต่างๆ ได้ทั้งหมด จึงมีการนำลักษณะร่วมบางประการของผลงานมาเป็นเกณฑ์ในการแยกประเภทและจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจน เพื่อสะดวกแก่การศึกษาทำความเข้าใจ ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้ตามตารางวิเคราะห์ธรรมชาติของศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ ดังต่อไปนี้

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ธรรมชาติของศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ

ประเด็น	รูปแบบในการถ่ายทอดและการรับรู้ตีความตามกลุ่มทางสุนทรียศาสตร์		
	โลกเลียนแบบหรือเหมือนจริงตามธรรมชาติ	กึ่งนามธรรม	นามธรรม
ข้อมูลของผลงาน	 <p>ชื่อภาพโมนาลิซา (Mona Lisa) ประเภทงาน จิตรกรรม ศิลปิน เลโอนาร์โด ดา วินชี ชาวอิตาลี เทคนิค สีน้ำมัน บนแผ่นไม้ ขนาด 77 x 53 ซม. ปีที่สร้าง ค.ศ.1503-1507</p>	 <p>ชื่อภาพ “ราตรีประดับดาว” Starry Night ประเภทงาน จิตรกรรม ศิลปิน วินเซนต์ แวน โก๊ะ ชาวดัตช์ เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 273.7 x 92.1 ซม. ปีที่สร้าง ค.ศ. 1889</p>	 <p>ชื่อภาพ No.5 ประเภทงาน จิตรกรรม ศิลปิน แจ็กสัน พอลล็อก ชาวอเมริกัน เทคนิค สีน้ำมันบนไม้อัด ขนาด /240 x 120 ซม. ปีที่สร้าง ค.ศ. 1948</p>
ยุคสมัย/ลัทธิ	สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance)	ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์	ลัทธินามธรรม
ที่มา/แนวคิด	“โมนาลิซา” นั้น ได้ถูกตั้งขึ้นโดยจอร์โจ วาซารี (Giorgio Vasari) ศิลปิน และนักชีวประวัติชาวอิตาลี หลังจากดา วินชีได้เสียชีวิตไป 31 ปี ในหนังสือที่เขาตีพิมพ์นั้นได้บอกไว้ว่าผู้ที่นั่งอยู่ในรูปนั้นคือ ลีซา เกอราร์ดีนี ภรรยาของขุนนางนักธุรกิจใหม่ผู้มั่งคั่ง ชาวเมืองฟลอเรนซ์นามว่า ฟรานเชสโก เดล โจคอนโด (Francesco del Giocondo)	ภาพนี้วาดขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ.1889 ในขณะที่เขาพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลประสาท เป็นภาพทิวทัศน์ตอนกลางคืนในกรุง มีหมู่ดาวที่แสงระยิบระยับ และพระจันทร์เสี้ยวเปล่งรัศมีเป็นวงกลม ส่วนด้านหน้ามีต้นไซเปรสที่บิดเบี้ยวเหมือนเปลวไฟสีดำสูงเสียดฟ้า ตอนล่าง เป็นกลุ่มอาคารที่อยู่อาศัยกันอย่างหนาแน่น ตรงกลางมีโบสถ์หลังคายอดแหลมเป็นศูนย์กลาง	ลัทธิของการเล่นนำของการเขียนภาพแบบสำแดงพลังอารมณ์นามธรรม (abstract expressionism) ซึ่งเป็นการทำงานศิลปะโดยการวาด ทฤษฎีศิลปะอย่างอิสระโดยพลัน โดยไม่ต้องคำนึงองค์ประกอบศิลปะหรือแบบแผนใดๆ แต่ปล่อยให้จิตสำนึกเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะขึ้น

นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร
นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร
นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร
นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร	นิตยสาร

รูปแบบในการถ่ายทอดและการรับรู้ตีความตามกลุ่มทางสุนทรียศาสตร์	
ประเด็น	นามธรรม
<p>ดอกไม้แบบหรือเหมือนจริงตามธรรมชาติ</p>	<p>กึ่งนามธรรม</p>
<p>ข้อมูลของผลงาน</p>	 <p>ชื่อผลงาน ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม ประเภทงาน ประติมากรรม ศิลปิน ชัยน ยิ้มศิริ เทคนิค สำริด ขนาด 43 x 66 ซม. ปีที่สร้าง พ.ศ. 2493</p>
 <p>ชื่อผลงาน “พระบรมรูปทรงม้า” ประเภทงาน ประติมากรรม ศิลปิน จอร์จ เออร์เนสต์ ซอลโล (George Ernest Saulo) ชาวฝรั่งเศส เทคนิค สำริด ขนาด 6 x 2 x 5 ม. ปีที่สร้าง พ.ศ. 2450 - 2451</p>	 <p>ชื่อผลงาน อับนาสมาฮา ประเภทงาน ประติมากรรม ศิลปิน ชลุต นิเมเสมอ เทคนิค สำริด ขนาด 70 x 40 x 90 ซม. ปีที่สร้าง พ.ศ. 2546</p>
ยุคสมัย/ลัทธิ	ยุคศิลปะสมัยใหม่
ที่มา/แนวคิด	<p>การสร้างงาน แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบทางความคิด รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์จากความพอใจส่วนตัว รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์จากความพอใจส่วนต่อมากผู้ความเป็นผู้ดูแลผลที่มีความสัมพันธ์เนื่องผูกพันกัน รูปแบบที่ 3 พัฒนาศูภากรเน้นเนื้อหาสาระของการแสดงออก</p>

การสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ เป็นการเรียนการสอนแบบบูรณาการสอดแทรกเนื้อหาสาระหลายศาสตร์เข้ากับการจัดกิจกรรมศิลปะ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดรายวิชาการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่มสาระ การดำเนินชีวิตและการแก้ปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องเชื่อมโยงความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน การสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์มีลักษณะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจว่าสิ่งต่างๆ ที่ดำรงอยู่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลายด้าน เช่น ความสามารถทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ ความคล่องตัวของร่างกายและการเคลื่อนไหว และตอบสนองความสามารถที่จะแสดงออกทางอารมณ์ รวมทั้งทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการจัดการความรู้ โดยกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism) กระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง และประยุกต์ความรู้ใช้ในชีวิตจริงได้

6.6 การเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

6.6.1 ความหมายของบูรณาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ให้ความหมายของบูรณาการได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์หรือวิชาต่างๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป รวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราวโครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546) บูรณาการ หมายถึง การนำเอาศาสตร์ในสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนำมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) บูรณาการ หมายถึง รวมหน่วยการนำหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สรุปได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การผสมผสาน เชื่อมโยงเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริง

จากความหมายของบูรณาการข้างต้น และเมื่อย้อนไปถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการจัดการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม และมีนัยการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้ง รู้จริงในสิ่งที่ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ และทักษะในศาสตร์หรือวิชาต่างๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป รวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราว โครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปสร้างงานแก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง

6.6.2 ความเป็นมาของการเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีแนวคิดมาจาก Progressive Education โดยมีรากฐานในสมัยของ John Dewey การจัดการศึกษาในยุคดังกล่าวได้รับอิทธิพลจาก นักปราชญ์ชาวเยอรมันชื่อ Herbart ซึ่งมีความเชื่อว่า เราสามารถที่จะเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของวิชาต่างๆ ที่มีในหลักสูตรได้อย่างน้อย 2 วิชาขึ้นไป และด้วยวิธีการเชื่อมโยงดังกล่าวก็ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ หรือ เรื่องที่จะเรียนรู้ใหม่ได้ต่อไป Dewey และเพื่อนร่วมงานได้นำแนวคิดของ Herbart มาเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ทำให้เกิดบทความต่างๆ ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดๆ โดยจำเป็นต้องมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเรื่องหรือสิ่งอื่นๆ เช่น สิ่งนั้นๆ มีระบบการทำงานอย่างไร มีมูลเหตุปัจจัย และต่อจากนั้นจะมีอะไรอีกที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงสิ่งที่จำเป็น ซึ่งจะให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการหรือมองเห็นภาพในสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

6.6.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ในโลกที่บุคคลต้องเรียนรู้พัฒนาตนเองและปรับตัวอยู่ตลอดเวลา การดำเนินชีวิต และการแก้ปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้ความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ทำให้การเรียนรู้แบบแยกส่วนที่แยกเนื้อหาแต่ละวิชาออกจากกันไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของการดำเนินชีวิต การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีลักษณะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ความเข้าใจว่า สิ่งต่างๆ ที่ดำรงอยู่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและสำคัญกับการดำเนินชีวิต ความรู้ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สรุปได้ดังนี้คือ

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

1. สิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันไม่ได้จำกัดว่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ ในการดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะจากหลายสาขาวิชาร่วมกันแก้ปัญหา การเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ในลักษณะบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา และความสำคัญของวิชาต่างๆกับชีวิตจริง

2. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เนื้อหาและกระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งอาจช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อีกวิชาหนึ่งได้

3. การสอนที่สำคัญเชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากหลายๆ สาขาวิชาเข้าด้วยกันช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และก็จะสามารถเชื่อมโยงชีวิตจริงภายนอกห้องเรียนกับสิ่งที่เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเรียนมีประโยชน์หรือนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

4. หลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีประโยชน์ในการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่างๆ ในปัจจุบันความรู้และข้อมูลต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีเรื่องที่ต้องเรียนรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ข้อมูลความรู้ที่เพิ่มขึ้นบางครั้งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน การเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเหมาะสมมากกว่าที่แต่ละวิชาจะเพิ่มเนื้อหาเข้าไปในวิชาของตนเอง

5. การเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถตอบสนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลายด้าน เช่น ความสามารถทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ ความคล่องของร่างกายและการเคลื่อนไหว ดนตรี สังคม ความรู้ ความเข้าใจในตนเอง และตอบสนองต่อความสามารถที่จะแสดงออก และการตอบสนองทางอารมณ์ รวมทั้งทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการจัดการความรู้

6. กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism) กระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของการเรียนรู้ยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ

1. ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานความกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังช่วยแบ่งเบาภาระการสอนของครูอีกด้วย

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

3. การเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ความสามารถจาก ประสบการณ์และทักษะต่างๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดทักษะกระบวนการการเรียนรู้และเนื้อหา สาระไปพร้อมๆ กัน

6.6.4 ประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความ เหมาะสมของผู้เรียนและสาระการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546) แบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการ เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ คือ

แบบที่ 1. จำแนกตามจำนวนผู้สอน มี 3 ลักษณะ คือ

1.1 การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดย เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวเรื่องที่สอดคล้องกันกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหา ความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

1.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันจัดการ เรียนการสอนโดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนานกันไป ภายใต้อาจารย์เรื่องเดียวกัน

1.3 การบูรณาการแบบสอนเป็นทีม ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันคิด หัวข้อเรื่องหรือโครงการมาโดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกัน อาจารย์รวมจำนวนชั่วโมงของสาระการเรียนรู้ ต่างๆแบบมีเป้าหมายเดียวกัน

แบบที่ 2. จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1 การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทักษะและความคิดรวบยอดของสาระการเรียนรู้ สาระใดสาระหนึ่งนั่นเอง

2.2 การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงกันเพื่อจัดการเรียนรู้ ภายใต้อาจารย์เรื่องเดียวกัน

แบบที่ 3. จำแนกตามประเภทของการบูรณาการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการระหว่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การนำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงร้อยรัดให้เป็นเนื้อ เดียวกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้อาจารย์เรื่องเดียวกัน

3.2 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการที่ผู้สอน นำเอาเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชา ที่ตัวเองรับผิดชอบสอน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) ได้แบ่งการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นหลัก แบ่งได้ 2 ประเภท คือการบูรณาการภายในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ ทักษะ/กระบวนการ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ เข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็น ปัญหา หัวข้อหรือประสบการณ์เรื่องใดเรื่อง หนึ่ง

2. การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ ทักษะ/กระบวนการ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตั้งแต่ 2 กลุ่มสาระการ เรียนรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็น ปัญหา หัวข้อ หรือประสบการณ์เรื่อง ใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างเข้าใจลึกซึ้ง และชัดเจนใกล้เคียงกับความเป็น จจริงในชีวิตยิ่งขึ้น

ทิศนา ขมมณี (2557) แบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็น 2 รูปแบบ คือ

การบูรณาการภายในวิชา (Interdisciplinary) หมายถึง การนำเนื้อหาสาระในวิชา เดียวกัน หรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกันมาสัมพันธ์กันผู้สอนสามารถนำสาระทุกเรื่องมาสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องเดียวได้

การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary หรือ multidisciplinary) หมายถึง การนำเนื้อหาสาระของสองวิชา หรือหลายๆวิชามาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกันภายใต้หัวข้อเรื่อง “theme” ที่เลือกในส่วนบูรณาการระหว่างวิชา สามารถจัดได้หลายลักษณะด้วยกัน และนำเสนอ 4 รูปแบบ ดังนี้

แบบสอดแทรก (Infusion) คือ ลักษณะการจัดการเรียนรู้จะสอดแทรก เนื้อหาหรือทักษะกระบวนการของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระ ของตน โดยมีผู้สอน 1 คน

แบบคู่ขนาน (Parallel) คือ ลักษณะการจัดการเรียนรู้จะมีครู 2 คนขึ้นไป 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไปวางแผนร่วมกันตามหัวเรื่อง/มโนทัศน์ (concept) /ปัญหา (problem) เดียวกันและเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ กระบวนการและคุณธรรม แล้วต่างคนต่างสอนเนื้อหาตามกลุ่ม สาระของตนเองโดยมีเป้าหมายร่วมกัน

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) แบ่งเป็น 4 ลักษณะดังนี้

- แบบสอนคนเดียว คือ จะจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อ/มโนทัศน์/ปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา

- แบบแยกกันสอน คือ การจัดการเรียนรู้จะคล้ายแบบคู่ขนานโดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆตามหัวข้อ/มโนทัศน์/ปัญหา แล้วต่างคนต่างสอนเนื้อหาตามกลุ่มสาระของตัวเองแต่มอบหมายให้ทำโครงการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ร่วมกันหรือบางเรื่องจัดสอนด้วยกัน

- แบบสอนร่วมกันหรือแบบคณะ คือ การจัดการเรียนรู้จะร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือ กำหนดหัวข้อเรื่องความคิดรวบยอดหรือปัญหาร่วมกันสร้างหน่วยเรียนรู้บูรณาการร่วมกัน และสอนเป็นทีมหรือแยกกันสอนในบางเรื่อง

- แบบข้ามวิชา (Transdisciplinary) คือ ลักษณะการจัดการเรียนรู้เป็นการบูรณาการที่สูงขึ้น สกัดความเป็น “วิชา” ของแต่ละศาสตร์ออกไปเป็นการเรียนโดยมีเค้าโครงหรือโจทย์ประเด็นปัญหาที่วางไว้ผู้เรียนเรียนรู้หรือแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยผ่ากิจกรรมและการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย

ดังนั้นจากการศึกษาประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ด้วยวิธีการบูรณาการระหว่างวิชา จัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกเนื้อหาความรู้เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อที่สอดคล้องกันกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมาเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

7. วัยเด็กตอนกลาง

7.1 ความหมายของวัยเด็กตอนกลาง

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ (2549) กล่าวถึง พัฒนาการวัยเด็กตอนกลาง 6 – 12 ปี ว่าเด็กวัยเรียนนี้เป็นวัยแห่งการเตรียมพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ถ้าเด็กได้รับสิ่งแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้าน เด็กก็จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ได้อย่างราบรื่น เด็กในวัยนี้จะมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่เข้าโรงเรียน เด็กจะเริ่มเรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนแล้วจึงค่อยเป็นประสบการณ์ไปหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่ไกลตัวออกไป สำหรับเด็กที่เริ่มเข้าเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดี โดยจัดสิ่งแวดล้อมที่ปล่อยให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มหรือเสริมพัฒนาการทางปัญญาของเด็กเป็นอย่างมาก เนื่องจากสิ่งต่างๆ จะเป็นสิ่งที่ช่วยหรือก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ค้นคว้า ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ภาพการ์ตูน สิ่งดังกล่าวนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการของเด็กในด้านอารมณ์ ภาษาและสติปัญญา เด็กวัยเรียนนี้วุฒิภาวะทุกด้าน

489435166

CU-ThesIs 6083305827 thesIs / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กำลังงอกงามเกือบเต็มที่ ทำให้เด็กมีความสามารถเพิ่มขึ้นอีกหลายด้าน เป็นเพราะเด็กได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้นในช่วงนี้ ทำให้เด็กสามารถที่จะคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตัวเอง

วัยเด็กตอนปลาย มีอายุอยู่ในช่วง 6-12 ปี วัยนี้จะคาบเกี่ยวกับระยะก่อนวัยรุ่น ลักษณะพัฒนาการสำคัญที่เกิดขึ้นในวัยนี้คือ “การเตรียมตัว” เพื่อเติบโตเป็นเด็กวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ที่พร้อมจะเผชิญและรับผิดชอบต่อตนเองในทุกๆ ด้าน วัยนี้ต่อมต่างๆ ของร่างกายจะทำงานเต็มที่ จะพบการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างกระดูกและสัดส่วนของร่างกายเกิดขึ้น เด็กวัยนี้จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่กับสังคมนอกบ้าน จะให้ความเป็นเพื่อนกับผู้อื่น สร้างมิตรภาพกับกลุ่ม เริ่มเรียนรู้ค่านิยมทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ นอกจากนี้ยังรู้จักตนเอง เริ่มมองเห็นตนเองตามที่เป็นจริง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนสามารถเรียนรู้เอกลักษณ์ในกลุ่มของตนเองได้ (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2561)

7.2 ลักษณะของวัยเด็กตอนกลาง

เนื่องด้วยเด็กในช่วงวัยเด็กตอนกลาง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมาก ส่งผลให้ลักษณะของเด็กในช่วงวัยนี้แตกต่างไปจากเดิม สามารถสรุปลักษณะของวัยเด็กตอนกลางได้ดังนี้ (คณะพยาบาล, 2523)

7.2.1 มีความอยากรู้อยากเห็นมากเช่นเดียวกับวัยเด็กตอนต้น อยากรทดลอง อยากรเก่ง กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ จึงเรียนหนังสือได้ดีขึ้น มีการถามคำถามมากยิ่งขึ้น อยากรหาเหตุผล อยากรหาว่าสิ่งต่างๆ เกิดได้อย่างไร และทำไมจึงเกิด

7.2.2 รู้จักตนเอง วิพากษ์วิจารณ์ตนเอง และยอมรับความแตกต่างของคนอื่น สนใจการรวมกลุ่มที่เป็นวัยเดียวกัน แสวงหาเพื่อนที่มีความคล้ายคลึงกันในด้านของบุคลิกลักษณะความชอบ และเป็นเพื่อนที่สามารถไว้วางใจได้

7.2.3 มีสมาธิและระเบียบวินัย แม้ในช่วงอายุ 6 - 7 ปี ช่วงความสนใจสั้น แต่เมื่ออายุ 8 ปี ความสนใจจะเพิ่มมากขึ้น มีความพยายามทำงานจนเสร็จ เริ่มสะสมสิ่งของหรืองานฝีมือ และอยากฝึกทักษะให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น นักวิชาการถือว่าวัยนี้เป็นวัยล่อแหลม (Critical period) เนื่องจากเด็กเริ่มพัฒนาความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ผล คือ การสร้างนิสัยว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จ โดยจะขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กแต่ละบุคคล ในวัยนี้เด็กผู้หญิงจะเรียนได้ดีกว่าเด็กผู้ชายในชั้นเดียวกัน เพราะเด็กผู้ชายมีนิสัยการทำงานที่ต่างกว่าความสามารถ

จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ส่งผลต่อพัฒนาการของวัยเด็กตอนกลาง ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม ระเบียบ วินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

8. พัฒนาการแบบองค์รวมของวัยเด็กตอนกลาง

วีระ สมบูรณ์ (2550) ได้กล่าวถึงคำว่า “องค์รวม” หรือ “holism” holism (วิเศษณ์ว่า holistic) ว่ามาจากรากศัพท์กรีกโบราณ holos แปลว่า ทั้งหมด เป็นคำที่ใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน มีความหมายในรายละเอียดแตกต่างกันออกไปตามแต่กรณี และเมื่อนำมาเป็นคำนามในภาษาอังกฤษ ด้วยการเติม ism ลงไป ได้มีการแปลเป็นภาษาไทยออกมาในหลายแบบ เช่น วิธีคิดแบบองค์รวม แนวคิดแบบองค์รวม หรือลัทธิองค์รวม แต่กล่าวโดยรวมแล้วคำเหล่านี้ล้วนมุ่งแสดงความหมายถึง “ความเป็นทั้งหมด” ในบริบทของการพิจารณาที่แตกต่างกันโดยสามารถสรุปได้ว่า องค์รวม คือ แบบแผนเชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ อย่างมีความหมายในบริบทหนึ่งๆ แบบแผนดังกล่าวเป็นกระบวนการทำงานที่สำคัญของความคิด แนวคิดเกี่ยวกับองค์รวมที่ปรากฏในแนวคิดและความรู้สาขาต่างๆ มีความสอดคล้องกันในประเด็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อความหมายและบริบท และพยายามนำเอาประเด็นเรื่องความหมายในบริบทต่างๆ กลับเข้ามาสู่การสร้างองค์ความรู้

คุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2545) กล่าวโดยสรุปว่า พัฒนาการแบบองค์รวม มีแนวคิดการพัฒนาเด็กแบบ Development of the whole child “พัฒนาเด็กทั้งคน” โดยมี John Dewey เป็นบุคคลสำคัญในแนวคิด Progressive Education ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือเป็น child-centered education สามารถแยกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย (Physical) 2) ด้านอารมณ์ (Emotional) 3) ด้านสังคม (social) และ 4) ด้านปัญญา (Intellectual) ด้วยเหตุนี้ จึงขอสรุปพัฒนาการแบบองค์รวมในด้านต่างๆ ดังนี้

8.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย คือ ความสามารถในการควบคุมการทรงตัวและมีทักษะในการเคลื่อนไหววัยจะให้ทำงานประสานสัมพันธ์กันกับอวัยวะอื่นๆ ได้ อธิพจน์สำคัญที่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางกาย ได้แก่ การออกกำลังกาย การเล่นกลางแจ้ง ซึ่งเป็นการฝึกทักษะในการใช้อวัยวะเคลื่อนไหวร่างกาย สิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีกล้ามเนื้อในการทำงานและมีความแข็งแรง (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549)

คณะพยาบาล (2523) กล่าวถึงพัฒนาการด้านร่างกายโดยละเอียด ดังนี้

เมื่อเด็กเริ่มมีอายุ 6 ปี เค้าน้ำที่อ่อนเยาว์แบบทารกจะเริ่มหมดไป แขนขาจะเจริญเติบโตเร็วกว่าลำตัวทำให้เด็กวัยนี้มองดูเก้งก้าง แม้ว่าเด็กหญิงจะโตเร็วกว่าเด็กชายเล็กน้อยแต่เด็กชายมักจะสูงกว่าและมีน้ำหนักตัวมากกว่าจนกระทั่งมีอายุราว 10 ปี สายตาและกล้ามเนื้อมือยังทำงานประสานกันได้ไม่ดีนัก เพราะพัฒนาการของกล้ามเนื้อมีไม่เท่ากัน แต่สามารถวิ่งและกระโดดได้คล่องแคล่ว

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

เด็กอายุ 6 ปี ดวงตายังไม่โตเท่าขนาดตาใหญ่ เด็กอายุ 6-8 ปีหลายคนมีสายตาวาว ซึ่งจะค่อยๆ ปรับเข้าสู่ระดับปกติเมื่อมีอายุ 8-10 ปี ซึ่งเป็นระยะที่มีขนาดของตาโตเท่าตาผู้ใหญ่ ความรู้นี้ทำให้เราทราบว่าหนังสือสำหรับเด็กเล็กต้องพิมพ์ด้วยอักษรตัวโต

อายุ 7 ปี มีพลังงานมาก กล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้นทำงานประสานกันได้ดีขึ้น โดยเฉพาะ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ คือ กล้ามเนื้อขา แขนและหลัง ทำให้สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น ขี่จักรยาน เล่นฟุตบอล ส่วนกล้ามเนื้อมือจะทำงานประสานกับกล้ามเนื้อตาได้ดีขึ้น ทำให้สามารถโยนของและรับของได้

อายุ 8 ปี มีการเคลื่อนไหวคล่องมากขึ้น ควบคุมกล้ามเนื้อได้ดี เล่นกีฬากลางแจ้งได้ดีขึ้น

อายุ 9 ปี กล้ามเนื้อมัดเล็กเจริญเติบโตเพิ่มขึ้น มีความคล่องแคล่วในการใช้มือมากขึ้น ตาและมือประสานกันทำงานได้ดี เขียนหนังสือลายมือดีขึ้น เขียนได้เร็วและคล่องขึ้น ใช้ปลายนิ้วในการจับของเล็กๆ ได้ดี เช่น การเย็บผ้า งานฝีมือ งานประดิษฐ์สิ่งของ สามารถทำงานศิลปะที่ต้องใช้ความประณีตได้

นอกจากรูปร่างจะเปลี่ยนแล้วใบหน้าของเด็กก็เริ่มเปลี่ยนจากการมีหน้าตาอ้วนท้วมแบบเด็กเล็กๆ เป็นหน้าที่ผอมลงและแคบลง ฟันน้ำนมก็จะเริ่มหลุดเมื่อมีอายุประมาณ 6 ปี ฟันแท้และฟันกราม (Molars) ก็จะเริ่มขึ้นทำให้หน้าเด็กดูแปลกไป การเปลี่ยนฟันจะครบบริบูรณ์เมื่อเด็กมีอายุ 11-12 ปี

เด็กผู้หญิง ช่วงอายุ 8-12 ปี จะมีลักษณะเพศชั้นที่สองปรากฏขึ้น ได้แก่ สะโพกขยายออก ทรวงอกขยายโตขึ้น มีขนขึ้นที่บริเวณรักแร้และอวัยวะเพศ นอกจากนี้เด็กวัยนี้จะเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกซึ่งเกิดขึ้นในช่วงอายุ 11-12 ปี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้เด็กรู้สึกวิตกกังวลกับภาพลักษณ์ของตน ความคิดและความสนใจจะจดจ่อกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

เด็กผู้ชาย จะมีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย ได้แก่ ไหล่กว้างขึ้น มือและเท้าใหญ่ขึ้น มีขนขึ้นที่รักแร้และอวัยวะเพศ และมีการหลังอสุจิเริ่มเกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงอายุ 12-16 ปี ซึ่งแสดงถึงการมีวุฒิภาวะทางเพศเจริญเต็มที่

8.2 พัฒนาการด้านอารมณ์

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กวัยนี้ยังอยู่ในระดับต่ำ ยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เนื่องจากการถือเอาตนเองเป็นจุดศูนย์กลางเหมือนวัยที่ผ่านมา ดังนั้น พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกจึงไม่นุ่มนวล เมื่อพ้นช่วงวัยนี้ไป เด็กจึงมีการเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้นเพราะเริ่มเข้ากลุ่มเพื่อน ต้องการเป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อนฝูง สามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น (เพ็ญทิไล ฤทธาคนานนท์, 2549)

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

คณะพยาบาล (2523) กล่าวถึงพัฒนาการด้านอารมณ์โดยละเอียด ดังนี้

ในช่วงวัยนี้ เด็กจะเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นดีขึ้น รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนได้ เรียนรู้ที่จะแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมในรูปแบบที่สังคมยอมรับได้ ลักษณะอารมณ์จะเป็นเช่นเดียวกับวัยเด็กตอนต้น คือ

อารมณ์ด้านไม่พึงใจ อารมณ์กลัว เด็กจะเลิกกลัวสิ่งที่ไม่มีความหมาย พิสูจน์ไม่ได้ แต่จะกลัวสิ่งที่จะเกิดได้จริง เช่น กลัวความอดอยาก กลัวไม่มีเพื่อน กลัวไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม กลัวเรียนไม่ดีหรือกลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับครอบครัวของตน เป็นต้น แหล่งกำเนิดความกลัว ได้แก่ ประสบการณ์ตรง คำบอกเล่าของผู้อื่น จินตนาการของตนเองและสื่อมวลชน การตอบสนองความกลัวจะเป็นลักษณะ การต่อสู้ การถอยหนี และการทำตัวให้เข้ากับสิ่งนั้นๆ ความกลัวของเด็กจะเริ่มลดลงเรื่อยๆ พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย เด็กจะเปลี่ยนจากความกลัวเป็นความกังวลเรื่องรูปร่างของตนเองแทน คือ กังวลจากความต้องการให้ตนมีรูปร่างที่แข็งแรงสวยงาม อารมณ์โกรธ เด็กจะควบคุมและระงับความโกรธได้ดีขึ้นและรู้จักวิธีระงับความโกรธได้ด้วยการคิดแก้แค้นเงียบๆ ในใจ แต่ไม่ทำจริงดังคิด หรือการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์นั้นในที่ ไม่มีพฤติกรรมแบบต่อสู้โดยใช้กำลัง อารมณ์อื่นๆ เช่น น้อยใจ ไม่ชอบให้เพื่อนล้อเลียน อารมณ์ผิดหวังจะแสดงออกทันทีแต่ไม่รุนแรงเท่าวัยรุ่น ส่วนอารมณ์เกลียด อิจฉาริษยา จะรู้จักเก็บอารมณ์ได้ดีขึ้นไม่แสดงออกมาตรงๆ

อารมณ์ด้านพึงใจ ความรู้สึกสงสารเห็นใจ เด็กจะมีความรู้สึกสงสารเห็นใจผู้อื่นตลอดจนสัตว์เลี้ยง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่นได้ดีเพราะสิ่งแวดล้อมของเด็กกว้างขวางขึ้น เด็กวัยนี้จะแสดงออกในด้านความรักด้วยการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ไร่เรียงแจ่มใส อารมณ์ดี จะระมัดระวังไม่ทำให้ผู้อื่นเสียใจหรือกระทบกระเทือนใจ โดยเฉพาะขณะอยู่ในกลุ่มเพื่อน สังคม ต้องการความรัก ความอบอุ่นมั่นคงในครอบครัวและหมู่คณะ วัยนี้จะมีอารมณ์ดีเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะเมื่อขณะอยู่ในกลุ่มเด็กในวัยนี้ยังมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เพราะเด็กต้องการการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่หลายอย่าง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวันเมื่อไปโรงเรียน การทำตามกฎระเบียบและคำสั่งต่างๆ แทนการทำตามใจตนเองดังที่เคยผ่านมา การแข่งขันกันในเรื่องการเรียนหรือปัจจัยด้านร่างกาย เช่น รู้สึกเหนื่อยหรือหิวก็ทำให้เด็กกังวล หงุดหงิดและมีอารมณ์รุนแรงได้

8.3 พัฒนาการด้านสังคม

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กวัยนี้จะมีปัญหาในการคบเพื่อนมากน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่เด็กได้ประสบการณ์มา เด็กที่ไม่ต้องการมีเพื่อนเล่นและเล่นแต่เฉพาะกับเพื่อนสนิท จะทำให้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก การใช้แรงเสริมของพ่อแม่และครูจะช่วยขจัดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ สนามเด็กเล่นเป็นตัวช่วยสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เด็กในช่วงวัยนี้ทั้งสองเพศยังคงเล่นด้วยกันได้ แต่มักจะชอบเล่นกับเพศเดียวกันวัยเดียวกันมากกว่า ในระยะสิ้นสุดของวัยนี้ เด็กให้ความสำคัญต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เด็กเริ่มอยู่รวมกัน

489435166

CU_Thesisis 6083305827 thesisis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

เป็นกลุ่ม และเห็นความสำคัญของกลุ่มเพื่อนมากยิ่งขึ้น แสวงหาเพื่อนที่มีความชอบคล้ายคลึงกัน (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549)

คณะพยาบาล (2523) กล่าวถึงพัฒนาการด้านสังคมโดยละเอียด ดังนี้

เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการด้านสังคมเด่นมาก โดยเฉพาะการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นทั้งในบ้านและนอกบ้าน ทั้งกลุ่มวัยเดียวกันและวัยผู้ใหญ่จะมีสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่นอกบ้านมากขึ้น ส่วนสังคมกับกลุ่มเพื่อน มักจะเป็นสังคมเฉพาะเพื่อนเพศเดียวกัน มีการเรียนรู้กติกาการเล่น และกติกาสังคม ซึ่งฝึกเด็กวัยนี้ให้เรียนรู้และฝึกฝนกิจกรรมประเภททักษะต่างๆ เช่น การร้องรำทำเพลง การกีฬา งานบ้านและสุขนิสัยต่างๆ ซึ่งจะติดตัวเด็กไปตลอดชีวิต เมื่อศึกษาในแต่ละช่วงปี พบว่า วัยเด็กตอนปลายจะมีพัฒนาการด้านสังคม ดังนี้

อายุ 6 ปี รู้จักแบ่งขนมหรือของเล่นให้ผู้อื่น ซึ่งเดิมพอใจจะเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียว

อายุ 7 ปี สามารถจัดระเบียบให้กับตนเอง เตรียมตัวเองในการไปโรงเรียน ตลอดทั้งเครื่องใช้ในการเรียน เริ่มตรงต่อเวลา เด็กผู้หญิงจะซนน้อยลง โดยชอบเล่นเกี่ยวกับการบ้านการเรือนมากกว่าการกระโดด การปีนป่าย ชอบตุ๊กตากระดาษ ระบายสี ตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนเด็กผู้ชายชอบเล่นเครื่องมือ เป็นช่างซ่อมรถ ทหาร ตำรวจ ชอบเครื่องบิน รถรบ

อายุ 8 ปี อ่านหนังสือเรื่องสัตว์ นิทานได้เข้าใจดีขึ้น มีมารยาทในสังคมพอสมควร มีความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป ชอบเล่นเป็นหมู่ไม่ชอบเล่นคนเดียว จะมีระเบียบของตนเองในเรื่องการกิน การนอน และการขับถ่ายที่เป็นแบบแผนของตนเอง เช่น จัดเตียงนอนให้เรียบร้อย เช็ดถูพื้นหรือโต๊ะเมื่อทำของหก พับเสื้อผ้าที่ซักรีดแล้วและนำเสื้อผ้าที่แห้งแล้วไปแขวนที่ราวในตู้เสื้อผ้า จัดเก็บของตนเองให้เป็นที่เป็นทางให้เรียบร้อย

อายุ 9 ปี ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ เรื่องสัตว์และการผจญภัยมากขึ้น พบการอ่านหนังสือเพนินยาน้อยลง แต่ยังชอบอ่านหนังสือการ์ตูน รู้จักมารยาทของสังคมดีขึ้นเข้ากับเพื่อนฝูงและกลุ่มได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง รักความยุติธรรม ถ้าทำผิดจะยอมรับผิด รักหมู่คณะ ยกย่องเพื่อนที่เป็นเพศเดียวกัน เลียนแบบกันเองในกลุ่ม ในเรื่องการแต่งตัวและกิริยาท่าทาง อาจมีภาษาที่เข้าใจกันเฉพาะภายในกลุ่ม และจะพยายามปรับพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศ

อายุ 10 ปี มีความเป็นระเบียบในการทำกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้น แสดงออกถึงความสามัคคีของหมู่คณะ พยายามทำในสิ่งที่ดีและสามารถให้คำแนะนำเพื่อนนักเรียนด้วยกันได้ รู้จักเห็นอกเห็นใจเพื่อนฝูง ติดเพื่อนมากกว่าอยู่บ้าน เมื่อเขากลุ่มจะวิพากษ์วิจารณ์ครูหรือกลุ่มเพื่อนต่างเพศ ในช่วงนี้จะรับผิดชอบตนเองได้ดีขึ้น คือ ทำความสะอาดห้อง ช่วยงานซักรีดเสื้อผ้า เอาขยะไปทิ้ง ช่วยทำอาหาร จัดเตรียมอาหารได้ ช่วยดูแลสนามหญ้าและต้นไม้ จัดเก็บหนังสือเข้าชั้นหนังสือเรียบร้อย

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ในปี ค.ศ. 1950 ทฤษฎี Psychosocial development ของ Erik H. Erikson อธิบายถึงลักษณะของการศึกษาไปข้างหน้า โดยเน้นถึงสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคนซึ่งในแต่ละขั้นของพัฒนาการนั้นจะมีวิกฤติการณ์ทางสังคม (social crisis) เกิดขึ้นการที่ไม่สามารถเอาชนะหรือผ่านวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นหนึ่งๆ จะเป็นปัญหาในการเอาชนะวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นต่อมา ทำให้เกิดความบกพร่องทางสังคม (social inadequacy) และเป็นปัญหาทางจิตใจตามมาภายหลัง ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพตามแนวคิดของ Erikson แบ่งพัฒนาการด้านจิตสังคมของบุคคลเป็น 8 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระยะทารก (Infancy period) อายุ 0-2 ปี : ขั้นไว้วางใจและไม่ไว้วางใจผู้อื่น (Trust vs Mistrust) ในระยะขวบปีแรกทารกจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการดูแลเอาใจใส่ทุกด้าน ตลอดจนความรัก และสอนให้ทารกพบกับสิ่งเร้าใหม่ๆ กอตรัดสัมผัสพูดคุยเล่นด้วยตลอดเวลา โดยเฉพาะในวัยนี้ทารกจะมีความรู้สึกไวมากที่บริเวณปาก เมื่อได้ดูดนม ได้อาหาร ได้รับสัมผัสอันอ่อนโยน อบอุ่น ได้รับความรักความพอใจทั้งทางร่างกายและอารมณ์แล้ว ทารกก็เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในสิ่งแวดล้อมอันได้แก่แม่ของตนเองเป็น คนแรกในทางตรงข้ามถ้าหากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองแล้วทารกจะมีอาการหวั่นกลัว ไม่ไว้วางใจผู้ใดหรือสิ่งของใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมทั้งไม่ไว้วางใจตนเองด้วย

ขั้นที่ 2 วัยเริ่มต้น (Toddler period) อายุ 2-3 ปี : ขั้นที่มีความเป็นอิสระกับความละอายและสงสัย (Autonomy vs Shame and doubt) ขั้นนี้เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง หากได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามสมควร เด็กจะมีการพัฒนาตัวเองไปในลักษณะที่มีโอกาสเลือกลอง และอยู่ในระเบียบวินัยไปในตัวในทางตรงข้ามถ้าพ่อแม่เคร่งครัดเจ้าระเบียบให้เด็กอยู่ในระเบียบตลอดเวลาหรือเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป (over protective) ไม่ยอมรับสิ่งที่เด็กทำขึ้นมาด้วยตนเอง เด็กจะพัฒนาตัวเองไปในรูปแบบที่ไม่แน่ใจในตนเองหรือไม่กล้าที่จะทำอะไรด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา

ขั้นที่ 3 ระยะก่อนไปโรงเรียน (Preschool period) อายุ 3-6 ปี : ขั้นมีความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) เป็นระยะที่เด็กมีการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบลองอะไรใหม่ๆ ชอบเล่นก่อสร้างอะไรขึ้นมาตามความคิดของตน และในขั้นนี้เด็กจะย่างเข้าสู่ความรู้สึกไวในบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ ฉะนั้น เด็กจะติดอยู่ที่ปมอดิปุส ถ้าเด็กได้รับความรักความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่างๆ จากทั้งพ่อและแม่ เด็กย่อมมีความมั่นใจในตนเอง กล้าซักถาม มีความคิดริเริ่ม แสดงความแสบคายในการแก้ปัญหาและพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งต่างๆ ตรงกันข้าม ถ้าพ่อแม่เข้มงวดควบคุมความประพฤติตลอดเวลา เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำผิดเมื่อพยายามทำอะไรด้วยตัวเอง

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

ขั้นที่ 4 ระยะเข้าโรงเรียน (School period) อายุ 6-12 ปี : ขั้นเอาการเอา งานกับความมีปมด้อย (Industry vs Inferiority) ระยะนี้เด็กเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์ มีความคิดและพยายามทำกิจกรรมด้วยตัวเอง หากได้รับการสนับสนุนก็ย่อมทำให้เด็กมีการพัฒนาบุคลิกภาพและมีความมานะเพียรพยายามที่จะแสวงหาสิ่งที่ท้าทายความสามารถ สถิติปัญญา แต่หากเหตุการณ์เป็นไปในทางตรงกันข้าม จะทำให้เด็กมีความรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า อาจต้องถอยกลับไปสู่วัยทารกอีกเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะอันต้องรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 ระยะวัยรุ่น (Adolescent period) อายุ 12-20 ปี : ขั้นการเข้าใจอัตลักษณ์ของตนเองกับไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs role confusion) เป็นระยะที่เริ่มสนใจเรื่องเพศ เข้าไปผูกพันกับสังคมและต้องการตำแหน่งทางสังคม ความรู้สึกเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจอัตลักษณ์ของตัวเอง รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีความเชื่ออย่างไร และตนเองเป็นใคร หากไม่สามารถรวบรวมประสบการณ์ในอดีตได้ ก็จะไม่สามารถเข้าใจตัวเอง เกิดความสับสน และความขัดแย้ง

ขั้นที่ 6 ระยะต้นของวัยผู้ใหญ่ (Early adult period) อายุ 20-40 ปี : ขั้นความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกเปล่าเปลี่ยว (Intimacy vs Isolation) ระยะนี้เริ่มมีการนัดหมาย การแต่งงาน และชีวิตครอบครัว หรือทำงานกับผู้อื่นได้ หากสามารถบรรลุอัตลักษณ์ของตนเอง ก็จะสามารถสร้างและแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมกับบุคคลอื่น หากไม่สามารถประสบความสำเร็จในการแสวงหาแนวทางแห่งตนก็จะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ได้ มักจะรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว ไม่รู้จะพึ่งพาใคร

ขั้นที่ 7 ระยะผู้ใหญ่ (Adult period) อายุ 40-60 ปี : ขั้นการอนุเคราะห์ เกี่ยวกับการพะว้าพะวงแต่ตัวเอง (Generativity vs Self-Absorption) เป็นระยะที่บุคคลหันมาสนใจกับโลกภายนอก ริเริ่มสร้างสรรค์งานต่างๆ เพื่อสังคม คิดถึงผู้อื่น ไม่โลภหรือเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว บุคคลที่ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้จะมีความรู้สึกคิดถึง หมกมุ่นอยู่กับตนเอง เป็นคนที่เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง มีชีวิตอย่างไร้ความสุข

ขั้นที่ 8 ระยะวัยสูงอายุ (Aging period) อายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป : ขั้นความมั่นคงทางจิตใจกับความสิ้นหวัง (Integrity vs Despair) วัยนี้เป็นวัยสุขุม รอบคอบ ฉลาด บุคคลจะยอมรับความเป็นจริงของชีวิต ระลึกถึงความทรงจำในอดีต หากประสบความสำเร็จในอดีตก็จะรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นและตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ ภูมิใจต่อการบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตให้บุตรหลานฟัง ตรงกันข้ามหากบุคคลต้องประสบกับความล้มเหลวและความผิดหวังในอดีต จะเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง รู้สึกคับข้องใจ และไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (เพชรรุพา บุรณศิริจรรุ่งรัฐ, 2549)

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สรุป ทฤษฎีของอีริกสัน เป็นทฤษฎีพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชรา อีริกสันเชื่อว่า วัยแรกของชีวิตเป็นวัยที่เป็นรากฐานเบื้องต้น และวัยต่อๆ มาสร้างจากรากฐานนี้ ถ้าในวัยทารกเด็กได้รับการดูแลอย่างอบอุ่น ก็จะช่วยให้เด็กมีความเชื่อถือในผู้อื่นที่อยู่รอบๆ ตั้งแต่บิดามารดา บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเขา จะช่วยให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ มีความตั้งใจที่จะลงมือทำอะไรเอง และเมื่อเติบโตขึ้นก็จะรู้สึกว่าคุณมีความสามารถที่จะทำอะไรได้ สามารถที่จะยอมรับสิ่งที่ดีและไม่ดีของตนเองและผู้อื่น ให้ความสนิทสนมกับผู้อื่นทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามโดยสนิทใจ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้เสียสละไม่เห็นแก่ตัว ดูแลผู้ที่อ่อนเยาว์กว่า เช่น ลูกหลาน หรือคนรุ่นหลังต่อไป และเมื่อถึงวัยชราจะมีความสุข เพราะว่าได้ทำประโยชน์และหน้าที่มาอย่างเต็มที่แล้ว อีริกสันถือว่าชีวิตของคนเราแต่ละวัยจะมีปัญหา บางคนก็สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง และดำเนินชีวิตไปตามขั้นแต่บางคนก็แก้ปัญหาเองไม่ได้ อาจจะต้องไปพบนักจิตวิทยาเพื่อแก้ปัญหา แต่บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และทุกคนมีโอกาสที่จะแก้ไขบุคลิกภาพของตน ซึ่งผู้ใหญ่ที่แวดล้อมอยู่ก็มีส่วนช่วยส่งเสริมหรือแก้ไขบุคลิกภาพของผู้เยาว์ที่อยู่ในความดูแลให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุขต่อไป

8.4 พัฒนาการด้านปัญญา

พัฒนาการทางด้านปัญญา จะมีปัญญาเพิ่มขึ้น เด็กวัยนี้สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น รู้จักการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รับผิดชอบและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รับฟังคนอื่นมากขึ้น กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอต่อการแก้ปัญหา เป็นผลมาจากการที่เด็กมีวุฒิภาวะทางกายเพิ่มขึ้น มีพลังงานมาก มีประสบการณ์กว้างขวางกว่าเดิมซึ่งได้มาจากการอ่าน การฟัง การท่องเที่ยว และการได้ลงมือปฏิบัติเอง (เพ็ญพิไล ฤทธา คณานนท์, 2549)

คณะพยาบาล (2523) กล่าวถึงพัฒนาการด้านปัญญาโดยละเอียด ดังนี้

เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการด้านสติปัญญาถึงระดับสามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนได้รับทางประสาทสัมผัส และนำสิ่งที่ได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส ได้รู้มารวบรวมอย่างมีระบบแบบแผน รู้จักสัญลักษณ์และความหมายของสิ่งต่างๆ รู้จักวางแผนและดัดแปลงแก้ไขการกระทำต่างๆ อย่างมีเหตุผล

ความเข้าใจในเชิงอนุรักษ์ เข้าใจว่าวัตถุแม้เปลี่ยนแปลงรูปลักษณะภายนอก แท้จริงแล้วก็ยังคงสภาพเดิมในบางลักษณะได้ ซึ่งลักษณะของวัตถุจะสามารถ รับรู้ได้ใน 3 ลักษณะ คือ ปริมาณ น้ำหนักและปริมาตร พบว่าวัยเด็กตอนปลายสามารถเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาตรได้ดีกว่าวัยเด็กตอนต้น ทั้งนี้เนื่องจากความเข้าใจเชิงปริมาตรต้องอาศัยความเข้าใจเชิงนามธรรมมากกว่า จึงค่อนข้างยาก

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ความเข้าใจเชิงรูปธรรมเป็นพัฒนาการทางความคิดทั่วไป เด็กสามารถแยกแยะมองเห็นความแตกต่างและรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น มีความสามารถทางสัญลักษณ์ถ้อยคำ คือสามารถใช้ภาษาและคิดด้วยสัญลักษณ์เชิงจำนวนหรือสัญลักษณ์เชิงคณิตศาสตร์ได้ นับเลขย้อนหลังได้ ท่องสูตรคูณได้และรู้จักคูนาคูนาฬิกา

ความเข้าใจเชิงเหตุผล รู้จักคิดว่าอะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล เด็กฉลาดรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ เข้าใจกฎระเบียบและคำสั่งดีขึ้น จึงเหมาะที่จะสอนและฝึกระเบียบวินัย เด็กที่มีผลการเรียนดีจะทำให้เป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจที่จะคิดหรือกระทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่ามีเหตุผลถูกต้อง

ความเข้าใจภาษา เมื่ออายุ 7 ปี เด็กจะสามารถพูดได้คล่อง เข้าใจความหมายแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล ชอบอ่านหนังสือ และรู้ความหมายของคำต่างๆ ได้ดีแต่ไม่ได้ทุกคำสามารถอ่านหนังสือไปพร้อมๆ กับดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ฟังเพลงได้ด้วย เมื่ออายุ 8 ปี สามารถเข้าใจภาษาเขียนได้ดี คิดเลขในใจได้ เมื่ออายุ 9 ปี สามารถเขียนบรรยายเล่าเรื่องได้ดี บรรยายภาพได้ อายุ 10 ปี สามารถใช้สำนวนภาษาในการเขียนและการพูดได้ดี สามารถแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ

สรุปได้ว่า พัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กวัยตอนกลางช่วงอายุระหว่าง 6-12 ปี พัฒนาการทางด้านร่างกายในระยะนี้เป็นไปอย่างช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไป พัฒนากล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสละเอียดอ่อนดีขึ้นอย่างมาก ยิ่งทำกิจกรรมที่ใช้ความละเอียดที่ท่วมได้ดีขึ้น เช่น งานประดิษฐ์ งานฝีมือที่ต้องอาศัยความประณีต ระยะนี้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์หลายประการ รู้จักควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์อย่างมีเหตุผลขึ้น รู้จักสังเกตอาการของตนเองและผู้อื่น การเข้ากลุ่มทำให้เด็กมีพัฒนาการทางอารมณ์ในแง่บวกและแง่ลบ เพราะการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันทำให้เด็กมีอารมณ์เครียด ความรู้ทักษะต่างๆ การแข่งขัน ความรับผิดชอบ และความคาดหวังซึ่งมากเกินกำลังของเด็ก พัฒนาการทางสังคมที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ การเริ่มรู้จักรวมกันเป็นกลุ่มในการเรียน การเล่น ทำกิจกรรมได้ดียิ่งกว่าเด็กในวัยตอนต้น รู้จักเคารพระเบียบ กฎกติกาในการเล่น การเรียน และการเข้าสังคม กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านพัฒนาการทางบุคลิกภาพในแง่บวกต่างๆ เด็กที่ไม่มีกลุ่มควรได้รับการช่วยเหลือ เพราะจะทำให้มีความด้อยในด้านความคิด อารมณ์ และการเรียน การเล่นของเด็กนั้นมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งการเล่นในช่วงนี้เป็นการเล่นเชิงสังคม พัฒนาการด้านสังคมที่สำคัญในระยะนี้อีกประการหนึ่งคือ การเรียนและการเลียนแบบบทบาททางเพศ โดยเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมการเล่นสังคมกับเพื่อนร่วมวัยและเพศเดียวกัน และจากผู้ใหญ่ที่เด็กรัก พัฒนาการด้านปัญญา เด็กถูกคาดหวังว่าจะต้องพัฒนาทักษะในด้านการเรียนวิชาต่างๆ ขึ้นพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข ซึ่งช่วงนี้เด็กมีพัฒนาการทางความคิดก้าวหน้าไปมาก โดยสามารถคิดเหตุและผลได้ มีความคิดเรื่องเหตุผลทางศีลธรรมจรรยาอีกด้วย

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จากพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ที่ต้องคำนึงถึงมิติการหลากหลายของบุคคล ทั้งๆด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ที่มีลักษณะบูรณาการสอดคล้องและเกื้อหนุนต่อการพัฒนาชีวิต ซึ่งสามารถนำศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความสามารถที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ศิลปะอยู่ในตัวมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งถ้าได้รับโอกาสและการส่งเสริมที่เหมาะสมแล้ว ความสามารถนี้จะเจริญงอกงามขึ้นได้เป็นลำดับ ดังนั้นการจัดและการส่งเสริมการแสดงออกทางศิลปะแก่เด็กได้เป็นอย่างดีจึงเท่ากับเป็นการสนองความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติ และยังเป็นการปลูกฝังทัศนคติอันดีซึ่งเป็นรากฐานแห่งการเรียนรู้และความต้องการศิลปะในอนาคตของเขาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ด้วย ด้วยคุณค่าของงานศิลปะในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการ คือการส่งเสริมความเจริญงอกงามของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กล่าวคือ

ทางด้านร่างกาย กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กที่ชอบเปลี่ยนอิริยาบถ ชอบเคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง รวมทั้งได้ฝึกหัดใช้กล้ามเนื้อและสายตา และอวัยวะต่างๆ ในการทำงานประสานกันได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งยังได้รับความสนุกสนาน

ทางด้านอารมณ์ เป็นพัฒนาการด้านสำคัญที่ควรได้รับความสนใจจากการส่งเสริมทักษะทางศิลปะ เพราะศิลปะช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์ซาบซึ้งในความงามของสิ่งต่างๆรอบตัว เมื่อเด็กเกิดความสำเร็วจึงมีความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส และแสดงออกด้วยอิสระ ซึ่งการแสดงออกโดยเสรียอมทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคงและเกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นพื้นฐานของความกล้าในการเผชิญแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง

ทางสังคม ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กได้มีโอกาสมากขึ้นในการทำงานร่วมกับคนอื่นทั้งในโรงเรียน ทั้งที่บ้าน และในชุมชน นำไปสู่การเพิ่มประสบการณ์ทางสังคม

ทางด้านสติปัญญา กิจกรรมศิลปะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาในระหว่างการทำงานหรือการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์

ดังนั้น นอกจากกิจกรรมศิลปะยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมแล้ว กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ยังช่วยบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีลักษณะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีเนื้อหาและกระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งอาจช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อีกวิชาหนึ่งได้ เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และสามารถเชื่อมโยงชีวิตจริงภายนอกห้องเรียนกับสิ่งที่ได้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเรียนมีประโยชน์หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ได้จริง ดังปรากฏในตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤกษศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม ซึ่งมีที่มาจากการสังเคราะห์ความสำคัญของสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กวัยตอนกลาง ดังนี้

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤกษศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม

พฤกษศาสตร์ 8 กลุ่มสาระการ เรียนรู้	พัฒนาการแบบองค์รวม			
	ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์	ด้านสังคม	ด้านปัญญา
ภาษาไทย	เสริมสร้างบุคลิกภาพ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน	รู้จักแยกแยะข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริงในเรื่อง ต่างๆ	ใช้ในการสื่อสารเพื่อ สร้างความเข้าใจการ อยู่ร่วมกันในสังคม	พัฒนาการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ จาก แหล่งข้อมูลต่างๆ
คณิตศาสตร์	ปฏิบัติตามทักษะ และความสามารถ ของตนเอง	ช่วยให้คาดการณ์ ตัดสินใจ และนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	ใช้ในการวางแผน แก้ปัญหา ในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข	พัฒนาความคิดอย่างมี ระบบ มีเหตุผล วิเคราะห์สถานการณ์ ได้อย่างรอบครอบ
วิทยาศาสตร์	เรียนรู้ เข้าใจ และ พัฒนาทักษะด้าน ร่างกายจาก สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	รู้จักควบคุมอารมณ์ และสามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลที่ ตรวจสอบได้	ตระหนักและเห็น คุณค่าในธรรมชาติ รู้จักใช้ทรัพยากร ร่วมกับผู้อื่นได้	มีทักษะค้นคว้าหา ความรู้ และนำไปใช้ อย่างมีเหตุผล และ สร้างสรรค์
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	ปรับตัวตามสังคม และสภาพแวดล้อม	มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับความ แตกต่างทางวัฒนธรรม และมีคุณธรรม	เข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นพลเมืองที่ดีของ สังคมและประเทศ	เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุค สมัย กาลเวลา ตาม เหตุปัจจัยต่างๆ
สุขศึกษาและ พลศึกษา	มีทักษะปฏิบัติด้าน สุขภาพจนเป็นกิจ นิสัย	รู้จักแสดงอารมณ์ให้ ถูกต้องและเหมาะสม กับสถานการณ์	ปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ และ ข้อตกลงในการเข้า ร่วมกิจกรรม	เรียนรู้การ เจริญเติบโตและ พัฒนาการต่างๆของ มนุษย์
ศิลปะ	ใช้ประสาทสัมผัสใน การสร้างสรรค์ผลงาน	ชื่นชมความงาม มี สุนทรียภาพ และมี ความเชื่อมั่นในตนเอง	เห็นคุณค่าของงาน ศิลปะที่มีผลต่อชีวิต ของคนในสังคม	พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มี จินตนาการ
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	มีทักษะในการดำรงชีวิต ตามความสามารถของ ร่างกาย	มีเจตคติที่ดีต่อการ ทำงาน	มีจิตสำนึกในการใช้ ทรัพยากรในการ ทำงาน	นำเทคโนโลยีมา ประยุกต์ใช้ในการ ทำงาน
ภาษาต่างประเทศ	สร้างทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน	ตระหนักถึงความ หลากหลายทาง วัฒนธรรม	เข้าใจวัฒนธรรมและ วิสัยทัศน์ของชุมชน โลก	เรียนรู้ และเข้าใจ ความแตกต่างของ ภาษาและวัฒนธรรม

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาโครงการวิจัยพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย : ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยมีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาพัฒนาการของเด็กไทยทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม พร้อมกันแบบเป็นองค์รวม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทย และปัจจัยด้านครอบครัวกับพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็ก นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ 1) เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัย 1 – 18 ปี ในด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม 2) เพื่อศึกษาลักษณะของครอบครัวไทยและการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุ 1 – 6 ปี จำนวน 3,156 คน เด็กวัยเรียน อายุ 6 – 13 ปี จำนวน 3,178 และเด็กวัยรุ่นอายุ 13 – 18 ปี จำนวน 3,154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็ก 2) แบบวัดพัฒนาการอารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม 3) แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานครอบครัวและเด็ก 4) แบบวัดสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว 5) แบบสัมภาษณ์ภาวะวิกฤตในครอบครัวและ 6) แบบสัมภาษณ์/สังเกตสภาพแวดล้อมของบ้าน ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กไม่สมวัยมากที่สุด อันเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ยุคใหม่ รวมทั้งระบบการศึกษาที่ทำให้เด็กเปี่ยมศักยภาพในวัยต้น และมีพัฒนาการแบบองค์รวมที่ไม่สมวัยเมื่อเติบโตสู่วัยเรียนและวัยรุ่น อีกทั้งพัฒนาการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และด้าน อารมณ์-จิตใจ-สังคม และจริยธรรม ล้วนเกี่ยวโยงกันและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการองค์รวมของเด็ก

ปริญญา ชนะวาทิ (2551) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับศิลปะ เพื่อศึกษาการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่าง คือครูศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เขตภาคเหนือ 103 คน และครูศิลปะศึกษาเชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 10 คน เครื่องมือ คือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า 1) ครูศิลปะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ด้านการเตรียมการสอนควรศึกษาการสอนบูรณาการ ด้านเทคนิคการสอนควรจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อุปกรณ์และสื่อการสอนควรประยุกต์จากวัสดุธรรมชาติ 2) ครูศิลปะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากกว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนรู้ความหมายและแนวทางปฏิบัติ เห็นคุณค่า หลักสูตรควรนำไปบูรณาการในการสอน ควรให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ให้มีความหลากหลาย 3) ครู

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ศิลปศึกษาเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการสอนควรนำศิลปะมาบูรณาการกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำไปจัดแผนการเรียนรู้และวางแผนก่อนทำหลักสูตร ผู้เรียนควรได้เรียนศิลปะสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการเรียนการสอนควรศึกษาจากแหล่งชุมชน สามารถประยุกต์วัสดุท้องถิ่นเพื่อสร้างงานศิลปะ กระบวนการเรียนรู้ควรสังเคราะห์ความรู้ ทำความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวัดผลควรวัดผลจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปัญหาคือครูไม่มีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) ครูศิลปศึกษาและครูศิลปศึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเสนอว่าการจัดกิจกรรมการสอนควรมีความหลากหลายและบรรยากาศที่เหมาะสม นักเรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สามารถประยุกต์วัสดุในท้องถิ่นมาสร้างงานศิลปะโดยปฏิบัติจริง รู้ถึงขั้นตอนการทำงานและได้พฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แคทลียา จักขุจันท์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแบบรูป ด้านเวลา และด้านเรขาคณิต 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการและการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์แบบปกติที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดแคนอก และโรงเรียนวัดบางรักน้อย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 54 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 27 คน และ กลุ่มควบคุม จำนวน 27 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายชั้น กลุ่มทดลองได้รับการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์แบบปกติ ใช้ระยะเวลาในเก็บรวบรวมข้อมูล 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถทางคณิตศาสตร์ ด้านแบบรูป ด้านเวลา และด้านเรขาคณิต สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถทางคณิตศาสตร์ ด้านแบบรูป ด้านเวลา และด้านเรขาคณิต สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จตุพร ทองคำชู (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก

489435166

CU_Thesisis_6083305827_thesisis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

ทักษะการวัด และทักษะการสื่อความหมาย 2) เปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการกับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล ตัวอย่างประชากรเป็นเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดเกาะถ้ำและโรงเรียนชุมชนบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1 จำนวน 38 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 19 คน ซึ่งใช้การจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการ และกลุ่มควบคุม 19 คน ซึ่งเป็นใช้การจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มของควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฐิตา ครุฑชื่น (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์โดยใช้วิธีบูรณาการแบบสหวิทยาการสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาารูปแบบการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์โดยใช้วิธีบูรณาการแบบสหวิทยาการสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ผู้เชี่ยวชาญในการวาดภาพพฤษศาสตร์ จำนวน 5 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญในการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์ จำนวน 5 คน 3) ครูผู้สอนวาดภาพพฤษศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 40 คน 4) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 101 คน และ 5) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์โดยใช้วิธีการบูรณาการแบบสหวิทยาการจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามครูผู้สอน และแบบสอบถามนักเรียน ผลการวิจัยสรุปว่า 1. รูปแบบการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์โดยใช้วิธีบูรณาการแบบสหวิทยาการสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการวาดภาพพฤษศาสตร์ 2) เนื้อหาที่ใช้ในการสอน ได้แก่ เนื้อหาทักษะพื้นฐานในการวาดภาพ เนื้อหาความรู้ทางพฤษศาสตร์และเนื้อหาอื่น ๆ จากการค้นคว้าเพิ่มเติม 3) แหล่งการเรียนรู้ที่ชพรรณ สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนลงพื้นที่สำรวจและวาดภาพพืชภายในโรงเรียนหรือจัดหาพืชมาให้ศึกษาในห้องเรียนและค้นคว้าข้อมูลของพืชเพิ่มเติม 4) การวัดและการประเมินผลใช้วิธีประเมินจากตัวผลงานและประเมินจากการบันทึกข้อมูลพืช และรูปแบบการสอนดังกล่าวมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อมในการเรียน 2) ขั้นสำรวจและบันทึกข้อมูล 3) ขั้นสร้างผลงาน 4) ขั้นประเมินผลงานและ 5) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ 2. รูปแบบการสอนผ่านการตรวจสอบและรับรอง

489435166

CU-1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะทัศนศิลป์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 3 ท่าน และนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนวาดภาพพหุศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

คุณพัฒนา อรุณศรีมิโชติ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและสร้างนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2) ศึกษาผลของนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก เพื่อกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) นวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรม 2) แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน (ก่อนเรียน - หลังเรียน) และ 3) แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติ t-test dependent สถิติ t-test independent และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนผ่านนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรมมีพัฒนาการแบบองค์รวม หลังเรียน ($\bar{x} = 4.06$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 2.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยระดับพัฒนาการแบบองค์รวมหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนผ่านนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรม ($\bar{x} = 4.06$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับพัฒนาการแบบองค์รวม หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนผ่านชุดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์แบบปกติ ($\bar{x} = 2.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนผ่านนวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรมมีความรู้สึกพึงพอใจและสนุกกับการเรียน

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Nichols and Stephens (2013) ได้ศึกษาผลการสอนศิลปะแบบบูรณาการกับการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ในห้องเรียนของเด็กชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เด็กมีผลการเรียนรู้ทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปะดีขึ้น เนื่องด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์มีความเชื่อมโยงกัน การสร้างผลงานทางศิลปะช่วยให้เด็กเรียนรู้การทำงานร่วมกัน รู้จักฝึกการสังเกตพฤติกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ และส่งเสริมให้เด็กเกิดการสนทนาอภิปรายสรุปบทเรียน

Peppler, Powell, Thompson, and Catterall (2014) ได้ศึกษาการสอนบูรณาการศิลปะที่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาตามรูปแบบบูรณาการใน

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในพื้นที่ลอสแอนเจลิส พบว่าผลการเรียนภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและมีนัยสำคัญโดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการศิลปะกับการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะเน้นการเชื่อมต่อกับการรู้หนังสือและภาษาผ่านศิลปะ รูปแบบ LATA ซึ่งเป็นรูปแบบการนำศิลปะสู่แกนหลักของการเรียนรู้ ช่วยสนับสนุนพัฒนาแบบองค์รวมของเด็กและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมยิ่งขึ้น การสอนศิลปะแบบบูรณาการถูกมองว่าเป็นวิธีการแบบองค์รวม เพื่อการมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างชุมชนของโรงเรียนด้วยวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของเด็กโดยการพูดคุยและวิจารณ์เกี่ยวกับงานศิลปะ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงนามธรรม การแสดงออกส่วนบุคคลผ่านภาพวาด และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเกิดทักษะการเจรจาทางสังคม การสร้างชุมชนและการเคารพผู้อื่นผ่านโครงการความร่วมมือ นอกเหนือจากบทเรียนหรือโครงการต่างๆ แล้ว การบูรณาการศิลปะถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการขยายวัฒนธรรมอีกด้วย

Jacobson, Seavey, Mueller, and Society (2016) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะและวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับอุดมศึกษาในฟลอริดาจากสถาบันวิจัยศิลป์และภาควิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ในหัวข้อเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 สาขาได้เดินทางไปยังห้องปฏิบัติการทางทะเลและเข้าร่วมการบรรยายจากศิลปินซึ่งทำให้ภาพทัศนียภาพธรรมแสดงถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับความรู้จากประสบการณ์การทำงานร่วมกัน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการจัดแสดงภาพผลงานภาพปะติดที่ถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเพื่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งงานศิลปะยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบเป็นกันเองและสร้างความแตกต่างระหว่างผู้เข้าร่วมการสื่อสารเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างทางความคิดที่หลากหลาย

Öztürk Yilmaztekin, Erden, and Care (2017) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อการปฏิบัติงานการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในวัยเด็ก ดำเนินการในโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่ในอังการา ประเทศตุรกี ข้อมูลจากการศึกษา เช่น การสัมภาษณ์ครู และการสังเกตการณ์การปฏิบัติในชั้นเรียน ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าครูเด็กปฐมวัย เชื่อใน ความสำคัญของกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ พวกเขาอ้างว่าพวกเขาจัดกิจกรรมเด็กเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าพวกเขาใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างเป็นธรรมชาติไม่เป็นทางการและมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรบูรณาการช่วยให้พัฒนาการของเด็กๆ ดีขึ้น ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการประเมินกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น เพราะพวกเขาคิดว่าสามารถประเมินความเข้าใจของเด็กๆ บนพื้นฐานของงานศิลปะได้ เช่น ภาพวาดระบายสี เป็นต้น

489435166

CU :Thes1s 6083305827 thes1s / recv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเรียนการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้ากับกิจกรรมศิลปะ ช่วยให้ผู้เรียนสัมผัสกับประสบการณ์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม ทั้งยัง เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการ ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนวิชาศิลปะ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์ กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษา ต่อหรือการประกอบอาชีพได้ โดยเด็กวัยเรียนเป็นวัยที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้ต้องเริ่มปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ ดังนั้น การเรียนรู้และการปรับตัวในระยะนี้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญจึงนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อการเรียนรู้แบบองค์รวม

489435166

CU-Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและปริมาณ เริ่มจากเชิงคุณภาพโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบเบื้องต้นในการสร้างแบบสังเกตแบบสัมภาษณ์ การจัดอภิปรายและตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าสถิติ มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

- 1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
- 1.3 การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
- 1.4 การจัดอภิปราย (Focus Group)

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

- 2.1 พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์
- 2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

การดำเนินงานวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ งานวิจัย บทความและจากแหล่งที่มาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านของความเป็นมาของหลักสูตร ช่วยทำความเข้าใจถึงที่มาและความสำคัญของการเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะด้านสาระสำคัญของรายวิชา จุดมุ่งหมายในการเรียน และคุณภาพของผู้เรียนในช่วงชั้นต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจและตระหนักถึงจุดสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระศิลปะ

1.1.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 7 กลุ่มสาระ ในด้านสาระสำคัญของรายวิชา จุดมุ่งหมายในการเรียน และคุณภาพของผู้เรียนในช่วงชั้นต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 7 กลุ่มสาระ เพื่อสร้างองค์ความรู้และนำไปเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1.1.4 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะ ในด้านของความหมายของกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมศิลปะในระดับประถมศึกษา ความหมายและความสำคัญของศิลปะในระดับประถมศึกษา และองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการการจัดกิจกรรมศิลปะ

1.1.5 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในด้านความหมายของการบูรณาการ ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อทำความเข้าใจของหลักการและองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.1.6 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการทางในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการกิจกรรมและเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1.1.7 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวัยเด็กตอนกลาง ในด้านของความหมายและลักษณะของวัยเด็กตอนกลาง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัยเด็กตอนกลาง สร้างความตระหนักต่อความสำคัญในช่วงวัยเด็กตอนกลาง ถึงพัฒนาการของเด็กวัยตอนกลาง

1.1.8 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการแบบองค์รวม ในด้านต่างๆทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา เพื่อทำความเข้าใจถึงพัฒนาการนำไปสู่การจัดการกิจกรรมที่มีความเหมาะสม

1.1.9 ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ในด้านของความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และรูปแบบการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) เพื่อทำความเข้าใจถึงรูปแบบกระบวนการเพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.10 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ในด้านของความหมายของการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย รวมถึงการวัดและประเมินผลแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

1.1.11 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเพื่อให้ได้โครงสร้างกิจกรรมเบื้องต้น สำหรับประกอบแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการสอน และการจัดอภิปราย

1.2 การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สังเกตครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนดังนี้

- ก. เป็นโรงเรียนที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์
- ข. เป็นโรงเรียนที่มีศูนย์หรือต้นแบบการศึกษาแบบพหุศาสตร์

แบบสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นการสังเกตการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ในบริบทลักษณะเดียวกับหัวข้อ เช่น เทคนิควิธีการสอนกระบวนการจัดกิจกรรมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1.1 แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.2 สถานที่ และบรรยากาศ

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 2.1 ชี้นำ
- 2.2 ชั้นสอนและการปฏิบัติ ได้แก่ วิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์

และสื่อการเรียนการสอน

- 2.3 ชั้นสรุป
- 2.4 การประเมินผล

1.3 การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สัมภาษณ์ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนดังนี้

- ก. เป็นโรงเรียนที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์
- ข. เป็นโรงเรียนที่มีศูนย์หรือต้นแบบการศึกษาแบบพหุศาสตร์

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนแบบพหุศาสตร์ เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล โดยข้อคำถามใช้ลักษณะปลายเปิด (Open-Ended) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม

1.4 การจัดอภิปราย (Focus Group)

จัดอภิปราย (Focus Group) กับครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำการจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 ท่าน นำเสนอกิจกรรมและร่วมกันอภิปราย เสนอแนะถึงแนวทางการจัดกิจกรรมแบบพหุศาสตร์ ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งความเหมาะสมในช่วงวัยของนักเรียน โดยแต่ละกิจกรรมจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาและตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการแบบองค์รวม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ต่อไป

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

2.1 พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

2.1.1 แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

1. นำการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ทดลองจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ จำนวน 40 คน

2. สังเกตพฤติกรรม ที่เป็นตัวบ่งชี้พัฒนาการแบบองค์รวม ผู้วิจัยนำแบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมมาประเมินกับกลุ่มทดลองหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนครบทั้ง 8 สัปดาห์ เพื่อวัดพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

2.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน มาประเมินกับกลุ่มทดลองหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองเพื่อวัดระดับความพึงพอใจในการเรียนการสอนกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

489435166

CD 1.Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แผนผังกระบวนการทำวิจัย

การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม
ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้น โดยศึกษาจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวคิดและทฤษฎีศิลปศึกษา การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับนักเรียนประถมศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และพัฒนาการแบบองค์รวม พัฒนามาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ประกอบด้วย 3 ประเภท คือ

1. แนวทางในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ งานวิจัย บทความและจากแหล่งที่มาอื่นๆ มาสังเคราะห์ความสำคัญระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านปัญญา จากตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม ซึ่งที่มาของตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม ได้จากความสำคัญของสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระและคุณภาพผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เชื่อมโยงกับพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน เพื่อกำหนดกรอบในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม โดยโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ โดยแบ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 3 ชั้น คือ 1) ชั้นนำ 2) ชั้นสอน และ 3) ชั้นสรุปผล โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) เพื่อใช้ในการวางกรอบการสร้างกิจกรรมการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์

2. แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะ ที่ใช้สำหรับในการประเมินกลุ่มตัวอย่างโดยในแบบประเมินประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนที่รับการประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านปัญญา เป็นแบบประเมินผลแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เกณฑ์การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

เป็นการสอบถามความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ตามทางแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบประเมินผลแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เกิดจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กรณีศึกษา ตัวอย่างงานวิจัยต่างๆ และการสังเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ซึ่งก่อนนำเครื่องมือไปใช้ทดลอง ผู้วิจัยได้สร้างและทำการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวทางในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

1.2 คัดเลือกแนวคิดเป็นประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม โดยศึกษาจากงานวิจัยและกรณีศึกษาต่างๆ

1.3 สร้างตัวอย่างแนวการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

ก. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาศิลปะแบบบูรณาการเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ข. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนศิลปะศึกษาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ค. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และได้รับการยอมรับในวงกว้าง หรือมีความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาการแบบองค์รวม จำนวน 1 ท่าน

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

พิจารณาตรวจสอบ ค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้อง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่เหมาะสม สอดคล้อง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีดังนี้

คะแนน IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน IOC ต่ำกว่า 0.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

1.4 นำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

2.1 ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการแบบองค์รวมจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสร้างแบบประเมินโดยใช้ที่สังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม

2.2 สังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านปัญญา จากตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม ซึ่งที่มาของตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม ได้จากความสำคัญของสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระและคุณภาพผู้เรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เชื่อมโยงกับพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน

2.3 สร้างตัวอย่างแนวการจัดการกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

ก. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาศิลปะแบบบูรณาการ เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ข. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนศิลปศึกษา เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ค. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และได้รับการยอมรับในวงกว้าง หรือมีความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาการแบบองค์รวม จำนวน 1 ท่าน

พิจารณาตรวจสอบ ค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้อง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่เหมาะสม สอดคล้อง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีดังนี้

คะแนน IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน IOC ต่ำกว่า 0.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.4 นำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

3.1 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 คัดเลือกแนวคิดเป็นประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

3.3 สร้างตัวอย่างแนวการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

ก. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาศิลปะแบบบูรณาการเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ข. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางการสอนศิลปะศึกษาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

ค. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และได้รับการยอมรับในวงกว้าง หรือมีความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาการแบบองค์รวม จำนวน 1 ท่าน

พิจารณาตรวจสอบ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้อง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่เหมาะสม สอดคล้อง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีดังนี้

คะแนน IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน IOC ต่ำกว่า 0.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

3.4 นำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

489435166

CU-Thesisis 6083305827 thesisis / revc: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ทดลองใช้ (Try-Out) กลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

นำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ไปทดลองศาสตร์ ที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านลำท่าโพ ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการ ความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในระดับประถมศึกษาหรือ มัธยมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา 2) โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มะ และ 3) โรงเรียนราชินีบูรณะ โดยใช้แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์

2. จัดอภิปราย (Focus Group) กับครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ประถมศึกษาที่ทำการจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 ท่าน ร่วมกัน อภิปราย เสนอแนะถึงแนวทางการจัดกิจกรรมแบบพหุศาสตร์ ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งความเหมาะสมในช่วงวัยของนักเรียน โดยแต่ละกิจกรรมจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตารางตารางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาและตัวชี้วัดและสาระ การเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการแบบองค์รวม เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ต่อไป

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะแบบพหุศาสตร์กับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน เป็น ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง (120 นาที) และจัดนิทรรศการนำเสนอ ผลงานของนักเรียน

4. นำแบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมมาประเมินกับกลุ่มทดลองหลังจากเสร็จสิ้นการ เรียนครบทั้ง 8 สัปดาห์เพื่อวัดพัฒนาการทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการ ด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ จำนวน 40 คน

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน มาประเมินกับกลุ่มทดลองหลังจากเสร็จสิ้นการ ทดลองเพื่อวัดระดับความพึงพอใจในการเรียนการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ กับนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ จำนวน 40 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย μ แปลความหมายของข้อมูล โดยกำหนดมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต ดังนี้

มากที่สุด	เทียบกับคะแนน	5
มาก	เทียบกับคะแนน	4
ปานกลาง	เทียบกับคะแนน	3
น้อย	เทียบกับคะแนน	2
น้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน	1

หาค่าเฉลี่ยแปลความหมายของข้อมูล โดยใช้เกณฑ์เป็นตัวกำหนด ดังนี้

4.51 - 5.00	แปลว่า	มากที่สุด
3.51 - 4.50	แปลว่า	มาก
2.51 - 3.50	แปลว่า	ปานกลาง
1.51 - 2.50	แปลว่า	น้อย
1.00 - 1.50	แปลว่า	น้อยที่สุด

แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยด้วยการใช้ สถิติการหาความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	คือ	คะแนนความสอดคล้อง
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่า มีความสอดคล้องและชัดเจนดีแล้ว
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่า มีความสอดคล้องและชัดเจนหรือไม่
- 1 หมายถึง แนใจว่า ไม่สอดคล้องและไม่ชัดเจน

2. แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย โดยการหาค่าเฉลี่ย ดังนี้
การหาค่าเฉลี่ย (mean) ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

$$\mu = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แผนการดำเนินงานวิจัย

รายละเอียด	เดือน (พ.ศ. 2561)						เดือน (พ.ศ. 2562)		
	ม.ค.	มี.ค.	พ.ค.	ก.ค.	ก.ย.	พ.ย.	ม.ค.	มี.ค.	พ.ค.
	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.พ.	เม.ย.	มิ.ย.	ส.ค.	ต.ค.	ธ.ค.	ก.พ.	เม.ย.	มิ.ย.
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	●								
2. เสนอโครงร่างการวิจัย		●							
3. ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาออกแบบเครื่องมือ		●	●						
4. ออกแบบและตรวจสอบเครื่องมือ			●	●	●				
5. นำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูล					●	●			
6. เก็บรวบรวมข้อมูล						●	●		
7. วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย							●	●	
8. นำเสนอผลการวิจัย									●

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq: 11

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 และ 2) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1. การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม 2. การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ผลพัฒนาการของกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

- 1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
- 1.3 การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
- 1.4 การจัดอภิปราย (Focus Group)

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

- 2.1 พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์
- 2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

489435166

CD : IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ข้อค้นพบมีดังนี้
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในต่างประเทศและในประเทศ

กิจกรรม	ระดับ			รูปแบบ การบูรณาการ			การจัดกิจกรรม
	ศิลปะ ประยุกต์	ศิลปะ ผสม	แบบบูรณาการ	ประเภท ผลงานศิลปะ	ศาสตร์ความรู้ ที่บูรณาการ	พื้นที่ อยู่ คน คน พื้นที่บูรณาการ	
ภาพจาก ธรรมชาติ	✓			จิตรกรรม	วิทยาศาสตร์	✓	ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจสนามนอก ห้องเรียน แล้วกลับมาวาดภาพสิ่งที่พบ เห็น เช่น ดอกไม้ ต้นไม้ สัตว์ สิ่งก่อสร้าง ต่างๆ โดยครูสามารถประเมินความเข้าใจ ทางวิทยาศาสตร์ได้จากภาพวาดของ นักเรียน
ลูกคิดสายรุ้ง	✓			ศิลปะประดิษฐ์	คณิตศาสตร์	✓	การประดิษฐ์ลูกคิด โดยใช้ไม้ชิ้นโครง แทนลูกคิดวางเป็นรูปสี่เหลี่ยมทากาว จากนั้นใช้ลูกปัดร้อยกับเส้นเอ็นนำไปผูก กับไม้ที่ขึ้นโครง และตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำมาคิดเลขตามโจทย์
ทดลองสายรุ้ง	✓			จิตรกรรม	วิทยาศาสตร์	✓	เรียนรู้วงจรสี ผ่านกิจกรรมการทดลอง ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ผ้าขาวบางและ สีน้ำที่เป็นแม่สีใส่แก้ว 3 ใบ เพื่อการดูด ซึมของผ้า เป็นการผสมสีขั้นที่ 1 จนได้สี ขั้นที่ 2 พร้อมให้นักเรียนบันทึกผลที่ได้
หลุมหลบภัย	✓			ประติมากรรม	สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) ภาษาไทย วิทยาศาสตร์	✓	เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของ สงครามโลกครั้งที่ 2 ใช้หลักฐานชั้นต้น สอนประวัติศาสตร์ จำลองการอพยพ และ เขียนจดหมายถึงพ่อแม่ที่บ้าน โดย ใช้คำศัพท์เฉพาะในสมัยสงครามโลก จากนั้นออกแบบหลุมหลบภัยของตนเอง เป็นโมเดล 3 มิติ และทดลองความ แข็งแรง
พลิกสายรุ้ง	✓			จิตรกรรม	วิทยาศาสตร์	✓	ใช้ดินสอสีระบายเป็นรูปสายรุ้งใน แนวตั้ง ครูถามว่าจะทำอย่างไรให้สีที่อยู่ ทางด้านซ้ายย้ายไปอยู่ทางขวา ครูใช้ แก้วน้ำใส่น้ำไปวางใกล้รูปสายรุ้ง และครู อธิบายว่าถ้ามองผ่านแก้วน้ำสีที่รุ้งจะ พลิก เป็นเรื่องของการหักเหของแสง
คณิตศิลป์	✓			จิตรกรรม	คณิตศาสตร์	✓	แจกรกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสทำจุดไว้ ตรงกลางกระดาษเพื่อที่จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน เพื่อให้ได้รูปหลายเหลี่ยมด้าน

กิจกรรม	ระดับ			รูปแบบ การบูรณาการ			การจัดกิจกรรม	
	ปฐม วัย	ประถม วัย	แบบ เรียน ระดับ อุดม ศึกษา	ประเภท ผลงานศิลปะ	ศาสตร์ความรู้ ที่บูรณาการ	บุคคล ผู้ สอน แบบ บูรณาการ แบบ บูรณาการ แบบ บูรณาการ		
โลกและ ดวงดาว	✓			จิตรกรรม	วิทยาศาสตร์	✓	เท่า แล้วลองให้นักเรียนออกแบบรูป ต่างๆ ตัด แล้วนำมาต่อกันจะได้รูปใหม่ เรียนรู้ถึงขั้นตอนการวาดภาพและ ระบายสีน้ำ เทคนิควิธีการและการใช้ อุปกรณ์สีน้ำ ในหัวข้อโลกและดวงดาว	
สะเต็มศึกษา	✓			จิตรกรรม	วิทยาศาสตร์	✓	เปลี่ยนโปรแกรมสะเต็มศึกษาให้เป็น โปรแกรมสตรึม (สะเต็มบวกศิลปะ) โครงการนักเรียนที่ผสมแนวคิดจากทั้ง ศิลปะและวิทยาศาสตร์ โดยการแสดง ผลงานการออกแบบลายผ้าบาติกที่ แสดงเข้าใจเกี่ยวกับอวกาศผ่านการชม นิทรรศการและได้แรงบันดาลใจจากรูป ถ่ายกล้องโทรทรรศน์	
แผนที่รัฐ ไวโอมิง	✓			จิตรกรรม	สังคมศึกษา ภาษาศาสตร์	✓	การเรียนการสอนในรัฐไวโอมิง วิจัย มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและ ผลการเรียนรู้ทางศึกษาศังคมศาสตร์, ภาษาศาสตร์, และทัศนศิลป์ ด้วยการ นำเสนอภาพนิ่งของภูมิประเทศ, ประวัติศาสตร์,สถานที่,นักดนตรี เศรษฐกิจ และศิลปินของไวโอมิง โดย การบันทึกและตอบคำถาม รวมถึงให้ นักเรียนสร้างแผนที่ระบุลักษณะทาง กายภาพใช้ดินสอสีสร้างแผนที่ระบุ ลักษณะทางกายภาพที่สำคัญและใช้เข็ม ทิศระบุตำแหน่ง	
ออกแบบ เซรามิค			✓	ประติมากรรม	วิทยาศาสตร์		✓	ครูที่สอนเซรามิคพานักเรียนไปศึกษาที่ สถาบันวิจัยทางทะเลเกี่ยวกับสาหร่าย ทะเลที่มีหลากหลายชนิดและมีรูปร่าง แตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนนำสิ่งที่ศึกษามา ออกแบบลวดลายบนเซรามิค
ก้อนหินแปลง กาย	✓			ศิลปะประดิษฐ์	ภาษาไทย	✓		ให้สร้างสรรค์ก้อนหินตามจินตนาการ ผ่านการตัด ปะติด กระดาษสี และเล่า เรื่องราวของผลงาน
ภาพปะติด Egg E Egg Eggs	✓			จิตรกรรม	การงานอาชีพ	✓		ครูเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์ในการทำ ขนมบัวลอย พร้อมอธิบายและสาธิต ขั้นตอนการทำอย่างละเอียด และให้ นักเรียนลงมือทำขนมบัวลอยตาม ขั้นตอน จากนั้นนำเปลือกไข่ที่ได้จาก กิจกรรมการทำขนมบัวลอยมา สร้างสรรค์ปะติดเป็นภาพต่างๆ

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	ระดับ			ประเภท ผลงานศิลปะ	ศาสตร์ความรู้ ที่บูรณาการ	รูปแบบ การบูรณาการ			การจัดกิจกรรม
	คุณ วุฒิ ประ ถม มัธยม ต้น	คุณ วุฒิ ประ ถม มัธยม ปลาย	คุณ วุฒิ ประ ถม มัธยม ต้น			แบบ คู่ขนาน	แบบ บูรณาการ	แบบ บูรณาการ	
ตัวละคร 3 มิติใน วรรณคดีไทย		✓		ประติมากรรม	ภาษาไทย		✓		การอธิบายขั้นตอนการสร้างตัวละคร วรรณคดีไทยจากฝอยไม้ไผ่ โดยการขึ้น รูปแบบลอยตัว ใช้ด้ายมัดส่วนต่างๆเข้า ไว้ด้วย ตกแต่งรายละเอียดให้สวยงาม แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เล่า เรื่องราวถึงตัวละครที่นักเรียนสร้างสรรค์
ผ้าบาติก		✓		จิตรกรรม	สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพ		✓		ศึกษาประวัติของผ้าบาติกและประเภท ของผ้าที่ใช้ทำผ้าบาติก เรียนรู้การ ออกแบบสร้างลวดลายผ้า การลงเทียน การลงสี ไปจนถึงส่วนผสมของน้ำยา เคลือบผ้าที่ทำให้สีติดทน และการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการขาย
ประติมา กรรมเล่าเรื่อง		✓		ประติมากรรม	ภาษาไทย		✓		ให้นักเรียนแต่งเรื่องสั้น โดยอภิปราย และเขียนเล่าเรื่องราวสั้น จากนั้นครู แจกอุปกรณ์ในการสร้างตัวละครและ ฉากจากกระดาษสี โดยให้ขึ้นรูปแบบ ลอยตัว แสดงตัวละครถึงฉากในเรื่องสั้น แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
โคมิก สั้น		✓		จิตรกรรม	สังคมศึกษา การงานอาชีพ		✓		เรียนรู้ประวัติความเป็นมาและขั้นตอน การสร้างโคมิกสั้น สร้างโครงจากไม้ ไผ่นำผ้ามาติดซึ่งตามโครง จากนั้น ตกแต่งด้วยกระดาษฉลุลายไทยและ กระดาษสีอื่นๆ

จากตาราง พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย
ทั้งหมด 16 กิจกรรม มีแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการที่ใกล้เคียงกัน คือมุ่งสร้าง
กิจกรรมศิลปะด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ด้านการบูรณาการ โดยศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ
มากที่สุด วิทยาศาสตร์ 7 กิจกรรม มีการบูรณาการศาสตร์ความรู้แบบศาสตร์เดียวมากที่สุด 12
กิจกรรม และมีรูปแบบการบูรณาการ แบบผู้สอนคนเดียวมากที่สุด 13 กิจกรรม ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลใน
ด้านการบูรณาการควบคู่ไปกับการจัดการกิจกรรม ที่เน้นการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้เดี่ยวที่ง่ายต่อ
การบูรณาการ เพราะผู้สอนสามารถกำหนดเรื่องที่จะสอนได้เอง เลือกใช้รูปแบบลักษณะของกิจกรรม
เช่น การทดลอง การสำรวจ การจดบันทึก การนำเสนอผลงาน การสรุปและอภิปราย การจำลอง
เหตุการณ์ การประดิษฐ์และสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนหนังสือ วัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนได้
อย่างสะดวกและคล่องตัว แต่การที่ครูเลือกแบบผู้สอนคนเดียวนั้น ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะ
บูรณาการอย่างมากต่างจากแบบคู่ขนานหรือสอนเป็นทีมที่มีผู้สอนที่มีความรู้เฉพาะศาสตร์วิชา ด้าน

489435166

ประเภทผลงานศิลปะ เป็นงานจิตรกรรมมากที่สุด 10 กิจกรรม โดยเฉพาะการวาดภาพระบายสีเป็นผลงานที่ผู้เรียนคุ้นเคยมากกว่าประเภทงานอื่น และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่หาง่าย

1.2 การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ โดยสังเกตการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ 3 กิจกรรม แบ่งเป็นกิจกรรมศิลปะที่บูรณาการความรู้กับสาระการเรียนรู้อื่น 1 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปั้นดินสอพอ๊ว จัดโดยคุณครูสมพร นิสัยนต์ และกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการความรู้ศิลปะ 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมโลกมหัศจรรย์ 3 มิติ จัดโดยคุณครูณพรัตน์ ปทุมารักษ์ และ 2) กิจกรรมการ์ตูนสร้างสรรค์ จัดโดยคุณครูสุธี เพชรรัตนภรณ์ โดยใช้แบบสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รายละเอียดที่ได้จากการสังเกต ดังนี้ ตารางที่ 7 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ประเด็นการสังเกต	ชื่อกิจกรรม/ชื่อผู้จัดกิจกรรม		
	ปั้นดินสอพอ๊ว /สมพร นิสัยนต์	โลกมหัศจรรย์ 3 มิติ /นพรัตน์ ปทุมารักษ์	การ์ตูนสร้างสรรค์ /สุธี เพชรรัตนภรณ์
ตอนที่ 1 พร้อมในการจัดการเรียนรู้			
แผนการจัดกิจกรรม (จุดประสงค์)	ผู้เรียนเรียนรู้ เทคนิค พื้นฐานของงานศิลปะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำผลงานศิลปะได้	ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาหลัก และสร้างสรรค์ผลงานผ่าน กิจกรรมศิลปะได้	ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาหลัก และสร้างสรรค์ผลงานผ่าน กิจกรรมศิลปะได้
สรุปผล	-กำหนดจุดประสงค์ในเชิงพฤติกรรมการสอน -จุดประสงค์สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง		
สถานที่และบรรยากาศ	พื้นที่ทำกิจกรรมมีขนาด ห้องปานกลาง สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะไม้เตี้ย กระจกาน พัดลม บรรยากาศถ่ายเทและแสงไฟสว่าง	พื้นที่ทำกิจกรรมมีขนาด ห้องปานกลาง สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะไม้เตี้ย กระจกาน พัดลม บรรยากาศถ่ายเทและแสงไฟสว่าง	พื้นที่ทำกิจกรรมมีขนาด ห้องใหญ่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะพร้อมคอมพิวเตอร์ เก้าอี้ กระจกาน เครื่องเสียง เครื่องปรับอากาศ บรรยากาศถ่ายเทและแสงไฟสว่าง
สรุปผล	-สถานที่และบรรยากาศควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมและพร้อมใช้งานเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน		
ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้			
ขั้นนำ	มีการอธิบายรายละเอียดกิจกรรม มีการแสดงผล	มีการอธิบายรายละเอียดกิจกรรม มีตัวอย่างผลงาน	มีการอธิบายขั้นตอนของกิจกรรม แสดงผลงาน

ประเด็นการ สังเกต	ชื่อกิจกรรม/ชื่อผู้จัดกิจกรรม		
	ปั้นดินสุ่อ่าซีฟ /สมพร นิสัยนต์	โลกมหัศจรรย์ 3 มิติ /นพรัตน์ ปทุมรักษ์	การ์ตูนสร้างสรรค์ /สุธี เพชรรัตนภรณ์
	งานตัวอย่างให้ผู้เรียนดู มี การแจกวัดสุ อุปกรณ์ ศิลปะ	ให้ผู้เรียนดู ใช้คำถาม กระตุ้นความอยากรู้ของ ผู้เรียน	ตัวอย่างที่มีรูปแบบผลงาน ที่หลากหลายให้ผู้เรียน เลือกทำ
สรุปผล	<ul style="list-style-type: none"> -อธิบายรายละเอียดหรือขั้นตอนของกิจกรรม -นำด้วยภาพตัวอย่างผลงานที่หลากหลาย -ใช้คำถามที่กระตุ้นความอยากรู้ในการทำกิจกรรม -แจกวัดสุ อุปกรณ์ 		
ขั้นตอนและปฏิบัติ			
วิธีสอน	-แบบบรรยาย -แบบสาธิต	-แบบบรรยาย -แบบอภิปราย -แบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	-แบบบรรยาย -แบบสาธิต
สรุปผล	<ul style="list-style-type: none"> -แบบบรรยาย เพื่อบอกเล่า อธิบาย เนื้อหาหรือเรื่องราว มักเป็นการสื่อความหมายทางเดียว ผู้เรียนเพียงแต่ฟัง จดบันทึก หรือซักถามบางครั้ง ข้อดี ให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้เนื่อหามาก กว้างขวาง ข้อจำกัด ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อยในการเรียนน้อย ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย -แบบสาธิต แสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม เกิดการเรียนรู้จากการสังเกตขั้นตอนการสอน ข้อดี ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ตรง มีตัวอย่างให้ดูจับต้องได้ และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต ข้อจำกัด ไม่ควรใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่เกินไป -แบบอภิปราย มุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อหาคำตอบหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ ได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหา ข้อดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ กล้าพูด กล้าตัดสินใจ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ข้อจำกัด ผู้เรียนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ -แบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ข้อดี ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกความสามัคคี และส่งเสริมความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ข้อจำกัด ผู้สอนต้องมีการเตรียมขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน 		
กระบวนการ จัดกิจกรรม	-ดูภาพแล้วตอบคำถาม ส่วนประกอบของดอกไม้ -อธิบายเชื่อมโยงทาง พฤกษศาสตร์	-ใช้คำถามเกี่ยวกับส่วน ประกอบของโลก (ภูมิศาสตร์) และอธิบาย เพิ่มเติมภาพประกอบ	-ดูภาพตัวอย่างผลงานจาก Power Point -อธิบายเชื่อมโยงทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / revv : 04072562 15: 34:57 / seq: 11

ประเด็นการ สังเกต	ชื่อกิจกรรม/ชื่อผู้จัดกิจกรรม		
	ปั้นดินสู่อาชีพ /สมพร นิสัยนต์	โลกมหัศจรรย์ 3 มิติ /นพรัตน์ ปทุมารักษ์	การตุ้ยนสร้างสรรค /สุธิ เพชรรัตนภรณ์
	(วิทยาศาสตร์) -เทคนิคขึ้นรูปการปั้น จากเศษขนมปัง -ผู้เรียนปฏิบัติงานเป็น เดี่ยวโดยนั่งเข้ากลุ่ม	จาก Power Point -บอกเทคนิคการระบายสี/ ค่าของสี/แสงและเงา -แจกใบงานให้ผู้เรียน ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม	-สาธิตขั้นตอนการสร้าง ภาพจากโปรแกรม Photoshop ทีละขั้นตอน -ผู้เรียนปฏิบัติงานเดี่ยว
สรุปผล	<ul style="list-style-type: none"> -ซักถามพูดคุยกับผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อม -ทบทวนการบรรยายในครั้งก่อนเพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องใหม่ -อธิบายให้ชัดเจนตามลำดับเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง -สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนตลอดเวลา -ถามคำถามในบางตอนเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและทดสอบความเข้าใจ -ยกตัวอย่างประกอบเพื่อเพิ่มความแจ่มแจ้งในบทเรียน 		
วัสดุ อุปกรณ์	ครูเตรียมให้ผู้เรียนและ เพียงพอ	ผู้เรียนเตรียมมาเอง เช่น สีไม้ กาว กรรไกร	ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมใน ห้องคอมพิวเตอร์ของ โรงเรียน
สรุปผล	-แต่ละกิจกรรมควรใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่แตกต่างกันไปตามหัวข้อของกิจกรรมนั้นๆ โดย กิจกรรมที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาเองควรมีการแจ้งผู้เรียนก่อน ส่วนกิจกรรมที่ผู้สอนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ผู้เรียน ควรจัดเตรียมให้พร้อมและเพียงพอ		
สื่อการสอน	ผลงานตัวอย่าง อุปกรณ์ ศิลปะ สื่อที่มีเนื้อหาง่าย กระชับและมีขนาดใหญ่	Power Point และผลงาน ตัวอย่าง	Power Point
สรุปผล	-ใช้สื่อที่หลากหลาย และชัดเจน		
ขั้นสรุป	ใช้การสะท้อนคิด ให้ ผู้เรียนบอกความรู้สึกที่มี ต่อกิจกรรมศิลปะ	ผู้เรียนนำเสนอผลงานและ บอกความรู้สึกที่มีต่อ กิจกรรม	ผู้เรียนบอกความรู้สึกที่มี ต่อผลงานศิลปะ
สรุปผล	<ul style="list-style-type: none"> -สรุปโยงเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ และนำเสนอผลงาน -ตั้งปัญหาให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์หรือฝากปัญหาให้ผู้เรียนไปคิดต่อ -เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามปัญหา หรือบอกความรู้สึกต่อกิจกรรมและผลงาน 		

1.3 การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้มี
ประสบการณ์การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา คุณครูสมพร
นิสัยนต์ 2) โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย คุณครูนพรัตน์ ปทุมารักษ์ และ 3) โรงเรียนราชินีบูรณะ

คุณครูสุธี เพชรรัตนารณ โดยใช่แบบสัมภาษณ์การสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รายละเอียดที่ได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ข้อคำถาม	ข้อมูลสัมภาษณ์	
แนวทางในการกำหนด วัตถุประสงค์ด้านการสอนศิลปะ แบบพหุศาสตร์ (ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้)	ท่านที่ 1	ต้องให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงสาระวิชาอื่นๆ ได้ด้วย ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและจิตพิสัย
	ท่านที่ 2	เพื่อส่งเสริมความสามารถที่หลากหลาย และพัฒนา ศักยภาพ
	ท่านที่ 3	เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหากิจกรรม และเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้
	สรุปผล	-สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ -ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่คุณสอนคาดหวังให้เกิด -จำแนกวัตถุประสงค์เป็น 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
แนวทางการบูรณาการเนื้อหา สาระวิชาอื่นๆ กับการสอนศิลปะ แบบพหุศาสตร์ (ด้านการกำหนด เนื้อหาสาระ)	ท่านที่ 1	เป็นกิจกรรมเดียวที่สามารถบูรณาการให้ได้หลายๆ วิชา ไม่ว่าจะเป็นบูรณาการด้านเนื้อหาหรือบูรณาการ ทักษะของแต่ละวิชา
	ท่านที่ 2	บูรณาการกับวิชาสังคมศึกษาในการใช้ทรัพยากร การทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ความสามัคคี การยอมรับ ความแตกต่างของแต่ละบุคคล ภาษาในการการ สื่อสาร การเคารพสิทธิของผู้อื่น
	ท่านที่ 3	ในหนึ่งกิจกรรมให้เชื่อมโยงวิชาต่างๆ และอธิบายให้ นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์กันของแต่ละวิชา
	สรุปผล	-ในหนึ่งกิจกรรมสามารถบูรณาการเนื้อหาสาระของ หลายวิชาเข้าด้วยกัน -บูรณาการวิธีการ/กระบวนการทางการเรียน -บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะที่ ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยง เนื้อหาในสาขาวิชาอื่น (ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)	ท่านที่ 1	ประยุกต์เทคนิคที่ใช้ในการสอนวิชาอื่น มาปรับเข้ากับธรรมชาติวิชาของเรากำลังสอน เช่น การแนะนำ วัสดุที่ใช้ในการทำกิจกรรมนั้นๆ นักเรียนสามารถรู้จัก วัสดุ แยกประเภทของวัสดุและประโยชน์ของวัสดุนั้น ได้ นักเรียนสามารถเขียนบรรยาย หรือสามารถ

489435166

CD :Thesiss 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ข้อความ	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>อธิบายให้เพื่อนในห้องเข้าใจได้</p> <p>ท่านที่ 2 การใช้ทักษะทางด้านภาษา เป็นเชื่อมโยงในลักษณะกิจกรรมต่างๆ เช่น การแต่งคำประพันธ์ แต่งกลอน เพื่อใช้ประกอบภาพหรือผลงานอื่นของนักเรียน</p> <p>ท่านที่ 3 ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและอธิบายสิ่งที่ตนเองปฏิบัติว่าสามารถเกี่ยวข้องกับวิชาใดได้บ้าง เช่น ทักษะการสังเกต การแยกแยะ มีคล้ายกับวิชาใด เป็นต้น</p> <p>สรุปผล -กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน -สื่อการสอนและอุปกรณ์ต้องไม่ยากจนเกินไป -ส่งเสริมพัฒนาการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน ลำดับขั้นของประสบการณ์ เช่น การอ่าน การสังเกต การพูด การฟัง การเขียนและการวาด กิจกรรมทักษะด้านต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถทางสมองในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา</p>
<p>การประเมินผลในกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านใด เพราะเหตุใด (ด้านการประเมินผล)</p>	<p>ท่านที่ 1 ควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และครอบคลุมหลายๆ วิชาการเข้าด้วยกัน เช่น ในหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง เราสามารถวัดได้ตั้งแต่กระบวนการแรก คือการเตรียมตัวทำสมาธิในการทำงาน ทักษะการสังเกต ทักษะการนำเสนอผลงาน เหล่านี้เป็นการเชื่อมโยงทักษะที่อยู่ในกระบวนการของแต่ละวิชาได้</p> <p>ท่านที่ 2 เน้นประเมินผลด้านทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญเฉพาะด้าน มีความสามารถที่โดดเด่น</p> <p>ท่านที่ 3 การประเมินผล ผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วม เช่น นักเรียนประเมินตนเอง นักเรียนประเมินเพื่อน ครูประเมินนักเรียน ตามเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันไว้ จากการร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในชั้นเรียนร่วมกัน ระหว่างครูกับนักเรียน</p> <p>สรุปผล -สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ -มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย</p>
<p>ข้อเสนอแนะ</p>	<p>ท่านที่ 1 บูรณาการเนื้อหาได้ทุกสาระวิชา</p> <p>ท่านที่ 2 อยากให้มีการบูรณาการเนื้อหาสาระทุกๆ ศาสตร์วิชา เพราะอยากให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงให้มากขึ้น</p> <p>ท่านที่ 3 ทุกกิจกรรมควรให้นักเรียนได้อธิบายผลงานของ</p>

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ข้อความ	ข้อมูลสัมภาษณ์
สรุปผล	<p>ตนเองเพื่อเชื่อมโยงทักษะการนำเสนอ</p> <p>-การจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการ เน้นให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับปัญหาในชีวิตจริง ผู้สอนใช้เทคนิคในการผสมผสานเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ให้สัมพันธ์กันภายในขอบข่ายของเรื่องที่ศึกษา</p> <p>-มุ่งให้เกิดการบูรณาการในหลายสาขาวิชา คือ ให้มีการประสานความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ เข้าไว้เป็นกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งจะต้องให้มีการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย ด้านการสร้างบทเรียนต้องสร้างเนื้อหาและแผนการสอนเป็นกลุ่มก้อนไม่กระจัดกระจาย โดยจัดหน่วยบูรณาการทางการสอนเพื่อสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน</p>

1.4 การจัดอภิปราย (Focus Group)

ผู้วิจัยจัดอภิปราย (Focus Group) กับครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำการจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 ท่าน เพื่อร่วมกันอภิปรายเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมแบบพหุศาสตร์ ความเหมาะสมในเนื้อหาเกี่ยวกับวัยของนักเรียน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการแบบองค์รวม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ต่อไป

ตารางที่ 9 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดอภิปราย (Focus Group)

ข้อความ	ข้อมูลสัมภาษณ์
แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงเนื้อหาในสาขาวิชาอื่น	<p>-ศึกษารายละเอียดเนื้อหาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน</p> <p>-การกำหนดเนื้อหาวิชาอื่นๆ จะต้องทำเนื้อหาให้สัมพันธ์กับการสอนต่อเนื่องกันไปได้ดี ต้องกำหนดว่าจะสัมพันธ์กับวิชาใดวิชาหนึ่งในเรื่องใดบ้าง</p> <p>-การประเมินผลการเรียนการสอนโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน ผลงานหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน</p> <p>-เป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกปัญหา วัสดุ อุปกรณ์ วางแผนกิจกรรมและประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ</p> <p>-ในการจัดกิจกรรมควรฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนา</p>

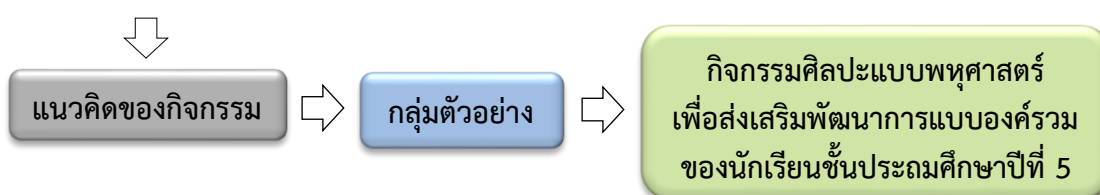
ข้อความ	ข้อมูลสัมภาษณ์
	ทักษะมนุษยสัมพันธ์ -การจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติการทำงานของผู้เรียน
สรุปผล	-กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการสอน -ศึกษาข้อบ่งชี้และรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน -เลือกเนื้อหาที่จะเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน -เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ -เน้นกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง -เลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา -วัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง คือ การประเมินความสามารถ การคิดวางแผน กระบวนการทำงาน คุณธรรมจริยธรรมระหว่างทำงาน ความตั้งใจ ผลงานที่สำเร็จตามเป้าหมาย

จากข้อค้นพบการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการจัดจตุรภิปราย (Focus Group) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสร้างเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ดังกรอบแนวคิดต่อไปนี้

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

จากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ การสังเกต การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการจัดจตุรภิปราย (Focus Group) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสร้างเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ดังกรอบแนวคิดต่อไปนี้

- เนื้อหาของการบูรณาการ
- เนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้)
- เนื้อหาพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กวัยตอนกลาง 4 ด้าน

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม เริ่มจากการสร้างแนวคิดในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้จากการคัดเลือกเนื้อหาศิลปะ รูปแบบการสร้างงานศิลปะ เทคนิคการสร้างสรรคผลงานศิลปะ แนวคิดการเรียนการสอนศิลปะ ฯลฯ คัดเลือกเนื้อหาความรู้ของศาสตร์อื่นๆ ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางทั้ง 8 กลุ่มสาระ แล้วเชื่อมโยงข้อมูลวิเคราะห์ธรรมชาติของศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ นำมาวิเคราะห์สาระสำคัญของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 3 ด้านคือ 1) กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการความรู้ ความเข้าใจในการเชื่อมโยงข้อมูล 2) กิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิบัติ และ 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมความพึงพอใจในการทำกิจกรรมศิลปะ

หลักจากทำการศึกษาเนื้อหา หลักสูตรการศึกษา พัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพหุศาสตร์กับพัฒนาการแบบองค์รวม แล้วนำแนวคิดที่ได้มาวิเคราะห์จำแนกประเภท หมวดหมู่ ความยากง่าย เพื่อคัดเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์พัฒนาการด้านเรียนรู้ด้านศิลปะ พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กวัยตอนกลาง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา แนวคิดและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสามารถสื่อสารสาระสำคัญได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลไปสู่การเลือกรูปแบบในการจัดกิจกรรมศิลปะ เป็นการสาธิต การอภิปราย การลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความคิด การวิพากษ์ วิจารณ์ หรือการแสดงออก โดยไม่จำเป็นต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถนำกระบวนการรับรู้ทั้งหมดมาใช้หรือเลือกนำมาประกอบกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมศิลปะว่าต้องการให้กลุ่มตัวอย่างได้รับประสบการณ์ หรือการเรียนรู้แบบใดและมากน้อยเพียงใด

แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบผสมผสานเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ในลักษณะของการบูรณาการ ผ่านการสร้างสรรคผลงานวาดภาพระบายสี การปั้น ภาพพิมพ์ ปะติด และศิลปะประดิษฐ์ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ทั้ง 8 ขั้นตอน เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ รวมทั้งได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นทีม การนำเสนอผลงาน และฝึกการยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ อันเป็นการพัฒนาสมรรถนะแบบแบบองค์รวมและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง (120 นาที) สามารถแบ่งเป็น 5 กิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมทุ่งดอกไม้ 2) กิจกรรมหน้ากากฮีโร่ 3) กิจกรรมทายซิตัวอะไร 4) กิจกรรมกระเป๋าดิเมอน และ 5) กิจกรรมหุ่นกระดูกกระดูก ซึ่งสามารถสรุปหลักการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="459 389 603 479">กิจกรรมที่ 1 ทุ่งดอกไม้</p> <p data-bbox="288 831 571 869"><u>ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ</u></p> <ul data-bbox="288 882 778 1122" style="list-style-type: none"> ● สังคมศึกษา (ภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม) ● วิทยาศาสตร์ (พืชมีดอกและไม่มีดอก) ○ ภาษาไทย (การอธิบาย และการบรรยาย) <p data-bbox="288 1032 735 1122">หมายเหตุ ● สารวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สารวิชารองที่บูรณาการ</p> <p data-bbox="288 1182 552 1220"><u>พัฒนาการแบบองค์รวม</u></p> <ul data-bbox="288 1234 443 1413" style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ - ด้านสังคม - ด้านปัญญา <p data-bbox="288 1473 459 1512"><u>การประเมินผล</u></p> <ul data-bbox="288 1525 715 1563" style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 	<p data-bbox="805 389 890 427"><u>ตัวชี้วัด</u></p> <ul data-bbox="805 441 1407 674" style="list-style-type: none"> - บรรยายเกี่ยวกับจังหวัดตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ - ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น <p data-bbox="805 734 938 772"><u>สาระสำคัญ</u></p> <p data-bbox="805 786 1407 913">การจัดจังหวัดและตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมและในงานทัศนศิลป์มีหลายประเภท แต่ประเภทมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันออกไป</p> <p data-bbox="805 974 1050 1012"><u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="805 1025 1407 1391" style="list-style-type: none"> - บรรยายความหมายของจังหวัดและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้ - บอกปัญหาและการปรับปรุงแก้ไขผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้ - เห็นคุณค่าและประโยชน์ของจังหวัดและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้ - สร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้จังหวัดและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้ <p data-bbox="805 1451 986 1489"><u>สาระการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="805 1503 1407 1877">“ทุ่งดอกไม้” เป็นกิจกรรมศิลปะประเภทงานปะติดจากถ้วยขนมกระดาษผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้จังหวัดและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ เรื่องพืชมีดอกและไม่มีดอก สังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คณิตศาสตร์และภาษาไทย ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน</p>

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="437 344 616 434">กิจกรรมที่ 1 ทุ่งดอกไม้ (ต่อ)</p> <p data-bbox="284 495 469 528"><u>รูปแบบการสอน</u></p> <ul data-bbox="284 539 751 674" style="list-style-type: none"> - แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) - แบบบรรยาย - แบบสาธิต <p data-bbox="284 725 437 770"><u>สื่อการเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="284 781 767 1106" style="list-style-type: none"> - ภาพดอกไม้จริงและภาพดอกไม้ประดิษฐ์ - ตัวอย่างผลงาน - วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ ถ้วยขนมกระดาษขนาดต่างๆ กระดาษสีสองหน้า กระดาษวาดเขียน สีเมจิก กรรไกร เครื่องตัดกระดาษรูปดอกไม้ มีดคัตเตอร์ และกาว 	<p data-bbox="790 344 1007 434"><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> ชั้นนำ</p> <ul data-bbox="790 445 1406 1928" style="list-style-type: none"> - นักเรียนสังเกตและแยกแยะภาพดอกไม้จริงและดอกไม้ประดิษฐ์ โดยบอกถึงความแตกต่าง - ครูตั้งคำถามถึงอารมณ์ความรู้สึกระหว่างดอกไม้จริงและอธิบายเชื่อมโยงถึงความงามตามธรรมชาติที่พบได้จากถิ่นกำเนิดที่ต่างกันในสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ <ul data-bbox="790 680 1406 871" style="list-style-type: none"> ● สังคมศึกษาฯ (ภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม) เช่น ดอกไม้เมืองหนาว พืชพรรณในเขตร้อนชื้น พืชที่เกิดในทะเลทราย ซึ่งลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อการเจริญเติบโตหรือลักษณะทางสายพันธุ์ ชั้นสอน <ul data-bbox="790 927 1406 1352" style="list-style-type: none"> - ครูบรรยายความหมายของจังหวัดและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ จากภาพตัวอย่าง โดยตั้งคำถามของการเรียงตัวกันของกลีบดอกไม้ ขนาดเล็กหรือใหญ่ของกลีบดอกไม้ พร้อมทั้งยกตัวอย่างที่เชื่อมโยงเนื้อหาทาง <ul data-bbox="790 1364 1406 1688" style="list-style-type: none"> ● วิทยาศาสตร์ (พืชมีดอกและไม่มีดอก) ถึงลักษณะของจังหวัดที่ซ้ำกันของกลีบดอกไม้ และอธิบายตำแหน่งของส่วนประกอบของดอกไม้ เช่น ลำต้น กลีบเลี้ยง ใบ กลีบดอก และเกสรดอกไม้ - นักเรียนนั่งเข้ากลุ่ม ครูแจกวัสดุอุปกรณ์ - ครูอธิบายพร้อมสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอน - นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน - ครูคอยสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และชมเชยผู้เรียน - นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน ชั้นสรุป <ul data-bbox="790 1744 1406 1928" style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นโดยวิเคราะห์จุดดีและจุดที่ควรพัฒนาในผลงานของตนเอง และส่งผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ให้ครู - นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="459 392 608 477">กิจกรรมที่ 2 หน้ากากฮีโร่</p> <p data-bbox="288 846 571 887"><u>ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ</u></p> <ul data-bbox="288 898 778 1285" style="list-style-type: none"> ● วิทยาศาสตร์ (คุณสมบัติของสสาร) ● ภาษาต่างประเทศ (คำศัพท์เรื่องสี) ○ ภาษาไทย (การอธิบาย และการบรรยาย) ○ คณิตศาสตร์ (รูปเรขาคณิต) ○ การงานอาชีพฯ (การจัดเตรียมและดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์) <p data-bbox="288 1200 735 1285">หมายเหตุ ● <u>สาระวิชาหลักที่บูรณาการ</u> ○ <u>สาระวิชาการที่บูรณาการ</u></p> <p data-bbox="288 1346 552 1386"><u>พัฒนาการแบบองค์รวม</u></p> <ul data-bbox="288 1397 443 1576" style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ - ด้านสังคม - ด้านปัญญา <p data-bbox="288 1637 459 1677"><u>การประเมินผล</u></p> <ul data-bbox="288 1688 715 1720" style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 	<p data-bbox="805 392 890 432"><u>ตัวชี้วัด</u></p> <p data-bbox="805 443 1342 528">-วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และ วรรณะสี</p> <p data-bbox="805 589 938 629"><u>สาระสำคัญ</u></p> <p data-bbox="805 640 1385 819">การวาดภาพให้มีความสวยงามสมจริงนั้น จะต้องเข้าใจองค์ประกอบ และใช้เทคนิคของแสงเงา เทคนิคของน้ำหนักสี และเทคนิคของวรรณะสี โดย ปฏิบัติตามวิธีการอย่างถูกต้อง</p> <p data-bbox="805 880 1050 920"><u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="805 931 1401 1200" style="list-style-type: none"> -อธิบายความหมายของการวาดภาพโดยใช้เทคนิค ของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี -เห็นคุณค่าความสำคัญในการวาดภาพโดยใช้เทคนิค ของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี -สร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสง เงา น้ำหนัก และวรรณะสี <p data-bbox="805 1261 986 1301"><u>สาระการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="805 1312 1401 1682">“หน้ากากฮีโร่” เป็นกิจกรรมวาดภาพระบายสี ผ่านอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ โดยการ สร้างสรรค์ผลงานวาดภาพโดยใช้เทคนิคแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี โดยเชื่อมโยงเนื้อหาจากการ ทดลองทางวิทยาศาสตร์ ถึงคุณสมบัติของสสาร (ของแข็ง ของเหลว) พร้อมทั้งบอกชื่อสีในวงจรัสสีเป็น ภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังเกิดความภาคภูมิใจจากการทำ ของเล่นด้วยตนเองอีกด้วย</p>

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="427 344 624 427">กิจกรรมที่ 2 หน้ากากฮีโร่ (ต่อ)</p> <p data-bbox="284 495 469 528">รูปแบบการสอน</p> <ul data-bbox="284 539 751 667" style="list-style-type: none"> - แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) - แบบบรรยาย - แบบสาธิต <p data-bbox="284 725 437 763">สื่อการเรียนรู้</p> <ul data-bbox="284 775 762 1055" style="list-style-type: none"> - การทดลองสีน้ำและน้ำมัน ได้แก่ สีน้ำ น้ำมัน นม น้ำผลไม้ และขวดน้ำ - ตัวอย่างผลงานสำเร็จ - วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ กระดาษวาดเขียน สีเมจิก กรรไกร เชือก เครื่องเจาะกระดาษตาไก่ และมีดคัตเตอร์ 	<p data-bbox="788 344 1002 383">กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p data-bbox="788 394 858 427">ขั้นนำ</p> <ul data-bbox="788 439 1401 528" style="list-style-type: none"> - ครูตั้งคำถาม นักเรียนคิดว่าเมื่อนำสีน้ำผสมจากน้ำมัน จะเกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใด <p data-bbox="788 539 1401 573">- นักเรียนทดลองการผสมตัวกันของสีน้ำและน้ำมัน</p> <ul data-bbox="788 584 1401 1010" style="list-style-type: none"> ● วิทยาศาสตร์ (คุณสมบัติของสสาร) - ครูอธิบายเชื่อมโยงหลักการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง คุณสมบัติของสสาร ถึงตาลไม่ผสมตัวกันของน้ำและน้ำมัน เนื่องจากน้ำมันจะลอยอยู่บนผิวน้ำ เพราะน้ำมันมีความหนาแน่นน้อยกว่าน้ำ ทำให้น้ำมันลอยตัวขึ้นสู่ผิวน้ำและโมเลกุลของน้ำมันยังมีระยะห่างและความใหญ่กว่าน้ำ (ความหนาแน่น) จากนั้นนักเรียนทดลองเติมสีน้ำกับของเหลวอื่นๆ เช่น นม น้ำผลไม้ เป็นต้น สังเกตและร่วมกันอภิปรายการทดลอง <p data-bbox="788 1021 874 1055">ขั้นสอน</p> <ul data-bbox="788 1066 1401 1592" style="list-style-type: none"> - ครูนำผลงานตัวอย่างของกิจกรรมให้นักเรียนดูแล้วบอกขั้นตอนของกิจกรรม - ครูบรรยายเทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก - ครูให้นักเรียนตอบข้อวิจารณ์เป็นภาษาอังกฤษ ● ภาษาต่างประเทศ (คำศัพท์เรื่องสี) - ครูแจกวัสดุ อุปกรณ์ให้นักเรียนในกลุ่มที่เรียบร้อยแล้ว - ครูสาธิตเทคนิคการระบายสี - นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพระบายสี ครูคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างทำงาน - นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน <p data-bbox="788 1603 874 1637">ขั้นสรุป</p> <ul data-bbox="788 1648 1401 1877" style="list-style-type: none"> - นักเรียนใส่ผลงานหน้ากากฮีโร่ของตนเอง เลือกผลงานของเพื่อนในกลุ่มมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ผลงานของเพื่อนอย่างสร้างสรรค์ - ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการวาดภาพระบายสีและส่งผลงานที่สำเร็จ

489435166

CD 1Thesis 6083305827 thesis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="448 389 603 479">กิจกรรมที่ 3 ทายซิตัวอะไร</p> <p data-bbox="284 808 576 853"><u>ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ</u></p> <ul data-bbox="284 869 767 1458" style="list-style-type: none"> ● คณิตศาสตร์ (บอกหน่วยการวัดปริมาตร หรือความจุ และจำแนกรูปเรขาคณิต) ● วิทยาศาสตร์ (วัฏจักรชีวิตของสัตว์ ออกลูกเป็นไข่และออกลูกเป็นตัว) ● สุขศึกษาฯ (กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย) ○ ภาษาไทย (การเขียน การอธิบาย และการบรรยาย) ○ การงานอาชีพฯ (การจัดเตรียมและดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์) <p data-bbox="284 1308 767 1352">หมายเหตุ ● <u>สาระวิชาหลักที่บูรณาการ</u></p> <ul data-bbox="416 1413 730 1458" style="list-style-type: none"> ○ <u>สาระวิชาการที่บูรณาการ</u> <p data-bbox="284 1509 555 1554"><u>พัฒนาการแบบองค์รวม</u></p> <ul data-bbox="284 1563 443 1749" style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ - ด้านสังคม - ด้านปัญญา <p data-bbox="284 1800 459 1845"><u>การประเมินผล</u></p> <ul data-bbox="284 1854 715 1899" style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 	<p data-bbox="794 389 874 434"><u>ตัวชี้วัด</u></p> <p data-bbox="794 443 1374 533">-สร้างสรรค์งานปั้นจากดินน้ำมัน หรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ</p> <p data-bbox="794 584 927 629"><u>สาระสำคัญ</u></p> <p data-bbox="794 638 1390 824">งานปั้น เป็นการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์รูปแบบหนึ่ง เราจึงต้องรู้จักวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานปั้น วิธีการใช้งาน และวิธีการดูแลรักษา เพื่อให้นำไปใช้ในการสร้างผลงานปั้นได้อย่างเหมาะสม</p> <p data-bbox="794 875 1038 920"><u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="794 929 1353 1070" style="list-style-type: none"> -อธิบายความหมายของการปั้นตามจินตนาการ -เห็นคุณค่าความสำคัญของการปั้นตามจินตนาการ -สร้างสรรค์ผลงานปั้นตามจินตนาการ <p data-bbox="794 1122 975 1167"><u>สาระการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="794 1176 1406 1592">“ทายซิตัวอะไร” เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานปั้นตามจินตนาการจากแป้งโดว์ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายจากการทำแป้งโดว์ที่เชื่อมโยงเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ถึงการวัดปริมาตร หรือความจุ และผู้เรียนสามารถจำแนกรูปเรขาคณิตผ่านการปั้นส่วนประกอบต่างๆของผลงาน ทั้งยังสอดแทรกเนื้อหาเรื่องวัฏจักรชีวิตของสัตว์ (การออกลูกเป็นไข่และการออกลูกเป็นตัว) พร้อมทั้งอธิบายวิธีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน</p>

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p>กิจกรรมที่ 3 ทายซิตัวอะไร (ต่อ)</p> <p>รูปแบบการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) - แบบบรรยาย - แบบสาธิต <p>สื่อการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวอย่างผลงานสำเร็จ - วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ แป้งโดว์ : แป้งสาลีเอนกประสงค์ เกลือ น้ำอุ่น น้ำมัน กะละมัง ทัพพี กระจาดรอง ชุดเครื่องมือปั้นประเภทต่างๆ สีอะคริลิก ฟ้าเซ็ด กระดาษหนังสือพิมพ์ แม่เหล็ก และ กาว - PowerPoint ขั้นตอนการทำงานประกอบ คำอธิบาย 	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ขั้นนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูปั้นดินน้ำมันจากเพลง (ช้าง) ประกอบการร้องเพลง ของนักเรียน - นักเรียนอธิบายโครงสร้างและส่วนประกอบของช้าง - ครูตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงความรู้ทาง ● วิทยาศาสตร์ เรื่องสิ่งมีชีวิตและการดำรงชีวิต ถึงวัฏจักรของสัตว์ นักเรียนอธิบายวัฏจักรของช้างที่ครูปั้นเป็นตัวอย่างถึงการออกลูกเป็นตัว และยกตัวอย่างถึงสัตว์ชนิดอื่นในการออกลูกเป็นไข่ <p>ขั้นสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำผลงานตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนของกิจกรรม โดยแบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกให้นักเรียนเข้ากลุ่มเรียนรู้วิธีการทำแป้งโดว์ - ครูสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอนอย่างละเอียด พร้อมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติไปพร้อมกันที่ละขั้นตอน โดยเชื่อมโยงความรู้ทาง ● คณิตศาสตร์ เรื่องหน่วย การวัดปริมาตรหรือความจุในการทำแป้งโดว์ต้องใช้ อุปกรณ์ในการชั่งน้ำหนัก ตวง วัด ส่วนผสมของแป้ง นำแป้งโดว์ที่สำเร็จแล้วใส่ถุงซิปล็อคหรือภาชนะที่มีฝาปิดให้สนิทเพื่อไม่ให้อากาศเข้า - การเรียนรู้ครั้งที่ 2 ครูอธิบายเรื่องลักษณะของงานปั้น และประเภทของงานปั้น พร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ครูสาธิตวิธีการปั้นส่วนประกอบต่างๆ เป็นชิ้นแล้วนำมาประกอบเป็นผลงาน จากนั้นรอให้ผลงานแห้งแล้วติดแม่เหล็ก นำไปเป็นของประดับตกแต่ง - นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ผู้คอยสังเกตพฤติกรรมและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา - นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน <p>ขั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการทำกิจกรรม และ วิจารณ์ผลงานตัวอย่าง

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="432 389 628 479">กิจกรรมที่ 4 กระเป๋าโตเรมอน</p> <p data-bbox="284 927 576 972"><u>ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ</u></p> <ul data-bbox="284 981 740 1323" style="list-style-type: none"> ● วิทยาศาสตร์ วัสดุในชีวิตประจำวัน ● การงานอาชีพฯ (การดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ) ○ ภาษาไทย (วรรณกรรม/นิทาน) ○ คณิตศาสตร์ รูปเรขาคณิต <p data-bbox="284 1227 740 1272">หมายเหตุ ● สาระวิชาหลักที่บูรณาการ</p> <ul data-bbox="416 1279 740 1323" style="list-style-type: none"> ○ สาระวิชาการที่บูรณาการ <p data-bbox="284 1375 555 1420"><u>พัฒนาการแบบองค์รวม</u></p> <ul data-bbox="284 1429 443 1608" style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ - ด้านสังคม - ด้านปัญญา <p data-bbox="284 1666 459 1711"><u>การประเมินผล</u></p> <ul data-bbox="284 1720 715 1765" style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 	<p data-bbox="799 389 884 434"><u>ตัวชี้วัด</u></p> <ul data-bbox="799 443 1401 533" style="list-style-type: none"> -สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้น การจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในภาพ <p data-bbox="799 584 932 629"><u>สาระสำคัญ</u></p> <p data-bbox="799 638 1401 772">วัสดุต่างๆ สามารถนำมาสร้างสรรค์การพิมพ์ภาพได้ โดยการจัดวางตำแหน่งวัสดุในผลงานให้เกิดเป็นรูปร่างต่างๆ ตามจินตนาการ</p> <p data-bbox="799 824 1043 869"><u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="799 878 1401 1057" style="list-style-type: none"> -อธิบายความหมายของภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ -เห็นคุณค่าความสำคัญในงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ -สร้างสรรค์และจัดวางตำแหน่งในผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ <p data-bbox="799 1108 979 1153"><u>สาระการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="799 1162 1401 1489">“กระเป๋าโตเรมอน” เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์และจัดวางตำแหน่งในผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ถึงวัสดุ ซึ่งแม่พิมพ์ที่นำมาใช้เป็นวัสดุในชีวิตประจำวัน คือ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ อีกทั้งผู้เรียนได้ตกแต่งผลงานจากการเย็บกระดาษและเรียนรู้วิธีการดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ อีกด้วย</p>

489435166

CU iThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="395 394 655 479">กิจกรรมที่ 4 กระเป๋าดิเรมอน (ต่อ)</p> <p data-bbox="284 539 469 577"><u>รูปแบบการสอน</u></p> <ul data-bbox="284 589 751 719" style="list-style-type: none"> - แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) - แบบบรรยาย - แบบสาธิต <p data-bbox="284 775 437 813"><u>สื่อการเรียนรู้</u></p> <ul data-bbox="284 824 767 1249" style="list-style-type: none"> - นิทาน เรื่อง เสื้อแห่งความสุข - ตัวอย่างผลงานสำเร็จ - วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ แม่พิมพ์ เช่น ใบไม้ ผลไม้ ดอกไม้ กิ่งไม้ เชือก ฝาชวดน้ำ ฟองน้ำ เป็นต้น ถุงผ้า ถุงพลาสติก สีพลาสติก ปากกาเมจิกเขียนผ้า พู่กันขนาดต่างๆ จานกระดาษ กระป๋องน้ำ ฟ้าเซ็ด กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดุม กรรไกร มีด และกาว 	<p data-bbox="790 394 1007 432"><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="790 443 863 481">ขั้นนำ</p> <ul data-bbox="790 488 1406 577" style="list-style-type: none"> - ครูเล่านิทานเรื่อง เสื้อแห่งความสุข ให้นักเรียนฟัง เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรมกระเป๋าดิเรมอน <p data-bbox="790 589 1406 678">- ครูนำผลงานตัวอย่างพร้อมอธิบายขั้นตอนของกิจกรรม</p> <p data-bbox="790 689 879 728">ขั้นสอน</p> <ul data-bbox="790 734 1406 1832" style="list-style-type: none"> - ครูทบทวนความรู้เรื่องภาพพิมพ์ องค์ประกอบของการพิมพ์ภาพ - ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างแม่พิมพ์ที่หาได้ในชีวิตประจำวัน - ครูเชื่อมโยงแม่พิมพ์เข้ากับเนื้อหาทาง ● วิทยาศาสตร์ เรื่องวัสดุในชีวิตประจำวัน สามารถแบ่งเป็นวัสดุที่เกิดจากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ เช่น ใบไม้ เชือก ฝาชวดน้ำ เป็นต้น และให้นักเรียนจำแนกตัวอย่างแม่พิมพ์จากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ - นักเรียนนั่งเข้ากลุ่มพร้อมแจกวัสดุ อุปกรณ์ในการพิมพ์ - ครูสาธิตเทคนิคและขั้นตอนการทำงานภาพพิมพ์ลงบนกระเป๋าดิเรมอน และการตกแต่งผลงานจากการเย็บกระดุมเพื่อบูรณาการเข้ากับวิชา ● การงานอาชีพ เรื่องการดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ - นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกระเป๋าดิเรมอน ครูคอยสังเกตพฤติกรรม และให้คำแนะนำ - นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน <p data-bbox="790 1641 879 1680">ขั้นสรุป</p> <ul data-bbox="790 1686 1406 1832" style="list-style-type: none"> - ครูขออาสาสมัครผลงานตัวอย่างในการวิจารณ์วิเคราะห์จุดดีหรือจุดที่ควรพัฒนา นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงประโยชน์ในการพิมพ์

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

กิจกรรม	หลักการ
<p data-bbox="427 389 628 483">กิจกรรมที่ 5 หุ่นกระต๊อกระต๊าก</p> <p data-bbox="284 902 574 943"><u>ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาไทย (การอธิบาย การบรรยาย การเขียน การพูด) ● สังคมศึกษาฯ (ประวัติศาสตร์) <ul style="list-style-type: none"> ○ การงานอาชีพฯ (งานประดิษฐ์) ○ คณิตศาสตร์ (การวัดขนาด) ○ สุขศึกษาฯ (กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย) <p data-bbox="284 1249 769 1290">หมายเหตุ ● สาระวิชาหลักที่บูรณาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สาระวิชาการบูรณาการ <p data-bbox="284 1402 552 1442"><u>พัฒนาการแบบองค์รวม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ - ด้านสังคม - ด้านปัญญา <p data-bbox="284 1688 459 1729"><u>การประเมินผล</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 	<p data-bbox="794 389 877 430"><u>ตัวชี้วัด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน -บรรยายประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม <p data-bbox="794 680 925 721"><u>สาระสำคัญ</u></p> <p data-bbox="794 730 1407 958">งานทัศนศิลป์มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ประโยชน์และคุณค่าที่แตกต่างไปตามประเภทของงาน เราจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อให้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสมสวยงาม</p> <p data-bbox="794 1016 1037 1057"><u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -อธิบายความแตกต่างระหว่างประเภทต่างๆ -ชื่นชมและเห็นความสำคัญของงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ -จำแนกและเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ -สร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการทางทัศนศิลป์ได้ <p data-bbox="794 1402 973 1442"><u>สาระการเรียนรู้</u></p> <p data-bbox="794 1451 1407 1966">“หุ่นกระต๊อกระต๊าก” เป็นกิจกรรมศิลปะ ประดิษฐ์จากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทางทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ จากนิทานที่เชื่อมโยงการวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร การดำเนินเรื่องราว รับผลที่ได้จากนิทานผ่านการสะท้อนคิดถึงหน้าที่พลเมืองในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสอดแทรกประวัติหุ่นไทยในสมัยปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ แก้ไขปัญหาและจัดการปัญหา โดยสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง</p>

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / revv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

กิจกรรม	หลักการ
<p style="text-align: center;">กิจกรรมที่ 5 หุ่นกระต๊อกระตัก (ต่อ)</p> <p><u>รูปแบบการสอน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบ Studio Habits of Mind (SHoM) - แบบบรรยาย - แบบสาธิต <p><u>สื่อการเรียนรู้</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เกมทายปริศนาภาพ - นิทาน เรื่อง จอมโกหก - ตัวอย่างผลงานสำเร็จ - วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ กระดาษสี่สองหน้า กระดาษวาดเขียน สีไม้ สีเมม ไม้ตะเกียบ เชือก เครื่องเจาะกระดาษ ตาไก่ เป็กรทองเหลือง เชือก มีดคัตเตอร์ กรรไกร และกาว 	<p><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <p>ชั้นนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเล่นเกมทายปริศนาจากภาพวัสดุ อุปกรณ์อะไรในภาพที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ - ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงประเภทของงานทัศนศิลป์และวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ประโยชน์และคุณค่าที่ต่างกันตามประเภทของงานทัศนศิลป์ <p>ชั้นสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูขออาสาสมัครนักเรียนเล่านิทาน เรื่อง จอมโกหก สู่อุปกรณ์เชื่อมโยง ● ภาษาไทย (การอธิบาย การบรรยาย การพูด) จากนั้นถามถึงลักษณะตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง และผลของเหตุการณ์ที่ได้หรือข้อคิดจากเรื่อง จอมโกหก - ครูให้ดูภาพหุ่นในลักษณะต่างๆ พร้อมเล่าประวัติหุ่นไทยในสมัยปัจจุบันโดยสังเขป ● สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) จากนั้นดูตัวอย่างผลงานหุ่นกระต๊อกระตัก และบอกขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด - นักเรียนเข้ากลุ่มแตงนิทานสั้นถ่ายทอดอารมณ์ความคิด ● ภาษาไทย (การเขียน) เพื่อใช้ประกอบการแสดงเล่านิทานจากหุ่น - ครูสาธิตขั้นตอนการสร้างหุ่นกระต๊อกระตักทีละขั้นตอนอย่างละเอียด พร้อมทั้งแจกวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างงาน - นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างหุ่นกระต๊อกระตักตามลักษณะตัวละครที่นักเรียนร่วมกันแตงขึ้น ครูคอยสังเกต ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาจากการทำงาน - นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดพื้นที่ทำงาน - นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานประกอบการเล่านิทานหุ่นกระต๊อกระตัก <p>ชั้นสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูสุ่มผลงานของนักเรียนเพื่อร่วมกันวิจารณ์ วิเคราะห์จุดดีหรือจุดที่ควรพัฒนา และร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

เมื่อได้แนวทางในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมแล้ว จึงได้นำแนวทางนั้นมาพัฒนาให้เกิดแผนการจัดกิจกรรม ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความ ตรงเชิงเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านลำท่าโพ ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน จากการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ทั้ง 5 กิจกรรม พบว่า การบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระกับวิชาอื่น นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในความสัมพันธ์ของการเชื่อมโยงในศาสตร์วิชาต่างๆ โดยนักเรียนสามารถอธิบายความหมาย จำแนกสรุปความ วิเคราะห์ และปฏิบัติกิจกรรมได้ ส่งผลต่อพัฒนาการแบบองค์รวมในภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อผลงานและสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม แม้ว่าบางกิจกรรมศิลปะมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก เช่น กิจกรรมหุ่นกระดาษกึ่งกระดาษกึ่งจะมีความซับซ้อนและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานที่ยากแต่นักเรียนสามารถเรียนรู้และอดทนต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ ซึ่งจากการทดลองใช้กิจกรรมทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางเพิ่มเติม ระบุปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมกับกลุ่มทดลองต่อไป

ภาพที่ 2 ผลงานนักเรียนที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานในกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้”

ภาพที่ 4 ผลงานนักเรียนในกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่”

ภาพที่ 5 ผลงานนักเรียนในกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร”

ภาพที่ 6 บรรยากาศการสร้างสรรคผลงานการปั้นจากแป้งโดว์ในกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร”

ภาพที่ 7 กิจกรรม “กระเป๋าดอเรียน” การพิมพ์ภาพจากวัสดุที่หาได้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 8 กิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” การทำหุ่นชัก

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาพที่ 9 กิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” ขั้นตอนการทำกลไกให้เคลื่อนไหวด้วยเชือก

ภาพที่ 10 การแสดงท่าทางประกอบเล่านิทานสั้นที่ผู้เรียนแต่งขึ้นจากกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ”

ภาพที่ 11 บรรยากาศการเข้าชมนิทรรศการแสดงผลงานจากนักเรียนที่ทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

ภาพที่ 12 ภาพผลงานของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

2.1 พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

จากการทดลองจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ฯ จำนวน 40 คน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ทั้ง 5 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 ทุ่งดอกไม้ เป็นกิจกรรมศิลปะประเภทงานปะติดจากถ้วยขนมกระดาษผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้จิ้งหะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชมีดอกและไม่มีดอก สังคมศึกษา เรื่อง ภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้”

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.4	4.2	3.4	3.4	3.6	มาก
2	4.4	5.0	3.8	4.2	4.4	มาก
3	3.4	4.2	3.4	3.6	3.7	มาก
4	3.4	4.2	3.4	3.4	3.6	มาก
5	3.6	4.0	3.4	3.6	3.7	มาก
6	3.2	4.0	3.4	3.6	3.6	มาก
7	3.6	4.2	3.4	3.4	3.7	มาก
8	3.4	4.2	3.2	3.6	3.6	มาก
9	3.4	4.0	3.4	3.4	3.6	มาก
10	4.4	4.8	3.6	4.0	4.2	มาก
11	3.4	4.2	3.4	3.6	3.7	มาก
12	3.6	4.4	3.4	3.6	3.8	มาก
13	3.4	4.4	3.4	3.6	3.7	มาก
14	3.6	4.0	3.4	3.4	3.6	มาก
15	4.0	4.2	3.4	3.6	3.8	มาก
16	3.6	4.2	3.4	3.4	3.7	มาก
17	4.0	4.6	3.4	3.6	3.9	มาก
18	3.8	4.0	3.4	3.6	3.7	มาก
19	4.0	4.2	3.6	3.6	3.9	มาก
20	4.4	5.0	3.4	4.0	4.2	มาก
21	3.6	4.0	3.6	3.6	3.7	มาก
22	3.8	4.0	3.4	3.6	3.7	มาก

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
23	4.0	5.0	3.6	4.0	4.2	มาก
24	3.8	4.0	3.4	3.6	3.7	มาก
25	3.6	4.6	3.6	3.6	3.9	มาก
26	3.8	4.0	3.4	3.6	3.7	มาก
27	3.6	4.6	3.4	3.6	3.8	มาก
28	3.4	4.0	3.4	3.6	3.6	มาก
29	4.0	4.0	3.4	3.6	3.8	มาก
30	3.6	4.2	3.4	3.6	3.7	มาก
31	3.8	4.6	3.4	3.6	3.9	มาก
32	3.6	4.2	3.4	3.6	3.7	มาก
33	4.4	4.8	3.6	4.0	4.2	มาก
34	3.8	4.4	3.4	3.6	3.8	มาก
35	3.6	4.8	3.8	3.6	4.0	มาก
36	4.0	4.2	3.6	3.6	3.9	มาก
37	3.8	4.4	3.4	3.4	3.8	มาก
38	4.0	4.6	3.4	3.6	3.9	มาก
39	3.8	4.4	3.4	3.6	3.8	มาก
40	4.0	4.6	3.4	3.6	3.9	มาก
รวม	3.8	4.3	3.5	3.6	3.8	มาก

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100) โดยภาพรวมของพัฒนาการ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.8 ซึ่งสามารถแบ่งตามระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุด พัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.3 รองลงมา พัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.8 พัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.6 และพัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.5 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 2 หน้ากากฮีโร่ เป็นกิจกรรมวาดภาพระบายสีผ่านอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ โดยการสร้างสรรค์ผลงานวาดภาพโดยใช้เทคนิคแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี โดยเชื่อมโยงเนื้อหาจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ถึงคุณสมบัติของสสาร (ของแข็ง ของเหลว) พร้อมทั้งบอกชื่อสีในวงจรสีเป็นภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่”

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.8	4.6	3.8	3.6	4.0	มาก
2	4.6	5.0	4.4	4.4	4.6	มากที่สุด
3	3.8	4.6	3.8	3.8	4.0	มาก
4	4.0	4.4	3.6	3.6	3.9	มาก
5	4.0	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
6	3.8	4.4	3.8	3.8	4.0	มาก
7	4.2	4.4	3.6	3.6	4.0	มาก
8	3.8	4.4	3.6	3.8	3.9	มาก
9	4.0	4.4	3.8	3.6	4.0	มาก
10	4.6	5.0	4.0	4.2	4.5	มาก
11	3.8	4.4	3.6	3.8	3.9	มาก
12	4.0	4.4	3.8	3.8	4.0	มาก
13	3.8	4.6	3.6	3.8	4.0	มาก
14	4.2	4.6	3.6	3.6	4.0	มาก
15	4.2	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
16	4.0	4.6	3.8	3.6	4.0	มาก
17	4.4	4.6	3.6	3.8	4.1	มาก
18	4.2	4.4	3.8	3.8	4.1	มาก
19	4.2	4.6	4.0	3.8	4.2	มาก
20	4.6	5.0	4.0	4.2	4.5	มาก
21	3.8	4.8	3.8	3.8	4.1	มาก
22	4.2	4.6	3.6	3.8	4.1	มาก
23	4.4	5.0	4.2	4.2	4.5	มาก
24	4.0	4.8	3.6	3.8	4.1	มาก
25	4.0	4.8	4.0	3.8	4.2	มาก
26	4.2	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
27	4.0	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
28	4.0	4.4	3.6	3.8	4.0	มาก
29	4.2	4.4	3.8	3.8	4.1	มาก
30	4.0	4.8	3.6	3.8	4.1	มาก
31	4.2	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
32	4.0	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
33	4.6	4.8	4.0	4.2	4.4	มาก

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
34	4.0	4.8	3.8	3.8	4.1	มาก
35	4.0	4.6	4.0	3.8	4.1	มาก
36	4.2	4.8	3.8	3.8	4.2	มาก
37	4.2	4.6	3.8	3.6	4.1	มาก
38	4.4	4.6	3.6	3.8	4.1	มาก
39	4.2	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก
40	4.2	4.8	3.6	3.8	4.1	มาก
รวม	4.1	4.6	3.8	3.8	4.1	มาก

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่” อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2.5) รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 39 คน (ร้อยละ 97.5) โดยภาพรวมของพัฒนาการ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.1 ซึ่งสามารถแบ่งตามระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุด พัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.6 รองลงมา พัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.1 พัฒนาการด้านปัญญาและพัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.8 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 3 ทายซิตัวอะไร เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานปั้นตามจินตนาการจากแป้งโดว์ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายจากการทำแป้งโดว์ที่เชื่อมโยงเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ถึงการวัดปริมาตร หรือความจุ และผู้เรียนสามารถจำแนกรูปเรขาคณิตผ่านการปั้นส่วนประกอบต่างๆของผลงาน ทั้งยังสอดแทรกเนื้อหาเรื่องวัฏจักรชีวิตของสัตว์ (การออกลูกเป็นไข่และการออกลูกเป็นตัว) พร้อมทั้งอธิบายวิธีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร”

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.8	3.6	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
2	4.6	4.4	4.0	3.8	4.2	มาก
3	3.8	3.6	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
4	3.8	3.6	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
5	4.0	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
6	4.0	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
7	4.2	3.6	3.2	3.2	3.6	มาก

489435166

CU :Thesisis 6083305827 thesisis / recv : 04072562 15 : 34 : 57 / seq : 11

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
8	3.8	3.6	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
9	3.8	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
10	4.6	4.2	3.6	3.6	4.0	มาก
11	3.8	3.6	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
12	4.0	3.8	3.4	3.2	3.6	มาก
13	3.8	3.8	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
14	4.4	3.4	3.2	3.2	3.6	มาก
15	4.0	3.6	3.4	3.4	3.6	มาก
16	4.4	3.6	3.4	3.4	3.7	มาก
17	4.2	4.0	3.2	3.2	3.7	มาก
18	4.0	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
19	4.0	3.6	3.6	3.2	3.6	มาก
20	4.8	4.4	3.6	3.6	4.1	มาก
21	3.8	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
22	4.2	3.4	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
23	4.6	4.4	3.8	3.6	4.1	มาก
24	4.0	3.4	3.2	3.2	3.5	ปานกลาง
25	4.0	4.0	3.6	3.2	3.7	มาก
26	4.2	3.4	3.4	3.2	3.6	มาก
27	4.2	4.0	3.4	3.2	3.7	มาก
28	4.4	3.4	3.2	3.2	3.6	มาก
29	4.0	3.4	3.4	3.2	3.5	ปานกลาง
30	4.4	3.6	3.2	3.2	3.6	มาก
31	4.2	4.0	3.4	3.2	3.7	มาก
32	4.0	3.6	3.4	3.2	3.6	มาก
33	4.8	4.2	3.6	3.6	4.1	มาก
34	4.2	3.8	3.4	3.2	3.7	มาก
35	4.0	4.2	3.6	3.4	3.8	มาก
36	4.2	3.6	3.4	3.2	3.6	มาก
37	4.2	3.8	3.4	3.2	3.7	มาก
38	4.4	4.0	3.2	3.2	3.7	มาก
39	4.2	3.8	3.4	3.2	3.7	มาก
40	4.2	4.0	3.2	3.2	3.7	มาก
รวม	4.2	3.7	3.4	3.3	3.6	มาก

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร” อยู่ในระดับมาก จำนวน 26 คน (ร้อยละ 65) รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 35) โดยภาพรวมของพัฒนาการ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.6 ซึ่งสามารถแบ่งตามระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุด พัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.2 รองลงมา พัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.7 พัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.4 และพัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.3 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 4 กระเป๋าโตเรมอน เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์และจัดวางตำแหน่งในผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ถึงวัสดุ ซึ่งแม่พิมพ์ที่นำมาใช้เป็นวัสดุในชีวิตประจำวัน คือ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ อีกทั้งผู้เรียนได้ตกแต่งผลงานจากการเย็บกระดุมและเรียนรู้วิธีการดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “กระเป๋าโตเรมอน”

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.4	4.0	4.2	3.6	3.8	มาก
2	4.2	4.4	4.8	4.4	4.5	มาก
3	3.4	4.0	4.6	3.8	4.0	มาก
4	3.8	4.0	4.4	3.6	4.0	มาก
5	3.4	3.8	4.6	3.8	3.9	มาก
6	3.4	3.8	4.2	4.0	3.9	มาก
7	3.6	4.0	4.4	3.6	3.9	มาก
8	3.6	4.0	4.2	3.8	3.9	มาก
9	3.6	3.8	4.6	3.6	3.9	มาก
10	4.2	4.2	4.6	4.2	4.3	มาก
11	3.4	4.0	4.4	3.8	3.9	มาก
12	3.6	4.0	4.6	3.8	4.0	มาก
13	3.4	3.8	4.4	3.8	3.9	มาก
14	3.6	3.8	4.2	3.6	3.8	มาก
15	4.0	4.0	4.6	3.8	4.1	มาก
16	3.4	4.0	4.6	3.6	3.9	มาก
17	4.0	4.2	4.4	4.0	4.2	มาก
18	3.8	3.8	4.6	3.8	4.0	มาก
19	3.8	4.0	4.4	3.8	4.0	มาก

489435166

CU :Thesiss 6083305827 thesiss / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
20	4.2	4.4	4.8	4.2	4.4	มาก
21	3.4	3.8	4.4	3.8	3.9	มาก
22	3.8	3.8	4.2	3.8	3.9	มาก
23	4.0	4.4	4.8	4.2	4.4	มาก
24	3.6	3.8	4.4	3.8	3.9	มาก
25	3.8	4.0	4.6	3.8	4.1	มาก
26	3.6	3.8	4.4	3.8	3.9	มาก
27	3.6	4.2	4.6	4.0	4.1	มาก
28	3.6	3.8	4.4	4.0	4.0	มาก
29	3.8	3.8	4.6	3.8	4.0	มาก
30	3.8	3.8	4.4	3.8	4.0	มาก
31	3.8	4.0	4.6	3.8	4.1	มาก
32	3.6	3.8	4.6	3.8	4.0	มาก
33	4.2	4.4	4.2	4.2	4.3	มาก
34	3.4	3.8	4.6	3.8	3.9	มาก
35	3.6	4.4	4.4	3.8	4.1	มาก
36	3.8	3.8	4.2	3.8	3.9	มาก
37	4.0	4.0	4.6	3.8	4.1	มาก
38	3.8	4.0	4.4	3.8	4.0	มาก
39	3.8	4.0	4.6	3.8	4.1	มาก
40	3.8	4.2	4.4	4.0	4.1	มาก
รวม	3.7	4.0	4.5	3.9	4.0	มาก

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเป๋าทูเรียมอน” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100) โดยภาพรวมของพัฒนาการ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.0 ซึ่งสามารถแบ่งตามระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุด พัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.5 รองลงมา พัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.0 พัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.9 และพัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.7 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 5 หุ่นกระต๊ากกระต๊าก เป็นกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการทางทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ ผ่านการเรียนรู้จากนิทานที่เชื่อมโยงการวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร การดำเนินเรื่องราว รับผลที่ได้จากนิทานผ่านการสะท้อนคิดถึงหน้าที่พลเมืองในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสอดแทรกประวัติหุ่นไทยในสมัยปัจจุบัน

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม ในกิจกรรม “หุ่นกระต๊ากกระต๊าก”

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.6	3.8	3.6	4.2	3.8	มาก
2	3.8	4.0	4.2	4.8	4.2	มาก
3	3.6	3.8	3.6	4.4	3.9	มาก
4	3.6	3.8	3.4	4.2	3.8	มาก
5	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
6	3.6	3.6	3.8	4.6	3.9	มาก
7	3.6	3.8	3.4	4.2	3.8	มาก
8	3.6	3.8	3.4	4.4	3.8	มาก
9	3.6	3.6	3.8	4.2	3.8	มาก
10	3.8	3.8	4.0	4.8	4.1	มาก
11	3.6	3.8	3.4	4.4	3.8	มาก
12	3.6	3.8	3.6	4.4	3.9	มาก
13	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
14	3.6	3.6	3.4	4.2	3.7	มาก
15	3.6	3.8	3.8	4.4	3.9	มาก
16	3.6	3.8	3.6	4.2	3.8	มาก
17	3.6	4.0	3.4	4.4	3.9	มาก
18	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
19	3.6	3.8	3.8	4.4	3.9	มาก
20	3.8	4.0	4.0	4.8	4.2	มาก
21	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
22	3.6	3.6	3.4	4.6	3.8	มาก
23	3.8	4.0	4.2	4.6	4.2	มาก
24	3.6	3.6	3.4	4.4	3.8	มาก
25	3.6	3.6	3.8	4.6	3.9	มาก
26	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
27	3.6	4.0	3.6	4.4	3.9	มาก
28	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก

ลำดับ ที่	พัฒนาการแบบองค์รวม				ค่าเฉลี่ย	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
29	3.6	3.6	3.6	4.6	3.9	มาก
30	3.8	3.6	3.4	4.4	3.8	มาก
31	3.6	3.8	3.6	4.4	3.9	มาก
32	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
33	3.8	4.0	4.0	4.8	4.2	มาก
34	3.6	3.6	3.6	4.4	3.8	มาก
35	3.6	4.0	3.8	4.4	4.0	มาก
36	3.8	3.6	3.6	4.4	3.9	มาก
37	3.6	3.8	3.6	4.4	3.9	มาก
38	3.6	3.8	3.4	4.4	3.8	มาก
39	3.6	3.8	3.6	4.6	3.9	มาก
40	3.6	4.0	3.4	4.4	3.9	มาก
รวม	3.6	3.8	3.6	4.4	3.9	มาก

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊าก” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100) โดยภาพรวมของพัฒนาการ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.9 ซึ่งสามารถแบ่งตามระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุด พัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 4.4 รองลงมา พัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.8 พัฒนาการด้านร่างกายและ พัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 วิเคราะห์ผลพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ของผู้เรียนที่ผ่านกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ทั้ง 5 กิจกรรม ดังนี้

ลำดับ ที่	ค่าเฉลี่ยพัฒนาการแบบองค์รวม 5 กิจกรรม				ค่าเฉลี่ย รวม	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
1	3.6	4.1	3.7	3.6	3.8	มาก
2	4.3	4.7	4.2	4.3	4.4	มาก
3	3.6	4.2	3.8	3.8	3.8	มาก
4	3.7	4.1	3.6	3.6	3.8	มาก
5	3.7	4.0	3.8	3.8	3.8	มาก
6	3.6	4.0	3.7	3.8	3.8	มาก
7	3.8	4.1	3.6	3.6	3.8	มาก
8	3.6	4.1	3.5	3.8	3.8	มาก

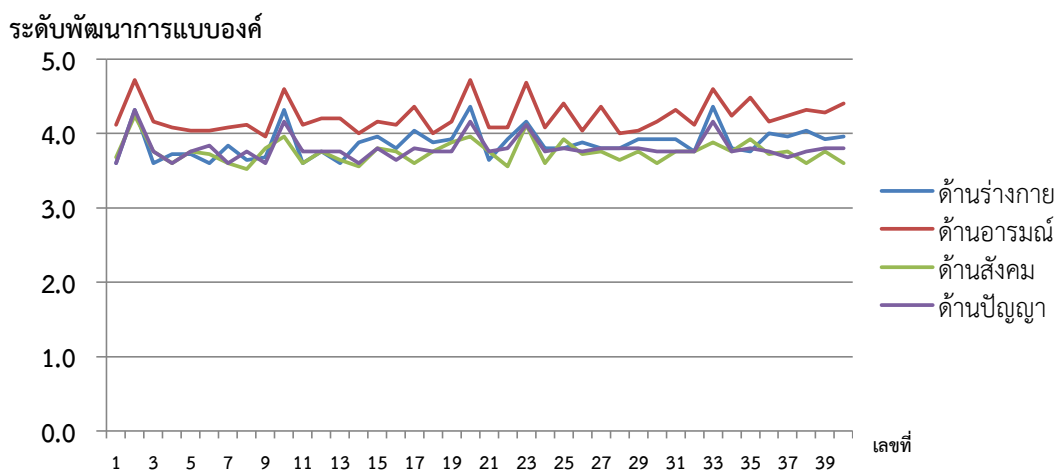
ลำดับ ที่	ค่าเฉลี่ยพัฒนาการแบบองค์รวม 5 กิจกรรม				ค่าเฉลี่ย รวม	ระดับพัฒนาการ แบบองค์รวม
	ร่างกาย	อารมณ์	สังคม	สติปัญญา		
9	3.7	4.0	3.8	3.6	3.8	มาก
10	4.3	4.6	4.0	4.2	4.3	มาก
11	3.6	4.1	3.6	3.8	3.8	มาก
12	3.8	4.2	3.8	3.8	3.9	มาก
13	3.6	4.2	3.6	3.8	3.8	มาก
14	3.9	4.0	3.6	3.6	3.8	มาก
15	4.0	4.2	3.8	3.8	3.9	มาก
16	3.8	4.1	3.8	3.6	3.8	มาก
17	4.0	4.4	3.6	3.8	4.0	มาก
18	3.9	4.0	3.8	3.8	3.9	มาก
19	3.9	4.2	3.9	3.8	3.9	มาก
20	4.4	4.7	4.0	4.2	4.3	มาก
21	3.6	4.1	3.8	3.8	3.8	มาก
22	3.9	4.1	3.6	3.8	3.8	มาก
23	4.2	4.7	4.1	4.1	4.3	มาก
24	3.8	4.1	3.6	3.8	3.8	มาก
25	3.8	4.4	3.9	3.8	4.0	มาก
26	3.9	4.0	3.7	3.8	3.9	มาก
27	3.8	4.4	3.8	3.8	3.9	มาก
28	3.8	4.0	3.6	3.8	3.8	มาก
29	3.9	4.0	3.8	3.8	3.9	มาก
30	3.9	4.2	3.6	3.8	3.9	มาก
31	3.9	4.3	3.8	3.8	3.9	มาก
32	3.8	4.1	3.8	3.8	3.9	มาก
33	4.4	4.6	3.9	4.2	4.3	มาก
34	3.8	4.2	3.8	3.8	3.9	มาก
35	3.8	4.5	3.9	3.8	4.0	มาก
36	4.0	4.2	3.7	3.8	3.9	มาก
37	4.0	4.2	3.8	3.7	3.9	มาก
38	4.0	4.3	3.6	3.8	3.9	มาก
39	3.9	4.3	3.8	3.8	3.9	มาก
40	4.0	4.4	3.6	3.8	3.9	มาก
รวม	3.9	4.2	3.7	3.8	3.9	มาก

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จากตาราง พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้านของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ทั้ง 5 กิจกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.9 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถแบ่งตามพัฒนาการแบบองค์รวมในภาพรวมของแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุดพัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.2 รองลงมา พัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.9 พัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.8 และพัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.7 ตามลำดับ ดังกราฟแสดงการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการแบบองค์รวม

ภาพที่ 13 ค่าเฉลี่ยระดับพัฒนาการแบบองค์รวมที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์จากกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
1. กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่างๆ	4.22	0.53	มาก
2. นักเรียนเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ในการสร้างงานศิลปะตามลำดับขั้นตอนอย่างคล่องแคล่ว และปลอดภัย	4.32	0.47	มาก
3. นักเรียนนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ไขปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานศิลปะ	4.15	0.48	มาก
รวม	4.23	0.49	มาก

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
ด้านการมีส่วนร่วม			
4. นักเรียนบอกความชอบหรือความสนใจของตนเอง และแสดงอารมณ์ในการวิจารณ์ผลงานศิลปะทั้งของตนเองและของเพื่อนอย่างเหมาะสม	4.12	0.60	มาก
5. นักเรียนมีน้ำใจ และแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อนในกลุ่ม	4.25	0.49	มาก
6. นักเรียนมีส่วนในการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของตนเอง	4.20	0.46	มาก
รวม	4.19	0.52	มาก
ด้านความรู้สึก			
7. นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง	4.30	0.46	มาก
รวม	4.30	0.46	มาก
รวมทั้งหมด	4.22	0.22	มาก

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียน มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22, SD 0.22 ซึ่งสามารถระบุความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 4.23, SD 0.49 ความพึงพอใจระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.19, SD 0.52 ความพึงพอใจระดับมาก และด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ย 4.30, SD 0.46 ความพึงพอใจระดับมาก

489435166

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เห็นว่าวิชาศิลปะมีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนสัมผัสกับประสบการณ์ต่างๆ ที่ช่วยพัฒนาการรับรู้ สามารถสร้างจินตนาการหรือสร้างภาพในใจ แล้วจึงพัฒนาไปถึงขั้นการคิดและเข้าใจ จึงนำมาสู่การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการสอดแทรกเนื้อหาสาระหรือกระบวนการเรียนรู้ในศาสตร์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมศิลปะ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและเสริมสร้างพัฒนาการแบบองค์รวม เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้เริ่มเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นการเรียนรู้และการปรับตัวในระยะนี้จึงมีความสำคัญมาก นำไปสู่การพัฒนาเป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เพื่อใช้ในการทดลองกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ โดยผู้วิจัยกำหนดให้จัดกิจกรรมในระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง (120 นาที) มีกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม โดยมีโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ซึ่งมีกระบวนการ 8 กระบวนการ แต่กระบวนการจะแทรกอยู่ในการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 3 ชั้น คือ 1) ชั้นนำ 2) ชั้นสอน และ 3) ชั้นสรุปผล โดยจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการสาระการเรียนรู้หมุนเวียนจนครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้านในทุกกิจกรรม

2. แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน เป็นแบบประเมินที่ใช้สำหรับการประเมินพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ โดยในแบบประเมินประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองและเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพการจัดการกิจกรรมแบบพหุศาสตร์ทั้งในและต่างประเทศ สังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และจัดอภิปราย (Focus Group) จนได้แนวทางการพัฒนาจิตรกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ไปทดลองใช้ (Try-Out) กลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ไปใช้สอนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง (120 นาที) รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะมีเนื้อหาสาระที่บูรณาการศาสตร์ต่างๆ แตกต่างกันไป โดยกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้และความเหมาะสมในช่วงวัยของนักเรียน โดยแต่ละกิจกรรมจะมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม มาประเมินกับกลุ่มตัวอย่างหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ครบทั้ง 8 สัปดาห์ เพื่อวัดพัฒนาการ 4 ด้านของกลุ่มตัวทดลอง ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาศิลปะแบบพหุศาสตร์ และด้านการสอนแบบพหุศาสตร์ และผลการจัดอภิปราย (Focus Group) ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
3. วิเคราะห์ผลการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์และระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นค่าเฉลี่ย (average) ระดับพัฒนาการแบบองค์รวม
4. วิเคราะห์ผลความพึงพอใจของผู้เรียน หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นค่าเฉลี่ย (average) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และระดับความพึงพอใจ

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

โดยเริ่มกระบวนการจากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่เคยจัดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเกตการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแบบพหุศาสตร์ และการจัดอภิปราย (Focus Group) ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ พบว่า

1. การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ มีแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน คือ มุ่งสร้างกิจกรรมศิลปะด้วยการเชื่อมโยงศาสตร์ความรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย โดยใช้รูปแบบผู้สอนคนเดียวมากที่สุดถึง 13 กิจกรรม (ร้อยละ 92.86) เพราะผู้สอนสามารถกำหนดเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรม ตลอดจนวัสดุและอุปกรณ์ได้ด้วยตนเองอย่างสะดวกและคล่องตัว

2. สังเกตการสอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบพหุศาสตร์ที่เชื่อมโยงความรู้จากศาสตร์อื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเป็นการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ ขั้นตอนการ

จัดการเรียนการสอนใช้รูปแบบที่หลากหลาย เช่น แบบบรรยาย แบบสาธิต แบบอภิปราย และแบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม โดยใช้การวัดผลประเมินผลด้านความรู้และพฤติกรรมของนักเรียน

3. สัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และการจัดอภิปราย (Focus Group) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้จัดกิจกรรมในการสอนแบบบูรณาการ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับปัญหาในชีวิตจริง ผู้สอนใช้เทคนิคในการผสมผสานเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ให้สัมพันธ์กันภายในขอบข่ายของเรื่องที่ศึกษาที่บูรณาการร่วมกับหลักสูตรการศึกษา โดยเน้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้รับ ประสบการณ์ตรงส่วนบุคคล เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เป็นเครื่องมือในการสร้างความสนใจ กระตุ้นความอยากรู้ และสามารถประยุกต์ใช้ได้กับในชีวิตประจำวัน ถือเป็นสาระสำคัญไปสู่พัฒนาแบบองค์รวม

4. แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบผสมผสานเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ในลักษณะของการบูรณาการ ผ่านการสร้างสรรคผลงานวาดภาพระบายสี การปั้น ภาพพิมพ์ ปะติด และศิลปะประดิษฐ์ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ทั้ง 8 ขั้นตอน เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ รวมทั้งได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นทีม การนำเสนอผลงาน และฝึกการยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ อันเป็นการพัฒนาสมรรถนะแบบองค์รวมและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้รูปแบบกิจกรรมดังประเด็นต่อไปนี้

4.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์หรือการสอนแบบพหุศาสตร์ เน้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและการเรียนรู้ในเนื้อหาต่างๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน โดยการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการที่จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถและทักษะต่างๆ อย่างหลากหลาย สอดประสานการเรียนรู้ทั้งทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมๆ กัน

4.2 รูปแบบในการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ การเรียนการสอนตามรูปแบบนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้า ซึ่งผู้สอนต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร และเลือกหัวเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจัดแผนการสอน เช่น การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่วิถีชีวิตจริง การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีลักษณะบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรและทักษะการเรียนจากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน

4.3 กระบวนการเรียนรู้ศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสบการณ์ตรงหรือการกระทำหรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง ได้แก่ การศึกษาเนื้อหาสาระ การปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาโดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ผู้สอนควรใช้สื่อที่หลากหลายในการเชื่อมโยงความรู้ในหัวเรื่องที่บูรณาการกับวิชาอื่นหรือกับเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้เดิมและควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดของแต่ละกิจกรรมก่อนจะขึ้นกิจกรรมใหม่นอกจากนั้นควรกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนชื่นชมผลงานของกันและกันเพื่อปรับปรุงพัฒนางานของตน

489435166

CD 1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

4.4 การวัดและประเมินผลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง คือ การประเมินจากการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน การประเมินจะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่จะรวมถึงทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานและการร่วมมือ โดยมุ่งความสำคัญของการประสบผลสำเร็จในการทำงานของผู้เรียนแต่ละคนมากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งให้คะแนนผลผลิตและจัดลำดับ

กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมจากการคัดเลือกเนื้อหาศิลปะ รูปแบบการสร้างงานศิลปะ เทคนิคการสร้างสรรคผลงานศิลปะ แนวคิดการเรียนการสอนศิลปะ ฯลฯ โดยคัดเลือกเนื้อหาความรู้ของศาสตร์อื่นๆ ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางทั้ง 8 กลุ่มสาระ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมศิลปะ แล้วเชื่อมโยงข้อมูลวิเคราะห์ธรรมชาติของศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ มาวิเคราะห์สาระสำคัญของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ โดยตั้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการความรู้ ความเข้าใจในการเชื่อมโยงข้อมูล 2) กิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิบัติ และ 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมความพึงพอใจในการทำกิจกรรมศิลปะ จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Studio Habits of Mind (SHoM) ซึ่งมีกระบวนการ 8 กระบวนการ แต่ละกระบวนการจะแทรกอยู่ในการจัดกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ 1) ชั้นนำ 2) ชั้นสอน และ 3) ชั้นสรุปผล ซึ่งกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้หมุนเวียนจนครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านปัญญา โดยประเมินหมุนเวียนจนครบทั้ง 4 ด้านเช่นเดียวกัน มีกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมทุ่งดอกไม้
2. กิจกรรมหน้ากากฮีโร่
3. กิจกรรมทายซิตัวอะไร
4. กิจกรรมกิจกรรมกระเป๋าดอมนอน
5. กิจกรรมหุ่นกระต๊อกระต๊าก

หลังจากผู้เรียนผ่านการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ ทั้ง 5 กิจกรรม ผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดและกระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งไปยังอีกวิชาหนึ่ง เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง ประกอบกับได้รับการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมครบ 4 ด้าน เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตและเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1. พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

1.1 ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมทุ่งดอกไม้ พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100)

1.2 ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมหน้ากากฮีโร่ พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่” อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2.5) รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 39 คน (ร้อยละ 97.5)

1.3 ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมทายซิตัวอะไร พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร” อยู่ในระดับมาก จำนวน 26 คน (ร้อยละ 65) รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 35)

1.4 ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมกระเป๋าโตแรมอน พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเป๋าโตแรมอน” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100)

1.5 ผลพัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมหุ่นกระต๊อกระต๊อ พบว่า ระดับพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” อยู่ในระดับมาก จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100)

ในภาพรวมระดับพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้านของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม มีค่าเฉลี่ย 3.9 อยู่ในระดับมาก โดยแบ่งตามพัฒนาการแบบองค์รวมในแต่ละด้าน ได้แก่ มากที่สุดพัฒนาการด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.2 รองลงมา พัฒนาการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.9 พัฒนาการด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.8 และพัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.7 ตามลำดับ ผู้เรียนทุกคนเกิดพฤติกรรมในระดับพัฒนาการแบบองค์รวมอย่างครบถ้วน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ผู้เรียนสามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเองในการวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานอย่างสร้างสรรค์ โดยการแสดงและควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ด้านร่างกาย ผู้เรียนสามารถเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ปลอดภัยและปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนเต็มศักยภาพของตนเอง ด้านปัญญา ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง มีการเชื่อมโยงข้อมูลจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงานได้ ด้านสังคมผู้เรียนมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของต่างๆ กับผู้อื่นและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีความสุขและสนุกสนาน

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22, SD 0.22 ซึ่งสามารถระบุความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 4.23, SD 0.49 ความพึงพอใจระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.19, SD 0.52 ความพึงพอใจระดับมาก และด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ย 4.30, SD 0.46 ความพึงพอใจระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัย เรื่องการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นในการอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม
2. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

ตอนที่ 1 รูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

สามารถแบ่งอภิปรายเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวความคิดกิจกรรม 2) ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม 3) ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม 4) ด้านการวัดและประเมินผล

1. ด้านแนวความคิดกิจกรรม การเรียนแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ผู้สอนสามารถใช้การเชื่อมโยงความรู้จากศาสตร์ต่างๆ เข้ากับรูปแบบของงานศิลปะมาสร้างกิจกรรมทางการเรียนรู้ การเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากงานศิลปะผ่านกิจกรรมที่กำหนดให้ เป็นการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ศิลปะที่มีกระบวนการและวิธีที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้ พัฒนาการในด้านต่างๆ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงหลักสูตรและเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างผสมผสานกลมกลืนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยมไปบูรณาการในการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่มีการผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ ในลักษณะของการบูรณาการจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในประเทศ พบว่า มีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะรายวิชาแบ่ง ออกเป็น 8 กลุ่มสาระ ส่วนใหญ่ผู้สอนจะให้ความสำคัญกับการสอนในรายวิชาของตน ด้วยการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแต่ละวิชาเท่านั้น ส่งผลให้ผู้เรียนมองไม่เห็นความเชื่อมโยงของแต่ละวิชาที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริง ดังนั้น ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์ ต้องมีทั้งการเรียนรู้ทฤษฎีจากหลายสาขาวิชาสู่การลงมือปฏิบัติ โดยทฤษฎีเป็นการเรียนรู้แบบพหุศาสตร์ที่บูรณาการความรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์ สังเกต จำแนก และสรุปความรู้ที่ได้จากงานศิลปะผ่านการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ ซึ่งสอดคล้องกับ Burnaford, Brown, Doherty, and McLaughlin (2007) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ที่ยึดแนวคิดปรัชญาการศึกษาในการสร้างองค์ความรู้

489435166

CU Thesisis 6083305827 thesis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างเป็นกระบวนการและใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนที่สามารถทำให้นักเรียนถ่ายโยงข้อมูลการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการปฏิบัติ เป็นการให้ผู้เรียนสร้างสรรค์งานศิลปะ เพื่อแสดงออกถึงสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้

2. ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ ข้อความระบุพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่คุณสอนคาดหวังให้เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนการสอนแล้ว (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553) ซึ่งวัตถุประสงค์ของกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูล โดยเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติผ่านการใช้พื้นฐานความรู้ทางด้านศิลปะในสร้างสรรค์ผลงานที่ง่ายและสนุกสนาน จนเกิดเป็นทักษะ ทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพในตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและคุณค่า ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวตอบสนองการเรียนรู้อย่างพหุศาสตร์ คือ การนำความรู้ในศาสตร์วิชาต่างๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการแสวงหาความรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547)

3. ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม ใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ ในลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม โดยโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สารการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ สารสำคัญ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้การบูรณาการแบบสหวิทยาการในลักษณะการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน ซึ่ง Cornett (2007) กล่าวว่า การเลือกหน่วยการเรียนรู้หรือหัวข้อที่มีความสอดคล้องกันระหว่างศิลปะกับศาสตร์อื่น โดยวางแผนเพื่อเตรียมอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรม เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเองและทำเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ที่ว่า การนำศาสตร์วิชาต่างๆ มาบูรณาการกับกิจกรรมศิลปะ โดยเลือกหัวข้อหรือหน่วยการสอนที่สอดคล้องกันระหว่างศิลปะกับศาสตร์ด้านอื่น โดยใช้ศิลปะสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ ผู้เรียนใช้จินตนาการและลงมือทำสังเกตรูปแบบงานศิลปะของตนเองที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดการเรียนรู้การสร้างงานศิลปะจากกระบวนการที่หลากหลายโดยประยุกต์ความรู้ในหลายศาสตร์ พุดคุยวิธีการขั้นตอนของกิจกรรม เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในแต่ละศาสตร์วิชาเข้าไว้ด้วยกันเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ (Nichols & Stephens, 2013; คนพัฒนอรุณศรีมีโชติ, 2559; แคทลียา จักขุจันทร์, 2556; จุติพร ทองคำชู, 2557; ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์, 2551; ปริยญา ชนะวาทิ, 2551) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน Studio Habits of Mind (SHoM) ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้อะหว่างศาสตร์ต่างๆ และช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของตนอีกทั้งยังส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของผู้เรียนผ่านการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ (Hetland et al., 2014) สอดคล้องกับ สำลี รักสุทธี (2544) ได้เสนอหลักการออกแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ โดยยึดหลักบูรณาการเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงานผ่านการวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

อย่างมีความสุข มีความหมาย มีคุณค่า ต่อตนเองและสังคม ดังนั้น กระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ เป็นการสร้างความรู้และประสบการณ์ขึ้นใหม่ในลักษณะของการผสมเนื้อหาที่จำเป็นในชีวิตจริงของผู้เรียนเข้าด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ด้านการวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าการสอนนั้น ตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553) ซึ่งการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม สามารถวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น การวางแผนในการปฏิบัติงาน การเลือกใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน การเชื่อมโยงความรู้จากหลายศาสตร์ฯ มาประกอบเป็นข้อมูลสนับสนุนในการปฏิบัติงาน การดัดแปลงวิธีการแล้วสร้างเทคนิคใหม่ การนำเสนอผลงาน การวิจารณ์ผลงาน และการทำงานเป็นกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ในการวัดพัฒนาการแบบองค์รวมรอบด้าน แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ แบบประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย แบบประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ แบบประเมินพัฒนาการด้านสังคม และแบบประเมินพัฒนาการด้านปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับ คุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2545) ที่ว่าการวัดผลประเมินผลต้องวัดให้รอบด้านเรียกว่า “ภาวนา 4” ประกอบด้วย ด้านร่างกาย (กายภาวนา) ด้านอารมณ์ (จิตตภาวนา) ด้านสังคม (ศีลภาวนา) และด้านปัญญา (ปัญญาภาวนา) โดยพุทธศาสนามองว่า มนุษย์นั้นอยู่ในระบบความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลายในธรรมชาติทั้งหมด สิ่งทั้งหลายจะเรียกว่าโลกหรือธรรมชาติก็แล้วแต่คือระบบความสัมพันธ์ในระบบความสัมพันธ์นี้สิ่งทั้งหลายเป็นเหตุปัจจัยส่งผลกระทบต่อกัน เมื่อระบบสัมพันธ์นี้ดำเนินไป ถาองค์ประกอบบางอย่างมีพฤติกรรมหรือความเป็นไปที่ไม่ดี ก็เกิดผลเสียต่อระบบทั้งหมด ดังที่ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนประถมศึกษา สอดคล้องกับ คณะพยาบาล (2523) ที่ว่า จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กตอนกลาง ช่วงอายุ 6-12 ปี นับเป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม ระเบียบ วินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลการกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้เรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการแบบองค์รวมอยู่ในระดับมาก

1. พัฒนาการแบบองค์รวมจากการทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

ในบริบทแห่งสังคมปัจจุบันที่พัฒนาขึ้นส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์และแบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านปัญญา ที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมเนื่องมาจากกระบวนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่ส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมในการบูรณาความรู้ผ่านการสร้างงานทัศนศิลป์หลากหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกรูปแบบของงานศิลปะที่มีตั้งแต่ความซับซ้อนน้อยไป

489435166

CD 1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

จนถึงมีการใช้กลไกที่ซับซ้อนในการสร้างสรรค์งาน แต่ทว่ายังมีความเหมาะสมกับความสามารถตามช่วงวัยของผู้เรียนและยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย ซึ่งมีทั้งงานปั้น วาดภาพระบายสี ภาพพิมพ์ งานศิลปะประดิษฐ์ที่เป็นเครื่องตกแต่ง เครื่องใช้และของเล่น จึงทำให้แต่ละกิจกรรมมีลักษณะของผลงาน เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และรูปแบบวิธีการสร้างงานที่แตกต่างหลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ควบคู่กับทักษะการปฏิบัติงานอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บัญญัติให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ เห็นคุณค่า พร้อมทั้งนิยามความสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนวิชาศิลปะ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์ กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) จึงทำให้ผลพัฒนาการแบบองค์รวมของผู้เรียนสูงขึ้น เป็นผลมาจากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่ กิจกรรมทุ่งดอกไม้ (ปะติด) และกิจกรรมหน้ากากฮีโร่ (วาดภาพระบายสี) ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนสามารถควบคุมอารมณ์ด้านพึงใจและไม่พึงใจของตนเองได้ อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข รวมถึงเรียนรู้กติกาหรือเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างถูกต้องและเหมาะสม วิเคราะห์และวิจารณ์ผลงาน ภายหลังจากการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและของเพื่อนได้ บอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ และแสดงอารมณ์ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ กิจกรรมทายซิตัวอะไร (การปั้น) ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามทักษะความสามารถของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากล้ามเนื้อหรืออวัยวะต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียนรู้และสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว เช่น ครู / เพื่อน / สื่อการสอนต่างๆ ในห้องเรียน / นอกห้องเรียน สามารถใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว มั่นคง และปลอดภัย และเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ ตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีความประณีตเรียบร้อย กิจกรรมกระเป๋าดอกระดุม (ภาพพิมพ์) ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม คือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ มีน้ำใจหรือเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อน ปฏิบัติงานของตนเองให้เสร็จไม่เป็นภาระของผู้อื่น และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้หากมีโอกาส สนใจและเปิดรับประสบการณ์ใหม่จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน และนำประสบการณ์ใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงานและกิจกรรมหุ่นกระต๊อกระตัก (ศิลปะประดิษฐ์) ส่งเสริมพัฒนาการด้านปัญญา คือ ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เข้าใจเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน โดยแสดงออกด้วยการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง หรือสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง โดยนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียนหรือระหว่างเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวล้วนเป็นกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่มีความหลากหลาย ทั้งกระบวนการจัดกิจกรรม เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการสร้างสรรค์งาน และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Cornett (2007) ที่ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะ

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แบบบูรณาการควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ในกิจกรรมควรสร้างจุดสนใจในการส่งเสริมการทำงานศิลปะเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอความคิด อีกทั้ง กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การตัด การฉีก ปะ ตลอดจนการประดิษฐ์เศษวัสดุ (เลิศ อานันท์นะ, 2535) ส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลิน เป็นสุขและสนุกสนานในการสร้างสรรค์ (วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์, 2531) สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลียา จักขุจันทร์ (2556) และ (จตุพร ทองคำชู, 2557) ว่า กิจกรรมศิลปะควรมุ่งพัฒนาประสบการณ์และทักษะแบบองค์รวมโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ในสิ่งรอบตัว และใช้กิจกรรมศิลปะเป็นตัวเชื่อมโยงเนื้อหาสาระหรือกระบวนการเรียนรู้จากวิชาอื่น ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเล่านิทาน การเล่นเกม การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การร้องเพลง เป็นต้น ช่วยเพิ่มประสบการณ์ทางการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากที่จะร่วมกิจกรรมและส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jacobson et al. (2016) ที่พบว่า ลักษณะเด่นในการจัดกิจกรรมศิลปะ ควรมีรูปแบบของกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานศิลปะของผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่านิทาน การเล่นเกม การร้องเพลง การชมวิดิทัศน์ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งาน อีกประการที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการแบบองค์รวมที่ดีขึ้น คือ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่แปลกใหม่ในการให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้ผู้เรียนได้สนุกและเรียนรู้สิ่งใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คนพัฒน์ อรุณรัตน์มีโชติ (2559) ที่ว่า กิจกรรมศิลปะสามารถพัฒนาทักษะความพร้อมของผู้เรียนได้ในลักษณะของกิจกรรมที่เปิดกว้างและเน้นกระบวนการทำงานผ่านประสบการณ์ในการใช้วัสดุและเครื่องมือที่หลากหลาย การมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สามารถช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมและสติปัญญา ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาจิตรกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ จึงมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการแบบองค์รวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ที่พบว่า ทุกพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรม ล้วนเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันส่งผลต่อพัฒนาการองค์รวมของเด็ก ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ (2542) ให้ความเห็นว่า การจัดประสบการณ์ทางศิลปะในระดับประถมศึกษานั้น นอกจากจะสร้างสมรรถภาพทางความคิดและทักษะการสร้างสรรค์ศิลปะตามความสามารถเฉพาะตนแล้ว ยังจำเป็นต้องสร้างเสริมทัศนคติอันถูกต้องแก่ผู้เรียนด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้จะเสริมสร้างบุคลิกภาพอันดีงาม เกิดผลทางจริยธรรมในสังคมและเป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองความเจริญเติบโตทางด้านร่างกายและสมองอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนทั้งประเทศจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลัง

489435166

CT 1Thesis 6083305827 thesis / revv : 04072562 15:34:57 / seq: 11

ของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้งเมื่อพัฒนาการได้รับการส่งเสริมในทางที่ดีขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Pepler et al. (2014) ที่กล่าวว่า การสอนศิลปะแบบบูรณาการช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นรูปแบบการนำศิลปะเข้าสู่แกนหลักของการเรียนรู้ ช่วยสนับสนุนพัฒนาแบบองค์รวมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมยิ่งขึ้น และการสอนศิลปะแบบบูรณาการยังถูกมองว่าเป็นวิธีการเรียนรู้แบบองค์รวมอีกด้วย

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์

จากการทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์พบว่า โดยภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการแบบองค์รวมในระดับมากเช่นเดียวกัน เพราะมีรูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองผ่านการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ มีน้ำใจและแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับผู้อื่น สามารถแสดงอารมณ์ต่อการวิจารณ์ผลงานทั้งของตนเองและของผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณพัฒน์ อรุณศรีมิโชติ (2559) ที่ว่า การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการเรียน และเลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลินในการสร้างสรรค์ผ่านการทำกิจกรรมศิลปะ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อในการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ ช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการ สอดคล้องกับ Cornett (2007) กล่าวว่า ศิลปะแบบบูรณาการเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ และมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตด้วยการใช้ความรู้ที่มีถ่ายทอดผ่านงานศิลปะ และการแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้ในเชิงบวก คือ เด็กกล้าแสดงความคิดโดยสนทนาโต้ตอบมากขึ้น สนุกสนานและตื่นเต้นเมื่อใช้ประสาทสัมผัสด้านต่างๆ สืบรวจสื่อการเรียนรู้และวัสดุ อุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียม ซึ่งผลของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการที่ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือตามลำดับขั้นตอนอย่างคล่องแคล่วและปลอดภัยมากที่สุด สอดคล้องกับ มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545) ที่ว่า สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ดีควรส่งเสริมพัฒนาการตามวัย เป็นของจริงที่มีขนาดเหมาะสมกับวัย มีความท้าทาย ไร้อารมณ์ให้เกิดความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ โดยเมื่อผู้สอนใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ศิลปะกับเด็ก ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก และสื่อเหล่านั้นต้องเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกถึงความเป็นตัวเอง

489435166

CD 1Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การนำแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น ต้องศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ก่อน เพื่อวางแผนออกแบบและจัดเตรียมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับกิจกรรม และพร้อมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งพื้นฐานประสบการณ์และความรู้ทางศิลปะของกลุ่มเป้าหมายจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกิจกรรมศิลปะที่ออกแบบขึ้น

2. การทำกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์อาจเป็นกิจกรรมที่ไม่คุ้นเคยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้สอนจะต้องอธิบายความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับผลงานศิลปะ และรายละเอียดวิธีการ ลำดับขั้นตอน ในการใช้อุปกรณ์สำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน เพื่อให้การจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์นั้นเป็นไปด้วยความราบรื่น

3. ผู้สอนควรใช้กระบวนการเสริมแรงทางบวกในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นการชมเชยและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเหตุและผลที่เกิดจากการกระทำของผู้เรียน

4. การจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์จะต้องศึกษากลุ่มเป้าหมาย โดยทำความเข้าใจศักยภาพและพัฒนาการด้านศิลปะ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ให้เหมาะสม และเตรียมพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม

5. ผู้สอนควรมีความชำนาญในกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ที่จะสอน ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการฝึกซ้อมก่อนการปฏิบัติการสอนจริง นอกจากจะทำให้เกิดความชำนาญในเรื่องที่จะสอนแล้ว ยังทำให้ผู้สอนเห็นหรือคาดเดาปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการปฏิบัติการสอนจริงได้

6. ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ไปประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้นอกโรงเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับช่วงวัยของผู้เรียนในแต่ละสถานที่ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างมากต่อการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ในระดับชั้นอื่น เพื่อความแตกต่างของระดับพัฒนาการแบบองค์รวม และความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น

2. สามารถปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ รวมถึงรูปแบบการจัดการกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนในแต่ละสถานที่นั้น โดยคำนึงถึงความครบถ้วนของรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ตัวชี้วัดและการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/15UOeMxOyTXbKw0NQkCieb0XYHFR8ACD/view>
- เกสร ธิตะจारी. (2543). กิจกรรมสำหรับครูศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุณพัฒน์ อรุณรัศมีโชติ. (2559). นวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา, ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา,), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะพยาบาล, ม., บางแสน., (2523). การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557.
- คุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พ. (2545). พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- แคทลียา จักขุจันทร์. (2556). ผลของการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2557). การศึกษาแบบองค์รวม. Retrieved from <http://www.royin.go.th/?knowledges>. [18 กุมภาพันธ์ 2561].
- จตุพร ทองคำชู. (2557). ผลของการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์โดยใช้ศิลปะแบบบูรณาการที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์. (2551). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขา

- ศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิตา ครุฑชื่น. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนวาดภาพพฤษศาสตร์โดยใช้วิธีบูรณาการแบบสหวิทยาการสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). 14 วิธีการสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: ด้านสหวิชาการพิมพ์.
- ปริญญา ชนะวาทิ. (2551). การศึกษาการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา), คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรยุพา บุรณศิริจรัสรัฐ. (2549). หลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: เฉมิเดียมอง.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. (2549). พัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักตะวันตก. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. (2545). กระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูยุคใหม่. ไทยวัฒนาพานิชย์: กรุงเทพมหานคร.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2561). จิตวิทยาสำหรับครู. Retrieved from <https://sites.google.com/site/psychologybkf1/>. [24 กุมภาพันธ์ 2561].
- ราชบัณฑิตยสถาน. (Ed.) (2542). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- โรงเรียนวัดชิวราลงกรณวราราม. (2560). หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โรงเรียนวัดชิวราลงกรณวราราม. Retrieved from <https://drive.google.com/drive/folders/13piNprsUh1sALFWjB1-9GrbOrXqelZh8>
- ล้วน สายยศ และอังคาร สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ. (2547). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง โครงการวิจัยพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย : ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เลิศ อานันทนง. (2535). เทคนิควิธีการสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรินทร์ ศรีรักษา. (2541). เอกสารคำสอนวิชา 215 262 การสร้างงานศิลปะระดับประถมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. (2531). ศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.

- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2542). เด็กกับศิลปะเอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชชุดพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- วีระ สมบูรณ์. (2550). แบบแผนและความหมายแห่งองค์รวม. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- สำลี รักสุทธี. (2544). เทคนิควิธีการจัดการเรียนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ. Retrieved from <http://spbkk1.sesao1.go.th/year2558/Century21.pdf>. [11 มกราคม 2561].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560–2574. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำคुरुสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). เรียนรู้...บูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำคुरुสภาลาดพร้าว.
- สุมิตตา ศรีอุทัย. (2555). การสอนแบบองค์รวม. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/499277>. [17 กุมภาพันธ์ 2561].
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อารมณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารี พลดี. (2561). พหุวิทยาการ. Retrieved from <https://www.dailynews.co.th/article/590908>. [16 กุมภาพันธ์ 2561].
- อำนาจ เย็นสบาย. (2552). ศิลป์พิจารณา. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Bloom, B. S., . (1956). Taxonomy of educational objectives, handbook I: the cognitive domain. New York: David McKay Co. In: Inc.
- Burnaford, G., Brown, S., Doherty, J., & McLaughlin, H. J. W., DC: Arts Education Partnership. (2007). Arts Integration Frameworks.
- Cornett, C. E. (2007). *Creating meaning through literature and the arts: An integration resource for classroom teachers*: Pearson Merrill Prentice Hall Upper Saddle River, NJ.
- Hetland, L., Winner, E., Veenema, S., & Sheridan, K. (2014). *Studio thinking 2: Teachers* College Press.
- Jacobson, S., Seavey, J., Mueller, R. J. E., & Society. (2016). Integrated science and art education for creative climate change communication. 21(3).
- Krathwohl, D. R. J. T. i. p. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. 41(4), 212-218.

- Nichols, A. J., & Stephens, A. H. J. J. f. L. t. t. A. (2013). The Scientific Method and the Creative Process: Implications for the K-6 Classroom. 9(1), n1.
- Öztürk Yilmaztekin, E., Erden, F. T. J. E. C. D., & Care. (2017). Investigating early childhood teachers' views on science teaching practices: the integration of science with visual art in early childhood settings. 187(7), 1194-1207.
- Peppler, K. A., Powell, C. W., Thompson, N., & Catterall, J. (2014). *Positive impact of arts integration on student academic achievement in English language arts*. Paper presented at the The Educational Forum.

489435166

CD IThesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก

489435166
CU iThesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

489435166
CU :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์พิเศษสาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์สุชาติ ทองลิมา อาจารย์สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. คุณครูสิน ผาสุขโสม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านลำนางรอง
อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
4. คุณครูอานนท์ โลงนไธสง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลโนนดินแดง
อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
5. คุณครูสมพร นิสัยนต์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / recv : 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์และสังเกตการสอน

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์และสังเกตการสอน

1. คุณครูสมพร นิสัยนต์
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. คุณครูพรรัตน์ ปทุมารักษ์
ครู โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
3. คุณครูสุธี เพชรรัตนารักษ์
ครู โรงเรียนราชินีบูรณะ
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

489435166

CU-IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในต่างประเทศและในประเทศ

489435166

CU ThesIs 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตารางวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในต่างประเทศ

ระดับ	กิจกรรม	ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ	เนื้อหาการจัดกิจกรรมกับศาสตร์ความรู้อื่น	ที่มา
ปฐมวัย	ภาพจากธรรมชาติ	วิทยาศาสตร์	ครูให้นักเรียนออกไปสำรวจสนามนอกห้องเรียน แล้วกลับมาวาดภาพสิ่งที่พบเห็น เช่น ดอกไม้ ต้นไม้ สัตว์ สิ่งก่อสร้างต่างๆ โดยครูสามารถประเมินความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ได้จากภาพวาดของนักเรียน	EARLY CHILD DEVELOPMENT AND CARE, 2017 VOL. 187, NO. 7, 1194-1207
ป. 1-3	ลูกคิดสายรุ้ง	คณิตศาสตร์	การประดิษฐ์ลูกคิด โดยใช้ไม้ขีดไม้โครงแทนลูกคิดวางเป็นรูปสี่เหลี่ยมทากาว จากนั้นใช้ลูกปัดร้อยกับเส้นเอ็นนำไปผูกกับไม้ที่ขีดไม้โครง และตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำมาคิดเลขตามโจทย์	Cafemom Family and Parenting Publisher, 2017 https://fun-a-day.com/rainbow-math-diy-abacus/
ป. 1-3	ทดลองสายรุ้ง	วิทยาศาสตร์	เรียนรู้รูปร่างจรัสสี ผ่านกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ผ้าขาวบางและสีน้ำที่เป็นแม่สีใส่แก้ว 3 ใบ เพื่อการดูซึมของผ้า เป็นการผสมสีขั้นที่ 1 จนได้สีขั้นที่ 2 พร้อมให้นักเรียนบันทึกผลที่ได้	https://www.rookieparenting.com/cool-rainbow-color-experiment/
ป. 5	หลุมหลบภัย	สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) ภาษาไทย วิทยาศาสตร์	เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของสงครามโลกครั้งที่ 2 ใช้หลักฐานขั้นต้นสอนประวัติศาสตร์ จำลองการอพยพและ เขียนจดหมายถึงพ่อแม่ที่บ้าน โดยใช้คำศัพท์เฉพาะในสมัยสงครามโลก จากนั้นออกแบบหลุมหลบภัยของตนเองเป็นโมเดล 3 มิติ และทดลองความแข็งแรง	โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT https://www.youtube.com/watch?v=dphbd_ItJdw&t=64s , 2015
ประถม	พลิกสายรุ้ง	วิทยาศาสตร์	ใช้ดินสอสีระบายเป็นรูปสายรุ้งในแนวตั้ง ครูถามว่าจะทำอย่างไรให้สีที่อยู่ทางด้านซ้ายย้ายไปอยู่ทางขวา ครูใช้แก้วน้ำใส่น้ำไปวางใกล้รูปสายรุ้ง และครูอธิบายว่าถ้ามองผ่านแก้วน้ำที่รุ้งจะพลิก เป็นเรื่องของการหักเหของแสง	http://lemonlimeadventures.com/?p=11250

ระดับ	กิจกรรม	ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ	เนื้อหาการจัดกิจกรรมกับศาสตร์ความรู้อื่น	ที่มา
ประถม	คณิตศิลป์	คณิตศาสตร์	แจกกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสทำจุดไว้ตรงกลางกระดาษเพื่อที่จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนเพื่อให้ได้รูปหลายเหลี่ยมด้านเท่า แล้วลองให้นักเรียนออกแบบรูปต่างๆ ตัด แล้วนำมาต่อกันจะได้รูปใหม่	https://www.youtube.com/watch?v=MCTgJKdXDrq
ประถม	โลกและดวงดาว	วิทยาศาสตร์	เรียนรู้ถึงขั้นตอนการวาดภาพและระบายสีน้ำ เทคนิควิธีการและการใช้อุปกรณ์สีน้ำในหัวข้อโลกและดวงดาว	http://minds-in-bloom.com/art-integration-for-classroom-teachers/
ประถม	สตรีม	วิทยาศาสตร์	เปลี่ยนโปรแกรมสะเต็มศึกษาให้เป็นโปรแกรมสตรีม (สะเต็มบวกศิลปะ) โครงการนักเรียนที่ผสมแนวคิดจากทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์ โดยการแสดงผลงานการออกแบบลายผ้าบาติกที่แสดงเข้าใจเกี่ยวกับอวกาศผ่านการชมนิทรรศการและได้แรงบันดาลใจจากรูปถ่ายกล้องโทรทรรศน์	The Clearing House 2016, VLO.89,NOS.4-5,114-152
ป. 4-6	แผนที่รัฐไวโอมิง	สังคมศึกษา ภาษาศาสตร์	การเรียนการสอนในรัฐไวโอมิง วิจัยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผลการเรียนรู้ทางศึกษาสังคมศาสตร์, ภาษาศาสตร์, และทัศนศิลป์ ด้วยการนำเสนอภาพหนึ่งของภูมิประเทศ, ประวัติศาสตร์, สถานที่, นักดนตรี เศรษฐกิจ และศิลปินของไวโอมิง โดยการบันทึกและตอบคำถาม รวมถึงให้นักเรียนสร้างแผนที่ระบุลักษณะทางกายภาพใช้ดินสอสีสร้างแผนที่ระบุลักษณะทางกายภาพที่สำคัญและใช้เข็มทิศระบุตำแหน่ง	EDUCATION 3-13, 2016
บัณฑิตศึกษา	ออกแบบเซรามิก	วิทยาศาสตร์	ครูที่สอนเซรามิกพานักเรียนไปศึกษาที่สถาบันวิจัยทางทะเลเกี่ยวกับสาหร่ายทะเลที่มีหลากหลายชนิดและมีรูปร่างแตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนนำสิ่งที่ศึกษามาออกแบบลวดลายบนเซรามิก	THE CLEARING HOUSE 2016, VOL. 89, NOS. 4-5, 167-178

489435166

CD 1Thesis 6083305827 thesis / revv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตารางวิเคราะห์การจัดกิจกรรมศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ในประเทศไทย

ระดับ	กิจกรรม	ศาสตร์ความรู้ที่บูรณาการ	เนื้อหาการจัดกิจกรรมกับศาสตร์ความรู้อื่น	ที่มา
ปฐมวัย	ก้อนหินแปลงกาย	ภาษาไทย	ให้สร้างสรรค์ก้อนหินตามจินตนาการผ่านการตัด ปะติด กระดาษสี และเล่าเรื่องราวของผลงาน	ก้อนหินแปลงกาย https://www.youtube.com/watch?
ป.1-3	ภาพปะติด Egg E Egg Eggs	การงานอาชีพฯ	ครูเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์ในการทำขนมบัวลอย พร้อมอธิบายและสาธิตขั้นตอนการทำอย่างละเอียด และให้นักเรียนลงมือทำขนมบัวลอยตามขั้นตอน จากนั้นนำเปลือกไข่ที่ได้จากกิจกรรมการทำขนมบัวลอยมาสร้างสรรค์ปะติดเป็นภาพต่างๆ	https://www.youtube.com/watch?v=wyrxcgvRfrk
ม. 1-3	ตัวละคร 3 มิติในวรรณคดีไทย	ภาษาไทย	การอธิบายขั้นตอนการสร้างตัวละครวรรณคดีไทยจากฟอยไม้ไผ่ โดยการขึ้นรูปแบบลอยตัว ใช้ด้ายมัดส่วนต่างๆ เข้าไว้ด้วย ตกแต่งรายละเอียดให้สวยงาม แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เล่าเรื่องราวถึงตัวละครที่นักเรียนสร้างสรรค์	โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT https://www.youtube.com/watch?
ม. 1-3	ผ้าบาติก	สังคมศึกษาฯ วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพฯ	ศึกษาประวัติของผ้าบาติกและประเภทของผ้าที่ใช้ทำผ้าบาติก เรียนรู้การออกแบบสร้างลวดลายผ้า การลงเทียน การลงสี ไปจนถึงส่วนผสมของน้ำยาเคลือบผ้าที่ทำให้สีติดทน และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการขาย	โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT https://www.youtube.com/watch?
ม. 1-3	ประติมากรรมเล่าเรื่อง	ภาษาไทย	ให้นักเรียนแต่งเรื่องสั้น โดยอภิปรายและเขียนเล่าเรื่องราวนั้น จากนั้นครูแจกอุปกรณ์ในการสร้างตัวละครและฉากจากกระดาษสี โดยให้ขึ้นรูปแบบลอยตัว แสดงตัวละครถึงฉากในเรื่องสั้น แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน	โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT https://www.youtube.com/watch?
ม. 6	โคมแขวนล้านนา	สังคมศึกษาฯ การงานอาชีพฯ	เรียนรู้ประวัติความเป็นมาและขั้นตอนการสร้างโคมล้านนา สร้างโครงจากไม้ไผ่นำผ้ามาติดซึ่งตามโครง จากนั้นตกแต่งด้วยกระดาษฉลุลายไทยและกระดาษสีอื่นๆ	บูรณาการกลุ่ม 15 https://www.youtube.com/watch?v=C3PdXwdGI9I

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสังเกตการสอน
- แบบสัมภาษณ์
- แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม
- แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
- แผนการจัดกิจกรรม

489435166

CU ThesIs 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แบบสังเกตการสอน (โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice))

ครูผู้สอน.....ตำแหน่ง.....ระดับชั้น.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....เรื่อง.....
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน.....ช่วงเวลาสังเกต.....น. ถึง.....น.

ประเด็น	ข้อสังเกต
ตอนที่ 1 ความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย	
1.1 แผนการจัดการจัดการเรียนการสอน
1.2 สถานที่ และบรรยากาศ
ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	
2.1 ชี้นำ
2.2 ชั้นสอนและการปฏิบัติ ได้แก่ วิธีสอน กระบวนการจัดการกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
2.3 ชั้นสรุป
2.4 การประเมินผล

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ชื่อผู้สอน.....ตำแหน่ง.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....วิชาที่สอน.....ระดับชั้น.....
 เรื่อง.....จำนวน.....คาบเรียน วัน/เดือน/ปี (สังเกตการสอน).....

ข้อคำถาม	ข้อมูลสัมภาษณ์
แนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ด้าน การสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ (ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้)
แนวทางการบูรณาการเนื้อหาสาระวิชา อื่นๆ กับการสอนศิลปะแบบพหุศาสตร์ (ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระ)
แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริม ให้นักเรียนเชื่อมโยงเนื้อหาในสาขาวิชา อื่น (ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)
การประเมินผลในกิจกรรมศิลปะแบบพหุ ศาสตร์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านใด เพราะเหตุใด (ด้านการประเมินผล)
ข้อเสนอแนะ

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สำหรับครูผู้สอน

แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

เรื่อง การจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมฉบับนี้ เป็นแบบประเมินการจัดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนที่รับการประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านปัญญา มีลักษณะเป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เกณฑ์การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนที่รับประเมิน

นักเรียนเลขที่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 /.....

เพศ ชาย หญิง อายุ ปี**ตอนที่ 2 แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ด้านร่างกาย						
1. ปฏิบัติงานตามทักษะความสามารถของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ						
2. ผลงานมีความประณีตเรียบร้อย						
3. เรียนรู้และสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว เช่น ครู / เพื่อน / สื่อการสอนต่างๆ ในห้องเรียน / นอกห้องเรียน						
4. สามารถใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว มั่นคง และปลอดภัย						
5. เลือกใช้เครื่องมือ วัสดุหรือ อุปกรณ์ต่างๆ ตามลำดับขั้นตอน						
ด้านอารมณ์						
1. บอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้						
2. แสดงอารมณ์ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์						

489435166

CU-Thesiss 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

เลขที่

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
3. สามารถควบคุมอารมณ์ด้านพึงใจและไม่พึงใจของตนเองได้						
4. อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข รวมถึงเรียนรู้กติกาหรือเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างถูกต้องและเหมาะสม						
5. วิเคราะห์และวิจารณ์ผลงาน ภายหลังจากการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและของเพื่อนได้						
ด้านสังคม						
1. มีน้ำใจหรือเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อน						
2. ปฏิบัติงานของตนเองให้เสร็จไม่เป็นภาระของผู้อื่น และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้หากมีโอกาส						
3. สามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้						
4. สนใจและเปิดรับประสบการณ์ใหม่จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน						
5. นำประสบการณ์ใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน						
ด้านปัญญา						
1. สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้						
2. ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน						
3. เข้าใจเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน โดยแสดงออกด้วยการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง หรือสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง						
4. สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง						
5. นำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียนหรือระหว่างเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน						

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ตอนที่ 3 เกณฑ์การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม 4 ด้าน

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านร่างกาย					
1. ปฏิบัติงานตามทักษะความสามารถของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ	นักเรียนปฏิบัติงานได้ตามทักษะและความสามารถที่ตนเองมีทุกครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานได้ตามทักษะและความสามารถที่ตนเองมี 3 ครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานได้ตามทักษะและความสามารถที่ตนเองมี 2 ครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานได้ตามทักษะและความสามารถที่ตนเองมี 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองและขาดความมั่นใจ
2. ผลงานมีความประณีตเรียบร้อย (เช่น ไม่มีคราบสีเลอะเทอะ หรือคราบขาว หรือรอยดินสอ หรือตัดกระดาษไม่เรียบร้อย หรือผลงานไม่เสร็จ)	ผลงานของนักเรียนเสร็จสมบูรณ์และเรียบร้อยสวยงาม	ผลงานของนักเรียนปรากฏข้อบกพร่อง 1 ข้อ	ผลงานของนักเรียนปรากฏข้อบกพร่อง 2 ข้อ	ผลงานของนักเรียนปรากฏข้อบกพร่อง 3 ข้อ	ผลงานของนักเรียนปรากฏข้อบกพร่อง 4 ข้อขึ้นไป
3. เรียนรู้และสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว เช่น ครู / เพื่อน / สื่อการสอนต่างๆ ในห้องเรียน / นอกห้องเรียน	นักเรียนพัฒนาวิธีการทำงานจากการสังเกตสิ่งใกล้ตัวทุกครั้ง	นักเรียนพัฒนาวิธีการทำงานจากการสังเกตสิ่งใกล้ตัว 3 ครั้ง	นักเรียนพัฒนาวิธีการทำงานจากการสังเกตสิ่งใกล้ตัว 2 ครั้ง	นักเรียนพัฒนาวิธีการทำงานจากการสังเกตการทำงานจากสิ่งใกล้ตัว 1 ครั้ง	นักเรียนทำงานด้วยตนเองโดยขาดทักษะการสังเกตการทำงานจากสิ่งใกล้ตัว
4. สามารถใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว มั่นคง และปลอดภัย	นักเรียนใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องทุกครั้ง	นักเรียนใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ผิดวิธีการใช้ 1 ครั้ง	นักเรียนใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ผิดวิธีการใช้ 2 ครั้ง	นักเรียนใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ผิดวิธีการใช้ 3 ครั้ง	นักเรียนใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ผิดวิธีการใช้ 4 ครั้งขึ้นไป

489435166

CD :Thesisis 6083305827 thesisis / revv : 04072562 15: 34:57 / seq: 11

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านร่างกาย (ต่อ)					
5. เลือกใช้เครื่องมือ วัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ ตามลำดับขั้นตอน	นักเรียนสามารถทำงานหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ตามลำดับขั้นตอนทุกครั้ง	นักเรียนสามารถทำงานหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ตามลำดับขั้นตอน 3 ครั้ง	นักเรียนสามารถทำงานหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ตามลำดับขั้นตอน 2 ครั้ง	นักเรียนสามารถทำงานหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ตามลำดับขั้นตอน 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถทำงานหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ตามลำดับขั้นตอน
ด้านอารมณ์					
1. บอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้	นักเรียนสามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ทุกครั้ง	นักเรียนสามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ 3 ครั้ง	นักเรียนสามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ 2 ครั้ง	นักเรียนสามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเองได้ 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถบอกความสนใจหรือความชอบของตนเอง
2. แสดงอารมณ์ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์	นักเรียนแสดงอารมณ์ได้แก่ ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ฟังพอใจได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ทุกครั้ง	นักเรียนแสดงอารมณ์ได้แก่ ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ฟังพอใจได้อย่างเหมาะสม กับ เวลาและ สถานการณ์ 3 ครั้ง	นักเรียนแสดงอารมณ์ได้แก่ ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ฟังพอใจได้อย่างเหมาะสม กับ เวลาและ สถานการณ์ 2 ครั้ง	นักเรียนแสดงอารมณ์ได้แก่ ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ฟังพอใจได้อย่างเหมาะสม กับ เวลาและ สถานการณ์ 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้แก่ ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ฟังพอใจได้อย่างเหมาะสม กับ เวลาและ สถานการณ์

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านอารมณ์ (ต่อ)					
3. สามารถควบคุมอารมณ์ด้านพึงใจและไม่พึงใจของตนเองได้	นักเรียนแสดงอาการดีใจหรือมีความสุขอย่างเหมาะสม และรู้จักอดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงใจ เช่น การล้อเลียน ถ้อยคำตีดจากเพื่อนได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	นักเรียนแสดงอาการดีใจหรือมีความสุขอย่างเหมาะสม และรู้จักอดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงใจ เช่น การล้อเลียน ถ้อยคำตีดจากเพื่อนได้ด้วยตนเอง 3 ครั้ง	นักเรียนแสดงอาการดีใจหรือ มีความสุขอย่างเหมาะสม และรู้จักอดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงใจ เช่น การล้อเลียน ถ้อยคำตีดจากเพื่อนได้ด้วยตนเอง 2 ครั้ง	นักเรียนแสดงอาการดีใจหรือ มีความสุขมากเกินความพอดี แต่ไม่สามารถอดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงใจ เช่น การล้อเลียน ถ้อยคำตีดจากเพื่อนได้ด้วยตนเอง 1 ครั้ง	นักเรียนแสดงอาการดีใจหรือ มีความสุขมากเกินความพอดี และไม่สามารถอดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงใจ เช่น การล้อเลียน ถ้อยคำตีดจากเพื่อนได้
4. อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข รวมถึงเรียนรู้อคติทางหรือเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างถูกต้องและเหมาะสม	นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้และปฏิบัติตนต่อเพื่อนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมทุกครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้และปฏิบัติตน ต่อเพื่อน ได้ อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม 3 ครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้และปฏิบัติตน ต่อเพื่อน ได้ อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม 2 ครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้และปฏิบัติตน ต่อเพื่อน ได้ อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม 1 ครั้ง	นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้ อีกทั้งปฏิบัติตนต่อเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องและเหมาะสม
5. วิเคราะห์และวิจารณ์ผลงานภายหลังจากการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและของเพื่อนได้	นักเรียนบอกจุดเด่น หรือจุดควรแก้ไขของตนเองได้ รวมถึงรู้จักประเมินตนเองได้ หลังจาก การ ปฏิบัติงานทุกครั้ง	นักเรียนบอกจุดเด่น หรือจุดควรแก้ไขของตนเองได้ รวมถึงรู้จักประเมินตนเองได้ หลังจาก การ ปฏิบัติงาน 3 ครั้ง	นักเรียนบอกจุดเด่น หรือจุดควรแก้ไขของตนเองได้ รวมถึงรู้จักประเมินตนเองได้ หลังจาก การ ปฏิบัติงาน 2 ครั้ง	นักเรียนบอกจุดเด่น หรือจุดควรแก้ไขของตนเองได้ รวมถึงรู้จักประเมินตนเองได้ หลังจาก การ ปฏิบัติงาน 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถบอกจุดเด่น หรือจุดควรแก้ไขของตนเองได้ รวมถึงไม่สามารถ ประเมินตนเองได้ หลังจากการ ปฏิบัติงาน

489435166

CD :Thesisis 6083305827 thesisis / revv : 04072562 15: 34:57 / seq: 11

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านสังคม					
1. มีน้ำใจ หรือเอื้อเฟื้อ แบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อน	นักเรียนรู้จักแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนในห้องเรียนทุกครั้ง	นักเรียนรู้จักแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนในห้องเรียน 3 ครั้ง	นักเรียนรู้จักแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนในห้องเรียน 2 ครั้ง	นักเรียนรู้จักแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนในห้องเรียน 1 ครั้ง	นักเรียนไม่แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนในห้องเรียน
2. ปฏิบัติงานของตนเองให้เสร็จไม่เป็นภาระของผู้อื่น และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้หากมีโอกาส	นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีโอกาสทุกครั้ง	นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีโอกาส 3 ครั้ง	นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีโอกาส 2 ครั้ง	นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีโอกาส 1 ครั้ง	นักเรียนไม่รับผิดชอบในการทำงานของตนเองและไม่ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีโอกาส
3. สามารถปฏิบัติงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มได้	นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่นทุกครั้ง	นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่น 3 ครั้ง	นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่น 2 ครั้ง	นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่น 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่น
4. สนใจและเปิดรับประสบการณ์ใหม่จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน	นักเรียนให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียน ทุกครั้ง	นักเรียนให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียน 3 ครั้ง	นักเรียนให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียน 2 ครั้ง	นักเรียนให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียน 1 ครั้ง	นักเรียนไม่ให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียน

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านสังคม (ต่อ)					
5. นำประสบการณ์ใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	นักเรียนนำประสบการณ์มาใช้ในการทำงานหรือการแก้ไขปัญหาทุกครั้งที่	นักเรียนนำประสบการณ์มาใช้ในการทำงานหรือการแก้ไขปัญหา 3 ครั้ง	นักเรียนนำประสบการณ์มาใช้ในการทำงานหรือการแก้ไขปัญหา 2 ครั้ง	นักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการทำงานหรือการแก้ไขปัญหา 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการทำงานหรือการแก้ไขปัญหาให้เกิดประโยชน์ได้
ด้านปัญญา					
1. สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้	นักเรียนใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผลงานผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ทุกครั้ง	นักเรียนใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผลงานผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ 3 ครั้ง	นักเรียนใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผลงานผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ 2 ครั้ง	นักเรียนใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผลงานผู้อื่นหรือผลงานของตนเองได้ 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกต่อผลงานผู้อื่นหรือผลงานของตนเอง
2. ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจร่วมทำกิจกรรมทุกครั้ง	นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจร่วมทำกิจกรรม 3 ครั้ง	นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจร่วมทำกิจกรรม 2 ครั้ง	นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจร่วมทำกิจกรรม 1 ครั้ง	นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนและไม่สนใจร่วมทำกิจกรรมในห้องเรียน
3. เข้าใจเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน โดยแสดงออกด้วยการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง หรือสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง	นักเรียนสามารถตอบคำถามและสร้างผลงานได้อย่างถูกต้อง 4 ครั้งขึ้นไป	นักเรียนสามารถตอบคำถามและสร้างผลงานได้อย่างถูกต้อง 3 ครั้ง	นักเรียนสามารถตอบคำถามและสร้างผลงานได้อย่างถูกต้อง 2 ครั้ง	นักเรียนสามารถตอบคำถามและสร้างผลงานได้อย่างถูกต้อง 1 ครั้ง	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามและไม่สามารถสร้างผลงานได้อย่างถูกต้อง

489435166

CD :Thesiss 6083305827 thesis / revv : 04072562 15:34:57 / seq : 11

พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านปัญญา (ต่อ)					
4. สามารถ สร้างสรรค์ผลงาน ตามขั้นตอนได้ อย่างถูกต้อง	นักเรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานได้อย่าง ถูกต้อง ตามลำดับ ขั้นตอนและ สมบูรณ์ 4 ชิ้นงานขึ้นไป	นักเรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานได้อย่าง ถูกต้อง ตามลำดับ ขั้นตอนและ สมบูรณ์ 3 ชิ้นงาน	นักเรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานได้อย่าง ถูกต้อง ตามลำดับ ขั้นตอนและ สมบูรณ์ 2 ชิ้นงาน	นักเรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานได้อย่าง ถูกต้อง ตามลำดับ ขั้นตอนและ สมบูรณ์ 1 ชิ้นงาน	นักเรียนไม่ สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานได้ อย่างถูกต้อง ตามลำดับ ขั้นตอนและ สมบูรณ์
5. นำ ประสบการณ์ที่ เกิดขึ้นก่อนเรียน หรือระหว่างเรียน มาใช้ในการคิด และแก้ปัญหาที่ เกิดจากการ ปฏิบัติงาน	นักเรียนแก้ไข ปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วย การใช้ความรู้ หรือ ประสบการณ์ เดิมของตนเอง 4 ครั้งขึ้นไป	นักเรียนแก้ไข ปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วย การใช้ความรู้ หรือ ประสบการณ์ เดิมของตนเอง 3 ครั้ง	นักเรียนแก้ไข ปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วย การใช้ความรู้ หรือ ประสบการณ์ เดิมของตนเอง 2 ครั้ง	นักเรียนแก้ไข ปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วย การใช้ความรู้ หรือ ประสบการณ์ เดิมของตนเอง 1 ครั้ง	นักเรียนไม่ สามารถแก้ไข ปัญหาที่ เกิดขึ้น ด้วย การใช้ ความรู้ หรือ ประสบการณ์ เดิมของตนเอง

489435166

CU :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

สำหรับนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม
ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง ต่อการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เลขที่ เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่วงหลังข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงช่องเดียว

2. ในแต่ละช่องแสดงความรู้สึกมีความหมาย ดังนี้

(5)	มากที่สุด	หมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจมากที่สุด
(4)	มาก	หมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจมาก
(3)	ปานกลาง	หมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจปานกลาง
(2)	น้อย	หมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจน้อย
(1)	น้อยที่สุด	หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1. กิจกรรมศิลปะแบบพหุศาสตร์ช่วยให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ ระหว่างวิชาต่างๆ					
2. นักเรียนเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุ หรือ อุปกรณ์ต่างๆ ในการสร้างงานศิลปะ ตามลำดับขั้นตอนอย่างคล่องแคล่ว และ					

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปลอดภัย					
3. นักเรียนนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมาใช้ในการคิดและแก้ไขปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานศิลปะ					
ด้านการมีส่วนร่วม					
4. นักเรียนบอกความชอบหรือความสนใจของตนเอง และแสดงอารมณ์ในการวิจารณ์ผลงานศิลปะทั้งของตนเองและของเพื่อนอย่างเหมาะสม					
5. นักเรียนมีน้ำใจ และแบ่งปันสิ่งต่างๆ กับเพื่อนในกลุ่ม					
6. นักเรียนมีส่วนในการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของตนเอง					
ด้านความรู้สึก					
7. นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง					
รวม					

489435166

CT :Thesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ปะติด

เรื่อง พู่ดอกไม้

วิชาทัศนศิลป์
จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/1 บรรยายเกี่ยวกับจังหวะตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์

ตัวชี้วัด ป.5/6 ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

2. สาระสำคัญ

การจัดจังหวะและตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมและในงานทัศนศิลป์มีหลายประเภท แต่แต่ละประเภทมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันออกไป

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บรรยายความหมายของจังหวะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้
- 2) บอกปัญหาและการปรับปรุงแก้ไขผลงานทัศนศิลป์ของตนเองได้
- 3) เห็นคุณค่าและประโยชน์ของจังหวะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้
- 4) สร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้จังหวะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้

4. สาระการเรียนรู้

“พู่ดอกไม้” เป็นกิจกรรมศิลปะประเภทงานปะติดจากถ้วยขนมกระดาษผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้จังหวะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ เรื่องพืชมีดอกและไม่มีดอก สังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คณิตศาสตร์และภาษาไทย ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน

5. แนวทางบูรณาการ

- สังคมศึกษาฯ (ภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม)
- วิทยาศาสตร์ (พืชมีดอกและไม่มีดอก)
- ภาษาไทย (การอธิบาย และการบรรยาย)

หมายเหตุ ● สารวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สารวิชารองที่บูรณาการ

6. พัฒนาการแบบองค์รวม

- ด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- ด้านสังคม
- ด้านปัญญา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งให้นักเรียนเข้านั่งตามกลุ่มของตน แล้วตรวจดูความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมอุปกรณ์มาเรียน

7.1.2 ครูนำภาพดอกไม้จริง และดอกไม้ประดิษฐ์ ให้นักเรียนสังเกตแล้วร่วมกันอภิปรายถึงความแตกต่าง โดยให้นักเรียนแยกแยะว่าภาพใดคือดอกไม้จริงและภาพใดคือดอกไม้ปลอม

7.1.3 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า *ดอกไม้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ* มักจะมีความงดงามเป็นรูปแบบเฉพาะของตัวเอง มีทั้งรูป รส กลิ่น สี เป็นธรรมชาติ มีการผลิตดอก ออกผล แบ่งบานและเหี่ยวเฉาตามเวลา แม้เวลาที่แห้งเหี่ยวเฉาก็ยังมีความงดงามอย่างเห็นได้ชัด เพราะเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งมองดูยังไงก็สวยงามเสมอ ซึ่งดอกไม้แต่ละพันธุ์มีถิ่นกำเนิดที่แตกต่างกันในภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม บ้างเกิดในภูมิอากาศเย็น บ้างชอบฝน และบางชนิดดอกไม้แบ่งบานหันหน้ารับแดด สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างความงามให้ดอกไม้ในธรรมชาติ ส่วนดอกไม้ประดิษฐ์ ก็มีความสวยงามที่ถูกสร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้นมาด้วยฝีมือของมนุษย์โดยการเลียนแบบดอกไม้จริง ในบางครั้งก็เป็นความสมจริงจนแยกแยะไม่ออกก็มี ต้องสัมผัสจึงจะรู้ว่าเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ เพราะถูกประดิษฐ์ขึ้นมาให้มีลักษณะที่เหมือนดอกไม้จริงทุกประการ มักจะต่างที่ดอกไม้ประดิษฐ์นั้นไม่มีกลิ่นหอมเหมือนดอกไม้จริงเท่านั้นเอง ซึ่งบูรณาการกับ ● วิทยาศาสตร์ พืช (มีดอกและไม่มีดอก) และ ● สังคมศึกษาฯ ภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม

7.2 ขั้นสอน

7.2.1 ครูนำตัวอย่างผลงานให้นักเรียนดู แล้วบอกชื่อกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้” พร้อมทั้งอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด

7.2.2 นักเรียนเรียนรู้และบรรยายความหมายของจังหวะและตำแหน่งที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

จังหวะ หมายถึง ระยะเวลาที่สม่ำเสมอ ในทางทัศนศิลป์สามารถรับรู้ได้โดยการมองเห็นในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่าจังหวะและตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ธรรมชาติได้จัด

วางอย่างลงตัวทั้งรูปร่าง รูปทรง เส้น และสีสัน ปรากฏเป็นระยะต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็นจังหวะ จำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท 1. จังหวะที่ซ้ำกัน 2. จังหวะที่ต่อเนื่อง 3. จังหวะที่ต่อเนื่องก้าวหน้า

ตำแหน่ง หมายถึง ที่อยู่หรือที่ตั้งของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีมองเห็น ซึ่งเป็นจุดสนใจหรือจุดเด่นของงานศิลปะ

7.2.3 ครูแจกตะกร้าวัสดุ อุปกรณ์ในการทำดอกไม้ให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบริ้อยก่อน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตตะกร้าอุปกรณ์ที่กลุ่มของนักเรียนได้รับมา รวมถึงตัวอย่างผลงานที่ได้เห็นไป นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดบ้าง”

7.2.4 ครูใช้สื่อภาพดอกไม้ที่นักเรียนช่วยกันแยกภาพระหว่างภาพดอกไม้จริงและดอกไม้ปลอม โดยให้นักเรียนสังเกตภาพ แล้วครูตั้งคำถามที่กลีบดอกไม้ว่ามีลักษณะการเรียงกันของกลีบดอกไม้อย่างไร ขนาดกลีบมีขนาดเล็ก ใหญ่ หรือเท่ากันทั้งดอก และมีสีที่เหมือนหรือต่างกันในแต่ละกลีบ

7.2.5 ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการจัดจังหวะและตำแหน่งของกลีบดอกไม้ และเชื่อมโยงถึงสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมและในงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันออกไป เช่น จังหวะของรั้วบ้าน หรือเสาไฟฟ้าตามท้องถนน

7.2.5 จากนั้นครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดอ่อนอย่างละเอียด และให้ นักเรียนลงมือปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กันที่ละขั้นตอน โดยครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ครูชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง ให้นักเรียนเกิดความอดทนในการแก้ไขปัญหาจากการทำงาน

7.2.6 ครูให้นักเรียนส่งผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

7.2.7 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน

7.3 ชั้นสรุป

7.3.1 ครูให้นักเรียนล้อมวงและถือผลงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นว่า ในกิจกรรม “ทุ่งดอกไม้” นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรไปบ้าง การทำกิจกรรมปะติดก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดดีหรือจุดควรพัฒนา รวมถึงประเมินผลงานแต่ละชั้นที่ครูสุ่มเลือกขึ้นมาจำนวน 3 ชั้น โดยมีเกณฑ์ดีมาก ดีและปานกลาง หลังจากนั้นให้บอกเหตุผลว่าเพราะเหตุใดงานชิ้นนี้ถึงได้อยู่ในเกณฑ์นั้น

7.3.2 ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง “ทุ่งดอกไม้” ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในชีวิตประจำวัน

8. สื่อการเรียนรู้

สื่อ

1. ภาพดอกไม้จริงและภาพดอกไม้ประดิษฐ์
2. ตัวอย่างผลงานสำเร็จ
3. วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ กระดาษวาดเขียน สีเมจิก กรรไกร เชือก เครื่องเจาะกระดาษตาไก่ และมีดคัตเตอร์

แหล่งการเรียนรู้

1. <https://roomin.ru/th/ideas-of-festive-decoration-with-paper-flowers-flowers-made-of-corrugated-paper.html>
2. [https:// www.google.com/search?newwindow](https://www.google.com/search?newwindow)
3. <http://havinghome.com/ideas/photos?id=4335>
4. <https://www.livemaster.ru/item/20584237-tsvety-i-floristika-bolshoj-pion-iz-gofrirovannoj-bumagi>

9. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

วิชาทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วาดภาพระบายสี เรื่อง หน้ากากฮีโร่

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/3 วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี

2. สาระสำคัญ

การวาดภาพให้มีความสวยงามสมจริงนั้นจะต้องเข้าใจองค์ประกอบ และใช้เทคนิคของแสงเงา เทคนิคของน้ำหนักสี และเทคนิคของวรรณะสี โดยปฏิบัติตามวิธีการอย่างถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของการวาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
- 2) เห็นคุณค่าความสำคัญในการวาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
- 3) สร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี

4. สาระการเรียนรู้

“หน้ากากฮีโร่” เป็นกิจกรรมวาดภาพระบายสีผ่านอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ โดยการสร้างสรรค์ผลงานวาดภาพโดยใช้เทคนิคแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี โดยเชื่อมโยงเนื้อหาจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ถึงคุณสมบัติของสสาร (ของแข็ง ของเหลว) พร้อมทั้งบอกชื่อสีในวงจรัสเป็นภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังเกิดความภาคภูมิใจจากการทำของเล่นด้วยตนเองอีกด้วย

5. แนวทางบูรณาการ

- วิทยาศาสตร์ (คุณสมบัติของสสาร)
- ภาษาต่างประเทศ (คำศัพท์เรื่องสี)
- ภาษาไทย (การอธิบาย และการบรรยาย)
- คณิตศาสตร์ (รูปเรขาคณิต)
- การงานอาชีพฯ (การจัดเตรียมและดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์)

หมายเหตุ ● สาระวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สาระวิชารองที่บูรณาการ

6. พัฒนาการแบบองค์รวม

- ด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- ด้านสังคม
- ด้านปัญญา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งให้นักเรียนเข้านั่งตามกลุ่มของตน แล้วตรวจดูความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมอุปกรณ์มาเรียน

7.1.2 ครูตั้งคำถามกับนักเรียน “นักเรียนคิดว่าเมื่อนำสีน้ำลงไปผสมกับน้ำมัน จะเกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใด” เพื่อบูรณาการกับวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงและความดัน (แรงพยุงของของเหลว)

7.1.3 ครูให้นักเรียนทดลองการผสมตัวกันของสีน้ำในน้ำมัน

7.1.4 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า เวลาเราเติมน้ำลงไป ในน้ำมัน จะมีปรากฏการณ์หนึ่งเกิดขึ้น นั่นก็คือคือ ทั้งน้ำและน้ำมันจะไม่ผสมเข้ากัน ไม่เหมือนกับที่เราเอาน้ำเติมกับของเหลวอื่นๆ เช่น นม น้ำผลไม้ เป็นต้น แต่เมื่อเติมน้ำลงไป ในน้ำมัน น้ำมันจะลอยตัวขึ้นมาอยู่เหนือน้ำ เพราะน้ำมันมีความหนาแน่นต่ำกว่า ทำให้เบากว่าและลอยตัวขึ้นมา และโมเลกุลของน้ำมันก็มีระยะห่างและใหญ่กว่าน้ำด้วย จึงไม่สามารถผสมกันได้นั่นเอง โดยบูรณาการ ● วิทยาศาสตร์ คุณสมบัติของสสาร (ของเหลว)

7.2 ขั้นสอน

7.2.1 ครูนำตัวอย่างผลงานให้นักเรียนดู แล้วบอกชื่อกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่” พร้อมทั้งอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด

7.2.2 นักเรียนเรียนรู้การระบายสี โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี การวาด หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน การวาด และระบายสี เพื่อให้เกิดภาพ เป็นงานศิลปะที่มี 2 มิติ เป็นรูปแบบไม่มีความลึกหรืออนุหนา แต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามีความลึกหรืออนุหนาได้ ความงามของจิตรกรรมเกิดจากการใช้สีในลักษณะต่าง ๆ กัน การวาดภาพโดยใช้เทคนิคแสงเงาและน้ำหนัก

แสง หมายถึง สิ่งที่ทำให้เรามองเห็นวัตถุ จะมี 2 ลักษณะ คือ

1. เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น แสงจากดวงอาทิตย์ แสงจากดวงจันทร์ แสงจากดวงดาว เป็นต้น
2. เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้น เช่น หลอดไฟ ไฟฉาย โคมไฟ เทียน เป็นต้น

เงา คือส่วนที่แสงส่องไม่ถึงโดยมีวัตถุหรือสิ่งของบังเอาไว้

น้ำหนัก คือค่าความอ่อนแก่ของสีสันจากจุดที่มีตที่สุดถึงจุดที่สว่างที่สุด หรือค่าความอ่อนแก่ของสีที่เข้มที่สุดจนถึงสีที่จางที่สุด

วรรณะสี (Tone) หลังจากทราบเรื่องวงจรของสีแล้วต่อไปจะมาทำความเข้าใจกับการใช้สีในวงจร เดียวกันเริ่มต้นที่วรรณะสี แบ่งเป็นสองวรรณะ ได้แก่ วรรณะสีร้อนกับวรรณะสีเย็น และครูอธิบายเพิ่มเติมถึงความหมาย อารมณ์ความรู้สึกของแต่ละสี

วรรณะสีเย็น (Cold Tone) มีอยู่ 7 ชนิด ได้แก่ สีเหลือง เหลืองเขียว เขียว เขียวน้ำเงิน น้ำเงิน น้ำเงินม่วง ม่วง สีกลุ่มนี้เมื่อใช้ในงานจะให้ความรู้สึกสดชื่น เย็นสบาย เป็นต้น

วรรณะสีร้อน (Warm Tone) มีอยู่ 7 สี ได้แก่ ม่วง ม่วงแดง แดง แดงส้ม ส้ม ส้มเหลือง เหลือง สีกลุ่มนี้เมื่อใช้ในงานจะรู้สึกอบอุ่น ร้อนแรง สนุกสนาน เป็นต้น

สีกลาง (Muddy Colors) ในความหมายนี้เป็นสีที่เข้ากับสีได้ทุกสี ได้แก่ สีน้ำตาล สีขาว สีเทาและดำ สีเหล่านี้เมื่อนำไปใช้งานลดความรุนแรงของสีอื่นและจะเสริมให้งานดูเด่นยิ่งขึ้น

ครูให้นักเรียนตอบข้อสีในวงจรสีเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ● ภาษาต่างประเทศ คำศัพท์เรื่องสี

7.2.3 ครูแจกตะกร้าวัสดุ อุปกรณ์ในการทำหน้ากากฮีโร่ให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบร้อยก่อน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตตะกร้าอุปกรณ์ที่กลุ่มของนักเรียนได้รับมา รวมถึงตัวอย่างผลงานที่ได้เห็นไป นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดบ้าง”

7.2.4 จากนั้นครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดและให้ นักเรียนลงมือปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กันที่ละขั้นตอน โดยครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ครูชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง ให้นักเรียนเกิดความอดทนในการแก้ไขปัญหาจากการทำงาน

7.2.5 ครูให้นักเรียนส่งผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

7.2.6 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน

7.3 ชั้นสรุป

7.3.1 ครูให้นักเรียนล้อมวงและถือผลงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นว่า ในกิจกรรม “หน้ากากฮีโร่” นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรไปบ้าง การวาดภาพระบายสีก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดดีหรือจุดควรพัฒนา รวมถึงประเมินผลงานแต่ละชิ้นที่ครูสุ่มเลือกขึ้นมาจำนวน 3 ชิ้น โดยมีเกณฑ์ดีมาก ดีและปานกลาง หลังจากนั้นให้บอกเหตุผลว่าเพราะเหตุใดงานชิ้นนี้ถึงได้อยู่ในเกณฑ์นั้น

7.3.2 ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง “หน้ากากฮีโร่” ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในชีวิตประจำวัน

8. สื่อการเรียนรู้

สื่อ

1. การทดลองสีน้ำและน้ำมัน ได้แก่ สีน้ำ น้ำมัน นม น้ำผลไม้ และขวดน้ำ
2. ตัวอย่างผลงานสำเร็จ
3. วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ กระดาษวาดเขียน สีเมจิก กรรไกร เชือก เครื่องเจาะกระดาษตาไก่ และมีดคัตเตอร์

489435166

CD IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แหล่งการเรียนรู้

1. <https://www.dek-d.com/lifestyle/643/>
2. https://pantip.com/DM-avenger-captain-america-mask-printable-0910_FDCOM.pdf

9. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

CU Thesais 6083305827 thesais / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การปั้น

เรื่อง หายซีตัวอะไร

วิชาทัศนศิลป์
จำนวน 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/4 สร้างสรรค์งานปั้นจากดินน้ำมันหรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอดจากจินตนาการ

2. สาระสำคัญ

การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของการปั้นตามจินตนาการ
- 2) เห็นคุณค่าความสำคัญของการปั้นตามจินตนาการ
- 3) สร้างสรรค์ผลงานปั้นตามจินตนาการ

4. สาระการเรียนรู้

“หายซีตัวอะไร” เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานปั้นตามจินตนาการจากแบ่งโดว์ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายจากการทำแบ่งโดว์ที่เชื่อมโยงเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ถึงการวัดปริมาตร หรือความจุ และผู้เรียนสามารถจำแนกรูปเรขาคณิตผ่านการปั้นส่วนประกอบต่างๆของผลงาน ทั้งยังสอดแทรกเนื้อหาเรื่องวัฏจักรชีวิตของสัตว์ (การออกลูกเป็นไข่และการออกลูกเป็นตัว) พร้อมทั้งอธิบายวิธีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน

5. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ (บอกหน่วยการวัดปริมาตร หรือความจุ และจำแนกรูปเรขาคณิต)
- วิทยาศาสตร์ (วัฏจักรชีวิตของสัตว์ ออกลูกเป็นไข่และออกลูกเป็นตัว)
- สุขศึกษาฯ (กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย)
- ภาษาไทย (การเขียน การอธิบาย และการบรรยาย)
- การงานอาชีพฯ (การจัดเตรียมและดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์)

หมายเหตุ ● สาระวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สาระวิชารองที่บูรณาการ

6. พัฒนาการแบบองค์รวม

- ด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- ด้านสังคม
- ด้านปัญญา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งให้นักเรียนเข้านั่งตามกลุ่มของตน แล้วตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมอุปกรณ์มาเรียน ได้แก่ เลื้อยก้นเป็อน และเครื่องเขียน

7.1.2 ครูให้นักเรียนร้องเพลงช้าง และนักเรียนปั้นดินน้ำมันเป็นรูปช้าง ตามเพลงที่ร้อง

7.1.3 เมื่อปั้นเสร็จแล้วให้นักเรียนอาสาสมัครอธิบายขั้นตอนและวิธีการปั้นให้เพื่อนฟัง จากนั้นให้เพื่อนนักเรียนร่วมกันเลือกผลงานที่สวยงามและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

7.1.4 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า งานปั้น เป็นงานทัศนศิลป์รูปแบบหนึ่ง มีลักษณะเป็นงาน 3 มิติ สามารถมองเห็นได้ทุกด้าน ซึ่งนักเรียนเคยศึกษาและฝึกปฏิบัติมาบ้างแล้ว

7.1.5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหลักในการสร้างสรรค์ผลงานปั้น โดยครูใช้คำถามว่า ช้างเป็นสัตว์ชนิดใด วัฏจักรชีวิตของช้างเป็นแบบใด และอาหารของช้างคืออะไร เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับ ●วิทยาศาสตร์ เรื่องสิ่งมีชีวิตและการดำรงชีวิต วัฏจักรชีวิตของสัตว์ (ออกลูกเป็นไข่และออกลูกเป็นตัว)

7.2 ขั้นสอน

7.2.1 ครูนำตัวอย่างผลงานให้นักเรียนดู แล้วบอกชื่อกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร” พร้อมทั้งอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกให้เรียนรู้วิธีการทำแบ่งโดว์ ครั้งที่สอง ให้สร้างสรรค์ผลงานปั้นจากแบ่งโดว์

7.2.2 ครูแจกตะกร้าวัสดุ อุปกรณ์ในการทำแบ่งโดว์ให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบบร้อยก่อน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตตะกร้าอุปกรณ์ที่กลุ่มของนักเรียนได้รับมา รวมถึงตัวอย่างผลงานที่ได้เห็นไป นักเรียนคิดว่าในการปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดบ้าง” และครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนตอบ แล้วครูจึงแจกแจงวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการทำงาน

7.2.3 จากนั้นครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดอ่อนอย่างละเอียด และให้ นักเรียนลงมือปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กันทีละขั้นตอน ซึ่งครูจะฉายภาพขั้นตอนการทำงานบนจอภาพหน้าห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้สังเกตและทบทวนขั้นตอนนั้นด้วยตนเองอีกครั้ง โดยมีครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ซึ่งครูสามารถชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการทำแบ่งโดว์ ดังนี้

ส่วนผสมแป้งโดว์ บุรณาการ ●คณิตศาสตร์ เรื่อง บอกหน่วยการวัดปริมาตร หรือความจุ

- แป้งสาลีเนกประสงค์ 1 ถ้วยตวง	- เกลือ ¼ ถ้วยตวง
- น้ำมัน ¼ ถ้วยตวง	- น้ำมันพืช ½ ช้อนโต๊ะ
- ทัพพี	- ภาชนะรอง

วิธีทำแป้งโดว์ บุรณาการ ● สุขศึกษาฯ กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย

1. เทน้ำอุ่นลงในชามผสม และนำส่วนผสมทั้งหมดผสมลงในภาชนะผสม คนให้เข้ากัน
2. เติมน้ำมันพืชลงไป คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วใช้ทัพพีคนให้เข้ากันจนมีลักษณะเป็นก้อน
3. พอแป้งเริ่มเย็น ให้นำก้อนแป้งที่ได้มานวดบนกระดาษรองเพื่อให้ได้แป้งโดว์ที่มีลักษณะเรียบ และยืดหยุ่นง่าย

4. เก็บแป้งโดว์ใส่ภาชนะที่มีฝาปิดสนิท กระจุก หรือถุงซิปล็อค ไม่ให้ควรให้อากาศเข้า ระวังแป้งโดว์ไม่ให้โดนลม โดนแดด และความร้อนสูง ก็จะสามารถยืดอายุของแป้งขึ้นไปอีก

7.2.4 เมื่อได้แป้งโดว์แล้ว ครูอธิบายเรื่องการปั้นหมายถึง การนำเอาวัสดุที่มีเนื้ออ่อน เช่น ขี้ผึ้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน ที่สามารถเปลี่ยนรูปได้ มาผ่านกระบวนการในการเพิ่มวัสดุให้เกิดเป็นรูปทรงตามต้องการมีลักษณะเป็น 3 มิติ โดยใช้มือและวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ ช่วยในการสร้างงานปั้น นอกจากนี้ งานปั้นยังเป็นงานศิลปะที่สามารถสัมผัสกับส่วนต้น ลึก หนา บาง ได้ตามความเป็นจริง ไม่เหมือนงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ ที่ผู้ชมจะสัมผัสกับความตื้นลึก หนา หรือบางได้จากความรู้สึกเท่านั้น

การปั้นโดยทั่วไป แบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1.การปั้นแบบลอยตัว (Round - relief) การปั้นแบบลอยตัว เป็นการปั้นที่สามารถมองเห็นได้ทุกด้านโดยรอบ ปกติจะมีฐานอยู่เพื่อให้ตั้งกับพื้นได้ พบเห็นมากในการสร้างอนุสาวรีย์และรูปเคารพต่าง ๆ ลักษณะการปั้นมีทั้งขนาดเท่าของจริงและใหญ่กว่าของจริง แต่ที่สำคัญจะต้องยึดถือความเหมือนต้นแบบให้มากที่สุด เช่น พระบรมรูปทรงม้า รูปปั้นศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี เป็นต้น

2. การปั้นแบบนูนสูง (High - relief) การปั้นแบบนูนสูง เป็นการปั้นที่มีแผ่นหลังรองรับและมีส่วนที่นูนสูงขึ้น มาจากแผ่นพื้นหลังมากกว่าปั้นนูนต่ำความนูนสูงของรูปปั้นนูนสูงจะแตกต่างกันไปมากบ้าง น้อยบ้างตามจุดประสงค์ของการปั้นนั้น ๆ การสร้างสรรค์งานปั้นแบบนูนสูงนี้จะต้องให้เกิดความงามทางด้านหน้าและด้านข้าง เช่น รูปปั้นบริเวณฐานของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย รูปปั้นนูนสูงประดับฝาผนังต่าง ๆ เป็นต้น

3.การปั้นแบบนูนต่ำ (Low - relief) การปั้นแบบนูนต่ำ เป็นการปั้นที่จะต้องมีส่วนหลังรองรับและนูนสูงขึ้นมาจากพื้นเพียงเล็กน้อย มองเห็นเพียงด้านหน้าเพียงด้านเดียว การสร้างสรรค์งานปั้นแบบนูนต่ำนี้จะต้องทำให้เกิดความงามเฉพาะด้านหน้าเท่านั้น เช่น เหรียญบาท เหรียญตรา เหรียญรูปพระ เป็นต้น

489435166

พร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดและให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกันไปพร้อมๆ กันทีละขั้นตอน ซึ่งครูจะฉายภาพขั้นตอนการทำงานบนจอภาพหน้าห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สังเกตและทบทวนขั้นตอนนั้นด้วยตนเองอีกครั้ง มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการปั้น โดยออกแบบไว้ในกระดาษ (ใบงาน)
- 2) ปั้นส่วนประกอบต่างๆ เป็นชิ้นๆ
- 3) นำส่วนประกอบมาติดเข้าด้วยกัน โดยเริ่มติดส่วนหลักก่อน ตามด้วยส่วนย่อย แล้วจึงระบายสีลงบนแป้นโดว์ตกแต่งรายละเอียดทั้งหมดให้สวยงามสมบูรณ์

7.2.5 ครูแนะนำให้นักเรียนเข้าใจเทคนิคในการปั้น เพื่อบูรณาการเข้ากับคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปเรขาคณิต ว่า “นักเรียนจะต้องรู้จักสังเกตลักษณะของสิ่งมีชีวิตต่างๆ รอบตัวว่ามีรูปร่าง รูปทรง และลักษณะเฉพาะอย่างไรบ้าง จึงจะสามารถปั้นให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นแบบได้”

7.2.6 ครูแนะนำการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น แล้วแจกวัสดุ อุปกรณ์การปั้นให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบร้อยแล้ว

7.2.7 ครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนแต่ละคนปั้นรูปปั้นสัตว์ที่ตนเองสนใจหรือชื่นชอบ โดยออกแบบผลงานลงใบงาน และสร้างสรรค์ผลงานตามทีออกแบบ โดยมีครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ซึ่งครูสามารถชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง

7.2.8 ครูให้นักเรียนส่งผลงานปั้นที่เสร็จสมบูรณ์พร้อมใบงาน

7.2.9 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน

7.3 ขึ้นสรุป

7.3.1 ครูให้นักเรียนล้อมวงและถือผลงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นว่า ในกิจกรรม “ทายซิตัวอะไร” นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรไปบ้าง งานปั้นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร แล้วครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดดีหรือจุดควรพัฒนา รวมถึงประเมินผลงานแต่ละชิ้นที่ครูสุ่มเลือกขึ้นมาจำนวน 3 ชิ้น โดยมีเกณฑ์ดีมาก ดีและปานกลาง หลังจากนั้นให้บอกเหตุผลว่าเพราะเหตุใดงานชิ้นนี้ถึงได้อยู่ในเกณฑ์นั้น

7.3.2 ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ทายซิตัวอะไร ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานปั้นรูปปั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

8. สื่อการเรียนรู้

สื่อ

1. ตัวอย่างผลงานสำเร็จ
2. วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ แป้นโดว์ : แป้นสาธิตเนกประสงค์ เกลือ น้ำอุ่น น้ำมัน กะละมัง ทัพพี กระจาดรอง ชุดเครื่องมือปั้นประเภทต่างๆ สีอะคริลิก ฟ้าเซ็ด กระดาษหนังสือพิมพ์ แม่เหล็ก และกา
3. PowerPoint ขั้นตอนการทำงานประกอบคำอธิบาย
4. เครื่องฉายภาพ (Projector)

แหล่งการเรียนรู้

1. <http://www.archeep.com/sumoclay.html>
2. <https://pantip.com/topic/30485919>

9. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

CU ThesIs 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

วิชาทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ภาพพิมพ์

เรื่อง กระเป๋าดอเรมอน

จำนวน 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/5 สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในภาพ

2. สาระสำคัญ

วัสดุต่างๆ สามารถนำมาสร้างสรรค์การพิมพ์ภาพได้โดยการจัดวางตำแหน่งวัสดุในผลงานให้เกิดเป็นรูปร่างต่างๆ ตามจินตนาการ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ
- 2) เห็นคุณค่าความสำคัญในงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ
- 3) สร้างสรรค์และจัดวางตำแหน่งในผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ

4. สาระการเรียนรู้

“กระเป๋าดอเรมอน” เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์และจัดวางตำแหน่งในผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ถึงวัสดุ ซึ่งแม่พิมพ์ที่นำมาใช้เป็นวัสดุในชีวิตประจำวัน คือ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ อีกทั้งผู้เรียนได้ตกแต่งผลงานจากการเย็บกระดุมและเรียนรู้วิธีการดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ อีกด้วย

5. แนวทางบูรณาการ

- วิทยาศาสตร์ วัสดุในชีวิตประจำวัน
- การงานอาชีพฯ (การดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ)
- ภาษาไทย (วรรณกรรม/นิทาน)
- คณิตศาสตร์ รูปเรขาคณิต

หมายเหตุ ● สาระวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สาระวิชารองที่บูรณาการ

6. พัฒนาการแบบองค์รวม

- ด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- ด้านสังคม
- ด้านปัญญา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งให้นักเรียนเข้านั่งตามกลุ่มของตน แล้วตรวจดูความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมอุปกรณ์มาเรียน

7.1.2 ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังเรื่อง เสื่อแห่งความสุข ● ภาษาไทย วรรณกรรม (นิทาน)

กาลครั้งหนึ่ง มีพระราชองค์หนึ่ง ทรงประชวรด้วยความทุกข์ พระองค์ทรงปรารถนาว่า ผู้ที่รักษาพระองค์ให้พ้นความทุกข์ได้จะทรงแบ่งพระราชสมบัติกึ่งหนึ่งให้ บรรดาแพทย์หลวงทั้งหลาย หมัดปัญญาที่จะรักษาพระองค์ แต่มีนักปราชญ์ผู้หนึ่งทูลว่า มีวิธีเดียวที่จะทำให้พระราชาทรงหายจากโรงแห่งความทุกข์ได้ ก็คือ “จะต้องนำเสื่อของผู้ที่มีความสุขที่สุดในชีวิตมาทรงสวม” พระราชาทรงสั่งให้ข้าราชการบริหารเสาะแสวงหาเสื่อของผู้ที่มีความสุขที่สุดในชีวิตมาถวายเป็นการด่วน แต่หลังจากเสาะแสวงหาอยู่เป็นเวลานานปีทั่วพระราชอาณาจักร บรรดาข้าราชการทั้งหลายก็หาพบไม่ เพราะบางคนร่ำรวยแต่สุขภาพไม่ดี บางคนสุขภาพดีแต่ยากจน บางคนทั้งร่ำรวยและสุขภาพดี แต่ก็มีอยู่อย่างอื่น จนกระทั่งวันหนึ่ง บรรดาข้าราชการ ผ่านกระท่อมหลังหนึ่ง และได้ยินเสียงร่ำร้องอย่างมีความสุขออกมาว่า “ทำงานเสร็จแล้ว กินอาหารเรียบร้อยแล้ว ต่อไปนี้ข้าจะได้หลับนอนสบาย ข้าเป็นผู้ที่มีความสุขมากที่สุดในชีวิต...” บรรดาข้าราชการทั้งหลายจึงกรูกันเข้าไปในกระท่อม เพื่อขอเสื่อของชายผู้มีความสุขมากที่สุดในชีวิตมาถวายแด่พระราชบิดา แต่เมื่อทุกคนเข้าไปในกระท่อม เขาก็พบว่า ชายผู้มีความสุขมากที่สุดในชีวิตนั้นยากจนเสียจนไม่มีแม้แต่เสื่อสวมอยู่บนตัวเขา นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความสุข เริ่มต้นมาจากหัวใจ

7.1.3 หลังจากที่นักเรียนฟังนิทานจบ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง

7.1.4 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ในสังคมของเรานั้น มีผู้คนอาศัยอยู่อย่างมากมาย หลายคนอยู่อย่างพอมีพอกิน บางคนใช้ชีวิตอย่างคนรวยทั้งที่ไม่ได้มีเงินทองมากมาย แต่บางคนยากจนหาเช้ากินค่ำ หรือบางคนก็ทำงานอย่างหนักเพื่ออนาคตจนสุขภาพเสื่อมโทรม การมีเงินทองมากหรือน้อยไม่สามารถวัดค่าของความสุขได้ แต่หากเป็นใจที่รู้ค่าของความสุขนั้นจึงจะเป็นสุข นักเรียนคิดว่า ถ้านักเรียนมีกระเป๋าคณะพิเศษแบบโตแรมอน นักเรียนอยากใส่อะไรในกระเป๋าคณะอะไร ดังนั้นกิจกรรมครั้งนี้จึงมีชื่อว่า “กระเป๋าคณะโตแรมอน”

7.2 ขั้นสอน

7.2.1 ครูนำตัวอย่างผลงานให้นักเรียนดู แล้วบอกชื่อกิจกรรม “กระเป๋าคณะโตแรมอน” พร้อมทั้งอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด พร้อมอธิบายบทบาท

เรื่องภาพพิมพ์ (Graphic Art) หมายถึง ผลงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยวิธีการพิมพ์ กดให้ติดเป็นภาพ บนกระดาษจากแม่พิมพ์ชนิดต่างๆ เช่น แม่พิมพ์ไม้ แม่พิมพ์โลหะ หรือแม่พิมพ์อื่นๆ ซึ่งแม่พิมพ์เหล่านั้นศิลปิน ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยตัวของเขาเอง การพิมพ์ภาพนั้นจะต้องมีแม่พิมพ์ที่ใช้เป็นแบบอย่างสำหรับในการพิมพ์ ซึ่งสามารถเลือกใช้วัสดุต่างๆ นำมาเป็นแม่พิมพ์ได้ เช่น ไม้ กิ่งไม้ ไม้ กระดาษ ไม้ก๊อก กระดุม ขวด ขึ้นเผือก เป็นต้น แต่วัสดุต่างๆ ที่จะนำมาเป็นแม่พิมพ์นั้นต้องมีร่องมีรอย ซึ่งจะเป็ร่องลึกมากหรือลึกล็กน้อยก็ขึ้นอยู่กับลักษณะแบบอย่างหรือรูปแบบในการพิมพ์ การพิมพ์ภาพในขั้นตอนแรกจะ ต้องออกแบบหรือร่างแบบเสียก่อน เพื่อที่จะได้ภาพพิมพ์ที่สวยงามและถูกต้องตามแบบอย่างที่ต้องการ

การพิมพ์ภาพมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. แม่พิมพ์ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพิมพ์
2. วัสดุที่ใช้พิมพ์ลงไป
3. สีที่ใช้ในการพิมพ์
4. ผู้พิมพ์

7.2.2 ครูให้นักเรียนบอกวัสดุต่างๆ ที่สามารถนำมาสร้างสรรค์การพิมพ์ภาพได้ เช่น ไม้ ดอกไม้ ฝาขวดน้ำ เป็นต้น และเรียนรู้การใช้เครื่องมือต่างๆ ในการพิมพ์ภาพบนกระดาษ โดยการจัดวางตำแหน่งวัสดุในผลงานให้เกิดเป็นรูปร่างต่างๆ ตามจินตนาการ

7.2.3 ครูแจกกระดาษวัสดุ อุปกรณ์ในการทำภาพพิมพ์ให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบร้อยก่อน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตกระดาษอุปกรณ์ที่กลุ่มของนักเรียนได้รับมา รวมถึงตัวอย่างผลงานที่ได้เห็นไป นักเรียนคิดว่าในการปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดบ้าง” พร้อมทั้งให้นักเรียนออกแบบลวดลาย

7.2.4 จากนั้นครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอนอย่างละเอียดและให้ นักเรียนลงมือปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กันที่ละขั้นตอน โดยครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ครูชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง ให้นักเรียนเกิดความอดทนในการแก้ไขปัญหาจากการทำงาน

7.2.5 ครูให้นักเรียนบอกวิธีการดูแลรักษาความสะอาดข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ และสอนให้นักเรียนเย็บกระดุม หรือลูกปัด เป็นการตกแต่งกระดาษเพิ่มเติม เพื่อบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

- การงานอาชีพฯ การดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องใช้อื่นๆ

7.2.6 ครูให้นักเรียนส่งผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

7.2.7 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน

7.3 ขึ้นสรุป

7.3.1 ครูให้นักเรียนล้อมวงและถือผลงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นว่า ในกิจกรรม “กระดาษโดเรมอน” นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรไปบ้าง การพิมพ์ภาพก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดดีหรือจุดควรพัฒนา รวมถึงประเมินผลงานแต่ละชิ้นที่ครูสุ่มเลือกขึ้นมาจำนวน 3 ชิ้น โดยมีเกณฑ์ดีมาก ดีและปานกลาง หลังจากนั้นให้บอกเหตุผลว่าเพราะเหตุใดงานชิ้นนี้ถึงได้อยู่ในเกณฑ์นั้น

7.3.2 ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง “กระเป๋าทอเรมอน” ครูแนะนำให้เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในชีวิตประจำวัน

8. สื่อการเรียนรู้

สื่อ

1. นิทาน เรื่อง เสื้อแห่งความสุข
2. ตัวอย่างผลงานสำเร็จ
3. วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ แม่พิมพ์ เช่น ใบไม้ ผลไม้ ดอกไม้ กิ่งไม้ เชือก ผาขวดน้ำ ฟองน้ำ เป็นต้น ถุงผ้า ถุงพลาสติก สีพลาสติก ปากกาเมจิกเขียนผ้า พู่กันขนาดต่างๆ จาน กระดาษ กระป๋องน้ำ ผ้าเช็ด กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดุมกรรไกร มีด และกาว

แหล่งการเรียนรู้

1. <http://www.guanimongyai.com/webboards/330210/เสื้อแห่งความสุข>
2. <https://www.jeban.com/topic/86960>

9. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

วิชาทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ศิลปะประดิษฐ์

เรื่อง หุ่นกระต๊อกระต๊อ

จำนวน 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน

ตัวชี้วัด ป.5/7 บรรยายประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

2. สาระสำคัญ

งานทัศนศิลป์มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ประโยชน์และคุณค่าที่แตกต่างกันไปตามประเภทของงาน เราจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อให้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสมสวยงาม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ
- 2) ชื่นชมและเห็นความสำคัญของงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ
- 3) จำแนกและเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ
- 4) สร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการทางทัศนศิลป์ได้

4. สาระการเรียนรู้

“หุ่นกระต๊อกระต๊อ” เป็นกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทางทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ ผ่านการเรียนรู้จากนิทานที่เชื่อมโยงการวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร การดำเนินเรื่องราว รับผลที่ได้จากนิทานผ่านการสะท้อนคิดถึงหน้าที่พลเมืองในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสอดแทรกประวัติหุ่นไทยในสมัยปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ แก้ไขปัญหาและจัดการปัญหา โดยสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

5. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย (การอธิบาย การบรรยาย การเขียน การพูด)
- สังคมศึกษาฯ (ประวัติศาสตร์)
- การงานอาชีพฯ (งานประดิษฐ์)
- คณิตศาสตร์ (การวัดขนาด)
- สุขศึกษาฯ (กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย)

หมายเหตุ ● สารวิชาหลักที่บูรณาการ ○ สารวิชารองที่บูรณาการ

6. พัฒนาการแบบองค์รวม

- ด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- ด้านสังคม
- ด้านปัญญา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งให้นักเรียนเข้านั่งตามกลุ่มของตน แล้วตรวจดูความพร้อมของนักเรียนในการเตรียมอุปกรณ์มาเรียน

7.1.2 ครูเล่นเกมทายปริศนาภาพ โดยครูจับฉลากหมายเลข จับได้ตรงหมายเลขใด ให้เปิดหมายเลขนั้น แล้วถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดว่าเป็นภาพของวัสดุ หรืออุปกรณ์อะไรในการสร้างงานศิลปะ จนภาพจนมีผู้ตอบถูก และให้นักเรียนช่วยกันอธิบายถึงภาพที่เห็นว่าหน้าของการใช้งานคืออะไร ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ประเภทใดได้บ้าง

7.1.3 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า งานทัศนศิลป์มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ประโยชน์และคุณค่าที่แตกต่างกันไปตามประเภทของงาน เราจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อให้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสมสวยงาม

ตารางจำแนกความแตกต่างงานทัศนศิลป์

ประเภทงาน	วิธีการสร้าง	วัสดุและอุปกรณ์	ลักษณะ
1. จิตรกรรม	วาด ระบาย ชูต ชีด แต้ม สลัก	กระดาษ พู่กัน สี อุปกรณ์วาดภาพ ระบายสี	แบนเป็นพื้นระนาบ สองมิติ ลวงตาเป็นสามมิติ
2. ประติมากรรม	ปั้น แกะ สลัก หล่อ	ดินเหนียว ดินน้ำมัน ไม้ ปูน โลหะ หินอ่อน	เป็นงานสามมิติ
3. ภาพพิมพ์	กดทับ	แม่พิมพ์ กระดาษพิมพ์ภาพ	แบนเป็นพื้นระนาบ สองมิติ ลวงตาเป็นสามมิติ
4. สถาปัตยกรรม	ประกอบ ต่อเติม	อิฐ หิน ไม้ ปูน โลหะ	เป็นงานสามมิติ ขนาดใหญ่โต ใช้เนื้อที่มาก

7.2 ชั้นสอน

7.2.1 ครูให้นักเรียนดูการ์ตูน เรื่อง จอมโกหก และถามนักเรียนว่า ตัวละครในการ์ตูนมีใครบ้าง ลักษณะของตัวละครเป็นอย่างไร เกิดเหตุการณ์อะไร ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคืออะไร และได้ข้อคิดอะไรจากการ์ตูนเรื่องนี้บ้าง เพื่อบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ● ภาษาไทย การอธิบาย การบรรยาย และ ● สังคมศึกษา หน้าที่พลเมืองที่ดี

7.2.2 ครูนำตัวอย่างผลงานให้นักเรียนดู แล้วบอกชื่อกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” พร้อมทั้งอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด

7.2.3 ครูแจกตะกร้าวัสดุ อุปกรณ์ในการทำหุ่นกระต๊อกระต๊อให้นักเรียนกลุ่มที่เรียบร้อยก่อน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนสังเกตตะกร้าอุปกรณ์ที่กลุ่มของนักเรียนได้รับมารวมถึงตัวอย่างผลงานที่ได้เห็นไป นักเรียนคิดว่าในการปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดบ้าง”

7.2.4 ครูให้นักเรียนแต่งนิทานสั้นถ่ายทอดอารมณ์ ความคิดที่สื่อความหมายจากการใช้ในการแสดงประกอบ “หุ่นกระต๊อกระต๊อ”

7.2.5 นักเรียนเรียนรู้การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ครูคอยดูแลช่วยเหลือและสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ครูชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ดี หรือให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามปฏิบัติงานด้วยตนเอง ให้นักเรียนเกิดความอดทนในการแก้ไขปัญหาจากการทำงาน

7.2.5 นักเรียนตกแต่งเพิ่มเติมผลงานด้วยวิธีการแปลกใหม่ที่นอกเหนือที่ได้วางแผนไว้ตามความคิดของนักเรียนอย่างอิสระ

7.2.6 ครูให้นักเรียนส่งผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

7.2.7 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน

7.2.8 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานนิทานหุ่นกระต๊อกระต๊อหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม

7.3 ชั้นสรุป

7.3.1 ครูให้นักเรียนล้อมวงและถือผลงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นว่า ในกิจกรรม “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรไปบ้าง การทำกิจกรรมนี้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดดีหรือจุดควรพัฒนา รวมถึงประเมินผลงานแต่ละชั้นที่ครูสุ่มเลือกขึ้นมาจำนวน 3 ชั้น โดยมีเกณฑ์ดีมาก ดีและปานกลาง หลังจากนั้นให้บอกเหตุผลว่าเพราะเหตุใดงานชิ้นนี้ถึงได้อยู่ในเกณฑ์นั้น

7.3.2 ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง “หุ่นกระต๊อกระต๊อ” ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในชีวิตประจำวัน

489435166

CD IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

8. สื่อการเรียนรู้

สื่อ

1. เกมทายปริศนาภาพ
2. การ์ตูน เรื่อง จอมโกหก
3. ตัวอย่างผลงานสำเร็จ
4. วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสาธิต ได้แก่ กระดาษสีสองหน้า กระดาษวาดเขียน สีไม้ สีเมม ไม้ตะเกียบ เชือก เครื่องเจาะกระดาษตาไก่ เบ้าทองเหลือง เชือก มีดคัตเตอร์ กรรไกร และกาว

แหล่งการเรียนรู้

1. <http://www.benpublishing.net/2017/01/25/tissue-roll-puppet/>
2. <https://www.creativemove.com/creative/recycled-by-eric-barclay/>

9. การวัดและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์พัฒนาการแบบองค์รวม

489435166

CU Thesais 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ผลการวิเคราะห์พัฒนาการแบบองค์รวม

ทุ่งดอกไม้

ลำดับ ที่	ร่างกาย					รวม	อารมณ์					รวม	สังคม					รวม	ปัญญา					รวม						
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5							
1	3	3	3	4	4	17	3.4	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4
2	5	4	4	5	4	22	4.4	5	5	5	5	5	25	5.0	4	3	4	3	5	5	5	19	3.8	5	5	4	4	3	21	4.2
3	3	3	3	4	4	17	3.4	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
4	4	3	3	4	3	17	3.4	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4
5	3	3	4	4	4	18	3.6	3	3	5	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
6	3	3	3	4	3	16	3.2	3	3	5	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
7	4	3	4	4	3	18	3.6	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4
8	3	3	3	4	4	17	3.4	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	3	3	3	3	3	16	3.2	4	5	3	3	3	18	3.6
9	4	3	3	4	3	17	3.4	3	3	5	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4
10	5	4	4	5	4	22	4.4	5	4	5	5	5	24	4.8	4	3	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	4	4	3	20	4.0
11	3	3	3	4	4	17	3.4	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
12	4	3	3	4	4	18	3.6	4	4	5	5	4	22	4.4	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
13	3	3	3	4	4	17	3.4	5	3	5	5	4	22	4.4	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
14	4	3	4	4	3	18	3.6	3	3	5	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4
15	5	4	3	4	4	20	4.0	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	5	3	3	3	18	3.6
16	3	3	4	4	4	18	3.6	3	4	5	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	3	3	17	3.4	4	4	3	3	3	17	3.4

17	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	23	4.6	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
18	5	3	3	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
19	5	4	3	4	4	4	4	4	3	5	4	21	4.2	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	3	3	18	3.6
20	5	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	25	5.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	4	3	20	4.0
21	3	4	3	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	3	3	18	3.6
22	5	3	3	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
23	4	3	4	5	4	4	4	4	5	5	5	25	5.0	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	4	3	20	4.0
24	4	4	3	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
25	4	4	3	4	4	4	4	4	5	5	5	23	4.6	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	3	3	18	3.6
26	4	3	4	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
27	4	3	3	4	4	4	4	4	4	5	4	23	4.6	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
28	3	3	4	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
29	5	4	3	4	4	4	4	4	3	5	4	20	4.0	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
30	3	3	3	5	4	4	4	4	4	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
31	5	3	3	4	4	4	4	4	5	4	4	23	4.6	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
32	4	3	3	4	4	4	4	4	3	5	4	21	4.2	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
33	5	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5	24	4.8	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	4	3	20	4.0
34	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
35	4	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	24	4.8	4	3	4	3	5	19	3.8	4	4	4	3	18	3.6
36	4	4	3	5	4	4	4	4	3	5	4	21	4.2	4	3	4	3	4	18	3.6	4	5	3	3	18	3.6
37	5	3	3	4	4	4	4	4	4	5	4	22	4.4	4	3	4	3	3	17	3.4	4	4	3	3	17	3.4

38	5	4	4	4	4	3	20	4.0	5	4	5	4	23	4.6	4	3	4	3	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
39	4	4	4	4	3	3	19	3.8	4	4	5	5	4	22	4.4	4	3	4	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6
40	4	4	4	4	4	4	20	4.0	4	4	5	5	4	23	4.6	4	3	4	3	17	3.4	4	5	3	3	18	3.6

หน้าภาคใต้

ลำดับ ที่	ร่างกาย					รวม	อารมณ์					รวม	สังคม					รวม	ปัญญา					รวม	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		
																									รวม
1	3	4	3	4	5	19	3.8	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	3.8	4	4	3	4	18	3.6
2	5	4	4	5	5	23	4.6	5	5	5	5	25	5.0	4	5	3	5	22	4.4	5	5	4	4	22	4.4
3	3	4	3	4	5	19	3.8	5	4	5	4	23	4.6	4	4	5	3	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8
4	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	18	3.6	4	4	3	4	18	3.6
5	3	4	4	4	5	20	4.0	5	4	5	4	23	4.6	4	4	5	3	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8
6	3	4	3	4	5	19	3.8	4	4	5	4	22	4.4	4	4	5	3	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8
7	4	4	4	4	5	21	4.2	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	18	3.6	4	4	3	4	18	3.6
8	3	4	3	4	5	19	3.8	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	18	3.6	4	5	3	4	19	3.8
9	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	5	4	22	4.4	4	4	5	3	19	3.8	4	4	3	4	18	3.6
10	5	4	4	5	5	23	4.6	5	5	5	5	25	5.0	4	4	5	3	20	4.0	4	5	4	4	21	4.2
11	3	4	3	4	5	19	3.8	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	18	3.6	4	5	3	4	19	3.8
12	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	5	4	22	4.4	4	4	5	3	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8
13	3	4	3	4	5	19	3.8	5	4	5	4	23	4.6	4	3	5	3	18	3.6	4	5	3	4	19	3.8

14	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	4	21	4.2	5	4	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	18	3.6	4	4	3	3	4	18	3.6
15	5	4	3	4	5	5	4	5	4	5	4	4	21	4.2	5	4	5	4	23	4.6	4	4	4	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
16	3	4	4	4	5	5	4	5	5	4	5	4	20	4.0	4	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	4	3	3	4	18	3.6
17	5	4	4	4	5	4	5	5	4	5	5	4	22	4.4	5	4	4	23	4.6	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
18	5	4	3	4	5	4	4	5	4	5	4	5	21	4.2	4	5	4	22	4.4	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
19	5	4	3	4	5	4	5	5	4	5	4	5	21	4.2	5	4	4	23	4.6	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	3	3	4	19	3.8
20	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	23	4.6	5	5	5	25	5.0	4	4	5	5	3	3	20	4.0	4	5	4	4	4	21	4.2
21	3	4	3	4	5	5	5	5	5	5	4	5	19	3.8	5	5	4	24	4.8	4	4	3	5	3	4	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
22	5	4	3	4	5	4	5	5	4	5	5	4	21	4.2	4	5	4	23	4.6	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
23	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	22	4.4	5	5	5	25	5.0	4	4	5	5	3	4	21	4.2	4	5	4	4	4	21	4.2
24	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	4	5	20	4.0	5	5	4	24	4.8	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
25	4	4	3	4	5	4	5	5	4	5	5	5	20	4.0	5	4	5	24	4.8	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	3	3	4	19	3.8
26	4	4	4	4	5	4	5	5	4	5	4	5	21	4.2	5	4	5	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
27	4	4	3	4	5	4	5	5	4	5	5	4	20	4.0	5	4	5	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
28	3	4	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4	20	4.0	4	4	5	22	4.4	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
29	5	4	3	4	5	4	4	5	4	5	4	5	21	4.2	4	4	5	22	4.4	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
30	3	4	3	5	5	5	5	5	5	5	4	5	20	4.0	5	5	4	24	4.8	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
31	5	4	3	4	5	4	5	5	4	5	5	4	21	4.2	4	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
32	4	4	3	4	5	4	5	4	5	4	5	4	20	4.0	5	4	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8

33	5	4	4	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	4.6	23	4.6	24	4.8	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	4	4	4	4	21	4.2
34	3	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4.0	20	4.8	24	4.8	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8		
35	4	4	3	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4	4.0	20	23	4.6	4	3	5	3	5	4	5	20	4.0	4	4	4	4	19	3.8		
36	4	4	3	5	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	4.2	21	24	4.8	4	3	4	5	3	4	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8			
37	5	4	3	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	4.2	21	23	4.6	4	4	5	3	5	4	19	3.8	4	4	3	4	18	3.6			
38	5	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	4.4	22	23	4.6	4	3	3	5	3	4	18	3.6	4	5	3	4	19	3.8			
39	4	4	4	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4	4.2	21	23	4.6	4	4	5	3	3	4	19	3.8	4	5	3	4	19	3.8			
40	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	4.2	21	24	4.8	4	3	3	5	3	4	18	3.6	4	5	3	4	19	3.8			

หน้าภาคอื่น

ลำดับ ที่	ร่างกาย					รวม	อารมณ์					รวม	สังคม					รวม	ปัญญา					รวม	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		
1	3	4	3	4	5	19	3.8	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	3.8	4	4	3	4	18	3.6
2	5	4	4	5	5	23	4.6	5	5	5	5	25	5.0	4	5	5	3	5	4.4	5	5	4	4	22	4.4
3	3	4	3	4	5	19	3.8	5	4	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	3.8	4	5	3	4	19	3.8
4	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	3	3.6	4	4	3	4	18	3.6
5	3	4	4	4	5	20	4.0	5	4	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	3.8	4	5	3	4	19	3.8
6	3	4	3	4	5	19	3.8	4	4	5	4	22	4.4	4	4	5	3	3	3.8	4	5	3	4	19	3.8
7	4	4	4	4	5	21	4.2	4	4	5	4	22	4.4	4	3	5	3	3	3.6	4	4	3	4	18	3.6

8	3	4	4	3	4	5	19	3.8	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
9	4	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	4	3	3	4	18	3.6
10	5	4	4	5	5	5	23	4.6	5	5	5	5	5	5	25	5.0	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	4	4	21	4.2	
11	3	4	4	3	4	5	19	3.8	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
12	4	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
13	3	4	4	3	4	5	19	3.8	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
14	4	4	4	4	4	5	21	4.2	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	4	3	3	4	18	3.6
15	5	4	4	3	4	5	21	4.2	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
16	3	4	4	4	4	5	20	4.0	4	5	5	5	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	4	3	3	4	18	3.6
17	5	4	4	4	4	5	22	4.4	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
18	5	4	4	3	4	5	21	4.2	4	4	4	5	5	4	22	4.4	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
19	5	4	4	3	4	5	21	4.2	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	3	3	4	19	3.8
20	5	4	4	5	5	5	23	4.6	5	5	5	5	5	5	25	5.0	4	5	5	3	3	3	20	4.0	4	5	4	4	21	4.2	
21	3	4	4	3	4	5	19	3.8	5	5	5	5	5	4	24	4.8	4	3	5	3	4	4	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
22	5	4	4	3	4	5	21	4.2	4	5	5	5	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
23	4	4	4	5	5	5	22	4.4	5	5	5	5	5	5	25	5.0	4	5	5	3	4	4	21	4.2	4	5	4	4	21	4.2	
24	4	4	4	3	4	5	20	4.0	5	5	5	5	5	4	24	4.8	4	3	5	3	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
25	4	4	4	3	4	5	20	4.0	5	4	5	5	5	5	24	4.8	4	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	3	3	4	19	3.8
26	4	4	4	4	4	5	21	4.2	5	4	5	5	5	4	23	4.6	4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8

27	4	4	4	3	4	5	20	4.0	5	4	5	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
28	3	4	4	4	4	4	20	4.0	4	4	5	4	5	5	4	22	4.4	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
29	5	4	4	3	4	5	21	4.2	4	4	5	4	5	5	4	22	4.4	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
30	3	4	4	3	5	5	20	4.0	5	5	5	4	5	5	4	24	4.8	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
31	5	4	4	3	4	5	21	4.2	4	5	5	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
32	4	4	4	3	4	5	20	4.0	5	4	5	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
33	5	4	4	4	5	5	23	4.6	5	4	5	5	5	5	5	24	4.8	4	4	5	3	4	20	4.0	4	5	4	4	4	21	4.2
34	3	4	4	4	4	5	20	4.0	5	5	5	4	5	5	4	24	4.8	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
35	4	4	4	3	4	5	20	4.0	4	4	5	5	5	5	5	23	4.6	4	3	5	3	5	20	4.0	4	4	4	3	4	19	3.8
36	4	4	4	3	5	5	21	4.2	5	5	5	4	5	5	4	24	4.8	4	3	5	3	4	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
37	5	4	4	3	4	5	21	4.2	4	5	5	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	19	3.8	4	4	3	3	4	18	3.6
38	5	4	4	4	4	5	22	4.4	4	5	5	4	5	5	4	23	4.6	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8
39	4	4	4	4	5	5	21	4.2	5	4	5	4	5	5	4	23	4.6	4	4	5	3	3	19	3.8	4	5	3	3	4	19	3.8
40	4	4	4	4	4	5	21	4.2	5	5	5	4	5	5	4	24	4.8	4	3	5	3	3	18	3.6	4	5	3	3	4	19	3.8

คะแนนไปคะแนน

ลำดับ ที่	ร่างกาย					รวม	3.4	อารมณ์					รวม	4.0	สังคม					รวม	4.2	ปัญญา					รวม	3.6
	1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5		
1	3	3	3	4	4	17	3.4	4	4	4	4	4	20	4.0	5	4	5	3	4	21	4.2	4	4	3	4	3	18	3.6
2	5	4	3	5	4	21	4.2	4	4	4	5	22	4.4	5	5	4	5	24	4.8	5	5	4	4	4	22	4.4		
3	3	3	3	4	4	17	3.4	4	4	4	4	20	4.0	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	3	19	3.8			
4	4	4	3	4	4	19	3.8	4	4	4	4	20	4.0	5	3	5	22	4.4	4	4	3	4	3	18	3.6			
5	3	3	3	4	4	17	3.4	3	4	4	4	19	3.8	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	3	19	3.8			
6	3	3	3	4	4	17	3.4	4	3	4	4	19	3.8	5	4	5	21	4.2	4	5	3	4	4	20	4.0			
7	4	3	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	20	4.0	5	3	5	22	4.4	4	4	3	4	3	18	3.6			
8	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	20	4.0	5	3	5	21	4.2	4	4	3	4	3	19	3.8			
9	4	3	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	19	3.8	5	4	5	23	4.6	4	4	3	4	3	18	3.6			
10	5	4	3	5	4	21	4.2	4	4	4	5	21	4.2	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	4	21	4.2			
11	3	3	3	4	4	17	3.4	4	4	4	4	20	4.0	5	3	5	22	4.4	4	4	5	3	4	19	3.8			
12	4	3	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	20	4.0	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	3	19	3.8			
13	3	3	3	4	4	17	3.4	4	3	4	4	19	3.8	5	3	5	22	4.4	4	5	3	4	3	19	3.8			
14	4	3	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	19	3.8	5	3	5	21	4.2	4	4	3	4	3	18	3.6			
15	5	4	3	4	4	20	4.0	4	4	4	4	20	4.0	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	3	19	3.8			
16	3	3	3	4	4	17	3.4	4	4	4	4	20	4.0	5	4	5	23	4.6	4	4	3	4	3	18	3.6			

36	4	3	3	5	4	19	3.8	4	3	4	4	4	4	4	3.8	5	3	5	4	4	21	4.2	4	5	3	4	3	19	3.8
37	5	4	3	4	4	20	4.0	4	4	4	4	4	4	4	4.0	5	4	5	4	5	23	4.6	4	4	3	4	4	19	3.8
38	5	3	3	4	4	19	3.8	4	4	4	4	4	4	4	4.0	5	3	5	4	5	22	4.4	4	5	3	4	3	19	3.8
39	4	4	3	4	4	19	3.8	4	4	4	4	4	4	4	4.0	5	4	5	4	5	23	4.6	4	5	3	4	3	19	3.8
40	4	4	3	4	4	19	3.8	4	5	4	4	4	4	4	4.2	5	3	5	4	5	22	4.4	4	5	3	4	4	20	4.0

หุ่นกระต๊อกระดาษ

ลำดับ ที่	ร่างกาย					รวม	3.6	อารมณ์					รวม	3.8	สังคม					รวม	3.6	ปัญญา					รวม	4.2
	1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5		
	1	3	4	3	4			4	18	3.6	4	4			4	4	3	19	3.8			4	4	4	3	3		
2	3	4	3	5	4	19	3.8	4	5	4	4	3	20	4.0	4	5	4	4	4	21	4.2	5	5	4	5	5	24	4.8
3	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	4	4	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
4	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	4	3	4	3	3	17	3.4	5	4	3	5	4	21	4.2
5	3	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	3	18	3.6	4	4	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
6	3	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	3	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	5	5	3	5	5	23	4.6
7	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	4	3	4	3	3	17	3.4	5	4	3	5	4	21	4.2
8	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	4	3	4	3	3	17	3.4	5	5	3	5	4	22	4.4
9	3	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	3	18	3.6	4	4	4	4	3	19	3.8	5	4	3	5	4	21	4.2
10	3	4	3	5	4	19	3.8	4	4	4	4	3	19	3.8	4	4	4	4	4	20	4.0	5	5	4	5	5	24	4.8

30	3	4	3	5	4	19	3.8	4	3	4	4	3	4	3	18	3.6	4	3	4	3	3	4	3	3	17	3.4	5	5	3	5	4	22	4.4
31	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	4	4	19	3.8	4	4	3	3	3	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
32	3	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	3	3	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
33	3	4	3	5	4	19	3.8	4	5	4	4	3	4	4	20	4.0	4	4	4	4	4	4	4	4	20	4.0	5	5	4	5	5	24	4.8
34	3	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	3	3	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
35	3	4	3	4	4	18	3.6	4	5	4	4	3	4	4	20	4.0	4	3	4	3	5	4	3	4	19	3.8	5	4	4	5	4	22	4.4
36	3	4	3	5	4	19	3.8	4	3	4	4	3	4	4	18	3.6	4	3	4	3	4	3	4	4	18	3.6	5	5	3	5	4	22	4.4
37	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	4	4	19	3.8	4	4	4	3	3	4	3	3	18	3.6	5	4	3	5	5	22	4.4
38	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	4	4	19	3.8	4	3	4	3	3	4	3	3	17	3.4	5	5	3	5	4	22	4.4
39	3	4	3	4	4	18	3.6	4	4	4	4	3	4	4	19	3.8	4	4	4	3	3	4	3	3	18	3.6	5	5	3	5	5	23	4.6
40	3	4	3	4	4	18	3.6	4	5	4	4	3	4	4	20	4.0	4	3	4	3	3	4	3	3	17	3.4	5	5	3	5	4	22	4.4

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างภาพผลงานนักเรียน

ภาพที่ 14 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทุ่งดอกไม้

ภาพที่ 15 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทุ่งดอกไม้

ภาพที่ 16 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหน้ากากฮิโร่

ภาพที่ 17 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหน้าภาคฮีโร่

ภาพที่ 18 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทายซิตัวอะไร

ภาพที่ 19 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมทาสีตัวอะไร

489435166

CU ThesIs 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาพที่ 20 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมกระเป๋าโตเรมอน

ภาพที่ 21 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมกระเป๋าโตเรมอน

ภาพที่ 22 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหุ่นกระต๊อกระดิก

489435166

CU IThesis 6083305827 thesis / rev: 04072562 15:34:57 / seq: 11

ภาพที่ 23 ภาพผลงานนักเรียน กิจกรรมหุ่นกระต๊อกระดิก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจตุพร ปทุมารักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	30 กันยายน 2529
สถานที่เกิด	นครปฐม
วุฒิการศึกษา	ปี 2552 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปกรรมศาสตรศึกษาบัณฑิต B.Ed. วิชาเอกศิลปกรรมศาสตรศึกษา สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2560 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต M.Ed. สาขาวิชา ศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและ นาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	129/7 ถนนพุทธรักษา ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัด นครปฐม

489435166

CD :Thesis 6083305827 thesis / recv: 04072562 15:34:57 / seq: 11